

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

—●—
CİLT : 117
—●—

38'inci Birleşim
14 Aralık 2022 Çarşamba
—●—

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	8
II.- GELEN KÂĞITLAR	10
III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	19, 38, 55, 58, 77, 93, 114, 117, 127, 136, 137, 150
<i>A) KANUN TEKLİFLERİ</i>	<i>19:34, 38:54, 55:56, 58:73, 77:89, 93:110, 114, 117:123, 127:133, 136, 137:149, 150:163</i>
1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362)	19:34, 38:54, 55:56, 58:73, 77:89, 93:110, 114, 117:123, 127:133, 136, 137:149, 150:163

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363)

19:34, 38:54, 55:56,
58:73, 77:89, 93:110,
114, 117:123, 127:133,
136, 137:149, 150:163

IV.- AÇIKLAMALAR

34, 36, 54, 56, 57, 74,
89, 110, 115, 124, 133,
149

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

34:35

2.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

36:37

3.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, uyuşturucuyla mücadeleyle ilişkin açıklaması

54

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, AK PARTİ'nin yirmi yıl önce Hükümete geldiğinde kapsamlı bir kalkınma programı başlattığına ilişkin açıklaması

54

5.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, engellilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

54:55

6.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, parti olarak ana dilinde eğitimi savunduklarına ve Kürtçenin resmî dil olması için çalıştıklarına ilişkin açıklaması

55

7.- Ordu Milletvekili Şenel Yediyıldız'ın, Ordu'ya yapılan ve yapılması planlanan yatırımlara ilişkin açıklaması

55

8.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin vefatına ve uyuşturucuyla mücadele konusunda Gaziantep Valiliğinden aldığı bilgi notuna ilişkin açıklaması

56

9.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin vefatlarına ilişkin açıklaması

57

10.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatına ilişkin açıklaması	57
11.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin vefatına ilişkin açıklaması	57
12.- Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin ve İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatlarına ilişkin açıklaması	57
13.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin ve İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatlarına ilişkin açıklaması	58
14.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	74
15.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	74
16.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	75
17.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Hazine ve Maliye Bakanının Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesindeki artış oranına dair yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması	75
18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Mecliste olduğu gibi bazı yandaş medyada da Kürtçe konuşulmasına tahammül edilemediğine ilişkin açıklaması	76
19.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'daki uyuşturucu kullanımına ilişkin açıklaması	76
20.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri'nin Tomarza ilçesindeki tekstil fabrikasının işçilere olan borçlarına ilişkin açıklaması	76

- 21.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray'ın AK PARTİ iktidarında üvey evlat işlemleri görmesine ilişkin açıklaması 77
- 22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Balıkesir Milletvekili Pakize Mutlu Aydemir'in 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 89:90
- 23.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 90
- 24.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 91
- 25.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 91
- 26.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'de ve ülke genelinde influenza, respiratuar sınırsız virüs ve Covid vakalarında çok ciddi artışlar yaşandığına ilişkin açıklaması 92
- 27.- Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, pandemi tedbirlerinin tamamen hiç edilmediği şu dönemde Kütahya'daki hastanelerin yoğun bakım kliniklerinin dolmak üzere olduğuna ilişkin açıklaması 92
- 28.- Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri Havaalanı'ndaki taksit durağının şaibeli ihalesine ilişkin açıklaması 92
- 29.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Tip 1 diyabet hastası çocukların sensör cihazına ilişkin açıklaması 92
- 30.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana Millet Bahçesi'ne ilişkin açıklaması 93
- 31.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın şahsı adına, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un CHP Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 110:111

32.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Cumhurbaşkanının, öğrencilerin KYK borçlarıyla ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması	115
33.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, GÖÇİZDER yöneticilerinin de aralarında bulunduğu insan hakları savunucularının yargılanmak istendiğine ilişkin açıklaması	115
34.- Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, eski Hizan Belediye Eş Başkanı İhsan Uğur'a ilişkin açıklaması	115
35.- Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, yeni petrol kaynaklarının bulunmasına ilişkin açıklaması	116
36.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'deki Çamlıbel Balıkçı Barınağı'na ilişkin açıklaması	116
37.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, adalet ön lisans mezunlarının kadro hakkına ilişkin açıklaması	116:117
38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevi ihlallerinin devam ettiğine ilişkin açıklaması	117
39.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davaya ilişkin açıklaması	124:125
40.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davaya ilişkin açıklaması	125
41.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davaya ilişkin açıklaması	125:126
42.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davaya ilişkin açıklaması	126:127
43.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	133:135
44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	135

45.- Burdur Milletvekili Bayram Özçelik'in, bugünkü Divanın kesintisiz oturum yönetme rekorunu kırdığına ilişkin açıklaması	149:150
46.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, kendisinde olan kesintisiz oturum yönetme rekorunu kırdığı için Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'i tebrik ettiğine ilişkin açıklaması	150
V.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR	35, 111
1.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	35:36
2.- Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	111:112
3.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	112:113
4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	113:114
VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	37, 57, 127, 163
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması	37:38
2.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatına ilişkin konuşması	57
3.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davayla ilgili konuşan hatiplerin sadece siyasi bir değerlendirme yaptıklarına ilişkin konuşması	127
4.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, 38'inci Birleşimde tek oturumda kesintisiz olarak yapmış oldukları dokuz saat kırk dört dakikalık çalışmaya ilişkin konuşması	163

VII.- ÖNERİLER

136

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

136

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 14/12/2022 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 2023 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin oylamasına kadar -11'inci maddesi dâhil- çalışmalarını sürdürmesine, 15/12/2022 Perşembe günü birleşiminde mezkûr teklifin görüşmelerine 12'nci maddesinden devam edilmesine ve Perşembe günü birleşiminde 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerinin oylanmasının tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi

136

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

164

1.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, kantin fiyatlarında meydana gelen artışa ve çocukların beslenmesi için Bakanlık tarafından alınacak tedbirlere,

- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, sözleşmeli öğretmen olarak çalışan bir kişinin güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek işten çıkarıldığı iddiasına,

- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, okullarda verilen yemeklere,

- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Bursa'da bir okulun merdivenlerine yazılan yazılara,

- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2020-2022 yılları arasında intihar eden Bakanlık personeline,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/74404), (7/74405), (7/74406), (7/74577), (7/74582)

164:176

2.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2020-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların giderlerine ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/75185)

177:179

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.05'te açılarak beş oturum yaptı.

2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362), 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 363) görüşmelerine devam edilerek,

Cumhurbaşkanlığı,
Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı,
Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği,
Diyanet İşleri Başkanlığı,
Devlet Arşivleri Başkanlığı,
Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı,
Strateji ve Bütçe Başkanlığı,
İletişim Başkanlığı,
Savunma Sanayi Başkanlığı,
Gelir bütçesi,

Üzerindeki görüşmeler tamamlanarak 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesine kadar kabul edildi, verilen aradan sonra Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Hatay Milletvekili Serkan Topal,
Samsun Milletvekili Erhan Usta,
Manisa Milletvekili Erkan Akçay,
İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç,
İstanbul Milletvekili Engin Altay,

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde yürütme adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine;

Tokat Milletvekili Özlem Zengin, HDP Grubu adına konuşan hatiplerin "zebani" kelimesini tekraren kullanmalarına, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin vefatı ile Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un babasının vefatına, Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli'nin 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 363 sıra sayılı 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin sekizinci tur görüşmelerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, İYİ Parti Grubunun Genel Kurul Salonu'nu terk etmesine ve İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un babasının vefatı ile Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin vefatına,

Erzurum Milletvekili Muhammet Naci Cinisli, Tokat Milletvekili Özlem Zengin'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Engin Altay, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin vefatına,

Samsun Milletvekili Erhan Usta, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin vefatı ile 16'ncı Dönem Milliyetçi Hareket Partisi Kayseri Milletvekili Mehmet Doğan'ın vefatına,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay,

İstanbul Milletvekili Engin Altay,

Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş,

16'ncı Dönem Milliyetçi Hareket Partisi Kayseri Milletvekili Mehmet Doğan'ın vefatına;

Aksaray Milletvekili Ayhan Erel, ehliyet affına, atama bekleyen ziraat mühendislerine ve kadro bekleyen taşeron işçilere,

Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu, Adana Aladağ Kökez Göleti ve Sulaması Projesi'ne,

Eskişehir Milletvekili Arslan Kabukcuoğlu, Türkiye'nin CDS puanına ve ekonomik büyüklüğünün dünyada kaçınıcı sırada olduğuna; şimdi ve iki yıl önce ücretlilerin millî gelirden aldıkları paya,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 14 Aralık 2022 Çarşamba günü saat 11.00'de toplanmak üzere 22.42'de birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Necati TIĞLI

Giresun

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 50

14 Aralık 2022 Çarşamba**Raporlar**

1.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Mal Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4736) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 370) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

2.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Türkmenistan Hükümeti Arasında Ortak Türkmen-Türk Genel Eğitim Okuluna İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4243) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 371) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

3.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4649) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 372) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

4.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moldova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Personelinin Güvenlik Alanında Eğitim ve Öğretimine İlişkin İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/2984) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 373) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

5.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Olarak Tanınması ve Değiştirilmesine İlişkin Anlaşma ve Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4244) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 374) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

6.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Milletlerarası Finansman Kurumu Ana Anlaşmasının Tadil Edilmesine İlişkin 16/4/2020 Tarihli ve 273 Sayılı "Governörler Kurulu Kararı"nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna ve Milletlerarası Finansman Kurumuna Katılmak İçin Hükümete Salâhiyet Verilmesine Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/3746) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 375) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

7.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 376) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

8.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığı ile Vergiden Kaçınmaya Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4689) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 377) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

9.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşması ve Eki Protokolün Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına Dair Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4692) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 378) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

10.- Tekirdağ Milletvekili Mustafa Şentop'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamboçya Krallığı Hükümeti Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığına Engel Olma Anlaşmasının Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/4704) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 379) (Dağıtma tarihi: 14.12.2022) (GÜNDEME)

Yazılı Soru Önergesi

1.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, TBMM'de görev yapan milletvekili danışmanlarının özlük haklarına ilişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'ndan yazılı soru önergesi (7/75075) (Başkanlığa geliş tarihi: 29.11.2022)

Süresi İçinde Cevaplandırılmayan Yazılı Soru Önergeleri

Cumhurbaşkanı Yardımcılığı (Fuat Oktay)

1.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli'ye bağlı Kırmızıköprü köyünde gerçekleştirilen bir uygulamaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/74308)

2.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Tunceli'nin Ovacık ilçesine bağlı Yoğunçam köyünün su ve elektrik sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/74309)

3.- Ordu Milletvekili Mustafa Adıgüzel'in, vekil imamların sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74310)

4.- İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Trabzon Su ve Kanalizasyon İşletmesi Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74311)

5.- İstanbul Milletvekili Oya Ersoy'un, Diyanet İşleri Başkanlığı Merkez Birimleri İstişare Toplantısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74312)

6.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Cumhurbaşkanlığında ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74313)

Adalet Bakanlığı

7.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Ağrı Patnos L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun kötü muameleye uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74314)

8.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Kandıra 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun infaz süresi dolmasına rağmen tahliye edilmediği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74315)

9.- İstanbul Milletvekili Dilşat Canbaz Kaya'nın, Gebze Kadın Kapalı Cezaevinde hasta bir mahkumun tedavisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74316)

10.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, KHK ile ihraç edilmiş bir kişinin görevine iade edilmesi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74317)

11.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kartal H Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir kişiye haksız yere disiplin cezası verildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74318)

12.- İzmir Milletvekili Murat Çepni'nin, Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74319)

13.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, Kahramanmaraş Türkoğlu L-1 Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun tahliye talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74320)

14.- Tunceli Milletvekili Alican Önlü'nün, Van Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir mahkumun kötü muameleye maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74321)

15.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Silivri 4 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/74322)

16.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan 1 Nolu L Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkum yakınına yapılan üst aramasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74323)

17.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Sincan T Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun nakil talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74324)

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Bursa H Tipi Kapalı Cezaevinde bulunan bir mahkumun sağlık durumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/74325)

19.- Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın, Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlali iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74326)

20.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevinde bulunan bir mahkumu ziyaret eden ailesinin çıplak aramaya maruz kaldığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74327)

21.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde yaşadığı iddia edilen hak ihlallerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74328)

22.- Muş Milletvekili Şevin Coşkun'un, çeşitli cezaevlerinde bulunan hasta tutuklu ve hükümlülerin tedavilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74329)

23.- Şırnak Milletvekili Hasan Özgüneş'in, Gebze Kadın Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan bir mahkumun sağlık hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74330)

24.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hasta bir mahkumun tedavi talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74331)

25.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Van'da bulunan cezaevleriyle ilgili hak ihlali iddialarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74332)

26.- Van Milletvekili Murat Sarısaç'ın, Kayseri Bünyan 1 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevinde tutuklu bulunan bir kişinin kötü muameleye uğradığı iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74333)

27.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Türk Ceza Kanunu'nun 135 ve 136'ncı maddeleri kapsamında başlatılan soruşturma ve kovuşturmalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74334)

28.- Uşak Milletvekili Özkan Yalım'ın, tüm avukatların sosyal güvenlik sistemi kapsamına alınması yönünde bir çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74335)

29.- İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, seçim güvenliği için alınan tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74336)

30.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında suçluların iade konusunda yapılan anlaşmalar çerçevesinde yürütülen işlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74337)

31.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74338)

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

32.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74342)

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

33.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, özel eğitim ve rehabilitasyon merkezlerinde çalışan eğitim personelinin sorunlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74343)

34.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, kamu kurumlarının personel alımlarında yaş şartının kaldırılması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74344)

35.- Konya Milletvekili Abdulkadir Karaduman'ın, EYT kapsamındaki kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74345)

36.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, kurum ve kuruluşlarda çalışan personelin meslek kodlarının yaptıkları işe göre güncellenmesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74346)

37.- Muğla Milletvekili Süleyman Girgin'in, yardımcı hizmetler sınıfının kaldırılmasına dair bir çalışma olup olmadığına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74347)

38.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, prim borcu olan esnaf ve sanatkarlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74348)

Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı

39.- Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, Siirt'e kurulması planlanan çinko flotasyon ve izabe tesisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74349)

40.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2022 yılında ithal edilen plastik miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74350)

41.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Köyceğiz Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74351)

42.- İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de yapılması planlanan konut ve işyeri sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74352)

43.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Ankara'da TOKİ ortaklığı ile yapılan bir konut projesi kapsamında yüklenici firma ile yapılan ek protokole ilişkin yazılı soru önergesi (7/74353)

44.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'nun Abana ilçesinde yapımı devam eden lise binasının konumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/74354)

45.- Giresun Milletvekili Necati Tıgılı'nın, Bakanlıklara ait kamu lojmanlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74355)

46.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74356)

Dışişleri Bakanlığı

47.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Erasmus+ programı kapsamındaki ödemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74358)

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı

48.- Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş'ın, madencilik faaliyetlerinde yapılan NSR sözleşmelerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74360)

49.- Elazığ Milletvekili Gürsel Erol'un, Adıyaman-Elazığ arasında yer alan bir maden sahasının ihalesine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74361)

50.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Adıyaman'daki bazı bölgelere güneş enerjisi santrali kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74362)

51.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Türkiye Maden'in sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74363)

52.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında TPAO'nun sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74364)

53.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Eti Maden'in sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74365)

54.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında BOTAS'in sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74366)

55.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 1 Ocak 2022 - 14 Kasım 2022 tarihleri arasında elektrik kayıp kaçak oranına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74367)

56.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 1 Ocak 2022 - 14 Kasım 2022 tarihleri arasında borcunu ödeyemediği gerekçesiyle doğalgazı kesilen abone sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74368)

57.- İzmir Milletvekili Ednan Arslan'ın, 1 Ocak 2022 - 14 Kasım 2022 tarihleri arasında ülke genelindeki elektrik tüketimine ve elektriği kesilen abonelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74369)

58.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74370)

59.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Diyarbakır'ın Yenişehir ilçesine bağlı Fabrika Mahallesi'nde yaşanan elektrik kesintilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74371)

Gençlik ve Spor Bakanlığı

60.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74372)

Hazine ve Maliye Bakanlığı

61.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Ziraat Bankası'nın sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74374)

62.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Vakıfbank'ın sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74375)

63.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Halkbank'ın sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74377)

64.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, paraların üretim maliyetlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74378)

65.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74379)

İçişleri Bakanlığı

66.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Polis Akademisi Polis Amirleri Eğitim Merkezi 6. Dönem Mezuniyet Töreninde çalınan bir şarkıya ilişkin yazılı soru önergesi (7/74380)

67.- Mardin Milletvekili Ebrü Günay'ın, Artuklu Belediyesinin hizmet araçlarını bir siyasi partinin kadın kolları teşkilatının programlarına tahsis ettiği iddiasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74381)

68.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Bursa Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74382)

69.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, son 3 yılda yakalanan uyuşturucu miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74383)

70.- Ankara Milletvekili Ali Haydar Hakverdi'nin, son 3 yılda yakalanan uyuşturucu imalatçısı ve satıcısı sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74384)

71.- İstanbul Milletvekili Ali Kenanoğlu'nun, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Balıkesir Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74385)

72.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Muğla Milas Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74386)

73.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Köyceğiz Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74387)

74.- Diyarbakır Milletvekili Remziye Tosun'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Dalaman Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74388)

75.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Ardahan Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74389)

76.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Kırklareli Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74390)

77.- Ağrı Milletvekili Abdullah Koç'un, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Pınarhisar Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74391)

78.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74392)

79.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, 24 Aralık 2019 tarihinden bu yana dava açmadan ad ve soyadı değişikliğinde bulunanlara ve bu kişilerden sonradan Türk vatandaşlığı kazananlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74393)

80.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, yangın ve sel felaketlerinden zarar görenler için toplanan yardım miktarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74394)

81.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında suçluların iadesi konusunda yapılan anlaşmalar çerçevesinde yürütülen işlemlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74395)

82.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, Ankara'da Afganistan uyruklu 5 kişinin öldürüldüğü olayın şüphelisine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74396)

83.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Türkiye'de bulunan ve INTERPOL tarafından aranan kişilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74397)

84.- Bingöl Milletvekili Erdal Aydemir'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Erzurum Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74398)

85.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Malatya Büyükşehir Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74399)

86.- İstanbul Milletvekili Zeynel Özen'in, Sayıştay'ın 2021 yılı Denetim Raporunda Akçadağ Belediyesi ile ilgili yaptığı bazı tespitlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74400)

Kültür ve Turizm Bakanlığı

87.- İzmir Milletvekili Mahir Polat'ın, İzmir'de bulunan Forbes Köşkünün restorasyon çalışmalarının akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74401)

88.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74402)

89.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, rehberlik ruhsatnamesi iptal edilen bir kişiye ilişkin yazılı soru önergesi (7/74403)

Milli Eğitim Bakanlığı

90.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74407)

91.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'nun Abana ilçesinde lise binası yapılacak arazinin konumuna ilişkin yazılı soru önergesi (7/74408)

Milli Savunma Bakanlığı

92.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74409)

Sağlık Bakanlığı

93.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, İstanbul Çam ve Sakura Hastanesinde görev yapan bir bilgi işlem çalışanın kadro talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74410)

94.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'de onkoloji hastanesi kurulması talebine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74412)

95.- İzmir Milletvekili Tacettin Bayır'ın, 9 Eylül Üniversitesi Hastanesi genetik polikliniğinde yapılan bazı tetkiklerin sonuçlarının çıkmamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74413)

Tarım ve Orman Bakanlığı

96.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, Fırat Nehri Havzası Rehabilitasyon Projesinin akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74415)

97.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın, 2015-2022 yılları arasında bazı illerde yapılan ağaç kesimlerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74416)

98.- Şanlıurfa Milletvekili Ayşe Sürücü'nün, ülke genelinde ve Şanlıurfa'da mısır üreticilerine verilen desteklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74417)

99.- Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Türkşeker'in sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74418)

100.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında ÇAYKUR'un sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74419)

101.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74420)

102.-Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, Bakanlık tarafından 2022 yılı bütçesi kapsamında yapılan araç ve bina kiralamalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74421)

103.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, IPARD programı kapsamına dahil olan illere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74422)

104.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, LSD aşısı uygulamasına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74423)

Ticaret Bakanlığı

105.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, prim borcu bulunan esnaf ve sanatkarlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74424)

106.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, borçlarını yapılandıran esnaf sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74425)

107.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2023 bütçe teklifinde kooperatiflerin desteklenmesi projesi kapsamında ayrılan miktara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74426)

108.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de bulunan kooperatiflere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74427)

109.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, ihracatçılara yönelik destekleyici programlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74428)

110.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, ihracatın artırılması için Bakanlıkça alınacak tedbirlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74429)

111.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, hizmet ihracatına yönelik desteklenen ticaret ve alım heyetleri sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74430)

112.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın 2021 yılında iç ticaret hizmetlerini geliştirme payından yaptığı harcamalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74431)

113.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2021 ve 2022 yıllarında ihracatın desteklenmesi adına destek verilen projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74432)

114.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Ege Serbest Bölgesi genişleme alanında kiralanan kamuya ait arazi ve binalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74433)

115.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Eximbank müşterisi olan KOBİ sayısına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74434)

116.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, mobilya sektörünün geliştirilmesi için gerçekleştirilen projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74435)

117.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Turquality programı kapsamında yapılan desteklemelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74436)

118.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, mobilya sektöründe uluslararası rekabetçiliğin geliştirilmesinin desteklenmesine yönelik yürütülmekte olan projelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74437)

119.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2023 bütçe teklifinde kaçakçılıkla mücadelede yönelik alınması planlanan teknik sistem ve ekipmanlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74438)

120.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, hibe desteğinden yararlanan mobilyacı esnaf ve sanatkarlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74439)

121.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2023 yılında gümrüklerde yapılması planlanan kontrol ve denetimlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74440)

122.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, serbest bölge sayılarına ve Batı Anadolu Serbest Bölgesi'nin ne zaman faaliyete geçeceğine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74441)

123.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, 2020 ve 2021 yıllarında Bakanlığın Kamu İhale Kanunu'nun 21'inci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında gerçekleştirdiği ihalelere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74442)

124.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, pandemiden etkilenen esnafa yönelik verilen kredilere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74443)

125.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Bakanlığın Türkiye İhracatçı Birlikleri ile müşterek hesabından yaptığı harcamalara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74444)

126.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, Türkiye genelindeki ve İzmir'deki lisanslı depolara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74445)

127.-İzmir Milletvekili Bedri Serter'in, İzmir'de bulunan serbest bölgelere yapılan yatırımlara ilişkin yazılı soru önergesi (7/74446)

128.-İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın, Türkiye'nin ithalat verilerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74447)

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

129.-Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, İstanbul-Bursa-İzmir otobanının Bursa'da şehir içinden geçen kısmındaki güzergah değişikliği çalışmalarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74448)

130.-Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin Ulukışla ilçesi bölge köylerinde yaşanan telefon ve internet erişimi sorununa ilişkin yazılı soru önergesi (7/74449)

131.-Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un, gemi söküm tesislerine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74450)

132.-Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Ankara-Eskişehir-İzmir YHT projesinin ihale sürecine ve akıbetine ilişkin yazılı soru önergesi (7/74451)

133.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, TCDD bünyesinde yapılan personel alımlarına ilişkin yazılı soru önergesi (7/74452)

134.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Türksat'ın sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74453)

135.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Türk Telekom'un sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74454)

136.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında Türk Hava Yolları'nın sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74455)

137.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2017-2022 yılları arasında PTT'nin sponsor olduğu organizasyon, toplantı ve etkinliklere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74456)

138.-Mersin Milletvekili Alpay Antmen'in, 2019-2022 yılları arasında Bakanlıkta ve bağlı birimlerinde kullanılmak üzere satın alınan elektronik aletlere ilişkin yazılı soru önergesi (7/74457)

139.-İzmir Milletvekili Atila Sertel'in, Bakanlık ve ilgili kuruluşlarının organizasyon işlerini yürüten firmaya ilişkin yazılı soru önergesi (7/74458)

14 Aralık 2022 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Süreyya Sadi BİLGİÇ

KÂTİP ÜYELER: Şeyhmus DİNÇEL (Mardin), Abdurrahman TUTDERE (Adıyaman)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 38’inci Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Sayın milletvekilleri, programa göre 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Teklifi üzerindeki görüşmelere devam edeceğiz.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) ()*

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) ()*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Sayın milletvekilleri, dünden kalan 1 maddeyle beraber bugün 10 maddemiz var. Çok uzun bir çalışma süremiz olacağı için bu konuşmalarda vermiş olduğumuz bir dakikalık ek süreleri bugün uygulamayacağız. Bunu Genel Kurulumuzla, sayın milletvekillerimizle paylaşıyorum. Yani ilave süre vermeyeceğim arkadaşlar.

Geçen birleşimde 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 3’üncü maddesi kabul edilmişti.

Şimdi 4’üncü maddeyi okutuyorum:

İKİNCİ BÖLÜM

Bütçe Düzenine ve Uygulamasına İlişkin Hükümler

Bağlı cetveller

MADDE 4- (1) Bu Kanuna bağlı cetveller aşağıda gösterilmiştir:

a) 1 inci madde ile verilen ödeneklerin dağılımı (A)

b) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri tarafından ilgili mevzuata göre tahsiline devam olunacak gelirler (B)

() 362, 363 S. Sayılı Basmayazılar ve Ödenek Cetvelleri 5/12/2022 tarihli 29’uncu Birleşim Tutanağı’na ektir.*

c) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelirlerine dayanak teşkil eden temel hükümler (C)

ç) Bazı ödeneklerin kullanımına ve harcamalara ilişkin esaslar (E)

d) 5018 sayılı Kanuna ekli (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan idare ve kurumların nakit imkânları ile bu imkânlardan harcanması öngörülen tutarlar (F)

e) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri uyarınca verilecek gündelik ve tazminat tutarları (H)

f) Çeşitli kanun ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerine göre bütçe kanununda gösterilmesi gereken parasal sınırlar (İ)

g) Ek ders, konferans ve fazla çalışma ücretleri ile diğer ücret ödemelerinin tutarları (K)

ğ) 11/8/1982 tarihli ve 2698 sayılı Millî Eğitim Bakanlığı Okul Pansiyonları Kanununun 3 üncü maddesi gereğince Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilen okul pansiyonlarının öğrencilerinden alınacak pansiyon ücretleri (M)

h) 7/6/1939 tarihli ve 3634 sayılı Millî Müdafaa Mükellefiyeti Kanunu uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak hayvanların alım değerleri (O)

ı) 3634 sayılı Kanun uyarınca millî müdafaa mükellefiyeti yoluyla alınacak motorlu taşıtların ortalama alım değerleri ile günlük kira bedelleri (P)

i) 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin yıl içinde edinebilecekleri taşıtların cinsi, adedi, hangi hizmette kullanılacağı ve kaynağı ile 5/1/1961 tarihli ve 237 sayılı Taşıt Kanununa tabi kurumların yıl içinde satın alacakları taşıtların azami satın alma bedelleri (T)

j) Kanunlar ve kararlarla bağlanmış vatani hizmet aylıkları (V)

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Ayhan Altıntaş'ın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN ALTINTAŞ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gelir bütçesinin 4'üncü maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Savunma sanayimizin tarihini ve bizzat yaşadığım son otuz yılını kısaca anlatmak istiyorum. Şöyle bir soruyla başlayalım: Osmanlı neden yükseldi, neden geriledi? Cevap çok kolay: Zamanın silah teknolojisine sahipken yükseldi, sahip değilken geriledi. İstanbul'un fethinde barut ve top yapımında Avrupa'nın en iyisiydi. Daha sonra, İnebahtı'da yakılan donanmayı kısa sürede tekrar inşa edebilecek yeteneğe sahipti ama maalesef, iş orada durdu.

Cumhuriyet dönemiyle savunma sanayisi, topyekûn sanayileşme ve kalkınma hareketinin önemli bir parçası olarak kabul edilmiş ve bu doğrultuda, ilk planlı dönemde savunma sanayisinin geliştirilmesi öngörülmüştür. Cumhuriyetin ilk yıllarında ulusal savunma sanayisi bakımından temel oluşturacak nitelikte bazı yatırımlar yapılmış; başta, 1921 yılında, bugün Makine Kimya olarak bildiğimiz Askerî Fabrikalar Genel Müdürlüğü'nün kuruluşu olmak üzere, özellikle silah, mühimmat ve havacılık sektörlerinde önemli girişimlerde bulunulmuştur. 1924 yılında Ankara'da hafif silah ve top tamir atölyeleri ile fişek fabrikaları, yine aynı yıl Yavuz Zırhlısının bakımı amacıyla Gölcük Tersanesi kurulmuştur. Mustafa Kemal Atatürk'ün "İstikbal göklerdeydi." sözleriyle 1925 yılında Türk Tayyare Cemiyeti -bugünkü adıyla Türk Hava Kurumu- ve 1935'te Türkkuşu Uçuş Okulu açılmış, Tayyare ve Motor Türk AŞ kurulmuştur.

1952 yılında NATO üyeliğiyle birlikte, NATO'nun askerî silah, araç ve gereç yardımı, Türkiye'yi aynı zamanda rehavete de sürüklemeye sebep olmuş, bu durgunluk ve rehavet durumu, 1963 Kıbrıs olaylarının başlaması ve 1974 Kıbrıs Harekâtı'na kadar sürmüştür. 1963 yılında Kıbrıs'a müdahale edilmek istenmiş, uçağımız düşürülmüş ve sonucunda da çıkarma gemimizin olmadığı acı gerçeğiyle karşılaşmıştır. Yerli ve millî savunma sanayisi ihtiyacı tam olarak kendini göstermiş ve dolayısıyla, 1970'lerin başında Türk Silahlı Kuvvetlerince kurulan vakıflarla savunma sanayisi hamlesi başlatılmıştır.

Hava Kuvvetleri Vakfı, 1970'lerde yerli uçak üretmek üzere Türk Uçak Sanayii (TUSAŞ)'ı, Kara Kuvvetleri Vakfı ise 1975'te Askerî Elektronik Sanayii (ASELSAN)'ı kurmuştur. 1986 yılında kabul edilen 3238 sayılı Savunma Sanayii Müsteşarlığının kuruluş kanunu, modern bir savunma sanayisinin geliştirilmesi ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin modernizasyonunun yerli imkânları geliştirerek sağlanmasını amaç almış ve bu hedeflere ulaşmak için de bütçe dışında önemli miktarda gelirleri olan Savunma Sanayii Destekleme Fonu kurulmuştur.

Başbakan Turgut Özal, savunma sanayisinin kendi başına değil, yabancı sermayeyle ortak üretimle sağlanabileceğine inanmıştı. O nedenle, örneğin, F-16'ları Türk-Amerikan ortaklığı olan TAI'de; zırhlı araçları FMC-NUROL ortaklığında; F-16 elektronik harp sistemlerini LORAL-Kavala ortaklığında -evet, Osman Kavala'nın şirketi- MİKES'te imal ettirmek için kurdurdu. Başka birçok yabancı savunma sanayisi firması da Türkiye'de üretim yapmaya başladı. ASELSAN 1975-1985 arasında ağırlıklı olarak millî telsiz yapımıyla ilgilendi; 1985'ten sonra ise üretim çok çeşitlendi.

Bir örnek olarak, topçu sisteminden neşet eden yeni savunma sistemlerinin gelişmelerini bilgilerinize sunmak isterim. İlk olarak Makine ve Kimya tarafından üretilen mermiler kullanan topçu sistemine atış kontrol sistemleri ilave edildi. "ADOP" adı verilen Atış Destek Otomasyon Projesi'yle çeşitli radyo sistemleri, bilgisayarlar, yazılımlar topçu sistemine entegre edildi. Bu arada 1990'larda önemli bir fırsat Türkiye'nin eline geçti. Amerika'nın geliştirdiği Stinger sisteminin Almanya, Hollanda'yla birlikte Türkiye'de üretimi kararı alındı. ASELSAN ve bu amaçla kurulan ROKETSAN Stinger üretiminde rol aldılar.

Daha sonra, ASELSAN'ın atış destek otomasyonu tecrübesiyle omuzdan kullanılan Stinger sisteminin kaideye monteli hâle getirilmesi gerçekleştirildi. Bu konuda Amerikan Hughes, Fransız Thomson üreticileriyle ön fizibilite çalışmaları yapıldı. Gelişen ihtiyaçlara cevap olarak, Akyurt'ta lazer ve optik sistemler üzerine ayrı tesis oluşturuldu. Daha sonra, bu optik tesislerde gece görüş sistemleri, navigasyon sistemleri, optik arayıcı başlık gibi pek çok cihaz geliştirildi. Bunların bir kısmı da "stinger" sisteminin otomasyonunda kullanıldı.

Elde edilen otomasyon sistemleri, hava sistemlerine HERİKKS yani Hava Savunma Erken İkaz Komuta Kontrol Sistemi projesiyle uyarlandı; ardından benzer sistemler, deniz platformlarına da uygulandı. Silah sistemleri için deniz koşullarında stabilize edilmiş sistemler geliştirildi. Alçak ve orta hava savunması dediğimiz HİSAR projesi, ASELSAN ve ROKETSAN'la ortak geliştirildi ve şu anda üretim yapılmaktadır.

Akıllı mühimmat kullanan, kundağı motorlu top projesi olan KORKUT da ASELSAN'ın önemli başarılarından biridir. Uzun menzil için de yurt dışı tedarik kararı verildi. Amerikan Patriot, Rus S-300, Avrupa Samp-T ve Çin firmaları teklif verdiler ve 2013 yılında en çok ortak üretim ve teknoloji transferi öneren Çin firmasına karar verildi ancak bu karar bir türlü onaylanmadı.

Radar konusunda da benzer gelişmeler oldu. ASKARAD kara gözetleme radarıyla başlandı; ardından KALKAN, ardından Çok Amaçlı Faz Dizinli Radar (ÇAFRAD), Milimetrik Dalga Radarı(MİLDAR), Sentetik Açıklık Radarı (SAR) gibi projeler gerçekleştirildi.

Mevcut durumda ise 450 kilometre menzilli tespit takip radar sistemi olan EIRS üzerinde çalışılıyor. Füzelerinde en büyük sorun, test alanının oluşturulması. Uzun menzilli füzeyi nerede deneyeceksiniz? Karadeniz 300 kilometre. Ayrıca test sırasında yörüngeden çıkan füzelerin nereye düşebileceği belirsiz. Bu konuda Savunma Sanayii Başkanlığı, Kazakistan gibi dost ülkelerle ortak çalışma yapabilir.

2003-2013 yılları savunma sanayisinin parlak yıllarıydı. Pek çok radar, uydu projeleri, zırhlı araç yapımı, çok değişik silah sistemleri projeleri başlatıldı. Savunma sanayisinde 2013 yılından sonra ise esas olarak başlanmış projeler devam ettirildi. TUSAŞ'la başlayan insansız hava araçları, BAYKAR'ın atılımlarıyla sadece ülkemizde değil, tüm dünyada ses getirdi. Azerbaycan-Ermenistan ve Ukrayna-Rusya savaşında Bayraktarların başarısı sahada kanıtlandı. Bunların dışında, yeni projelerin bazılarında sorunlar yaşandı. Yeni versiyon ATAK helikopteri, ALTAY tankı, Millî Muharip Uçak gibi bazı projeler hâlen tamamlanmayı bekliyor. Artık bu projelerin iyi yönetilmesinin sağlanması ve bir an önce bitirilmesi gerekiyor.

2016 yılında aniden alınmasına karar verilen S-400 sistemi hâlen kullanılmıyor. S-400 konusunda kamuoyunda doğru bilinen 4 yanlıştan bahsetmek istiyorum. Birinci doğru bilinen yanlış: “Yunanistan, S-300 satın aldı; Amerika, ona itiraz etmedi.” Doğrusu: Yunanistan satın almadı, Güney Kıbrıs satın aldı; Türkiye itiraz edince Girit Adası'na konuldu. İkinci doğru bilinen yanlış: “Amerika, bize Patriot satmadı.” Doğrusu: Amerika, 2013 yılındaki ihalede Patriot sistemi teklifi verdi. Hem pahalı bulduk hem de ortak üretim ve teknoloji transferinde anlaşamadık. Üçüncü doğru bilinen yanlış: “Rusya'dan S-400 alımıyla bize uzun menzilli savunma sistemi teknolojisi gelecek.” Doğrusu: Aldığımız pakette teknoloji transferi veya ortak üretim yok. Dördüncü doğru bilinen yanlış: “Biz uzun menzilli hava savunma sistemi yapamayız, dışarıdan almak zorundayız.” Doğrusu: Savunma sanayisi firmalarımız ve insan kaynağımız, bugün bu sistemi yapmaya muktedirdir.

Sonuç olarak, nereye varmak istiyorum? Savunma sanayisi, bir cumhuriyet projesidir; adım adım, aşama aşama yol alınmıştır. NATO üyeliği, 1975'e kadar savunma sanayimizi geliştirmemizde rehavete yol açmıştır. Ancak NATO ve Batı ittifakının içinde yer almamız, bize 1975'ten sonra teknolojik olarak çok faydalar da sağlamıştır. S-400 olayı kamuoyuna tam yansıtılmamıştır; şu an akıbeti meçhuldür. Yaklaşık on beş yıl teknolojik ömrü olan bu sistem, beş yıldır kullanılmadan yaşanmaktadır. Ukrayna savaşında da performansları göz dolduramamıştır. Rusya'daki S-400 sistemi, Ukrayna'nın Amerika'dan aldığı HIMARS füzelerinin bir kısmını yakalayamamıştır.

Savunma sanayisi, beyin göçünden en çok etkilenen sektörlerin başında gelmektedir. Vakıf şirketlerindeki tecrübeli mühendisler; yüksek enflasyon yanında adaletin, fırsat eşitliğinin olmamasını, özgürlüklerin kısıtlanmasını, kariyerlerini geliştirip yükselmelerini sağlayacak yönetim eksikliğini buna neden olarak gösteriyorlar. Bu beyin göçü, sektör için ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. İki gün önce de söylemiştim, sadece 4 sanayi firmamızdan ayrılıp Hollanda, Almanya, İngiltere veya Amerika'ya giden uzman mühendis sayısı 4 binden fazla.

Son olarak, kamu mühendislerimizin özlük hakları sorunlarını tekrar dile getirmek istiyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Altıntaş.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Sayın Ayşe Sibel Ersoy.

Sayın Milletvekilim, ek süre vermiyoruz, süreniz on dakika.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi sürecini olumlu değerlendirdik ve destekledik. Elimizden gelen en iyisini samimiyetle ve yapıcı bir üslupla sunmaya çalıştık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama Sayın Cumhurbaşkanımızın pazartesi günü Kabine toplantısı sonrası, öğrencilerimizin yurtları, kredi ve burslarıyla ilgili yapmış olduğu açıklamalarına değinerek başlamak istiyorum. Bugün itibarıyla, 800 öğrenci yurdu, 850 binden fazla kapasiteyle hizmet vermektedir. Dünyada 36 ülkenin nüfusu, Türkiye'nin yurt kapasitesinin altındadır. Ülke olarak öğrenci konaklama talebinin yüzde 97'si karşılanmaktadır. Dünyaya baktığımızda, devlet olarak İspanya öğrenci konaklama talebinin yüzde 6'sını, İngiltere yüzde 24'ünü, Almanya yüzde 11'ini, Fransa yüzde 15'ini, Amerika Birleşik Devletleri ise ancak yüzde 12'sini karşılayabiliyor.

2022-2023 sürecinde yurt ücretlerinde bir güncelleme yapılmamış, beslenme yardımı da yaklaşık 2,5 kat artırılarak 750 liradan 1500 liraya çıkarılmıştır. Sayın Cumhurbaşkanımızın pazartesi günü belirttiği üzere, 2023 yılında, Gençlik ve Spor Bakanlığının öğrencileri desteklemek amacıyla verdiği burs ve kredi ücretleri, eğitim seviyesine göre, lisans öğrencileri için 850 liradan 1.250 liraya, yüksek lisans öğrencileri için 1.700 liradan 2.500 liraya, doktora öğrencileri için 2.550 liradan 3.750 liraya yükseltildi. 2022 yılında 506 bin üniversite öğrencimize burs, 913 bin 887 üniversite öğrencimize ise kredi desteği sağlanmıştır. Bu yıl, ayrıca, kredi geri ödemelerinde hesaplanan enflasyon tutarı ortadan kaldırılmıştır. Gençlerimiz, üniversite eğitimleri boyunca kullandıkları kredi tutarı kadar meblağı sadece anaparayı geri ödeyerek borçlarını kapatacak, herhangi bir enflasyon farkı, ÜFE-TÜFE farkı benzeri bir ödeme yapmayacaktır.

Ailelerinin yaşadığı şehirden uzak yerlerde eğitim öğretim gören öğrencilerimize yılda 2 defa gidiş dönüş bileti desteği sağlanmaktadır. Başarı Teşvik Programı kapsamında, sosyal yardım alma hakkına sahip olan ailelerimize mensup, devlet okullarında okuyan, dereceye giren öğrencilerimize net asgari ücretin yüzde 60'ına kadar, yükseköğretim öğrencilerimize net asgari ücret kadar destek verilmesi, YÖK'ün belirlediği, dünyada ilk 500 üniversiteye girme hakkı kazanan öğrencilerimize ise başarı desteği sağlanması, öğrencilerimiz adına çok olumlu bir adım olmuştur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmama dünyamızı tehdit eden küresel iklim değişikliğinin etkilerine değinerek devam etmek istiyorum. İklim değişikliği, 20'nci yüzyılın özellikle son çeyreğinde en çok konuşulan ve tartışılan çevre sorunu olmuştur. Son yıllarda ise iklim değişikliği sorunu, küresel bir çevre problemi olarak görülmenin ötesine geçmiş, ülkelerin kalkınma ve refah seviyelerini etkileyecek önemli bir risk faktörü olarak da değerlendirilmeye başlanmıştır. Küresel nitelikte bir tehdit olarak algılanan ve değerlendirilen iklim değişikliğiyle hiçbir devletin tek başına mücadele edebilmesi ve kendini iklim değişikliğinin neden olduğu olumsuzlukların dışında tutabilmesi de mümkün değildir. İklim değişikliğinin insan sağlığına ve üretkenliğine, tarım, ormancılık ve turizm faaliyetlerine vereceği zarar düşünüldüğünde, ekonomiye olumsuz etkisinin küresel düzeyde de çok büyük olacağı öngörülmektedir.

İklim değişikliğinin önlenbilmesi, dünyamızda yol açacağı etkiler ve bu etkilere karşı alınabilecek tedbirlerin politik yönleri olması sebebiyle, Birleşmiş Milletlerin öncülüğünde dünya ülkelerinin de gündemine taşınmıştır. Bu doğrultuda, 1990'larla birlikte Birleşmiş Milletler çatısı altında yürütülen küresel bir çaba söz konusu olmuştur. İklim değişikliğiyle mücadelede devletler arası iş birliğine resmiyet kazandıran Kyoto Protokolü ve Paris Sözleşmesi bu kapsamda imzalanmıştır. Bununla

birlikte, iklim değişikliğine karşı alınan önlemlerin gerektirdiği ekonomik maliyetler, devletlerin iklim değişikliğine karşı yürütülen küresel mücadeleye karşı direnç göstermesine neden olabilmektedir çünkü bu yönde alınan tedbirler sanayi, ulaştırma, tarım gibi birçok ekonomik sektörün yeniden yapılanmasını çoğunlukla zorunlu kılmaktadır.

Hâlihazırda, iklim değişikliğinden en çok etkilenecek bölgelerden biri, ülkemizin de içinde bulunduğu Akdeniz havzasıdır. İklim değişikliği, çoğunlukla algılandığı şekliyle meteorolojik değişikliklerden ibaret ve sınırlı olmayıp ekonomik ve sosyal hayatı, uluslararası ilişkileri, hukuku ve diğer birçok alanı ilgilendiren topyekûn bir değişimi gerekli kılmaktadır.

Türkiye, iklim değişikliği politikalarına yönelik önemli adımlar atmakta, uluslararası ittifaklara katılmakta, kural ve kurumlarını yeni duruma uygun hâle getirmeye çalışmaktadır. Bununla birlikte, yapılması gereken daha pek çok iş ve atılması gereken adımlar bulunmaktadır.

Geçen yıl Glasgow'daki COP26'nın sonuçları ve ivmesine dayanarak, ulusların COP27'de Paris Anlaşması kapsamındaki taahhütlerini eyleme dönüştürdükleri yeni bir icraat çağında olduklarını göstermesi beklenmekteydi. Bu yıl Mısır'ın Şarm El Şeyh kentinde düzenlenen ve iki hafta süren COP27 İklim Zirvesi'nde, iklim krizine karşı savunmasız ülkelere maddi yardım yapılması yönünde anlaşma sağlandı. "Kayıp ve Zarar Fonu" adı verilecek fonla, iklim krizinden etkilenen yoksul ülkelere para yardımı yapılması öngörülmektedir ancak hangi ülkenin ne kadar katkı yapacağına karar verilmemiştir. Bunun gelecek yıl yapılacak olan zirvede ele alınması beklenmektedir. İklim değişikliğinden en çok etkilenen yoksul ülkeler yaklaşık otuz yıldır maddi destek almak için mücadele veriyordu. Kayıp ve Zarar Fonu, iklim değişikliği zirvesinin hedefine ulaşmasında önemli bir adım olarak görülebilir.

COP26'da alınan kararlar, Ukrayna-Rusya savaşının patlak vermesi, iklim değişikliğine odaklanan tüm dünyayı bambaşka bir tartışmanın içine çekti. Bu savaş süresince hissedilen ilk olumsuz etki enerji krizi ve gıdaya ulaşımındaki aksaklıklar oldu. Özellikle Rusya'nın doğal gaz vanalarını kapatması üzerine Avrupa Birliği ülkelerinin bu yıl donacakları ifade edildi. Şimdiye kadar soğuklar başlamadı, zira kullanılan balistik füze, bomba ve diğer silahlardan çıkan kimyasal gazların ısınmaya yol açtığı belirtiliyor. Savaşta kullanılan silah sistemlerinden yayılan gazların hemen etki edip etmeyeceği tartışmalı fakat bunların iklime olumsuz etkisi mutlaka olacak. Savaşa bağlı enerji tedarikindeki olumsuzluklar, ne yazık ki fosil yakıtlara olan ilgiyi bir süreliğine olsa da artırdı. COP27 Zirvesi'nde fosil yakıtların kullanımının sınırlandırılmasına dair hiçbir ilerleme sağlanmadı ve sonuç bildirgesinde de buna dair herhangi bir taahhüt yer almadı.

Değerli milletvekilleri, çevre politikasının esasını, gelecek nesillere temiz, yaşanabilir, doğal ve kültürel değerleri korunmuş bir çevrenin intikalinin oluşturması olduğunun farkındayız. İklim değişikliğiyle mücadelenin esasta toplumsal farkındalık ve bireysel bilinç oluşturma ile en iyi sonuca ulaşmanın temelini oluşturacağını da unutmamamız gerekir.

Konuşmamı -tasarruf bilinciyle- yerli üretimin ve tüketimin yeni nesillere aktarılması gerektiğini hatırlatarak bitiriyor, "Yerli üret, yerli tüket, tasarruf et." vurgusuyla, görüşülmekte olan 2023 yılı merkezî yönetim bütçesinin ülkemize, milletimize hayırlar getirmesini diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Erdal Aydemir, Bingöl Milletvekili. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ERDAL AYDEMİR (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konu Kürtler ve Kürtlerin hakları olunca Türkiye'deki bütün siyasi partiler kendilerine belirlenmiş bir istikamet doğrultusunda tek sıraya geçer bir şekilde arka arkaya dizilmektedirler. Konu Kürtler ve

Kürtlerin hakları olunca gözler kör, görmez oluyor. Söz konusu Kürtler ve Kürtlerin hakları olunca diller lal, konuşmaz oluyor. Söz konusu Kürtler ve Kürtlerin hakları olunca kulaklar sağır, duymaz oluyor.

Sayın Meclis, Türkiye’deki bütün siyasi partiler, üniversiteler, medya kuruluşları, televizyonlar, gazeteler, akademisyenler; bunların demokrasiye inandıklarının ve adalet ve hukuk istediklerinin, özgürlük ve eşitliğe inançlarının yegâne turnusol kâğıdı Kürt sorununa bakış açılarında gizlidir.

Evet, Sayın Meclis, iktidar partilerine mensup kişiler, özellikle Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı Yardımcısı, bakanlar ve bütün milletvekilleri yapmış oldukları konuşmalarda, bin yıldan beridir Kürt ve Türklerin kardeşliğinden bahsederler, ortak topraklar ve ortak vatan için de omuz omuza savaşmış olduklarını ve birlikte mücadele ettiklerini söylerler, beyanlarda bulunurlar. Bunun en son örneğini de dün burada Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay’ın yapmış olduğu konuşmalarda gördük.

Sayın Meclis, gerçekten yaşananlar böyle değil. Konu Kürtlerin haklarına ve statülerine gelince, maalesef, bu bakış açısı son derece gerçekleri yansıtmaktan uzak bir hâl alıyor. Örneğin, son olarak kuzeydoğu Suriye’de, Rojava’da Kürtlerin elde etmiş olduğu statülere karşı AKP Hükümeti bunu bir beka meselesi hâline getirdi, bundan dolayı da “Pençe-Kılıç Harekâtı” adı verilen harekât başlatıldı.

Bu harekâta bir F-16’ya monte edilen bir bombanın maliyeti, kalkıp inmesi ve bombanın atılması tam 1 milyon 300 bin dolara mal olmaktadır. Bu yüzlerce bombanın atılması demek, milyonlarca çocuğun yatağa aç girmesi demektir. Binlerce 40 bin dolarlık yer delen bombaları atılıyor, bu bombaların atılması demek milyonlarca gencin işsiz kalması demektir. On binlerce 4 bin dolarlık obüs top mermisi atılmaktadır. Bu savaş bütçesine milyonlarca doların aktarılması yoksulluğu, fakirliği, yüksek enflasyonu, ekonomik krizi beraberinde getirmektedir.

Evet, Sayın Meclis, AKP-MHP Hükümeti Afrin’i elinde bulunduran IŞİD’lilerle komşuluğu kabul etmektedir; AKP-MHP hükümeti Suriye ve Irak’ta Araplarla komşu olmayı kabul etmektedir; yine, Yunanlılarla komşu olmayı kabul etmektedir; Gürcülerle, Bulgarlarla komşu olmayı kabul etmektedir ama her nedense Kürtlerle komşu olmaları asla ve kata mümkün değil; bunu bir beka sorunu hâline getirmektedir. Bunun son örneği de Suriye’deki Kürtlerin Rojava bölgesinde elde ettikleri statüye karşı vermiş oldukları tepkilerden ortaya çıkmaktadır. Yine, biz buradan diyoruz ki “Eğer önümüzdeki yeni yüzyıl bir Türkiye yüzyılı olacaksa bunun yegâne yolu Kürtlerle eşit temelde, onurlu yapılacak bir barışla mümkün olacaktır.”

Kürtlere bakış açısının son örneğini dün ATV televizyonunda, Esra Erol’un yapmış olduğu bir programda, maalesef, yaşadık. Eğer televizyonlara da bu yansımışsa... Yirmi yıldan beridir AKP Hükümetinin Kürtlere yönelik düşmanca politikalarının bir neticesi bu televizyona da yansımış ve programın sunucusu olan Esra Erol tarafından bir Kürt anası Besime ananın Kürtçe konuşması, Kürtçe ciğerinin yandığını ifade etmesi yayının kesilmesi suretiyle engellenmiştir. Bu bakış açısı, bundan kırk yıl önce 1980 yılında, Diyarbakır Cezaevinde esir tutulan tutsaklara yönelik Kenan Evren cuntası tarafından yapılmaktaydı; orada da uygulamalarda “Türkçe konuş, çok konuş.” Yine, cezaevinde bulunan bir tutsak olan Kamber Ateş’in annesi tek kelime Türkçe bilmediği için, oğlunun görüşüne gittiği zaman sadece 3 kelimeyle oğluyla görüşebiliyordu: “Kamber Ateş, nasılsın?” İşte, 80’de Kürtlere yaşatılanın aynısını, darbecilerin yaşattıklarının aynısını kırk iki yıl sonra AKP Hükümeti yaşatmaktadır.

Sayın Meclis, konu uyuşturucu ve uyuşturucuyla mücadele olunca AKP ve onun İçişleri Bakanının kimyasal yapısı, maalesef, bozuluyor. Son altı yılda dünyadaki uyuşturucu sevkiyatı hattı değişmiştir. Güney Amerika’dan çıkan uyuşturucu, kokain Türkiye üzerinden Orta Doğu ve Avrupa’ya dağıtılmaktadır. Eskiden uyuşturucunun Avrupa’ya taşınmasında geçiş hattı olan Türkiye, son altı yıldır

artık uyuşturucu pazarı hâline gelmiştir. Bunun sebebi de dünyada uyuşturucuya yön veren kartellerin ve baronların, AKP Hükümetinin politikalarından kaynaklı olarak Türkiye'yi mesken tutmalarıdır. Teksas'taki kovboylar misali uyuşturucu baronlarının İstanbul sokaklarında hesaplaşması gözlerimizin önünde yaşanmaktadır.

Bakın, Sayın Meclis, özellikle AKP Grubu, dünyada en fazla eroin tüketiminin olduğu kent New York'tur. New York'tan sonra dünyada en fazla uyuşturucu tüketiminin olduğu 2'nci il, 2'nci kent neresidir, biliyor musunuz? İstanbul'dur, İstanbul. Yine, dünyada en fazla esrar uyuşturucu maddesinin tüketildiği kent Barcelona'dır. Barcelona'dan sonra esrar maddesinin en fazla tüketildiği il İstanbul'dur Sayın AKP Grubu, İstanbul. Yine, esrar maddesinin dünyada en fazla tüketildiği 3'üncü il sırasını Adana iline verdiniz; bu da AKP Hükümetinin başarısıdır.

Konu uyuşturucudan açılmışken son altı yıldan beri vekili olduğum Bingöl ilinde çok yoğun bir şekilde uyuşturucu maddesi metamfetamin kullanılmaya başlandı. Metamfetamin uyuşturucusunun Bingöl iline nasıl, hangi yollardan, kimler tarafından sokulduğunun, ticaretinin kimler tarafından yapıldığının ortaya çıkarılması zarureti vardır. Buradan Bingöllü bütün ailelerimize sesleniyorum: Metamfetamin kullanımı 10-11 yaşlarına kadar düşmüştür. Bununla mücadeleyi ancak ortak bir şekilde bir araya gelerek verebiliriz. Tüm okul müdürlerinden, tüm öğretmenlerden bu metamfetaminle ilgili duyarlı olmalarını, kullanımı ve bağımlılık yapmaması için ellerinden gelen bütün mücadeleleri vermelerini istirham ediyorum, rica ediyorum.

Evet, arkadaşlar, yine, bu kürsüden, İçişleri Bakanı HDP belediyelerinde yolsuzluk ve hırsızlık yapıldığıyla ilgili bir iddiada bulundu. Bunun aslı ve astarı yoktur Sayın Meclis. Neden yoktur? Çünkü yolsuzluk ve hırsızlık yapma maharetinde AKP belediyeleri kadar uzmanlaşmış bir belediye daha yoktur.

Yıl 2017, yolsuzluğun yapıldığı belediye: AKP Bingöl Belediyesi; boru hırsızlığı, boru yolsuzluğu. Toplam 38 kilometrelik ve bedeli 17 milyon 650 bin TL olan borular yok. AKP Bingöl Belediyesinde boru sevicileri var, boru yiyen canavarlar var. Organize şekilde yapılan bu hırsızlığın İçişleri Bakanı tarafından ortaya çıkarılması İçişleri Bakanının bir vefa borcudur.

Evet, AKP, son yirmi yıldan beridir ülkeyi gerçeklikten uzak, yaratmış olduğu algılarla yani yalan algılarla yönetmeye başladı. Tıpta, psikiyatri dalında söylemiş oldukları yalanlara kendilerinin de inanmalarına "Pinokyo hastalığı" deniyor. AKP, zaten mevcut rabia işaretini değiştirdi; kendilerine tavsiyemiz, artık bundan sonra Pinokyo'yu kullanmalarıdır.

Tüm Meclisi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İddiaların tümünü reddediyoruz.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Lale Karabiyik.

Süreniz on dakikadır, ek süre vermiyorum.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LALE KARABIYIK (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Evet, bütçe konusunda Plan ve Bütçe Komisyonunda görüşmeleri yaptık ve bütçe ilk getirildiğinde gördük ki siz tanımlarken adına "Yatırım, üretim ve istihdam bütçesi." dediniz. İstihdam bütçesi değildi, zaten 24 paketiniz var, hiçbirinden bir şey çıkmadı. Üretim bütçesi değildi, üretimi destekleyen hiçbir şey zaten görmüyorduk yıllardır. Yatırım bütçesi miydi? Bakıyoruz, 381 milyar lira yatırıma ayrılan pay ama faize ayrılan pay 580 küsur milyar lirayla demek ki bunun adı yatırım bütçesi değil, faiz bütçesi hatta transfer bütçesi olarak tanımlanabilir diyoruz.

Yine, baktığımızda, bütçe gelirlerinin 1,1 trilyonluk kısmı ÖTV, KDV yani dolaylı vergilerden elde edilmişti. Zaten, Türkiye’de, maalesef, vergi adaletinin olmadığını hep söylüyoruz. 2022 yılında 100 lira yani vatandaşın alınan her 100 liralık verginin 14,5 lirası faize gidiyordu, 2023’te de 17,7 lirası faize gidecek; tabii, bu arada revize, revize, revize olarak da değişmezse.

Sürekli büyümeyle övünüyorsunuz “Krizle rağmen dünyanın en iyi ülkelerin arasındayız.” diyorsunuz. Bakın, cari açık ve borçla büyüme sağlanıyor, sürdürülebilir mi? Değil. Son on iki yıldır “Türkiye orta gelir tuzağına sıkıştı, tıkanı.” diyoruz. Keşke orta gelir tuzağında kalsaydık ama, maalesef, artık yoksulluk tuzağındayız değerli milletvekilleri. 2013’ten bu yana 12.500 dolardan 9 bin küsur dolarlara düştü kişi başı millî gelir; hele başkanlık sisteminden sonra baş aşağı giden bir millî gelir karşımızda, 2007 yılının da altına geriledi; oysa çok büyük de vaatleriniz vardı; tabii, şu anda daha da gerilemeye devam ettiğini hep birlikte görüyoruz.

Başkanlık rejimi ekonomiyi elli yıl geriye götürdü. Hangi veriye bakarak söylüyorsunuz? Değerli milletvekilleri, bir ülkenin dünya ekonomisindeki yeri, o ülkenin yarattığı katma değer dünyanın katma değerinin ne kadarı olduğuna ve oranına bağlı olarak yorumlanabilir aslında. Bu gözle baktığımızda, Türkiye’nin yarattığı katma değer dünyadaki katma değer 0,86’sıydı. Ne zaman? 1980’de. 2012’de 1,24 oldu ancak Başkanlık sisteminden sonra o da baş aşağı gitti, dünyadaki katma değer arasındaki payımız 2021’de 0,84’e indi yani 1980’lerin altına inmiş oldu; 2022 için de beklenti, bu yıl sonu için beklentiniz 0,67 yani elli yıl geriye gitti; işte, bunun için söylüyoruz.

Günü kurtarma operasyonlarınız var. Merkez Bankası rezervleriniz eksi 45, eksi 50’lerde -128 milyar doları bir tarafa bıraktık- bu durum hem dış borç riskini hem de Türkiye’ye olan güveni azaltıyor. Swap yapıyorsunuz 3-5 milyar dolarlık, işte, biraz dengelemeye çalışıyorsunuz, bunu da rezervlerden gösteriyorsunuz. Biraz çok pahalıya dış borç buluyorsunuz ama istikrar programınız yok yani bu kısır döngüden nasıl çıkılır, bunun hesabını yapmıyorsunuz.

Ha, bir de nereden geldiği belli olmayan ve iktidarınızda hiç hesabını veremediğiniz birtakım para girişleri var net hata noksan kalemi; sürekli sorarız, cevap alamayız; sorarız, sinirlenirsiniz; bunun da açıklaması yok. İşte, üzücü olan yani gülünç mü diyeyim, komik mi diyeyim ya da üzücü mü diyeyim bilmiyorum ama böyle günü kurtarma işlemlerini de ekonomiyi yönetmek olarak görüyorsunuz ya, bana göre en acısı da bu. Enflasyonda birtakım gerçekler var. TÜİK, TÜFE’yi yüzde 85,5 olarak açıkladı ama bizim vatandaşımızın, emeklinin, emekçinin, dar gelirlinin bir aylık tüketimi içerisinde gıdanın payı yüzde 40’ların, 45’lerin üzerinde. Oysa, TÜİK’teki gıda payı yüzde 25 ve buna göre gıdanın enflasyonunu da yüzde 98 açıkladınız. Yani demek istiyorum ki gerçek geçim endeksi yüzde 90’ların üzerinde ve siz bunu gelir artışına, zamlara, ücret zamlarına geç yansıtığınız için de gerçekten sürekli yoksullaşma, fakirleşme artmakta. Bu da zaten... Şunu da ifade edelim ki “büyüme” dediğiniz büyümeden de refah payı vermediğiniz için, sürekli, gelir dağılımında bir bozulma devam ediyor, tabii artarak. (CHP sıralarından alkışlar)

Ücret ve maaşlara baktığımızda, ücret ve maaşların millî gelirden aldığı payın dramatik bir düşüşü var değerli milletvekilleri. Millî gelirden aldığı pay yüzde 26 geriledi, bu da gelir dağılımının bozulduğunun önemli bir göstergesi. “Cari açık” diyorsunuz, artık sürdürülebilir değil. Bakın, ithal ikame programınız hiç olmadı. İthalat yapmazsanız üretim zaten olmayacak ve bu yıl yaklaşık 50 milyar dolar bir cari açık beklentisi var. Ayrıca bir yıl içerisinde ödenmesi gereken ve hakikaten risk teşkil eden 185 milyar dolar da kısa vadeli dış borç var; bunu da hesaba katalım.

Eğer çok başarılıysanız neden neden dünyanın en yüksek faizini ödemek zorunda kalıyorsunuz, bunu sorarlar. (CHP sıralarından alkışlar) Hem yana yakıla borç almak zorundasınız hem de CDS’ler, iflas primi yani, risk primi 600’leri aşmış durumda.

Değerli milletvekilleri, bütçeye bakıyorum, diyorum ki: Bu açıkların, bütçe açıklarının sebepleri, genel sebepleri nerelerden kaynaklanıyor? Bakın, 994 küsur milyar lira muafiyetler var, KDV'yle ilgili, ÖTV'yle ilgili, kur korumalı mevduatla ilgili ki zaten yedi aylık süreçte hazineye 85 milyarın üzerinde yükü var, Merkez Bankasının yükünü hiç saymıyorum. Peki, başka nereden gelmiş bu bütçe açıkları? Kamu ve özel iş birliği projeleri var, şehir hastaneleri, otoyol, köprü... Hep diyorsunuz ya: "CHP bu yatırımlara karşı." Biz de sizin algı yönetiminize karşı ısrarla diyoruz ki: Yanlış finansman yöntemi olduğu için karşıyız. İşte, yanlış finansman yönteminin sonuçları, 2022'de 23,65 milyar liradan bugün 53,75 milyara çıkan bu yük de bütçe açıklarının sebebidir. Başka ne var? Mesela KİT'lerin zararları var, hani Varlık Fonuna devredilmişlerdi ya, BOTAS, Devlet Demiryolları, Toprak Mahsulleri Ofisi, ÇAYKUR, PTT gibi; hazine onlara da ayakta dursunlar diye 360 milyar lira çıkıyor. Artık bunlara "görev zararı" demiyorsunuz, daha güzel bir tanımınız var "borç verme" diyorsunuz ve bu işi kapatıyorsunuz.

Sürekli para basıyorsunuz, 200 liralık banknotlar 2009'dan bu yana en yüksek seviyesine ulaştı ve değerli milletvekilleri, bu yıl sadece dolar karşısında TL yüzde 29 değer kaybetti. Yöntemlerinizle TL'yi doların karşısına atıverdiniz, fırlattınız ve değerini düşürdünüz.

Başka bir gerçeğimiz daha var; o heterodoks yaklaşımları bir kenara bırakalım da Türkiye'nin net dış borç ödeme faizi, kâr payı gibi kaynak çıkışlarının gayrisafi hasılaya oranına baktığımızda eğer bu oran büyüme oranından daha fazla ise o ülkede bir fakirleşme vardır. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Bakan, hiçbir konuşmacıyı dinlemiyor ki. Kopmuş zaten her şeyden.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Nebati, size konuşuyor. Sayın Bakan, dinleyin, lütfen dinleyin hatibimizi.

ORHAN SÜMER (Adana) – Sayın Bakan, bir gün de Allah rızası için bir konuşmacıyı dinle, Allah rızası için! Allah rızası için bir dinle yani!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Sayın Karabıyık konuşuyor, lütfen...

LALE KARABIYIK (Devamla) – Bakın, bu söylediğim formül, son derece önemli bir formüldür ve iktisadi bir kanundur.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Bakan kürsüye heterodoks yaklaşıyor, ondan.

BAŞKAN – Sayın Bakan o heterodoks yaklaşımı duydu, sorun yok.

LALE KARABIYIK (Devamla) – İşte, net dış borç ödeme faizi kaynak çıkışlarının millî gelire oranı büyüme oranından büyük olduğu için bu ülkede fakirleşme devam etmektedir; bırakın heterodoks yaklaşımları buna bakın.

Konuşmamın bir kısmını değiştirdim çünkü MHP'den konuşmacı Sayın Sibel Ersoy -şu anda göremiyorum ama- yurtlarla ilgili, KYK burslarıyla ilgili konuştu. Bakın, 2016'da 135 dolar olan KYK bursu şimdi 67 dolara düştü. (CHP sıralarından alkışlar) Ben Sayın Vekile öğrencilerle bir araya gelip o okulları, yurtları bir gezmesini öneriyorum. Zaten dünya ortalaması talebi karşılamada yüzde 40'larda, bizde İstanbul gibi yerlerde yüzde 1, bazı illerde de plansız olduğundan gerçekten çok daha yüksek seviyelerde ama öğrenciler açıkta ve günde bir öğün besleniyorlar; bunlara dikkat çekelim. (CHP sıralarından alkışlar)

Son olarak, söylenecek çok şey var ama bu bütçenin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süre bitti.

LALE KARABIYIK (Devamla) – Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)
BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Yelda Erol Gökcan.

Buyurun Sayın Gökcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi, aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

2023 bütçemiz ülkemize, milletimize hayırlı olsun. Muhalefetin tüm karalamalarına rağmen Cumhurbaşkanımız, Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde kalkınmaya, büyümeye devam ediyoruz. Bütün dünyanın gıptayla baktığı bir dünya lideri var bugün. Rusya-Ukrayna Tahıl Koridoru Anlaşması'na ev sahipliği yapan, dünyanın gıdaya ulaşmasını sağlayan bir Recep Tayyip Erdoğan var bugün; bir de Amerika'ya, İngiltere'ye, bugün de Almanya'ya turistik gezi yapan, ithal ekonomi komiserlerine bel bağlayan CHP Genel Başkanı var; işte, vizyon farkı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tövbe Ya Rabb'im. Sabah sabah!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'yi ayaklarındaki prangalardan kurtardıkça gördük ki yirmi yılda asırlık işler yapmak mümkünmüş. Artık sinsi oyunlarla istikameti belirlenen, her yirmi yılda bir geriye götürülen bir Türkiye yok, büyük ve güçlü Türkiye'nin inşasını kararlılıkla sürdüreceğiz, durmadan, dinlenmeden yolumuza devam ediyoruz.

CHP Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu milletvekili olduğu dönemde başörtüsüne karşı çıkarak Anayasa Mahkemesine başvurdu.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Genel Başkanımıza laf etmek senin çapını aşar!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Başörtüsü için “Bir metrelik bez parçası.” diyerek maalesef tarihe geçti. CHP ikna odalarının mimarı bir ismi de partisinden milletvekili yaptı ama aynı CHP bugün, oy kaygısıyla başörtüsü konusunu yeniden gündeme getirdi.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz kimleri milletvekili yaptınız? Milletvekili yaptıklarınız şimdi nerede? Ne yaptılar bu ülkeye?

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Eğer samimiyseniz anayasa teklifimize destek verin ve önümüzdeki dönem CHP sıralarında başörtülü kadın milletvekillerine yer verin de görelim. Ülkemizde başı açık kadının da başı kapalı kadının da teminatı biziz.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – O zaman siz de bizim kanun teklifimizi destekleyin.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Son dönemde ülkemize ve Muğla'mıza birçok yatırım ve hizmetler kazandırdık.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bu Hakan Şükür'ü kürsü kürsü dolaştıran siz değil miydiniz?

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Peki, bu süreçte muhalefet ne yaptı dersiniz? Şimdi size yılın fotoğrafını göstermek istiyorum, aslında trajikomik bir fotoğraf. İşte, bu yaz Marmaris'te, yangın bölgesinde çekilen bir fotoğraf. CHP Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu, kurmayları ve belediye başkanları bir basın açıklaması yapıyor. Her zamanki gibi “Nerede bu uçaklar?” “Nerede bu helikopterler?” diye yaygara yapıyor, vatandaşımızın moralini bozuyor. Tabii ki Kılıçdaroğlu açıklama yaparken yanındaki bu adamlar gökyüzünde nereye bakıyor dersiniz; kuşlara mı, martılara mı yoksa “Yok.” dedikleri, üzerinden geçen helikopterlere, uçaklara mı şaşkınlıkla ve hayranlıkla bakıyorlar? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bunlar, kendilerini muhalefete alıştırıyor bu iktidar. Kendini muhalefete alıştırıyor bu iktidar. Geliyor gelmekte olan.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – O fotoğraf gece çekildi, gece. Yanan ormanlara bakıyor, cayır cayır yanan ormanlara bakıyor.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – İşte, sizin yalanlarınıza artık uçaklar bile yetişemiyor, CHP’yi özetleyen çok güzel bir fotoğraf olarak da tarihe geçti.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kendinizi muhalefete alıştırıyorsunuz.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Yeryüzü cenneti Muğla’mız bu yaz turizmde altın yılını yaşadı. 5 milyonun üzerinde yerli ve yabancı turisti ağırladık.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – O fotoğraf gece çekildi. Hangi helikopterle? Gece görüşlü helikopterinizi mi vardı sizin? Orada ben de vardım, yangına bakıyorduk içimiz yanarak.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Ancak CHP’li belediyeler yine hazırlıksızdı ve yine sınıfta kaldı.

İşte, marka ilçemiz Bodrum. Bodrum’da hemşehrilerimiz trafikten, susuzluktan, yolların bozukluğundan isyan ediyor, muhtarlarımız günlerce su gelmeyen mahallelere kendi imkânlarıyla, tankerlerle su taşıyor. İşte, marka kent Bodrum, bu mahallelerden bir örnek. Burası Bodrum, Çırkan Mahallesi, yıl 2022; Çırkan Muhtarımız Coşkun Ünlü’ye buradan selam olsun, CHP’li belediyenin yapamadığını yaptı, vatandaşa tankerle su taşıdı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Muhtarımıza teşekkür ediyoruz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Belediye bütçesini mi konuşuyoruz, Türkiye bütçesini mi konuşuyoruz?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Çünkü sizin yaptığımız su tesisatlarının kesin tespiti yapılmadığı için, arıza yaptığı için, her seferinde patladığı için o; sizin yüzünüzden.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Dün gece yaşanan şiddetli yağış nedeniyle su baskınları yaşayan Fethiyeli ve Seydikemerli hemşehrilerimize de geçmiş olsun diyorum.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Bilerek konuşun, bilerek konuşun...

Bütçeyi konuşalım, Hükûmetin bütçesini konuşalım.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bodrum’a Belediye Başkanı adayı olsana. Bodrum’a Belediye Başkanı adayı ol, boyunun ölçüsünü al!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – İşte, yine, cennet Fethiye’imiz CHP’li belediyelerin elinde can çekişmekte. Burası Fethiye Körfezi; içler acısı durumda, kirlilik ve koku had safhada, hemşehrilerimiz sahilde dahi yürüyemiyor. Neden? Çünkü arıtma tesisini doğru düzgün çalıştırmıyorsunuz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Çünkü o kıyıları MUÇEV’e verdiniz, ranta açtınız o yüzden. Ne alakası var?

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Seçimi kazandığımızda “Körfezi temizleyeceğiz.” dediniz “Bakanlığımıza ihtiyacımız yok.” dediniz. Elinizden tutan mı var, hâlâ neyi bekliyorsunuz?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – O kıyıları ranta açan kim? O kıyıları ranta açan sizsiniz, sizsiniz!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Ölüdeniz ve şehir merkezindeki yollar ise içler acısı durumda, başladığımız ve hâlâ bitiremediğiniz yollar yüzünden vatandaşlarımız perişan.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İktidarınızın beceriksizliğini belediyelere mi yüklüyorsunuz?

ALİ KEVEN (Yozgat) – Biraz da bütçeden konuş, bütçeden!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – İktidarınızın beceriksizliğini belediyeye mi yüklüyorsunuz?

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinde bu görev açıkça ilçe ve belediye başkanlıklarına verilmiş yani CHP'li Büyükşehir Belediyesi ve CHP'li Fethiye Belediyesi yetkili ve sorumludur. Bildiğimiz CHP zihniyeti zaten, şaşırırdık mı? (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Tabii ki şaşırmadık, asıl işlerini yapsalar zaten şaşırırdık.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Belediye Başkan adayı ol da boyunun ölçüsünü al!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Muğla'ya aday ol da boyunun ölçüsünü al belediyede! Muğla'ya aday ol!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – CHP'li Muğla Büyükşehir Belediyesinin 2023 yılı bütçesinden bahsedeyim, 5 milyar 517 milyon TL, devasa bir rakam; bu bütçeyle Muğla'mızın 13 ilçesine hizmet de yapılır yatırım da. Ancak bu bütçe vizyonsuz ve iş bilmez CHP'li belediyelerin, başkanların elinde heba olmakta, yatırım ve hizmete dönüşmemektedir.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Sen kendi bütçeni anlat!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Muğla'mızı bile yönetmekten âciz bir muhalefetin ülkemizi yönetmeye talip olması ancak akıl tutulmasıdır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sarayın bir günlük bütçesiyle 16 milyon çocuğa bir öğün yemek verilir, onu da konuş, görelim. Çocuklar “Kantine inip sucuğun kokusunu duyarak hevesimizi gideriyoruz.” diyorlar.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Biz AK PARTİ olarak geleceğimizi planlarken, ülkemizi, Atatürk'ün koymuş olduğu muasır medeniyetler seviyesinin üstüne taşıırken Atatürk'ün partisi olduğunu söyleyen CHP'nin gençlerimize, milletimize koyduğu hedef ve vizyon nedir?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Fesli deli Kadir'in yol arkadaşlarından Atatürkçülüğü öğrenmeyeceğiz biz, fesli deli Kadir'in yol arkadaşlarından Atatürkçülüğü öğrenmeyeceğiz.

ALPAY ANTMEN (Mersin) – Siz kim oluyorsunuz!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Siz kim, Atatürkçülük kim? Fesli deli Kadir'in yol arkadaşları mı öğretecek bize Atatürkçülüğü?

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – 6'lı masa mı, 7'li masa mı olduğu tartışılan bir koalisyon hükümeti, şimdiden başlayan bakanlık pazarlıkları. Milletimizin oylarıyla seçilmiş ama 6 liderin elinde emanetçi bir cumhurbaşkanı istiyorsunuz yani vesayetçi bir cumhurbaşkanı istiyorsunuz.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Vesayetin âlâsı sizde!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Türkiye Cumhuriyeti için bunu mu hayal ediyorsunuz? Daha kendilerini bile yönetemiyorlar, egoları tavan yapmış, 6 tek adam. CHP ve arkadaşları sabah akşam birbirlerine laf yetiştiriyorlar. Cumhurbaşkanı adaylarını dahi belirleyemeyen, her kafadan ayrı bir ses çıkan masadan iktidar olacakları rüyasını görüyorlar bir de; buna sadece gülünür. Muhalefet yapmak da sanat, yetenek ve muhakeme işidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

LALE KARABIYIK (Bursa) – Siz istediğiniz zaman değil, biz istediğimiz zaman belirleriz.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Saray seni yeniden vekil yapar artık, iyi yalakalık yaptın!

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Ama milletimiz, Sayın Recep Tayyip Erdoğan gibi güçlü bir dünya lideri istiyor. Biz milletimizin ferasetine inanıyor ve güveniyoruz. Cumhuriyetimizin 100'üncü yılında Cumhur İttifakı olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın vizyonu ve liderliğiyle, MHP Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'nin ilkeli duruşu ve devlet adamlığıyla, milletimizin teveccühüyle seçimlerden yine zaferle çıkacağımıza inancımız tamdır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Aç tavuk kendini darı ambarında sanırmış.

YELDA EROL GÖKCAN (Devamla) – Bu vesileyle, yüce Meclisimizi, aziz milletimizi ve Muğlalı hemşehrilerimizi saygıyla selamlıyorum. 2023 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı uğurlu olmasını diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Daha iki dakikan var, konuş, konuş! Söyleyecek sözün mü bitti, daha iki dakikan var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, konuşmaları bitirelim, maddeyi tamamlayıp ondan sonra verelim sözleri.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, zaten çok bir şey demeyeceğim.

BAŞKAN – Evet, gruplar adına söz talepleri tamamlandı.

Şahsı adına ilk söz Niğde Milletvekili Sayın Selim Gültekin'in.

Buyurun.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELİM GÜLTEKİN (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarımızın 21'inci, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 5'inci bütçesi olan 2023 yılı bütçesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Niğdeli hemşehrilerimizi, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde, yirmi yılda, demokrasi ve kalkınma hareketimizin yanında, eser ve hizmet siyasetimizle milletimizin ihtiyaçları ve ülkemizin geleceği için birçok projeye imza attık. Şimdi de yeni Türkiye Yüzyılı için kollarımızı sıvadık, yola devam ediyoruz. Yirmi yıldır yapılan yatırımlar sonucunda, bugün “Hasretler bitsin, gönüller birbirine bağlansın.” diye cumhuriyet tarihinin en büyük ulaşım atılımını hayata geçirdik. İşte, Niğde-Ankara Otoyolu her yolun kesiştiği, Niğde'mizin turizmine, ticaretine, gelişmesine büyük katkı sağlayan mega projelerimizden sadece biri. Halkımızın hayat kalitesini sağlıklı ve planlı bir biçimde yükseltmek, ülkemizi güzelleştirmek için önemli projelere imza attık. Türkiye'nin çehresini değiştiren kentsel dönüşümler, millet bahçeleri ve cumhuriyet tarihinin en büyük sosyal konut projeleriyle insanımıza dokunmaya devam ediyoruz. Çevre ve şehirciliğin en güzel örneği Niğde'mizde hayat buluyor. Şehrimizin ekonomisine, turizmine büyük katkı sağlayacak olan elli yıllık hayalimiz Niğde Kalesi ve çevresinin yenilenmesi vizyon projemizin yapım işine de inşallah, 2023'te başlıyoruz. Ticarete üreten, üreterek büyüyen ve gelişen Türkiye hedefinde ihracatımızı daha da yükseltecek olan üretimin yüzyılına hazırız.

Sanayi ve teknolojiye AR-GE çalışmalarını destekleyerek ülkemizin rekabet gücünü artırmak, bilimsel ve teknolojik gelişimini hızlandırmak için de azimle çalışıyoruz. İşte, Türkiye'nin yerli otomobili Togg, siz hissetmeseniz de milletimizin gururu oldu. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Dış politikamızda ortaya koyduğumuz güçlü ve etkili diplomasi sayesinde, bugün, dünyadaki tahıl krizini çözen, gerektiğinde oyun kuran, gerektiğinde de oyunu bozan bir Türkiye var artık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Millî teknoloji hamlesiyle savunma sanayimizi en üst lige çıkarmak için çalışıyoruz. ALTAY tankımızla, GÖKBAY helikopterimizle, Akıncı TİHA'mızla ve daha niceleriyle biz bu lige hazırız. 2023'te inşallah, insansız savaş uçağımız Bayraktar KIZILELMA'yı gökyüzüyle buluşturuyoruz.

Millî kaynaklarımızı öne çıkaran stratejimizle, son yirmi yılda "Bağımsız enerji, güçlü Türkiye" sloganıyla pek çok proje başlatıldı. Fatih, Yavuz, Kanuni ve Abdülhamid Han sondaj gemilerimizle siz inansanız da inanmasanız da 540 milyar metreküp doğal gazı 2023'te vatandaşımızla buluşturuyor, Türkiye'nin enerji yüzyılımı başlatıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Niğdeli hemşehrilerimizi de doğal gazla buluşturmaya devam ediyoruz. Bu süreçte, yeni kurduğumuz 2'nci Organize Sanayi Bölgemizle civarındaki yerleşim yerlerini ve Ulukışla, Çamardı ve Altunhisar ilçelerimize de doğal gazı ulaştırmak için gayret gösteriyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçe, çağın gerektirdiği eğitimi alabilmeleri için her yıl sıralarında tüm kitapları ücretsiz şekilde hazır edilen öğrencilerimizin bütçesidir. Bu bütçe, gençlerimizin sporla iç içe olmaları için yapılacak olan spor tesislerinin bütçesidir. Bu bütçe, ülkemizin dünya turizmdeki payını yükseltecek, bizi 60 milyon turist ve 56 milyar dolar turizm geliri hedefine ulaştıracak olan bütçedir. Bu bütçe, Mersin'deki alçak terör saldırısında şehit olan Niğdeli hemşehrimiz Sedat Gezer'in 9 yaşındaki oğlu Ahmet Yağız'ın gözyaşının intikamını alacak olan bütçedir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu bütçe, son teröristi sarı torbaya koyana kadar devam edecek olan terörle mücadelemin bütçesidir. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu bütçe, Niğde'mizdeki 131 köyümüzün, 23 beldemizin; Altunhisar, Bor, Çamardı, Çiftlik ve Ulukışla ilçelerimizin yani tüm Niğde'mizin gelişmeye ve kalkınmaya devam edeceği bütçedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu bütçe, Niğde'mize yeni fabrikalar açacağımız organize sanayi bölgelerimizin bütçesidir. Bu bütçe, 15 Temmuz "tiyatro" diyenlerin, tankların arasından kaçanların Gazi Meclisimize "Gazi Meclis" diyemeyenlerin bütçesi değildir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu bütçe, PKK'ya "hain terör örgütü" diyemeyenlerin de bütçesi değildir.

Son olarak, bu bütçe, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Sayın Doktor Devlet Bahçeli liderliğindeki Cumhuriyet İttifakı kadrolarının ülkemizi inşa ve ihya etmeye devam edeceği Türkiye Yüzyılımın başlangıç bütçesidir diyor, Gazi Meclisimize ve aziz milletimize, Niğdeli hemşehrilerimize saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz Manisa Milletvekili Sayın Bekir Başevirgen'in.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

85 milyonun gözü kulağı burada. Halk dertlerine çözüm olacak bütçeyi dört gözle bekliyor. İşçi, memur, emekli, çiftçi, öğrenci, milyonlarca kişi iktidarın bu bütçede onlar için neler yaptığını görmek istiyor? Ama maalesef, halkın yaşadığı sorunları çözecek bütçe bu bütçe değil. Çünkü bu bütçede halk yok, bu bütçede işçi, memur, emekli yok, esnaf yok, öğrenci yok, tarlası gübresiz, traktörü mazotsuz kalan, bağı, bahçesi icralık olan çiftçilerimiz maalesef bu bütçede yok.

Değerli milletvekilleri, başkanlık sistemine geçildiği günden beri hepimiz fakirleştik. 2014'te kişi başına millî gelir 12 bin dolardı bugün 10 bin doların altına düştü. Cumhurbaşkanının "Ben ekonomistim." dediği 2018 yılından bugüne işsizlik yüzde 40, dolar kuru yüzde 246, enflasyonsa yüzde 295 arttı. Bankaların kârı rekor kırarken vatandaşların borcu 1,5 trilyona dayandı. Her 100 haneden 70'i krediyle yaşamak zorunda kaldı. İşsizlik tarihi rekorlar kırdı.

Evine ekmek götüremeyen 7,5 milyon işsizimize sesleniyorum: İktidar garanti geçişler için yandaş şirketlere 53 milyar lira para ayırırken size yine aş, yine iş, yine destek vermedi. İşsizlik Fonu'nda sizin için biriken paralar sizin dışınızda her yere dağıtıldı. Ama sakın umutsuzluğa kapılmayın, bu düzeni biz değiştireceğiz. İşsizliği tarihe gömecek, çalışmak isteyen her yurttaşı iş sahibi yapacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, 280 milyar lira borcun altında ezilen, zarar ettiği için üzüm bağlarını kökleyen, tarlasına gübre, ilaç atamayan, sulayamadan üretmeye çalışan, bağı, bahçesi, tarlası haczedilen, tüm engellere rağmen üretme çabasından asla vazgeçmeyen, ülkeyi doyurup kendi aç kalan çiftçilerimiz, sizlere sesleniyorum: İktidar size destek diye 54 milyar lira ayırırken kur korumalı mevduat sahiplerine 200 milyar liradan fazla para aktardı. Sizin ürünlerinizi yok pahasına satarken yabancı çiftçilerin ürünlerine milyarlarca dolar para ödedi. Biliyoruz, zor durumdasınız ama sakın umutsuzluğa kapılmayın, bu düzeni biz değiştireceğiz. Millî gelirin yüzde 1'ini destek olarak biz size vereceğiz. Üretim maliyetlerini düşürecek, borçlarınızın faizlerini biz sileceğiz.

Pandeminin tüm yükü sırtına yüklenen, kira, stopaj, fatura ve vergilerin altında ezilen, borcu 2 milyar liraya dayanan, günü sifatsız kapatan, yılbaşından bu yana 85 binden fazlası batan, ekonominin belkemiği esnaflarımız, sizlere sesleniyorum: Bu iktidar sizleri de unuttu, sizlere "çözüm" diye faizli banka kredilerini gösterdi; siz de umutsuzluğa kapılmayın, bu düzeni değiştireceğiz; kira stopajını biz kaldıracamız, sicil affını biz getireceğiz, esnaf bakanlığımızı biz kuracağız.

Kazandığı helal para daha cebine girmeden vergisi kesilen, eline geçen 3 kuruş maaşı da enflasyon karşısında eriyen, sofrasına kuru ekmekten başka koyacak bir şey bulamayan, çocuğu aç, evi soğuk, bankalara borçlu, asgari ücretli vatandaşlarımız, sizlere sesleniyorum: Sakın umutsuzluğa kapılmayın; sizin derdinizi de biz çözeceğiz, asgari ücretliyi enflasyona biz ezdirmeyeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi sözüm iktidara: Hazırladığımız yandaş, kayırmacı, rantçı bütçeler nedeniyle bugün bu ülke, geleceğini yurt dışında arayan gençlerin, alın terinin karşılığını alamayan emekçilerin, açlıktan sağlıklı büyüyemeyen çocukların, geçinemeyen asgari ücretlilerin, yoksullukla sınanan emeklilerin, 7,5 milyona varan işsizlerin, rekor üstüne rekor kıran enflasyonun ülkesi oldu; biz bunu değiştirmeye geliyoruz, bu düzeni biz değiştireceğiz. Biz iktidarımızda geçiş ödemeli garantili tüm yapıları kamulaştıracamız. Vergileri silinen 5'li çeteden o paraları teker teker tahsil edeceğiz. AKP döneminde hukuksuzca zenginleşen herkesten hesap soracağız, yandaş olmayacağız. Anayasa, kanun ne emrediyorsa ona uyacağız. Kötü yönetilen ekonomiyi, sonu olmayan lüks tüketimi, yapanın yanına kâr kaldığı soygun düzenini ve bir türlü doymayan sarayı tarihin tozlu sayfalarına biz göndereceğiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Göreceksiniz, umutsuzluğu yenmek isteyenler çığ gibi büyüyecek, umudun adı Cumhuriyet Halk Partisi olacak, Millet İttifakı olacak; umudun adı, umudun lideri Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu olacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Özel, bir söz talebiniz vardı.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şöyle efendim: Biraz önce konuşan Sayın Muğla Milletvekili, genel siyasete ilişkin güncel siyasette zaten partilerin sözcülerinin, Grup Başkan Vekillerinin yaptıkları, tükettikleri tartışmayı bir anlamda yani kendisi açısından faydalı olacağını düşünerek, alıntılararak

tekrar etti, biz o tartışmaları yapıyoruz. O konuda Cumhuriyet Halk Partisinin, sayın milletvekilinin ifadelerine yönelik olarak, onu belli bir noktada alıp da varıp Genel Başkanını falan tartışacak durumu yok, o hevesinden vazgeçsin.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Milletvekili olarak istediğimi konuşurum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz onu mevkidaşlarımızla yaparız.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Ne demek ya! Burada, milletvekili her şeyi konuşur. Çok yanlış bir yaklaşım.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – İsteddiğimi konuşurum, size sormayacağım. Öyle bir şey var mı! Öyle bir şey yok!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ama Muğla halkının seçtiği seçilmiş belediye başkanlarına çok ağır ifadeler kullandı.

FATİH ŞAHİN (Ankara) – Siz ayrı, milletvekilleri ayrı mı? Ne demek, böyle bir şey olabilir mi ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Ve Muğlalı seçmeni de vizyonsuz, iş bilmez belediye başkanlarını seçmekle suçladı.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Muğlalı seçmene demedim, hayır, öyle bir şey demedim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bunlara cevap vermek için grubumuz adına söz talebimiz var, Muğla Milletvekilimiz Burak Erbay...

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Hiç öyle bir şey söylemedim. Sizin belediye başkanınız var.

BAŞKAN – Sayın Erbay, süreniz iki dakika. (CHP sıralarından alkışlar)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Bana değil, Osman Gürün'e söyle onu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Seninle oturup Genel Başkanı konuşmam ben. Muğla Belediye Meclisi ayarında konuşma yaptın.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Milletvekili olarak istediğimi konuşurum, siz müdahil olamazsınız. Müdahil olamazsınız, istediğim gibi konuşurum, siz kendi vekillerinize bakın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Muğla Belediye Meclis üyesi olsaydın orada yapardın o tartışmayı.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Size sormayacağım. Siz de bakan mısınız gelip akşama kadar burada... Yok öyle bir dünya.

BAŞKAN – Sayın Erbay, başlayın siz.

V.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın, Muğla Milletvekili Yelda Erol Gökcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

BURAK ERBAY (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın Vekilimiz aslında Muğla'yla ilgili hassasiyetleri olan bir vekilimizdir, mütalaa da ederiz zaman zaman ama konuşmasının birçok kısmını dinleyemedim fakat maddeleri şöyle duydum: Bodrum, Fethiye veya bazı yangınlarla ilgili konulardan bahsetmiş.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Evet, yalan değil ki hiçbiri.

BURAK ERBAY (Devamla) – Ben kendisini niye dinleyemediğimi öncelikle paylaşmak istiyorum. Çünkü, gene defalarca iptal edilen, Anayasa Mahkemesinden dönen, daha önce Danıştaydan

dönen; zeytinleri yok edecek, toprağımızı, suyumuzu yok edecek bir yasa teklifi getirdiniz ve buna karşı geçimini bundan sağlayan, zeytinden sağlayan, o topraklardan geçinen insanlar, Milaslı, Yatağanlı hemşehrilerimiz Ankara kapısından içeri sokulmadılar, otobüslerle orada bekletildiler. Biz yağmurda Yatağanlı, Muğlalı, Milaslı o hemşehrilerimizi karşılamak için oraya gittik, yağmurda onlarla islandık, onları aldık, geldik ve şimdi de burada, kapının önünde basın açıklaması yapıyorduk topraklarına sahip çıktıkları için. (CHP sıralarından alkışlar) O yüzden ben konuşmanın çoğunu dinleyemedim ama aldığım notlara göre, işte Bodrum'daki su sıkıntısından bahsedilmiş...

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Yalan mı?

BURAK ERBAY (Devamla) – ...Fethiye'deki kirlilikten bahsedilmiş.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Yalan mı?

BURAK ERBAY (Devamla) – Sayın Vekilim, sıkıntılar vardır, “Sıkıntı yok.” demiyoruz ama o sıkıntı sadece Muğla'nın CHP'li belediyelerinin sıkıntısı mı? AKP'nin sıkıntısı değil mi?

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Büyükşehir kimde, yetki kimde, para kimde?

BURAK ERBAY (Devamla) – AKP bütçesinden para aktarılması gerek değil mi?

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Yetki kimde? Yetki sizde.

BURAK ERBAY (Devamla) – Mesela, bunları aktararak hep beraber projeye çözebilir miydik? Mesela, Fethiye'nin sıkıntısı var; evet, kirlilik var.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Yetki sizde.

BURAK ERBAY (Devamla) – Peki, Çevre, Şehircilik Bakanlığından para aktarılsa bunu hep beraber çözebiliriz iyi olmaz mı? (CHP sıralarından alkışlar)

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – 5 milyar bütçeniz var.

BURAK ERBAY (Devamla) – Son olarak da bakın “MUÇEV” diye mafyatik bir yapılanma var. Bütün Muğla kaynaklarını o MUÇEV alıyor ve aktarıyor, o paralar işte belediyede, yerelde kalsa da bu sorunları hep beraber çözebiliriz daha iyi olmaz mı? Bu yüzden Muğlalı vizyonsuz değildir...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Erbay.

BURAK ERBAY (Devamla) - Muğlalı yıllardır da Cumhuriyet Halk Partili belediyeye oy vermektedir. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri... Arkadaşlar, müsaade eder misiniz...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

2.- *Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Muğla Milletvekili Burak Erbay'ın satışına nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, şimdi biraz evvel Sayın Milletvekilimiz Yelda Hanım kanaatlerini ortaya koydu. Bütün milletvekillerimiz düşüncelerini satışmadan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sataştı canım, sataştı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hakaret etmeden, fikirlerini hem yerel anlamda hem de genel anlamda ifade etmekte hür ve özgürdür.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Etsin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kanaatlerini ortaya koymuştur ancak buradan hareketle biraz evvel sayın konuşmacının mafyatik birtakım düzenlemelerden bahsetmesi...

BURAK ERBAY (Muğla) – MUÇEV...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, bütçemize, grubumuzun getirdiği bütçeye mafyatik bir tanımlama yapması...

BURAK ERBAY (Muğla) – Bütçeye demedim, MUÇEV’e dedim.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – “Bütçe” demedi, “MUÇEV” dedi, MUÇEV.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bakın, bu konuyla ilgili...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Bütçe” demedi, “MUÇEV” dedi.

BURAK ERBAY (Muğla) – Hayır, hayır Başkanım “bütçe” demedim yanlış anladımız; düzeltiyorum “MUÇEV” Başkanım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuyla ilgili biraz evvel Sayın Grup Başkan Vekilinin meseleye dair açıklamaları yaparken hem şahsını hedef alacak şekilde “Bu belediye meclis üyesi konuşması oldu.” şeklindeki yaklaşımları kabul edilemez.

BURAK ERBAY (Muğla) – “Bütçe” demedim Başkanım, “MUÇEV” dedim, MUÇEV.

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir, teşekkür ediyorum.

YELDA EROL GÖKCAN (Muğla) – Başkanım, ben söz almak istiyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla bu konuyla ilgili grubumuz adına ve şahsı adına Yelda Hanım’a söz verilmesini talep ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sataşan olmadı ki ona, kim sataştı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Akbaşoğlu, Sayın Yelda Hanım’ın, Sayın Gökcan’ın konuşmasını ben de çok net olarak dinledim. İçerisinde sataşma kabul edilecek birçok unsur vardı.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kendisine bir sataşmada bulunmadı.

BAŞKAN – Müsaade edin.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Özel’in açıklamalarına katılmadığım da ifade etmek istiyorum çünkü sayın milletvekilleri, burada bu görüşmeler sadece mevkidaşlar arasında olmuyor. Bütün milletvekillerimiz serbestçe, özgür iradeleriyle bütün düşüncelerini burada paylaşmak noktasında özgürler.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tabii, tabii... Ona bir şüphe yok.

BAŞKAN – Yani hiç kimsenin buna bir kısıt ya da tahdit koyması mümkün değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ya, neden olsun Başkanım? Tabii ki...

BAŞKAN – Ama ben bir şeyi takdirinize sunacağım Sayın Akbaşoğlu: Yaklaşık on beş, on altı saatlik bir çalışma süreci içerisine giriyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ben özellikle o konulara girmemek için burada son verdim.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben de girmedim, kendisine söz hakkı verilmesine yönelik...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, iki dakikası vardı, kullanmadı zaten.

BAŞKAN – Burada en ufak şeyleri biz sataşma olarak kabul edip burada bu süreleri daha da uzatmak istiyorsanız uzatabiliriz, benim için mahzuru yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Uzatmak bakımından değil, işin hakkını teslim etmek bakımından söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Soru-cevap işlemini başlatıyorum.

Sayın Arslan Kabukcuoğlu, buyurun.

ARSLAN KABUKCUOĞLU (Eskişehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

5 yaşına kadar insanlarda beyin gelişiminin yüzde 90'ının tamamlandığını biliyoruz. Üniversitelerimizin eğitim kalitesinin dünyayla yarışabilmekten uzak olduğunu uluslararası yükseköğretim derecelendirme kuruluşlarının puanlarında görüyoruz. Yetişkin çocukların eğitimini belli bir seviyeye getiremeyen Hükûmetin, 3-5 yaş çocukların yüzde 49 olan okullaşma oranını yükseltmek için çalışmaları var mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Keven...

ALİ KEVEN (Yozgat) – Sayın Başkan, çok teşekkür ederim.

Yozgat'ta 13 ilçe belediyesi var. Bunlardan Çayıralan ilçesi Cumhuriyet Halk Partili, Yerköy ve Yenifakılı ise İYİ Partili Belediye Başkanlarımız tarafından yönetiliyor. Bahadın ve Uzunlu beldelerini de Cumhuriyet Halk Partili Belediye Başkanlarımız yönetiyor.

Hemşehrımız olan Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat Oktay'a soruyorum: Diğer belediyelerin bütçesinden yüzde 5 kesilirken bu belediyelerden neden yüzde 40 kesiliyor? Çayıralan Belediyesinin İLBANK'a başvurduğu güneş enerjisi projesi neden onaylanmıyor? Çandır'a gelen doğal gaz, daha fazla nüfusa sahip Çayıralan'a neden gelmiyor? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı belediyelere temizlik ve park malzemesi verirken bile ayırım yapıyor. Millet İttifakı'nın kazandığı belediyelere neden 1 adet çöp kovası dahi verilmiyor? Adalet ve Kalkınma Partisinin Sayın Bakanları Çayıralan ilçesini ziyaret ediyorlar ama Kaymakamlıktan sonra Belediyeyi ziyaret etmiyorlar. Şimdi, soruyorum bu bakanlara: Bu Belediye, Türkiye Cumhuriyeti'nin belediyesi değil midir?

BAŞKAN – Sayın Aycan...

SEFER AYCAN (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, millî eğitim geleceğimize. Çocuklarımızı iyi yetiştirmeliyiz, yeteneklerini ortaya çıkarmalı ve desteklemeliyiz. İlköğretimde beden eğitimi, müzik

ve resim derslerine branş öğretmenleri girmelidir. Bu konuda gerekli düzenleme yapılarak bunun önü açılmalıdır. Okullarımızda boş öğretmen kadrosu kalmamalıdır. Atama bekleyen yeteri kadar öğretmenimiz vardır, yeni öğretmen ataması yapılmasında fayda vardır. Sözleşmeli öğretmenler ve ücretli öğretmenler mutlaka kadroya geçirilmelidir.

Mesleki eğitimi önemsiyoruz ve yaygınlaşmasını destekliyoruz. Meslek liselerinin ve mesleki eğitim merkezlerinin sayısının artmasını, ilgili sektörle iş birliği yapmasını, uygulamalı eğitimi destekliyoruz. Mesleki eğitimde görev alan usta öğreticilerin durumu iyileştirilmelidir. Usta öğreticiler kadroya geçirilmeli, güvenceye kavuşturulmalıdır. Bu, eğitim kalitemizi arttıracaktır, gençlerimizin daha iyi meslek öğrenmesini sağlayacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Erel...

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Başkanım.

Güzel atlar ülkesi Kapadokya'nın giriş kapısı olan ve görülmesi gereken en önemli, en ilginç yerlerden biri de Aksaray İhlara Vadisi'dir. 120 metre derinliğiyle, 14 kilometre uzunluğuyla dünyanın en önemli kanyon vadilerinden olan Aksaray İhlara Vadisi, tarihi, tabii, dinî, kültürel değerleriyle yerli ve yabancı turistlerin ilgisini çeken bir yerdir. Ancak buraya daha çok turistlerin gelebilmesi için tanıtıma ihtiyacı vardır. Kültür ve Turizm Bakanlığının destek verdiği sinema filmi ve TV dizilerinin bu yörede çekilmesi önem arz etmektedir. Ayrıca, İhlara Vadimizle birlikte Güzelyurt'u, Selime'yi, Ilisu'yu, Yaprakhisar'ı, Demirci'yi, Gülağaç'ı, Gülpınar'ı, Saratlı'yı Aksaray'a bağlayan yolların bölünmüş yola çevrilmesi yöre turizmine katkı sağlayacaktır. Bu konuda devletimizin desteğini Aksaraylılar adına talep ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde yirmi yıllık AK PARTİ iktidarında Türkiye, dış politikada büyük ve güçlü bir aktör olarak gerektiğinde oyun kuran, gerektiğinde oyun bozan, inisiyatif alan bir ülke hâline gelmiştir; dünya genelinde 255 yurt dışı misyonu en büyük temsilcilik ağına sahip dünyanın ilk 5 ülkesinden biridir; bir yandan girişimci diplomasiyle hak ve çıkarlarımızı savunurken, diğer taraftan insani diplomamızla mağdur ve mazlumlara umut ışığı olmaya devam etmektedir; Ukrayna-Rusya savaşında iki ülke heyetlerini bir araya getirdi, İstanbul'da Ukrayna tahılının Karadeniz üzerinden güvenli sevkiyatına ilişkin tahıl anlaşmasının imzalanmasını sağladı. Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde Türkiye, uluslararası ilişkilerde itibarlı bir ülke oldu.

2023 yılı bütçemizin ülkemize, milletimize hayırlı uğurlu, bereketli olmasını diliyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık? Yok.

Sayın İsmail Kaya? Yok.

Sayın Bakan, buyurun.

HAZİNE VE MALİYE BAKANI NUREDDİN NEBATİ – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ortak olarak ara sıra gelen soruların başında “Bütçede çiftçiye, esnafa destek yok.” şeklinde ibareler kullanılıyor, müsaade ederseniz ayrıntılı bir bilgi vermek istiyorum. 2022 yılında tarımsal destek bütçesinin başlangıç ödeneği 25,8 milyar lira olup ek bütçe kapsamında 13,4 milyar lira ilave edilmiştir; böylece 2022 yılında toplam destek ödeneği, başlangıç bütçesine göre yaklaşık yüzde 52 artışla 39,2 milyar lira seviyesine yükseltilmiştir. 2023 yılı tarımsal destek başlangıç bütçesi ise 2022

yılı tarımsal destek başlangıç bütçesine göre yüzde 109 artırılarak 54 milyar lira seviyesine çıkarılmıştır. Kaldı ki tarım sektörüne ayırdığımız kaynak bununla da sınırlı değildir. Tarımsal destek programlarına ilave olarak tarım sektörü yatırımları, tarımsal kredi sübvansiyonları ve müdahale alımlarıyla tarımsal KİT ve ihracat destekleri kapsamında tarıma ayırdığımız kaynağı 2023 yılında geçen yıla göre yüzde 148 kapsamında artırmış durumdayız ki bu da 142,3 milyar liraya tekabül ediyor. Bu destekler içinde çiftçilerimize kullandırdığımız hazine faiz destekli krediler için 2021 yılında 44,6 milyar lira faiz desteği sağlanmış olup 2022 yılı bütçesinde yüzde 129'luk bir artışla bu tutarın 10,6 milyar lira olmasını öngörüyoruz. 2023 yılı bütçesinde ise bu tutar 2 katından daha fazla artırılarak 21,5 milyar liraya yükseltilmektedir.

Ayrıca TMO'ya çiftçilerin gösterdiği rağbet ispatlıyor ki TMO tarafından bu sene yüzde 100'ler seviyesindeki yıllık artışlarla açıklanan alım fiyatları ve buğday ile arpada verilen ilave alım primleri üreticimizi ziyadesiyle memnun etmiştir. Bu sayede TMO arz güvenliğini de gözetenek önemli bir stok sağlamıştır.

Esnaf ve sanatkârlarımız için ise esnaf ve sanatkârların finansman ihtiyaçlarını uygun koşullarda karşılanmasına yönelik hazine faiz destekli kredi kullandırma uygulaması 2002 yılından bu yana sürdürülmektedir. Esnaf ve sanatkârlara kullanılan hazine faiz destekli kredilerin faizlerinin yaklaşık yüzde 50'si hazinece karşılanmaktadır. 2002 yılında bu kredilerden faydalanan esnaf sayısı 64 bin iken, 2022 yılı Kasım ayı sonunda 1,1 milyona yükselmiştir. Esnaf adına hazinece ödenen faiz tutarı 2021 yılında 5,3 milyar lira olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında şu ana kadar 8,6 milyar liralık ödeme yapılmış olup yıl sonunda bu tutarın 9,5 milyar liraya ulaşması beklenmektedir. 2023 yılında da esnaf ve sanatkârlar adına ödenecek faiz için 11 milyar lira ayrılmıştır.

Ayrıca Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi aracılığıyla esnaf ve sanatkârlara 100 milyar liralık kredi kullandırılması uygulaması hızla sürdürülmektedir, altmış ay vadeli olarak verilen bu kredilerin faizinin yarısı hazinece karşılanmaktadır. İlaveten, banka tarafından kullanılan kredilerin üst limitleri 350 binden 500 bin liraya, iş yeri edindirme ve taşıt kredisi limitleri de 1 milyon liradan 1,5 milyon liraya yükseltilmiştir. Genç girişimcilere kullanılan hazine faiz destekli kredilerdeki sıfır faizli kredi limiti de 100 bin liradan 300 bin liraya yükseltilmiş ve bu kredilerde aranan yaş sınırı da 30'dan 35'e çıkarılmıştır.

Salgından etkilenen esnaf ve sanatkârların ilave finans yüküyle karşılaşmamasını teminen 2021 yılından önce kullanılan kredilere ilişkin oluşan ilave faiz yükü de tarafımızca karşılanmaktadır. Böylelikle bu kredilerde karşılama oranı yüzde 76'ya yükselmiş durumdadır. Sırf bu uygulama kapsamında 2,6 milyar liralık faiz ödemesi Bakanlıkça karşılanmıştır. Bu çerçevede hem çiftçimizi hem de esnaf ve sanatkârlarımızı daha önce de olduğu gibi, bundan sonra da kesintisiz şekilde desteklemeye devam edeceğiz.

Bir bilgi de okullaşmayla ilgili vermek isterim müsaade ederseniz: Eğitime yapılan yatırımların, uygulamaya konulan programların bir sonucu olarak eğitime erişim artmakta, böylece okullaşma oranlarında önemli iyileşmeler gözlenmektedir. 2002-2003 eğitim öğretim döneminde net okullaşma oranı ilköğretimde yüzde 91, ortaöğretimde yüzde 51 iken; 2021-2022 öğretim yılında, sırasıyla yüzde 94,3 ve yüzde 89,7 seviyesine çıkmıştır. Millî Eğitim Bakanımızın açıkladığı son verilere göre ise okullaşma oranı, 5 yaş için yüzde 97'ye, ilkokulda yüzde 99,63'e, ortaokulda yüzde 99,44'e, ortaöğretimde ise yüzde 95'e yükseltilmiştir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – 4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5'inci maddeyi okutuyorum:

Gerektiğinde kullanılabilir ödenekler

MADDE 5- (1) Personel Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan ödeneklerin yetmeyeceği anlaşıldığı takdirde, ilgili mevzuatının gerektirdiği giderler için “Personel Giderleri” ve “Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri” ile ilgili mevcut veya yeni açılacak tertiplere, Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.01 tertibinde yer alan ödenekten aktarma yapmaya,

(2) Yedek Ödenek:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.06 tertibinde yer alan ödenekten, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak (01), (02), (03), (05) ve (08) ekonomik kodlarını içeren tertipler ile çok acil ve zorunlu hâllerde (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren tertiplere aktarma yapmaya,

(3) Yatırımları Hızlandırma Ödeneği:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.03 tertibinde yer alan ödenekten, 2023 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyularak 2023 Yılı Yatırım Programının uygulama durumuna göre gerektiğinde öncelikli sektörlerde yer alan yatırımların hızlandırılması veya yılı içinde gelişen şartlara göre öncelikli sektör ve alt sektörlerde yer alan ve programa yeni alınması gereken projelere ödenek tahsisi veya ödeneklerinin artırılmasında kullanılmak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin projelerine ilişkin mevcut veya yeni açılacak tertiplere aktarma yapmaya,

(4) Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği:

Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin 99-41.32-01-09.05 tertibinde yer alan ödenekten, yatırım nitelikli giderler açısından yılı yatırım programı ile ilişkilendirilmek kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin her türlü doğal afet giderlerini karşılamak amacıyla mevcut veya yeni açılacak tertiplerine aktarma yapmaya,

Cumhurbaşkanı yetkilidir.

BAŞKAN – 5'inci madde üzerinde ilk söz İYİ Parti Grubu adına Antalya Milletvekili Sayın Hasan Subaşı'nın.

Buyurun. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN SUBAŞI (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde partim adına söz almış bulunuyorum.

Bütçe konuşmaları sırasında Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini öve öve bitiremediniz oysa bu sistem ülkemizin üzerine kâbus gibi çöken büyük bir talihsizliktir. Geçtiğimiz günlerde bütçe tartışmaları sırasında Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin, yandaş müteahhitlerinizin kamu-özel iş birliği projeleriyle yaptığı en uzun, en yüksek, en büyük, en, en, en diye sıraladığımız eserleri her yıl olduğu gibi yine saydınız, övdünüz, misliyle maliyet bedeli yüksekliğinden yine hiç söz etmediniz. Bu sistemin ülkeyi sürüklediği krizlere rağmen görmezden gelmenizi hayretle izledik.

Cumhurbaşkanı “Ben ekonomistim; faiz sebep, enflasyon sonuçtur.” dediğinde maalesef Cumhurbaşkanını durduracak mekanizma olmadığı için faturası derin yoksulluk olarak halka çıkmış, ekonomide en büyük çöküş yaşanmıştır. Tabloya bakalım: 2002-2018 yılına kadar yıllık faiz ödemeleri

51 milyar 8 milyondan başlıyor, 2017’de 56 milyar 7 milyon yani on sekiz yıl boyunca parlamenter sistemde 45 ile 55 milyar arasında değişen faiz ödemeleri. 2018 yılında Cumhurbaşkanlığı sistemine yarı dönemden sonra geçer geçmez 73,9 milyar, 2019 yılında 99 milyar, 2021 yılında 180 milyar, 2023 yılında da 329 milyar, 2023 tahmini 565 milyar yani “Ekonomistim.” diyen Cumhurbaşkanının, “Faiz sebep, enflasyon sonuç.” iddiasından sonra sürekli yükselen grafik, enflasyonda Türkiye’yi dünya 1’incisi yapmıştır. Demek istediğimiz, bilime ters bu inadın faturasını üstlenen yok. FETÖ’de olduğu gibi “Hata yaptık, Allah affetsin.” diyen de yok. Sorumluluğu bazen dış güçlere, pandemiye, bugünlerde de marketlere atmakla meşgulsünüz ama sadece kendinizi kandırıyorsunuz. Bütçede halktan toplanan vergilerin önemli bölümü faize ve KÖİ müteahhitlerine ayrılmış; işçi, esnaf, memur, emekli unutulmuş, toprağını terk eden çiftçiye, EYT mağdurları ile atanamayan öğretmenlere de bütçede çözüm yok. Siz, bu bütçenin neyini övüyorsunuz? Anayasa’nın 5’inci maddesi devletin görevlerini sıralar, halkın refah ve huzuru, maddi ve manevi varlığının gelişmesi, özgürlük alanları önündeki engellerin devletçe aşılması gibi görevleri emreder. Binalar, betonlar ve çılgin projeler sağlıklı bir devlet yapısında asla topluma karşı görev ve sorumlulukların önüne geçemez. Artık dünyanın Sefalet Endeksi’nde, derin yoksulluğunda 156 ülkede 1’inciyiz Sayın Başkan.

24 milyon icra dosyası var, 36 milyon insanımız bankalara borçlu, milyonlarca öğrencimiz yeterince beslenemez durumda, milyonlarca işsizimiz var, çalışan nüfusun yarından fazlası açlık sınırı altında asgari ücretle ayakta kalmaya çalışıyor; siz neyi övüyorsunuz? Diyorsunuz ki: “Dış politikada, ülkelerle ilişkilerimizde şimdilerde barış arıyoruz ve siz yine eleştiriyorsunuz.” İktidarınızla övnmekten söyleneni anlamaz olmuşsunuz. Sizi neden komşularımız ve diğer ülkelerle ülkemizin çıkarlarına dayalı diplomatik ilişki kurmuyorsunuz diye eleştiriyoruz. Geçmişte, tüm bu ülkelere düşmanca davranmanın ağır faturaları olacağını söylemiştik. Biz “Neden barışıyoruz?” demiyoruz. Rusya’yla kötü oldunuz, S-400’lere milyar dolarlar ödeyerek hatta Mersin Akkuyu Nükleer Enerji Santrali sözünü vererek gönül aldınız. S-400’lerin atıl vaziyette kalması bir yana, ABD ve NATO’yla da ilişkilerin bozulmasına ve F-35 gibi en önemli ortak projenin iptaline neden oldunuz; bunlar cumhuriyet tarihinin en ağır faturalarındandır. Birleşik Arap Emirlikleri, İsrail, Mısır, Suriye politikalarınız ve benzeri ülkelerle politikalarınız yanlış. Bugün barış için uğraşıyorsunuz çünkü paraya ihtiyaç var. Sordüğümüz: Bu zikzaklı, tutarsız politikalar yüzünden ortaya çıkan faturayı kim ödeyecek; siz mi yoksa gelecek kuşaklar mı? En uzun sınır komşumuz Suriye’yle sürdürülen yanlış politika ve milyonlarca göçmenin faturasının sorumluluğunu bir kere olsun üstlenecek, özür dileyecek misiniz? Suriye politikanızın sonucu ise cumhuriyet tarihinin en ağır faturasıdır. Siz, hâlâ tek adam sistemini övmeye devam edecek misiniz?

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay dün, muhalefete “FETÖ’yle yol yürüten, onunla ortaklık yapan sizsiniz.” diye haykırıyordu. Hiç mi izan ve insafınız kalmadı? Lideriniz değil mi “Allah affetsin, hata yaptık.” diyen? Ardından “17-25 Aralık 2013 milat olsun.” diyen. Bu ne demek? Anayasa suçu işleyerek yargıya talimat vermek demek. “Bu tarihten öncesini sorgulamayın, yargılamayın.” demek yani “Siyasi ayağını ortaya çıkarmayın.” demek. Tarafsız ve bağımsız yargı olsa ve görevini yapmış olsa hâliniz ne olurdu? Yine dün, Sayın Oktay muhalefete “Çevrecilik popüler oldu, çevreci oldunuz.” diyordu oysa çevreyi korumak önce devletin sonra da çevrede yaşayan insanların görevidir. Bizim görevimiz de iktidarı denetlemek, yanlışını eleştirmek, çile çektirdiğiniz insanlarımıza destek olmaktır.

Antalya’da talan edilen ormanlardan sonra yeniden başlayan çevre yağmasına karşı Korkuteli Dereköy, Manavgat Kırkkavak, Gündoğmuş Karadere, Elmalı Akçay’da başlatılmak istenen kömür ve maden ocaklarına karşı devlet çevreyi korumayıp ranta kurban ederken yaşam alanlarına karşı mücadele eden başta kadınlar ve yöre halkını buradan kutluyorum, sonuna kadar desteğimizi ifade ediyorum. Zeytinliklerin ranta kurban edileceğine dair kanun teklifinizi yeniden getirmiş olsanız da buna karşı yine halkla birlikte mücadelemiz sürecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Subaşı.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Abdurrahman Başkan.

Sayın Başkan, buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Başkan, Gazi Meclisimizin kıymetli milletvekilleri; 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin “Gerektiğinde kullanılabilir ödenekler” başlıklı 5'inci maddesi üzerinde Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve televizyonları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

5018 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinde merkezî yönetim bütçe kanununda belirtilen hizmet ve amaçları gerçekleştirmek veya bütçelerde öngörülme-yen hizmetler için gerektiğinde aktarma yapmak üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde 2'sine kadar yedek ödenek konulabileceği ve bu ödenekten aktarma yapmaya Cumhurbaşkanının yetkili olduğu hüküm altına alınmaktadır. Söz konusu hüküm kapsamında, bütçe kanununun 5'inci maddesinde Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesine personel giderlerini karşılama ödeneği, yedek ödenek, yatırımları hızlandırma ödeneği ile doğal afet giderlerini karşılama ödeneğinin konulmasına ve ilgili kuruluşların bütçelerine aktarılmasında uyulacak usul ve esaslara ilişkin düzenleme yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı devlet deneyimi yüksek kadrolarıyla ülkemiz için çok önemli bir görevi ifa ve icra etmektedir. 2023 yılında toplam 88 milyar 231 milyon TL ödenek Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinde öngörülmektedir. Söz konusu maddede yapılan düzenlemeyle personel giderlerini karşılama ödeneği, genel bütçe kapsamındaki kamu idareleriyle özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan ödeneklerin yetmeyeceği anlaşıldığı takdirde ilgili mevzuatının gerektirdiği giderler için personel giderleri ve sosyal güvenlik kurumlarına devlet primi giderleri ile ilgili mevcut veya yeni açılacak tertiplere gerekli ödeneğin temin edilmesi.

Yedek Ödenek: Bütçelerde öngörülme-yen hizmetler için, gerektiğinde genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerinde mevcut veya yeni açılacak (01), (02), (03), (05) ve (08) ekonomik kodlarını içeren tertipler ile çok acil ve zorunlu hâllerde (06) ve (07) ekonomik kodlarını içeren tertiplere ihtiyaç duyulan ödeneğin temini.

Yatırımları Hızlandırma Ödeneği: Cari yılı yatırım programını uygulama durumuna göre gerektiğinde öncelikli sektörlerde yer alan yatırımların hızlandırılması veya yılı içinde gelişen şartlara göre öncelikli sektör ve alt sektörlerde yer alan ve programa yeni alınması gereken projelere ödenek tahsisi veya ödeneklerin artırılmasında kullanılmak üzere genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin projelerine ilişkin mevcut veya yeni açılacak tertiplerin gerekli ödeneğin temini.

Doğal Afet Giderlerini Karşılama Ödeneği: Yatırım nitelikleri açısından yılı yatırım programıyla ilişkilendirilmek kaydıyla genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin her türlü doğal afet giderlerini karşılamak amacıyla mevcut veya yeni açılacak tertiplere gerekli ödeneğin temini konusunda Cumhurbaşkanına yetki vermektedir.

Kıymetli milletvekilleri, 2022 yılında ek bütçeyle eklenen ödenekler dâhil yedek ödenek tutarı 60 milyar 205 milyon TL olmuştur. Bunun yanı sıra, 5018 sayılı Kanun'un 23'üncü maddesinde “Mali yıl içinde yedek ödenekten yapılan aktarmaların tür, tutar ve idareler itibarıyla dağılımı, yılın bitimini takip eden on beş gün içinde Cumhurbaşkanlığı tarafından ilan edilir.” denilmektedir. Bu hükmeye istinaden 2021 yılı yedek ödenek kullanımları Strateji ve Bütçe Başkanlığı “web” sitesinde kamuoyuyla paylaşılmıştır.

Ayrıca, 2021 yılı bütçesinde öngörülen 174,5 milyon TL tutarındaki doğal afet giderlerini karşılama ödeneğinin tamamı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) bütçesine aktarılmıştır. AFAD tarafından, söz konusu ödenek ülkemizin tabi afete maruz kalan yörelerindeki belediye ve özel idarelerine, maruz kaldıkları hasar ve tahribatları gidermek amacıyla, hasar ve tahribatların oranı dikkate alınarak kullanılmıştır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; 28 Temmuz 2021 Çarşamba saat 12.00 sularında Manavgat ilçemizde başlayan ve Alanya, Gündoğmuş, Akseki ilçelerinde toplam 59 mahallede on bir gün etkili olan yangında 8 vatandaşımız hayatını kaybetmiş, 61.500 hektar orman arazisi maalesef yanmıştır. Yangının başlamasıyla birlikte, Türkiye Afet Müdahale Planı (TAMP) devreye alınarak, yereldeki tüm çalışma gruplarının çalışmaları Manavgat'ta kurulan afet yönetim merkezinden yönetilmiştir. Orman yangınına söndürme çalışmalarına 870'i diğer illerimizden gelen personel olmak üzere toplam 8.029 kişi, 40 civarında hava aracı ve 2 bin civarında kara aracıyla müdahalede bulunulmuştur. 23 STK bünyesinde 615 kişi ve 97 araç ile çok sayıda gönüllü de bu müdahale çalışmalarına destek vermiştir.

Manavgat, Alanya, Akseki, Gündoğmuş ilçelerinde etkili olan orman yangını afeti sonrasında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı koordinesinde yapılan hasar tespit işlemlerinde 1.313 adet konut ağır hasarlı, yıkık, acil yıkılacak olarak tespit edilmiştir. Konutları hasar gören afetzedelerden 660 kişi, AFAD'tan 234 kişi kentsel dönüşümden hak sahibi olarak kabul edilmiş; toplam 900 adet konut, 4 adet köy konağı ve 1 cami, TOKİ tarafından yapılmaktadır. Yapımına başlanan 889 adet konutun 145'i tek katlı, 743'ü çift katlı olarak inşa edilmektedir. Manavgat ilçesinde 201 adet konutun yapımı tamamlanmış olup 178 konut AFAD tarafından, 15 konut ise Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Müdürlüğü tarafından teslim alınarak hak sahibi ailelere teslim edilmiştir. 3/12/2022 tarihinde 187 adet konutun kura çekimi yapılmış olup ruhsat ve iskân işlemleri tamamlanarak konut teslimleri de en kısa zamanda yapılacaktır.

Değerli Başkan, kıymetli milletvekilleri; 28 Temmuz 2021 tarihinde Manavgat merkezli başlayıp günlerce devam eden ve milletçe ciğerimizi yakan orman yangınları özellikle geçim kaynağı hayvancılık olan Yörük, Türkmen vatandaşlarımızı etkilemiş, Yörüklerimizin yaşamlarında önemli bir yere sahip yüzlerce hayvan telef olmuştur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli Beyefendi'nin himayeleri ve talimatlarıyla yangınlarda hayvanları telef olan köylülerimizin acısını hafifletmek ve bütçelerine katkı sağlamak amacıyla 2 Ağustos 2021 tarihinde 5 keçi, 5 koyun ve 2 düve yardım kampanyası Milliyetçi Hareket Partisi olarak il, ilçe teşkilatlarımızın yanı sıra belediyelerimizin desteği ve ülkü ocaklarımızın koordinasyonuyla başarılı bir şekilde yürütülmüştür. 3 etap hâlinde gerçekleştirdiğimiz yardım kampanyamız boyunca 1.348'i koyun, 1.045'i keçi olmak üzere toplam 2.393 küçükbaş hayvan ile 107 büyükbaş hayvan olmak üzere toplam 2.500 baş hayvan afetzede köylülerimize ulaştırılmıştır. Bu anlamlı kampanyaya maddi, manevi desteklerini esirgemeyen tüm teşkilatlarımıza, belediyelerimize ve yardım kampanyamızın koordinasyonunda görev yapan ülkü ocakları mensuplarımıza şükranlarımızı arz ediyorum.

Sözlerime son vermeden önce pazartesi günü Antalya Kumluca ve Finike ilçelerimizde yaşanan selde zarara uğrayan hanelerimize ilişkin hasar tespit çalışmaları da devam etmektedir. İlk etapta acil ve temel ihtiyaçların karşılanabilmesi amacıyla Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımız tarafından Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına 2,5 milyon TL kaynak aktarıldığını da burada belirtmek istiyorum. Allah ülkemizi milletimizi felaketlerden, afetlerden korusun, birliğimizi daim kılsın.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin ülkemiz ve milletimiz adına hayırlara vesile olmasını diliyorum, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Alican Önlü. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ALİCAN ÖNLÜ (Tunceli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Erdal Eren’in idamının, 300 sivil yurttaşımızın katledildiği kent ablukalarının, 19 Aralık cezaevi ve Maraş Alevi katliamının yıl dönümü haftasındayız. Bu katliamları gerçekleştirenleri lanetliyor, yaşamını yitirenleri de saygıyla anıyorum.

Yine, geçen gün Dersimli yazar Munzur Çem Hakk’a yürüdü, devridaim olsun, halkımızın başı sağ olsun.

Cezaevinde rehin tutulan seçilmişlerimizi ve siyasi tutsaklarımızı da buradan saygı ve sevgilerimizi yolluyorum. “...”(*)

METİN NURALLAH SAZAK (Eskişehir) – Başkanım, ikaz et.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Bir beş dakika tahammül edin be! Ne var!

METİN NURALLAH SAZAK (Eskişehir) – Başkanım, ikaz edin.

ÜMİT YILMAZ (Düzce) – Ne beş dakikası ya, ne dediğini bilmiyoruz. Ne söylüyor, ne anlatıyor?

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Ayıp ya, ayıp!

BAŞKAN – Sayın...

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, bütçeler inanca, kimliğe, cinsiyete bakılmaksızın tüm vatandaşlardan toplanan vergilerle oluşturulmaktadır ancak Türkiye’de yüz yıldır bütçenin yönetimi ve dağıtımı Türklük ve Sünnilik ekseninde olmaktadır.

Konuşmamda bu tekçi ve inkârcı rejimin yüz yıllık tarihinde Dersim’e ayırdığı bütçeleri nasıl da güvenliğe ve asimilasyona harcadığını aktaracağım. İlk olarak 1924-1938 arasında bütçe terteleyle, 1940-1960 arasında asimilasyona, 1960-1980 arasında darbelere, 1980’lerden 2000’lere kadar OHAL’lere, 2000’lerden günümüze kadar da savaşa harcanmıştır. Yüz yıllık tekçi ve inkârcı zihniyet, Kürt’ün vergisiyle Kürt’e düşmanlık, Alevinin vergisiyle Aleviliği inkâr, doğal kaynaklarıyla da doğa talan edilmiştir.

Değerli milletvekilleri, 1924 tekçi Anayasası’yla birlikte rejimin Dersim’e bakış açısı, vergi ve asker vermeyen, eğitimsiz, cahil, eşkıya ve mutlaka medeniyetin götürülmesi gereken yerdir. Tekçi rejim Dersim’e yönelik sayısız raporlar hazırlamış, yollar, köprüler, kışlalar ve karakollarla tertelenin zeminini hazırlamıştır. Askerî hazırlıklar tüm hızıyla devam ederken bir yandan da Mecliste terteleyle yasal kılıf hazırlanıyordu. Bir il için çıkarılan tek kanun olan Tunceli Kanunu’yla Dersim’in önce sınırları çizildi, 4 Mayıs 1937 Bakanlar Kurulu kararıyla da terteleyle resmîyet kazandırıldı.

Değerli milletvekilleri, kurt Kürt ve Alevi’yi yemeyi kafasına koymuşsa suyu kimin bulandırdığının hiçbir farkı yoktur, önemi de yoktur. Önce Dersim halkının silahları toplanır, savunmasız bırakılır, sonra direnişin önderleri Seyit Rıza ve arkadaşları yalan ve hileyle idam edilir ancak rejim bununla da durmamıştır. Tedip ve tenkil harekâtıyla çıbanbaşı ezilmeli, Kırmançki dili ve Râhı Hak inancı ve Kürt kimliği ibret alınacak şekilde yok edilmeliydi. Dersim 1937-38 tertelesinde resmî rakamlara göre 13 bin, yerel kaynaklara göre de 50 binin üzerinde insan katledilmiş, on binlerce kişi sürgün edilmiş, kız çocukları subaylara evlatlık olarak verilmiş, katledilenlerin altınlarına, paralarına, mallarına ganimet olarak el konulmuştur. Tertelede ailemden hamile kadınların, 1 yaşındaki Cemile’nin, 80 yaşındaki Süleyman Efendi’nin dâhil olduğu 47 kişi yakılarak katledilmiştir. Bu terteleden 3 yaşında iken

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

hayatını kurtaran ve daha sonra güney Kürdistan'da bir komplo sonucu katledilen Sait Kırmızıtoprak yani Doktor Şivan'ın da ailemden 47 kişi gibi mezar yerleri yoktur. Bu rejim, Alişer'i, Zarife'yi, Hasan Hayri'yi ihanet ve komplo sonucu katletmiştir. Dersim 38'de katlemediği Nuri Dersimi'nin Rojava'daki mezarına saldırmıştır. Dersimliler, 1937-38'de yaşananlara "...(*)" "tertele" yani "kara gün" ve "soykırım." demiştir. Bugünlerde "Envanterimizde yok." denilen kimyasal gazlar Türkiye'de ilk defa Dersim'de kullanılmıştır. Dönemin devlet adamı İhsan Sabri Çağlayangil "Dersim'de insanları mağaralara doldurduk, kimyasal gazlarla fareler gibi zehirledik." diyerek itirafta bulunmuştur. Maalesef, bugün de tekçi ve inkârcı zihniyet Kürtlere karşı aynı yöntemlere başvurmakta, Kürtlere ikinci Dersim'i, Zilan'ı, Halepçe'yi yaşatmak istemektedir.

Değerli milletvekilleri, çok partili dönemde de rejimin Dersim'e bakış açısı değişmemiştir. Devleti yöneten iktidar değişse de Dersim hep çıbanbaşı olarak kalmış, etnik ve inançsal bütünlüğü sistematik olarak ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. Dersim'in en ücre köşelerine asimilasyon amaçlı okullar ve camiler yaptırılırken sağlık ocaklarına, altyapıya, tarıma ve hayvancılığa değil, Dersimlileri asimile etmek için bütçe ayrılmıştır. Bugün de karakollarda elektrik direklerine asılan hoparlörlerden beş vakit ezan okutulmakta, dağın taşına da "Ne mutlu Türk'üm" yazılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 12 Eylül askerî faşist darbesinin bütçesinde de Dersim'in payına köy meydanlarında kadınli erkekli toplu işkenceler, gece yaraları ev baskınları, Alevi pirlilerinin sakallarının kesilmesi düşmüştür. 1993-1994 yıllarında Tansu Çiller, Ağar ve Güreş'in ekipleriyle Dersim'de 183 köy, 823 mezra, 8.439 hane boşaltılmış, 41.939 kişi yerinden edilmiş, onlarca sivil yurttaş kaybettirilmiş, yakılmayan köy, orman, yasaklanmayan mera ve bölge kalmamıştır. JİTEM'ci Mahmut Yıldırım'ın yani Yeşil'in ilk görev yeri Dersim'dir.

Değerli milletvekilleri, peki, AKP'nin yönettiği yirmi yılda bütçede Dersimlilerin payına ne düşmüştür? 2015 yılında bir araştırmaya göre, Dersim'e yapılan 100 liralık bir harcamanın 59 lirası savunmaya, kamu düzeni ve güvenliğe yapılmıştır. Sanayisi olmayan Dersim'de özellikle 2015 yılı sonrasında yayla ve mera yasaklarıyla hayvancılık, arıcılık, tarım yani halkın ekonomisi bitirilme noktasına getirilmiştir. Dersim'de geçmişte, 1938'deki Dersim kasabı Alpdoğan yerine 1990'larda Yeşil, bugünse, AKP döneminde ise SADAT, Özel Harekât ve esedullah timleri almıştır.

AKP kayyumlarla Dersim halkının iradesini de gasp etmiştir. Bu vesileyle cezaevinde bulunan Dersim Belediye Eş Başkanları Nurhayat Altun, Mehmet Ali Bul ve Edibe Şahin'e de selam ve saygılarımı yolluyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

AKP, İŞKUR üzerinden Dersim'de insanları açlıkla terbiye etmekte; koruculuk, ajanlık, muhbirlik gibi uygulamaları istihdam alanına çevirmektedir.

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Teröristlere bırakılacağına onlara bırakalım daha iyi.

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Terörist sensin, senden iyi terörist mi var?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, ayıp ediyorsun ya, sana "terörist" mi dedi?

POLAT TÜRKMEN (Zonguldak) – Sana "terörist" demedim. Teröristlere bırakmamak lazım dedim.

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Zamanımı bile çalıyorsun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – "Teröriste bırakmamak lazım." dedi.

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Dersim'i -aynen bu zihniyet işte- "terörist, çıbanbaşı" Tunceli'yi ise "huzur kenti" olarak görüyor işte bu zihniyeti, bu AKP zihniyeti.

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

Değerli milletvekilleri, dili, inancı, kültürü her gün saldırı altında olan, barajlarla, HES'lerle, ocaklarla doğası talan edilen, üniversite öğrencisi Gülistan Doku'nun bulunmaması, "restorasyon" adı altında inanç merkezlerimizin tahrip edildiği, meraları, köyleri yasaklı; gençlerin gizli tanık ifadeleriyle açılan soruşturmalarda baskı altına alındığı, cezaevi ve sürgün dışında başka yaşama imkânı tanınmadığı, dört bir yanı kameralarla, karakollarla garnizon kentine çevrilmiş bir kentte tabii ki huzur olmaz, huzur olmaz ama direniş olur.

Değerli milletvekilleri, Dersim halkının kültürüne, inancına, diline düşmanca politikalar AKP döneminde artarak da devam etmiştir. 1924'den bu yana, günümüze kadar gelen tekçi ve inkârcı rejim demokratikleşmeden de bu politikalar değişmez. Bu bir zihniyet sorunudur. Sadece iktidar değişikliğiyle tarihsel sorunlar çözülmez. O yüzden, eleştirimizi iktidara ve ortaklarına yaparken çözüme dair önerilerimiz de iktidarı hedefleyen muhalefetedir. Bu bütçe sadece bu iktidarın değil, tekçi yüz yıllık cumhuriyet rejiminin de son bütçesi olmalıdır. Bizler 2'nci yüzyılı farklı inançların, kültürlerin ortak bahçesine çevirmeliyiz. Bir avuç azınlık için değil, halklar için bütçe yapmalıyız. Kimlikleri Türklük içinde, inançları Sünnilik içinde eriten, eritmeye çalışan, savaşa ve inkâra ayrılan bir bütçe değil, cumhuriyetin 2'nci yüzyılında demokrasinin güvenceye alındığı, dillerin, kültürlerin, inançların ve doğanın korunduğu, demokratik bir Anayasa'ya ve demokratik bir cumhuriyete ihtiyaç vardır. Ulus devletlerin kutuplaştırıcı, kriz üreten sistemine karşı, eşit, adil, demokratik ulus bütçesini yapmalıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Süreniz tamamlandı.

ALİCAN ÖNLÜ (Devamla) – Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Temelsiz, mesnetsiz iddiaların tümünü reddediyorum.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Oğuz Kaan Salıcı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA OĞUZ KAAN SALICI (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum.

Değerli arkadaşlar, geçmişten gelen önemli bir metinden bir paragraf okuyarak başlamak istiyorum. Bugünü sanki görmüş gibi bugüne ışık tutan bir paragraf: "Ülke iç ve dış yatırımcılar açısından cazibesini kaybetmiş, bunun sonucunda Türkiye ürkütücü boyutlarda mali ve beşeri sermaye kaybına uğramıştır. İyi yetişmiş nitelikli insanların telaşına düşmüşlerdir. Bu umutsuz tablo, meydana gelen emsali görülmemiş ekonomik krizle zirve noktasına ulaşmıştır." Adalet ve Kalkınma Partisininin 2002 yılı Seçim Beyanamesi'nin 7'nci sayfası... Bugünü görmüş bir şekilde Adalet ve Kalkınma Partisi ta o zamandan 2002 seçimlerine yönelik olarak bir seçim beyanamesi hazırlamış ve bu görmüş olduğunuz değerli paragrafı yazmış. Evet, Türkiye 2002 seçimlerine giderken önemli bir krizle karşı karşıyaydı ama kriz dört sene sürmedi. O kriz ekonomistlerce "V" şeklinde diye tabir edilen hızlı bir şekilde, bir yıl içinde tekrardan yükselişle, ekonominin yükselişiyle sonuçlanan politikalarla karşılandı. Bugün, biz, Ağustos 2018'den beri, net bir şekilde dört yıldan beri ağır bir kriz altındayız ama Adalet ve Kalkınma Partili kalemler ya da Adalet ve Kalkınma Partili sözcüler bu krizi ısrarla reddediyorlar.

Yine aynı beyannameden, bu sefer beyannamenin 18'inci sayfasından başka bir bölüm okuyayım isterseniz: "Partimiz hukuku, korkutmanın ve cezalandırmanın değil, adaleti sağlamanın aracı olarak görmektedir." diyor Adalet ve Kalkınma Partisi seçim beyannamesinin 18'inci sayfası. O da bugünleri görmüş, bu günleri görmüş. Şu anda gelmiş olduğumuz noktada, 2012 yılında 136 bin kişi tutukluken 2022 yılında bu sayı 314 bin kişiye çıkmış durumda. Uzun zaman tutuklu kalan kişilerden dolayı, hazırlanmayan iddianamelerden dolayı tutukluluk süresi tam anlamıyla bir cezalandırmaya dönüşmüş durumda. İşte, bunların arasında en çok bilinen örneklerden bir tanesi, Gezi davası tutuklusunu Osman Kavala'nın da aralarında bulunduğu 16 kişiyle ilgili iddianame on altı ay boyunca hazırlanmadı. İddianame hazırlanmadığı için tutuklu kalıyorsunuz, iddianame hazırlandıktan sonra da davalar geç görüldüğü için, siyasi davalara dönüştürdüğü için bir de onun için tutuklu kalıyorsunuz. Daha uzağa gitmeye gerek yok, bizim önceki dönem milletvekilimiz Mustafa Balbay, dört yıl dokuz ay tutuklu kaldı ve sonra o tutuklu kaldığı davadan beraat etti. Yine, milletvekilimiz Tuncay Özkan altı yıla yakın, Mehmet Haberal milletvekilimiz dört yıl üç aya yakın tutuklu kaldı.

Yine, beyannamenin bu sefer 49'uncu sayfasından bir metin. O da bugünü görmüş. Diyor ki: "25 yıllık dönemde, belli aralıklarla uygulamaya konulan istikrar programlarına rağmen enflasyonda kalıcı bir düşüş sağlanamamış, enflasyon sürekli bir artış eğilimi göstermiştir. 2001 yılı itibarıyla sadece dört ülkenin (Angola, Kongo, Zimbabve ve Beyaz Rusya) enflasyon oranları Türkiye'nin üzerinde kalmıştır." Yani beyanname yazıldığı tarih itibarıyla biz dünyada enflasyonu en yüksek 5'inci ülkeyiz, bunu Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı eleştiriyor.

Şimdi, biz dönüyoruz bugüne bakıyoruz, bugüne bakıyoruz, 2022 yılı Kasım ayında bizde enflasyon 84,39. Hangi ülkeler bizim üzerimizde diye bakarsak; Zimbabve -yine aynı, çok değişen bir şey yok- Lübnan, Venezuela, Sudan ve Arjantin. Aslında Adalet ve Kalkınma Partisi bu sistemi, bu düzeni, iktidarı eleştirerek gelmiş, geldiğinde de yirmi sene boyunca yaptıklarının hepsinin kümülatif toplamının sonucunda Türkiye geldikleri dönemdekinden çok daha geri bir noktada. (CHP sıralarından alkışlar) Üretici Fiyat Endeksi'nde rakam yüzde 136 Türkiye'de. Burada üzerimizde kimse yok, burada rekor kırmışız. Bu arkadaşlarımız sayesinde üretici fiyatları konusunda Türkiye dünya 1'incisi ama buna rağmen Erdoğan diyor ki: "Açık söylüyorum, herkes hesabını 2023'te yüzde 20'ler seviyesinde enflasyona göre yapsın." Buradan bu beklentiler ötelenerek, bu sözler verilerek vatandaşın karnı yeterince enflasyona doydu, herhâlde 2023 yılında durumun öyle olmayacağını herkes görüyordu.

Değerli arkadaşlar, Türkiye'nin önemli bir sorunu da uyuşturucu. Yüce Mecliste bu konu çok konuşuldu. Bir İçişleri Bakanımız var, evlere şenlik. O İçişleri Bakanının burada siz değerli milletvekillerine ya da burada olmayan siyasetçilere laf yetiştirmek dışında çok bir meziyetini görmedik.

PERO DUNDAR (Mardin) – Laf değil, küfretmek meziyeti.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) - Ben geçtiğimiz hafta sonu Gaziantep'teydim, durum facia. Ondan önce Urfa'daydık, orada da durum facia. Bırakın şehir merkezlerini, oraların küçük ilçelerine kadar, neredeyse okulların önünde satılır hâle gelmiş uyuşturucu meselesi. Ben size çok uzatmadan Gaziantep'te nerelerde uyuşturucu satıldığını açıklayayım. Bunu İçişleri Bakanının bilmemesi mümkün mü? Bilmemesi mümkün değil. Peki, bu uyuşturucu bundan bir sene önce satılırken, bugün satılırken, yarın da İçişleri Bakanının teminatı altında satılmaya devam edecek, öyle görünüyor. (CHP sıralarından alkışlar) Gaziantep'te Vatan Mahallesi 25 Aralık Polis Merkezi yanında Yavuz Sultan Selim Lisesi civarında uyuşturucu satılıyor. İster ihbar kabul etsinler ister bir an önce gidip müdahale etsinler ama Gaziantep'liyi bu illetten kurtarsınlar. Hasırcıoğlu ve Hacıbaba Mahalleleri arasındaki Farabi Sokak bağımlı bireylerin yedi gün yirmi dört saat her keseye uygun uyuşturucu temin edebilecekleri bir yer.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ama reklam yapıyorsunuz şu an.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Polisi yollarsın o zaman.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yanlış yani.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Reklam değil, ihbar; polis gönderin.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Hayır, nerede satıldığını söylüyor ya.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Karşıyaka’da Kocatepe Mahallesi’nde bulunan İsmet Paşa Anadolu Lisesi ve Mehmet Çolakoğlu ilk ve ortaokulların bir arada bulunduğu çevrede kolaylıkla uyuşturucu madde bulunabiliyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, görünen o ki kimsenin reklama falan ihtiyacı yok. Herkesin bildiği gerçeği Meclis kürsüsünden dile getirmenin tek bir nedeni olabilir; yetkililerin yapmadıkları işi, yapmadıkları görevi yapmaya davet etmek. (CHP sıralarından alkışlar) Biz bunu Gaziantep’te anlattık, anlattıktan sonra bir gazeteci arkadaşımız, Özlem Gürses buralara gitti, Farabi Sokak’a bizzat gitti, oradaki insanlarla görüştü, izlenimi şu: Sadece “Burada uyuşturucu satılır.” diye tabela asmadıkları kalmış. Herkes neyin ne olduğunu biliyor. Adam tutuklanırsa karısı satmaya devam ediyor. Uyuşturucu müptelası olan çocukların kesmiş olduğu kabloları hangi hurdacıya sattığı, hangisinin kaç para ettiği, bu ailelerin hayatlarını nasıl devam ettirdiği, uyuşturucu ile fuşun beraber bir şekilde nasıl yürüdüğü Gaziantep’te gayet iyi bilinen bir gerçek. Açık söyleyeyim, Gaziantep’te on yıl önce bu yoktu, on beş yıl önce bu yoktu, yirmi yıl önce bu yoktu. Türkiye ağır krizler yaşıyordu, evet, 2002 Beyannamesi’nden pasajlar okudum, o 2002 Beyannamesi yazıldığında Gaziantep’te işsizlik vardı, yoksulluk vardı; uyuşturucu yoktu, mafya yoktu. (CHP sıralarından alkışlar)

Bugün sizden ricam, yayımlanan yerel gazetelere şöyle bir baksın değerli iktidar milletvekilleri; orada her gün kimin kimi vurduğunu, hangi meseleden dolayı çatışma çıktığını, yerli yabancı mafya gruplarını, Suriyeli midir değil midir, bütün detayları orada okuyabilirler zaten. Gaziantep bildiğiniz Teksas’a dönmüş, Teksas’ta bile uyuşturucu yoktu, burada uyuşturucu da var üstüne üstlük.

Değerli arkadaşlar, son olarak, Avrupa Birliği Parlamentosunda bir skandalla karşı karşıyayız. Bir Yunan milletvekili, Katar bağlantılı bir şekilde rüşvet operasyonuna uğradı. 4 milletvekilinin evleri arandı, milletvekilliği düşürüldü, başkan yardımcılığı görevinden azledildi. Meselenin nereye gideceğini... Henüz soruşturma tamamlanmadan, siyasetçiler kendi üzerlerine düşen siyasi sorumluluğu yerine getirdiler ve Parlamento gerekli kararları aldı. Bir başkan yardımcısını görevden el çektirmeniz için Parlamentodaki toplam milletvekillerinin üçte 2’sinin onayı gerekiyor; 625 kişi onay verdi düşürülmesine, 1 kişi “hayır” dedi, 2 kişi çekimser kaldı yani bütün siyasi partilerde bu konuda bir konsensüs oluşmuş durumda. Peki, bizim o az önce uyuşturucu konusunda görevini yapmayan İçişleri Bakanımız, en yetkili ağız olarak, çıkıp “Bu Parlamentoda mafyadan ayda 10 bin dolar rüşvet alan birisi var.” dedi mi? (CHP sıralarından “Dedi.” sesleri, alkışlar) Bu gözler onu gördü, bu kulaklar onu duydu. Dedi, ondan sonra ne oldu? Türkiye Cumhuriyeti’nin bu Gazi Meclisini, yüce Parlamentosunu yöneten Meclis Başkanımız bu konuyla ilgili ne yaptı?

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hiçbir şey.

OĞUZ KAAN SALICI (Devamla) – Bu arkadaşlarımız, benim solumda kalan arkadaşlarımız niye zan altında kalmamak için bu konuyu gündeme getirmediler? “Sen niye böyle konuşuyorsun? Sen bu iktidarın da Bakanısın, bunu nasıl söylersin? Çık, o kişiyi açıkla kardeşim, biz de gereğini yapalım bütün siyasi partiler olarak; gereken neyse, dokunulmazlığının kaldırılmasıysa kaldıralım.” niye denmedi? Adalet ve Kalkınma Partisinin Türkiye’yi getirmiş olduğu nokta maalesef bu; ahlaki çöküntü, ekonomik kriz; mafya ve uyuşturucu çetelerine teslim olmuş durumdayız.

Yüce Meclisinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, Oğuz Kaan Bey, benim de vekili olduğum Gaziantep’le ilgili birtakım açıklamalar yaptı. Eğer müsaade ederseniz ben 60’a göre bir dakikalık söz istiyorum.

BAŞKAN – Yok, Sayın Toğrul.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – O zaman kayıtlara geçsin diye söylemek istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, çok yoğun bir gündem var.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakın, Başkanım, bir dakika...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Böyle bir usul var ya, bir dakikalık...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bakın, bu konu gençlerimizi ilgilendiren bir konu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ne alakası var?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bugün Türkiye’nin 6’ncı büyükşehrini ilgilendiren bir konu, bir dakikalık söz istiyorum.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Böyle bir usul yok ya! Böyle bir usul yok Başkanım!

BAŞKAN – Yerinize lütfen.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Kayıtlara geçsin istiyorum, tutanaklara geçsin. Ben bu mahallelerin ismini vererek onlarca kez soru önergesi, araştırma önergesi verdim. Maalesef, bugüne kadar İçişleri Bakanı tek bir cevap vermedi bize. Evet, bu söylenen doğrudur, bu mahallelerimiz hatta dahası, Yukarıbayır, Beybahçe, Çıksorut Mahalleleri de uyuşturucu mafyalarının işgali altındadır.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Halil Özcan.

Buyurun Sayın Özcan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HALİL ÖZCAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri takip eden aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ hükümetleri olarak, 21’inci bütçemizi yapmanın haklı gururunu yaşadığımızı ifade ederek sözlerime başlamak istiyorum. Allah’a hamdolsun, aziz milletimizin destek ve dualarıyla Türkiye Cumhuriyeti’mizin 100’üncü yıl bütçesini yapmak da ak kadrolarımıza nasip oldu. 2023 hedeflerimizin mihenk taşı olarak gördüğümüz 100’üncü yıl bütçemizin kalkınmanın, yatırımın, üretimin, istihdamın, ihracatın ve büyümenin bütçesi olarak Türkiye Yüzyılı vizyonumuza güç vereceğini özellikle ifade etmek istiyorum. 100’üncü yılımızı temsil eden bu bütçe, bundan önceki bütçelerde olduğu gibi, yine, son kuruşuna kadar aziz milletimize hizmet olarak yansıyacak ve ülkemizin yarınlarına güç vermek için kullanılacaktır. Bu bütçe, işçimizden işverenimize, çiftçimizden esnafımıza, memurumuzdan emeklimize, genç, yaşlı tüm vatandaşlarımızın yani 84 milyonun bütçesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi yıllık iktidar serüvenimizde az laf çok hizmet ürettik. Gururla ifade etmek istiyorum ki eser ve hizmetlerimizle büyük işlere imza atan liderimiz Recep Tayyip Erdoğan ve AK PARTİ’miz, Türkiye’yi 2023 hedeflerine aynı azim ve kararlılıkla ulaştıracaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu güçlü irade gençlerimize büyük ve güçlü bir Türkiye’yi miras bırakacak; inşallah, 2053 ve 2071 vizyonu evlatlarımızın elinde yükselecek ve 2’nci yüzyıl Türkiye Yüzyılı olacaktır.

Millet iradesinin ülke yönetimine doğrudan katılmasını sağlayan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle beraber ülkemizde yerli ve millî atılımlar hız kazandı. “Bulamazsınız, bulsanız da çıkaramazsınız, çıkarsanız da işleyemezsiniz.” dedikleri doğal gaz, bugün milletimizin kullanımına sunulmak için gün sayıyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Fatih, Yavuz, Kanuni ve son olarak da Abdülhamid Han sondaj gemilerimiz mavi vatanı zenginliklerimizi daha da artırmak için çalışmalarına devam ediyor. “Yapamazsınız, üretemezsiniz; üretseniz de satamazsınız.” dedikleri yerli ve millî otomobilimiz Togg’u yaptık. Gemlik’te üretim fabrikasını açtık ve inşallah, o da 2023’te yollarda olacak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Savunma sanayimizde yerlilik ve millîlik oranımızı yüzde 70 seviyelerine çıkardık. Türkiye’yi artık kendi uçağını, kendi gemisini, kendi roketini, füzelerini ve silahlarını yapar noktaya getirdik. İHA ve SİHA’lardan sonra şimdi de KIZILELMA göklerdeki yerini almak için bekliyor.

AK PARTİ hükümetleri olarak, yirmi yıldır eğitimden sağlığa, ulaşımdan tarıma, sanayi hamlelerinden turizme, kültür, sanat ve spordan güvenliğe, savunma sanayi hamlelerinden millî enerji politikalarına kadar Türkiye’nin 81 ili, 922 ilçesinde birçok eser ve hizmete imza attığımızı gururla ifade etmek istiyorum. Bizim bir davamız ve sevdamız var, bizim ülkemize ve milletimize bir sözümüz var; inşallah, 2’nci yüzyıl Türkiye Yüzyılı olacaktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Şanlıurfa’mız zengin kültürü ve engin birikimiyle, mayası kardeşlikle yoğrulmuş kadim bir şehirdir. Şanlı şehrimizde Türk’ü, Kürt’ü, Arap’ı, Alevi’si ve Sünni’si asırlar boyu kardeşçe yaşamaktadır. Bizlerin en büyük zenginliği işte bu kardeşlik bağımızdır. İşte, bu kardeşlik bağı, Allah’a hamdolsun, Türkiye’nin neresine gitsek aynı güzellikle karşımıza çıkmaktadır. Her defasında “Tek devlet, tek millet, tek bayrak, tek vatan.” diyerek bölünmez bütünlüğümüze ve kardeşliğimize vurgu yapan liderimiz Recep Tayyip Erdoğan bu kardeşlik ortamının oluşumundaki başmimardır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan’ın Şanlıurfa ziyareti işte bu gerçekliği bir kez daha gözler önüne sermiştir. Şanlıurfa’mız yine liderine sahip çıkmış ve davasına sınırsız sarılmıştır. Yüz binleri aşan coşku ve heyecan vizyonun ve kardeşliğin nerede olduğunu bir kez daha göstermiş, Şanlıurfa’mız yine Türkiye’ye ilham olmuştur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu vesileyle Şanlıurfalı hemşehrilerime bir kez daha şükranlarımı sunuyorum. Bize önce Allah, sonra milletimiz yeter. Milletimiz yanımızdaysa bizlere engel yok, gam yok, keder yok. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Yüzyılı vizyonumuza yakışır bir bütçe hazırladık. Bu vesileyle 2023 yılı bütçemizin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum, yüce Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi şahsı adına ilk söz Siirt Milletvekili Sayın Osman Ören’in.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

OSMAN ÖREN (Siirt) – Sayın Başkan ve değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi’nin 5’inci maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce heyetinizi, ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi ve Siirtli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde güçlü ve dünyada önder bir Türkiye hedefimize kararlılıkla yürüyoruz. Savunma, ihracat, enerji, turizm, ulaşım, altyapı gibi pek çok alanda atılımlar yapmak AK PARTİ’imize, bizlere nasip oldu. Cumhuriyetimizin 100’üncü yılında Türkiye Yüzyılı’na ülkemizi hazırlarken bugüne kadar yaptıklarımızın fersah fersah üzerindeki hedeflerimizi aşmak için ilk günkü heyecanla, ilk günkü aşkla devam etmekte kararlıyız.

(AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böylesi özverili çalışan, hem Türkiye'mize hem de Siirt'imize devasa eserler kazandıran, her talebimizi bizzat sahiplenerek halkımıza hak ettiği yatırımları kazandıran bakanlarımıza da şahsım ve tüm hemşehrilerim adına şükranlarımı, saygılarımı sunuyorum. Ülkemizdeki bu güzel gelişmeleri, yatırımları ve potansiyeli sizlere aktarmak adına aynı şekilde Siirt'imizdeki yatırımlardan da bahsetmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Siirt'in dağlarına bahar gelecek demiştik, çok şükür geldi. Önceden girilemeyen köyler, gidilemeyen yollar, aşılamayan dağlar şimdi huzur ve turizm mekânları olarak hizmet vermeye başladı. Siirt'imiz artık yatırım için güvenli bir kent. Kara yollarıyla, tünelleriyle, köprüleriyle, ulaşımın daha rahat, güvenli ve konforlu hâle gelmesiyle yatırımcıların da cazibe merkezi hâline geliyor. Sadece "Tekstil Kent Projesi" uygulamamızla kısa ve orta vadede yaklaşık 10 bin kişilik istihdam sağlamayı hedefliyoruz. Ülkemizin en yüksek köprüsü olan Pervari Beğendik ve Eruh Zarova köprüleri kullanıma açıldı.

SALİH CORA (Trabzon) – Sizin sayenizde yapıldı.

OSMAN ÖREN (Devamla) – Siirt'imizi Eruh ve Fındık üzerinden Şırnak ve Mardin'e ve oradan da Habur'a bağlayacak olan uluslararası ve şehirler arası yol 2023'te inşallah tamamlanacaktır. Uzun zamandır hasretle beklediğimiz, güne doğuyu doğuya bağlayacak bir başka şehirler arası ve uluslararası yol olan Siirt-Pervari-Van yolumuzda da çalışmalar başlamıştır.

Kıymetli milletvekilleri, her alanda ilimize çok büyük yatırımlar yaptık ama en büyük yatırımı da Siirt'imiz için olmazsa olmaz lokomotif güç olan tarım ve hayvancılık alanında gerçekleştirdik. Siirt ilimizde son dört yılda bitkisel üretim desteklemelerinde çiftçilerimize toplamda 360 milyon ödeme yapılmıştır. Siirt fıstığı üretim alanımız 350 bin dekarı aşmış durumdadır. Siirt fıstığı çeşidi üretiminde 1'inciyiz. Antep fıstığı genel üretiminde de Türkiye'de 3'üncüyüz. Kırmızı mercimek üretiminde 4'üncü, 10 bin tonu aşan verimiyle Zivzik narı üretimde 12'nci sıradayız.

SALİH CORA (Trabzon) – Siirt'i eserleriyle ören Osman Ören!

OSMAN ÖREN (Devamla) – 1 milyon 300 bin küçükbaş hayvan varlığıyla ilk 10'dayız. 178 bin arılı kovanla 7'nci, bal üretiminde Türkiye'de 2'nci sıradayız. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Verilen desteklerle 53 milyon tutarında 70 tarımsal proje desteklenmiştir. 2022 yılında kırsal kalkınma yatırımları çerçevesinde 30 milyon tutarında 515 projemiz onaylanmış ve bu 515 projeye ülke sıralamasında ilk 20'de yer almışız. Pervari balı, büryan kebabı, perde pilavı, Siirt battaniyesi, şal-şepik kumaşı tescilli ürünlerimiz; "Tillo heriresi" yani pestil ve "gibeys keek" dediğimiz Siirt kuru ekmeği tescil aşamasında olup "tayfi üzümü" için süreç devam etmektedir. Ayrıca Siirt ilimize coğrafi işaret alabilecek 30 adet ürünümüz bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, geleceğimizin teminatı evlatlarımızın iyi yetişmelerinin sağlanması için Millî Eğitim Bakanlığımız her birimiyle var gücüyle çalışmaktadır. Bakanlığımızın temel hedef ve politikaları kapsamında, ilimizde 509 okulda toplam 4.078 derslikle öğrenci sayısını derslik başına 26'ya düşürdük. Öyle ki sadece son iki yılda ilimizde yapılan 512 derslikli 39 okul binası ve spor salonunun yatırım tutarı 480 milyondur.

Değerli milletvekilleri, sağlık alanında il müdürlüğü hizmet binası, 6 hastane, 18 aile sağlığı merkezi, 5 toplum sağlığı merkezi, 1 ADSM, 10 adet 112 acil sağlık hizmetleri istasyonu, 5 sağlık evi, 7 lojman olmak üzere toplamda 53 yatırım için 121 milyon 166 bin TL ödenek aktarılmıştır. Geçen yıla oranla il dışı sevkler yüzde 40 azalmıştır. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

OSMAN ÖREN (Devamla) – İktidarımızın hizmetlerinden kaynaklı sevincin verdiği güzel duygularla, 2023 yılı bütçemizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ören.

Evet, şahsı adına ikinci söz Sayın İrfan Kaplan'ın.

Sayın Kaplan, buyurun.

İRFAN KAPLAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 5'inci madde üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu bütçe AK PARTİ'nin son bütçesi; bu bütçe halkın değil Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun da ifade ettiği gibi, malı götürönlere bütçesi. Bakın, sarayın, sarayın yakınlarının bütçesini dokuz gündür gece gündüz görüşüyoruz; çok çirkin olaylara da şahit olduk. Saray iktidarı artık tünelin sonunu gördü. Bizler bu kürsüde halkın sorunlarını, ülkenin durumunu anlattıkça AK PARTİ'liler de sinirlerine hâkim olamıyor.

Değerli milletvekilleri, hepimiz çok iyi biliyoruz, saray iktidarı da çok iyi biliyor ki bu son viraj ve dönemeyecekler. Yirmi yılda bu ülkede neler arttı? Bu ülkede işsizlik arttı, yokluk arttı; kadın cinayetleri, çocuk istismarı arttı; uyuşturucu kullanımı arttı; ranta kurban edilen ağaç katliamları, orman yangınları arttı; talan arttı, peşkeş arttı; boşanmalar, intiharlar arttı.

Değerli milletvekilleri, peki, bu ülkede ne bitti? Beş dakikaya sığmaz ama birkaçını söyleyeyim: Adalet ve hukuk bitti, tarım ve çiftçi bitti, eğitim, sağlık bitti, liyakat bitti, yerlilik bitti, orta sınıf bitti yani bu ülkede huzur bitti. Parsel parsel sattınız, doymadınız; parsel parsel yaktınız. Özgür basını bitirdiniz, korku imparatorluğuyla yönetmeye kalktınız. Çocuklarımız sayenizde okula aç gidiyor, beslenemiyor. Gençlerimiz işsizlikten yurt dışına gitmek zorunda kalıyor. Emeklilerimiz evlerinden çıkamıyor ki ay sonunu getirsin. Çiftçilerimiz bağını, bostanını söküyor, ekemiyor; esnafımız desen kan ağlıyor yani nereden tutsak artık elimizde kalıyor ama bitti, sayılı günler çabuk geçecek.

Değerli milletvekilleri, altı ay sonra saray ve sarayın yandaşlarını değil, halkımızın bütçesini görüşeceğiz. Cumhuriyet Halk Partimiz iktidarında artık saraydakiler ejder meyvesi yesin diye vatandaşlarımız kuru ekmeğe muhtaç olmayacak. Ülkemizde doktorlar, üniversite mezunları, iş bulamayan gençlerimiz yurt dışına gitmek zorunda kalmayacak. Sarayınız, 5'li çeteniz, yandaşınız beslenecek, daha çok yiyecek diye emekçimizin cebindeki üç kuruşa göz dikemeyeceksiniz. Doğayı rant uğruna katledip güzelim ormanları yakamayacak, ağaçları kesemeyeceksiniz. Artık ülkemizde uyuşturucu baronlarını, kadın cinayetlerini, çocuk istismarını, hayvan katliamlarını, rantı, yalanı, talanı, dolanı konuşmayacağız. (CHP sıralarından alkışlar) Artık asgari ücreti, yokluk ve açlık sınırını tartışmayacağız. Özgür olmayan basını, sağlık sistemindeki sorunları, sürekli değiştirdiğiniz eğitim sistemimizi de konuşmayacağız. Bu ülkede sığınmacı sorunu da konuşulmayacak.

Partimiz iktidarında ülkemiz rahat bir nefes alacak. İşçilerimiz, memurlarımız, öğrencilerimiz, öğretmenlerimiz, emeklilerimiz, her kesimden vatandaşımız huzura kavuşacak. (CHP sıralarından alkışlar) Biz iktidarımızda yandaşı değil, emeği ve alın terini başımızın üstünde taşıyacağız. Biz iktidarımızda yirmi yıldır artık yorulan vatandaşlarımızı rahata kavuşturacağız. Biz iktidarımızda özgür basını sağlayacağız. Kadın cinayetlerinin önünü kesmek için İstanbul Sözleşmesi'ni tekrar getireceğiz. Çocuklarımız sağlıklı beslensin, iyi eğitim görsün diye çalışacağız. Kapattıkları fabrikalarımızı tekrar açacak, yerli olmak adına ülkemiz için yılmadan, yorulmadan çalışacağız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Asgari ücreti yaşanılabilir bir seviyeye çıkaracağız. Bizler saraya değil vatandaşlarımıza hizmet edecek bütçeler görüşeceğiz. Bizler işçinin, işsiz, çiftçinin, memurun, öğrencinin, asgari ücretlinin bütçesini konuşacağız.

Sözlerimi Pir Sultan Abdal'ın bir dizesiyle bitirmek istiyorum: “Yürü bre Hızır Paşa, senin de çarkın kırılır/Güvendiğin padişahın, onun da çarkı kırılır.”

Gidiyor gitmekte olan, geliyor gelmekte olan diyor; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, madde üzerindeki konuşmalar tamamlandı.

Soru-cevap işlemi yok.

Sisteme giren 5 milletvekilimize yerlerinden söz vereceğim.

Sayın Karahocagil, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

3.- Amasya Milletvekili Mustafa Levent Karahocagil'in, uyuşturucuyla mücadeleye ilişkin açıklaması

MUSTAFA LEVENT KARAHOCAGİL (Amasya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Toplumların bugününü ve yarınını tehdit eden, özellikle genç kuşakları esir alan uyuşturucu ve tacirleriyle mücadelemizi sürdürürken tedavi ve rehabilitasyon hizmetlerimizde de önemli mesafeler katettik. Tedavi merkezlerinin sayısını 79'dan 138'e çıkardık. 81 ilimizde 105 Yeşilay danışmanlık merkezini faaliyete geçirdik. 2019 yılında yasal düzenleme yaptık ve tedaviyi zorunlu hâle getirdik. “Uyuşturucuyla mücadele sadece belli birimlerin işi değildir.” dedik; anne-babalardan üniversite öğrencilerine ve özel meslek gruplarına kadar, son beş yılda toplam 5 milyon insana yüz yüze bilinçlendirme ve farkındalık eğitimleri verdik. Hem uyuşturucu çeteleriyle hem de bağımlılıkla ülke tarihinin en etkin mücadelesini Hükûmet olarak bizler verdik. Yirmi yıllık tecrübenin ışığında Türkiye'ye hizmet etme mücadelemizi sürdürüyoruz, sürdürüceğiz.

BAŞKAN – Sayın Taşkın...

4.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, AK PARTİ'nin yirmi yıl önce Hükûmete geldiğinde kapsamlı bir kalkınma programı başlattığına ilişkin açıklaması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AK PARTİ olarak bundan yirmi yıl önce Hükûmete geldiğimizde, ülkemizin asırlık demokrasi ve altyapı eksiklerini gidermek için kapsamlı bir kalkınma programı başlattık. Ülkemizi geliştirmek, büyütmek, güçlendirmek, milletimizin refahını artırmak, hayatı kolaylaştırmak için çalışıp çabaladık. Eğitimden sağlığa, güvenlikten adalete, ulaştırmadan enerjiye, sanayiden tarıma her alanda ülkemizi baştan sona âdeta yeniden inşa eden adımları attık.

Önümüzdeki 2023 seçimlerinde de Cumhur İttifakı olarak, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın güçlü liderliğinde, Allah'ın yardımı ve aziz milletimizin desteğiyle iktidar olacak, aziz milletimize hizmet etmeye devam edeceğiz.

2023 yılı bütçemizin ülkemize, aziz milletimize hayırlı ve bereketli olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Köksal...

5.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, engellilerin sorunlarına ilişkin açıklaması

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, hayatta her türlü engeli aşıp da AKP'nin engellerine takılan engelli vatandaşlarımız 1.800 lira maaşla ve evde bakım ücreti alabilenler de 3.300 lirayla geçim mücadelesi veriyor. Açlık sınırının, asgari ücretin altında bir engelli maaşını ve evde bakım ücretini içinize nasıl sindiriyorsunuz? Ayrıca, EKPS puanıyla atama bekleyen, işe girme umuduyla kuralara giren binlerce engelli vatandaşımızın feryadını niçin hâlâ duymuyorsunuz?

Yine, engelli vatandaşlarımız ilaç, ortez, protez, bez gibi yaşam için gerekli sağlık ürünleri ve desteklerin SGK tarafından tümüyle karşılanmasını, Sağlık Uygulama Tebliği'nin buna göre değişmesini istiyor. Buna ilişkin bugüne kadar niçin bir çalışma yapılmadı?

Öte yandan, engelliler ve aileleri “Evde bakım yardımı almak için gerekli koşullar keyfiyetten çıkarılmalı, gelir ölçütü aileye değil bireye göre belirlenmelidir.” diyor. Evde bakım yardımı ve engelli aylığı açlık sınırının üstünde olmalı. Bu konuda bu bütçede yeterli kaynak var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Öcalan...

6.- Şanlıurfa Milletvekili Ömer Öcalan'ın, parti olarak ana dilinde eğitimi savunduklarına ve Kürtçenin resmî dil olması için çalıştıklarına ilişkin açıklaması

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Evet, Sayın Başkan, biz parti olarak ana dilde eğitimi savunuyoruz, Kürtçenin resmî dil olması için çalışıyoruz, çabalyoruz, Mecliste de zaman zaman dile getiriyoruz ama Meclis maalesef toplumun aynası oluyor bu konuda. Dün ATV’de bir televizyon programında kendi duygularını Kürtçe ifade eden bir annenin sesi kesilmiştir. Bakınız, Kürtçe yasaklarıyla biz her yerde mücadele ediyoruz ama burası toplumun aynasıdır, burada bir Kürt vekilin Kürtçe konuşması sonucunda mikrofonun kesilmesi aynı zamanda bu televizyon kanallarına da örnek olmaktadır. Biz mücadelemizden zerreyimiskal kadar geri adım atmayacağız, bu en doğal hakkımızdır. ATV’yi de kınıyorum, herkes ana dilinde kendi duygularını, düşüncelerini ifade etmelidir; kendini savunmalıdır, konuşmalıdır, yazmalıdır; TBMM de buna öncülük yapmalıdır. Maalesef, bu noktada öncülük yapmadığını görüyoruz, asimilasyon burada da devam ediyor.

BAŞKAN – Sayın Yediyıldız...

7.- Ordu Milletvekili Şenel Yediyıldız'ın, Ordu'ya yapılan ve yapılması planlanan yatırımlara ilişkin açıklaması

ŞENEL YEDİYILDIZ (Ordu) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bu zamana kadarki yirmi yıllık AK PARTİ iktidarlarında Ordu ilimize Ordu-Giresun Havalimanı, 17 bin kişilik -içinde spor lisesi olan- stadyum, 192 okul binası, 12 hastane, 16 kapalı spor salonu, 35 tünel, 73 köprü, 2022-2023 yılları arasında toplam 17 milyar 168 bin 919 TL'lik yatırımla, 150 kilometresi bölünmüş yol olmak üzere toplam 416 kilometre yol yapılmıştır.

2023 yılı bütçesiyle birlikte, yüzde 50'si tamamlanmış olan 900 yataklı Ordu Şehir Hastanesi, Gököy Devlet Hastanesi, Kabataş ve Çatalpınar E-2 entegre devlet hastaneleri, 18 adet yol yapım projesi, 35 okul binası, 4 öğrenci pansiyonu, 1 kapalı spor salonu inşaatı da tamamlanmış olacaktır.

Bu vesileyle, 2023 yılı bütçesinde emeği geçen, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere, tüm bakanlarımıza ve Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerine teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – 5’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.
MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...
BAŞKAN – Grup Başkan Vekillerimizin söz talebi vardı.
Sayın Akbaşıoğlu, sizden başlayalım.
Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk’ün annesinin vefatına ve uyuşturucuyla mücadele konusunda Gaziantep Valiliğinden aldığı bilgi notuna ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, öncelikli olarak, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk Bey’in annesi Feride Öztürk Hanımefendi bugün Hakk’ın rahmetine kavuştu; kendisine Allah’tan rahmet ve mağfiret, yakınlarına sabırcemil niyaz ediyorum ve Sayın Milletvekilimize başsağlığı diliyorum.

Bütün milletvekillerimizin, vatandaşlarımızın vefat eden yakınlarına bu vesileyle başsağlığı diliyorum.

Bir de biraz önceki turda konuşan milletvekillerinin Gaziantep’le ilgili, uyuşturucu mücadelesine dönük birtakım yaklaşımları vardı, buna dair Gaziantep Valiliğimize aldığımız bilgi notunu Sayın Meclisin bilgisine sunmak istiyorum müsaadenizle.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “Gaziantep Şehitkâmil ilçesindeki Farabi Caddesi’nin içlerinden geçtiği Hacıbaba, Çağlayan ve Hasırcıoğlu Mahallelerinde meydana gelen uyuşturucu suçlarının 2021 yılında ilimiz genelinde meydana gelen uyuşturucu suçlarının yüzde 4’üne, 2022 yılında ise yüzde 3’üne tekabül ettiği bilinmektedir. Kökünü kurutma operasyonlarımızın öncüsü olan ve 2021 yılında gerçekleştirilen, cumhuriyet tarihinin sokak satıcılarına yönelik tek seferde yapılan en büyük operasyonu olan Vatan Operasyonu’nda, aralarında anılan 3 mahallemizin de olduğu alanlarda 310 sokak satıcısı yakalanmış ve yakalan şahıslardan 283’ü tutuklanmıştır. Bu operasyonun icra edildiği dönemi de kapsayacak şekilde anılan mahallelerimizde 2021 yılında 1.019 uyuşturucu olayına müdahale edilerek 1.306 şüpheli yakalanmış, yakalanan şüphelilerden, 91’i Vatan Operasyonu’nda olmak üzere toplamda 171 şüpheli tutuklanmıştır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son olarak...

BAŞKAN - Tamamlayın sözlerinizi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – “2022 yılında ise Vatan Operasyonu’nun da etkisiyle azalma eğilimi gösteren uyuşturucu ticareti olayları kapsamında 595 uyuşturucu olayına müdahale edilerek 655 şüpheli yakalanmış, yakalanan şüphelilerden 34’ü tutuklanmıştır.”

Yine, anılan 3 mahallemizde Narkorehber ve En İyi Narkotik Polisi Anne Projeleri kapsamında 2022 yılı içerisinde 121 eğitim faaliyetinde 6.426 vatandaşımız bilgilendirilmiştir.”

Görüldüğü üzere, bu konudaki suçlamalar yersizdir. Uyuşturucuyla amansız mücadelede sıfır toleransla hareket eden İçişleri Bakanlığımıza ve güvenlik güçlerimize teşekkür ediyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Bilgilendirmiş oldum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Özel...

9.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin ve Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin vefatlarına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biraz önce, Giresun Milletvekilimiz Cemal Öztürk'ün annesinin vefatını öğrendik. Annemize Cumhuriyet Halk Partisi olarak Allah'tan rahmet diliyoruz, acılı aileye başsağlığı diliyoruz.

Ayrıca, dün grubumuzun burada taziyesi mutlaka iletildi ama Sayın Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin vefatından dolayı da duyduğumuz üzüntüyü bir kez daha tekrar ediyoruz. Kendisine Allah'tan rahmet, hem Meral Hanım'a hem de Halkların Demokratik Partisine başsağlığı diliyoruz.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- *Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatına ilişkin konuşması*

BAŞKAN - Sayın Kılıç'ın da kayınvalidesi vefat etmiş, ona da rahmet diliyoruz Rabb'imden.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Evet, o zaman tamamlayayım.

BAŞKAN - Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

10.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatına ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sevda Erdan Kılıç Vekilimizin de kayınvalidesi vefat etmişti. Onunla ilgili olarak da çok sayıda hem Grup Başkan Vekilimiz hem de milletvekillerimiz taziye dileklerinde bulundular; iyi dilekleri için teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Sayın Oluç, buyurun lütfen.

11.- *İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin vefatına ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin vefatını öğrendik; annesine Allah'tan rahmet diliyoruz, Cemal Öztürk Bey'e de hem başsağlığı hem sabır diliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bülbül...

12.- *Sakarya Milletvekili Muhammed Levent Bülbül'ün, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin ve İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatlarına ilişkin açıklaması*

MUHAMMED LEVENT BÜLBÜL (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biz de şimdi öğrenmiş olduğumuz, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk Bey'in annesinin vefatından dolayı üzüntümüzü ifade etmek istiyoruz; kendisine ve ailesine başsağlığı diliyoruz.

Yine aynı şekilde, HDP Grup Başkan Vekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyi vefat etmiş; kendilerine ve ailelerine yine başsağlığı diliyoruz.

Kâtip Üyemiz Sevda Kılıç Hanımefendi'nin de kayınvalidesi vefat etmiş; kendisine de buradan başsağlığı diliyor, ailesine de tüm sevenlerine de başsağlığı diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çulhaoğlu, buyurun.

13.- Adana Milletvekili Mehmet Metanet Çulhaoğlu'nun, Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün annesinin, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın ağabeyinin ve İzmir Milletvekili Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesinin vefatlarına ilişkin açıklaması

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biz de şimdi öğrenmiş bulduk, Giresun Milletvekilimiz Cemal Öztürk Bey'in annesi vefat etmiş; merhumeye Allah'tan rahmet diliyorum, camiaya da başsağlığı diliyorum.

Yine, Sevda Erdan Kılıç'ın kayınvalidesi rahmetli olmuş; ona da Cenab-ı Allah'tan rahmet diliyor, Değerli Vekilimize de başsağlığı dilekelerimizi iletiyoruz İYİ Parti olarak.

Yine, Meral Danış Beştaş Hanımefendi'nin de ağabeyinin vefatını öğrenmiş bulduk; onun için de merhuma Allah'tan rahmet diliyoruz İYİ Parti Grubu olarak.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – 6'ncı maddeyi okutuyorum:

Aktarma, ekleme, devir ve iptal işlemleri

MADDE 6- (1) Bu Kanunla verilen ödeneklerin etkin ve verimli bir şekilde kullanılması amacıyla, kamu idarelerinin yıl içinde ortaya çıkabilecek ihtiyaç fazlası ödeneklerinin diğer kamu idarelerinin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılmasını temin etmek veya ödeneklerin öncelikli hizmetlerde kullanılmasını sağlamak üzere genel bütçe ödeneklerinin yüzde 10'unu aşmamak kaydıyla; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin bütçelerine konulan (01), (02), (03), (05), (06), (07), (08) ve (09) ekonomik kodlarındaki ödenekleri kamu idareleri bütçeleri arasında veya Strateji ve Bütçe Başkanlığı bütçesinin “Yedek Ödenek” tertibine aktarmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

(2) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, 10/7/2018 tarihli ve 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi kapsamında Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığına yapacağı işlere ilişkin ödeneklerini Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı bütçesine aktarmaya yetkilidir.

(3) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Sahil Güvenlik Komutanlığı bütçelerinde yer alan ve tek merkezden yönetilmesi gereken ikmal ve tedarik hizmetlerine ilişkin ödeneği, kurumlar arasında aktarmaya ilgili kurumlar yetkilidir.

(4) Özel bütçeli idareler ile düzenleyici ve denetleyici kurumların (B) işaretli cetvellerinde belirtilen tahmini tutarlar üzerinde gerçekleşen gelirler ile (F) işaretli cetvellerinde belirtilen net finansman tutarlarını aşan finansman gerçekleşme karşılıklarını, idare ve kurumların bütçelerinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine ödenek olarak eklemeye Cumhurbaşkanlığınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde kamu idareleri yetkilidir. Hazine yardımı alan özel bütçeli idarelerin 2022 yılında “06-Sermaye Giderleri” ve “07- Sermaye Transferleri” giderlerine finansman sağlamak üzere genel bütçe

kapsamındaki kamu idareleri bütçelerinden tahakkuka bağlanan Hazine yardımlarının bu idarelerce kullanılmayan kısımları, 2023 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karara uygun olarak mevcut veya yeni projelerin ödenek ihtiyacının karşılanmasında kullanılır.

(5) Merkezi yönetim kapsamındaki idare bütçelerinden, hizmeti yürütecek kamu idaresi bütçesine yıl içinde kaynak transferi yapmaya ilgili idareler yetkilidir. Bu fıkra kapsamında genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri arasındaki kaynak transferleri ödenek aktarma suretiyle yapılır. Merkezi yönetim bütçesi kapsamındaki idareler arasındaki diğer kaynak transferleri ise bütçe gideri kaydedilmek suretiyle gerçekleştirilir. Bu işlemler karşılıklı tahsil edilen tutarlar, ilgili kamu idaresince bir yandan (B) işaretli cetvele gelir, diğer yandan (A) işaretli cetvelin “14- Hizmet Sunumu Karşılığı İdareler Arası Kaynak Transferleri” finansman kodunu içeren bütçe tertiplerine ödenek kaydedilir. Bu ödeneklerden harcanmayan kısımları aynı amaçla kullanılmak üzere ilgili tertiplere devren ödenek kaydetmeye idareler yetkilidir. Ancak bu ödeneklerden tahsis amacı gerçekleştirilmiş olanlardan kalan ödeneklerin iptaline ve harcanmayan tutarların iade edilmesine Cumhurbaşkanınca belirlenecek usul ve esaslar çerçevesinde idareler yetkilidir.

(6) a) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü 2022 yılı bütçelerinin (özel ödenekler ve “03.09-Tedavi ve Cenaze Giderleri” ekonomik kodu ile “Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları” faaliyetini içeren tertipler hariç) mal ve hizmet alım giderleri ve sermaye giderleri ile ilgili tertiplerinde yer alan ödeneklerden yılı içinde harcanmayan kısımları, hizmetin devamlılığını sağlamak amacıyla bu tertiplere bütçe ile tahsis edilen ödeneklerin toplamının yüzde 30’unu aşmamak üzere ilgili kurum bütçelerinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

b) 12/3/1982 tarihli ve 2634 sayılı Turizmi Teşvik Kanununun 21 inci maddesinin ikinci fıkrası gereğince Kültür ve Turizm Bakanlığı 2022 yılı bütçesinin 18.36 ve 18.60 kurumsal kodu altında bulunan (03) ekonomik kodunu içeren tertiplerinde yer alan tanıtma amaçlı ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin aynı kodları içeren tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

c) Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) 2022 yılı bütçesinin 56-49.33-02-07.01 tertibinde yer alan Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) ödeneklerinden harcanmayan kısımları Kurum bütçesinin ilgili tertibine devren ödenek kaydetmeye,

ç) Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı 2022 yılı bütçesinin 17-19.31-01-05.04 ve 17-19.39-01-05.04 tertiplerinde yer alan Tasarım Destekleri, Temel Bilimler Mezunu Ar-ge Personel Destekleri, Teknolojik Ürün Yatırım Destekleri, Teknolojik Ürün Tanıtım ve Pazarlama Destekleri ve Rekabet Öncesi İşbirliği Desteklerine ilişkin ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin (05.04) ekonomik kodunu içeren ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

d) Hazine ve Maliye Bakanlığı 2022 yılı bütçesinin 19-12.41-01-07.02, 19-12.41-01-05.06 tertiplerinde yer alan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine yardım ödeneklerinden harcanmayan kısımları ve 19-12.41-01-08.02 tertibinde yer alan ödeneklerden harcanmayan kısımları Bakanlık bütçesinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

e) Emniyet Genel Müdürlüğü 2022 yılı bütçesinin “Emniyet Genel Müdürlüğü Güvenlik Hizmetleri Yatırımları” faaliyeti altında yer alan yatırım ödeneklerinden harcanmayan kısımları Genel Müdürlük bütçesinin ilgili tertiplerine devren ödenek kaydetmeye,

f) İlgili mevzuatı gereğince özel gelir kaydedilmek üzere tahsil edilen tutarları, idare bütçelerinde söz konusu mevzuatta belirtilen amaçlar için tertiplenen ödenekten kullandırmak üzere genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydetmeye ve bütçelenen ödenekten gelir gerçekleşmesine göre

ilgili tertiplere aktarma yapmaya, 2022 yılı içinde harcanmayan ödenekleri bütçeye devren ödenek kaydetmeye, bu hükümler çerçevesinde yapılacak işlemlere ilişkin usul ve esaslar belirlemeye,

Cumhurbaşkanı yetkilidir.

BAŞKAN – Evet, gruplar adına ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Dursun Ataş'ın.

Buyurun Sayın Ataş. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Yüce Türk milletini ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, vatandaştan tamamen kopmuş, faizden, hazine garantilerinden, yandaşlardan, vergilerden millete yer kalmamış bu bütçe, ucube partili Cumhurbaşkanlığı sisteminin 5'inci bütçesidir. Bütün yetkilerin tek adamda toplandığı bu ucube partili Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin her bütçesinde şunu net bir şekilde görüyoruz: Yönetemiyorlar; her bütçede millet daha da fakirleşiyor, yandaşlar ise daha da zenginleşiyor. Hatırlayın, bu ucube hükümet sistemini getirirken “Ekonomi şahlanacak.” diye milleti aldattılar. Dört buçuk yıl geride kaldı; dolar 4,60 liraydı, bugün 18,60 lira oldu, tam 14 lira arttı; euro 5,30 liraydı, bugün 19,80 oldu, tam 14,5 lira arttı. “Ekonomi şahlanacak.” deyip Türk lirasını değer kaybında dünya 1'incisi yaptılar. Üstelik, gözleri ışık saçan Hazine ve Maliye Bakanı dün “Türk lirasının değerini en alt seviyeye düşürdük.” diye övündü.

“Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçince enflasyonu yüzde 5'e düşüreceğiz.” dediler, tek adam rejimine geçildiği gün yıllık enflasyon yüzde 15,39'du; bugün TÜİK'e göre yüzde 84,39; gerçek ise 170,7'dir. “Yüzde 5” deyip bu millete yüzde 170'leri gösterdiler, enflasyondan bir canavar yaratıp milleti de önüne attılar, dünya enflasyon liginde Türkiye'yi 1'incilik koltuğuna oturtular.

Sayın AKP milletvekilleri, bu millete ne sözü verdiniz, hatırlıyor musunuz? Ben hatırlatayım: “2023 yılında yıllık gayrisafi yurt içi hasılayı 2 trilyon dolara çıkaracağız. Dünyanın ilk 10 büyük ekonomisi arasına gireceğiz. Kişi başına düşen millî geliri 25 bin doların üzerine çıkaracağız. Yaparsa bunu AKP yapar.” dediniz. 2023'e kaldı on altı gün, seçime kaldı altı ay. Peki, ne yaptınız? Hemen söyleyeyim: “2 trilyon dolar olacak.” dediğiniz gayrisafi yurt içi hasıla 2021 yılında 800 milyon dolar, bugün, yani yılın ilk üç çeyreğinde sadece 640 milyon dolar oldu, tebrikler(!) Söz verdiğinizin yarısına bile ulaşamadınız. Dünyanın ilk 10 büyük ekonomisine girmek de hayal oldu. 2000 yılında 16'ncı büyük ekonomi olan ülkemizi ilk 20'nin dahi dışına çıkardınız, tebrikler(!) 2011 yılı Seçim Beyannamenizde “2023 yılında kişi başına millî gelir 25 bin dolar olacak.” dediniz; baktınız olmayacak hedefi 20 bin dolara indirdiniz, bugün ise 9 bin dolara düştü; tebrikler(!) Kişi başına millî gelir sıralamasında Türkiye'yi 81'incilikle tarihî dip noktaya düşürdünüz. Cumhuriyet tarihinde ilk kez millî geliri yedi yıl üst üste düşürme başarısını gösterdiniz. Doğru söylüyorsunuz, bunu yapsa yapsa ancak AK PARTİ yapardı. Yıllardır “2023'te her şey farklı olacak.” diyerek milleti kandırdınız; şimdi, 2023'ten umut kesip 2053'e ve 2071'e vaat veriyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, ne yazık ki Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılına yakışmayan bir bütçeyle karşı karşıyayız. AKP, 100'üncü yılında Türkiye Cumhuriyeti'ni uçurumun kenarında, iflasın eşliğinde bir ülke hâline getirmiştir. 2019 yılında 1,3 trilyon lira olan borç stoku üç yılda 3 kat artarak bugün 3,8 trilyon liraya çıkmıştır. Bu borç 85 milyon vatandaşımıza Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 100'üncü yıl hediyesidir, hayırlı olsun (!)

Bu yıl 1,25 trilyon lira olarak öngörülen vergi geliri, 2023 yılı bütçesinde 3,8 trilyon liraya çıkmıştır. Yani 2023 yılı bütçe gelirlerinin yüzde 84'ü vatandaşın cebinden vergi olarak çıkacaktır. İktidar sözcülerinin “diriliş destanı” dediği bu bütçedeki devasa vergi yükü, AKP'nin vatandaşa 100'üncü yıl

hediyesidir; hayırlı olsun(!) Milletın sırtına yüklenen, faiz lobilerini sevindiren bütçedeki 566 milyar liralık faiz ödemesi “Faiz haram.” “Nas var.” diyenlerin milletimize verdiği bir diğer 100’üncü yıl hedyesidir; hayırlı olsun (!)

2022 yılının başında 51,8 milyar dolar olarak hedeflenen dış ticaret açığı, ilk on bir ayda 100 milyar dolar sınırına dayanmıştır. Türkiye’nin gelecek bir yılda dış borç geri ödemeleri ve cari açık finansmanı için en az 216 milyar dolarlık dış kaynağa ihtiyacı vardır. “Yüksek kur, düşük faizle ihracatta rekorlar kıracağız.” diyenlerin, saçma ekonomi modeli mimarlarının, diplomasız ekonomistlerin bu millete 100’üncü yıl hedyesi işte budur.

Değerli milletvekilleri, AKP, yirmi yıllık iktidarı boyunca kendisinden önceki 57 hükümetin yetmiş dokuz yılda harcadığı paranın tam 4 katını harcamıştır, geriye de kocaman bir enkaz bırakmıştır. AKP, iktidarı boyunca Türkiye’nin en büyük şirketlerini, fabrikalarını, otellerini, limanlarını, enerji üretim tesislerini, elektrik ile doğal gaz dağıtım şirketlerini ve arazilerini yerli ve yabancı özel şirketlere satmıştır. 2002 yılından bu yana satılan 273 kuruluşun 268’inde bugün kamu payı bulunmamaktadır. “Devlet ticaret yapmaz.” diyerek en stratejik fabrikaları, devasa işletmeleri satın tanzim satış çadılarında domates, biber sattınız, bakkal kooperatiflerin açılışlarını yaptınız. İşte size AKP’nin 2023 yılı vizyonu, işte size AKP’nin Türkiye Yüzyılı(!) Siz bu vizyonla 2023’te de el arabasıyla sebze, meyve satarsınız.

Değerli milletvekilleri “Satacağız, her şeyi satacağız; kâr edeni de satacağız, zarar edeni de satacağız.” diyerek mirasyediler gibi, cumhuriyetimizin birikimi yerli ve millî tüm kaynaklarımızı sattınız; satmadığınız bir Türk vatandaşlığı kalmıştı, onu da sattınız. İhale Kanunu’nda 200’e yakın değişiklik yapıp devletin yapacağı yatırımları adrese teslim ihalelerle 5’li çetelere verdiniz; yetmedi, bu projeleri yapınlar diye devlet banklarından kredi verdiniz; o da yetmedi, hazine garantisi vererek ülkenin geleceğini ipotek ettiniz. Yandaşlarımız için 102 milyar lira garanti ödemesini bu bütçeyle milletın sırtına yüklediniz; yetmedi, 5’li çetenize son on yılda tam 128 kez vergi indirimi yaptınız, doğmamış çocukları bile borçlandırdınız. Soruyorum size: Bu vebalin altından nasıl kalkacaksınız?

Değerli milletvekilleri, AKP’nin yirmi yıllık iktidarının sonucu kısaca şudur: Bir tarafta iktidarınızda zenginliğine zenginlik katan yandaşlar, diğer tarafta borcunu ödeyemediği için bu kış aylarında doğal gazı kesilen 40 bin vatandaş. Bir yanda sarayda saltanat süren siz, diğer yanda sokakta yaşayan 70 bin evsiz. Bir tarafta 3-5 maaşlı danışmanlar, diğer tarafta 3.500 lirayla geçinmeye çalışan emekliler. Bir tarafta bilmem kaç kurumdan asgari ücretin 60 katı maaş alanlar, diğer tarafta 5.500 lirayla ev geçindirmeye çalışan asgari ücretliler. Bir yanda vakıfların torpilli listelerindeki cemaatin çocukları, diğer yanda her mülakatta elenen kimsesiz Anadolu çocukları. Bir tarafta bütçeden 566 milyar lirayı kapam faiz lobileri, diğer tarafta 26 milyar lirayı bile çok gördüğünüz EYT’liler. Bir yanda günde 18 milyon harcayan saray ahalişi, diğer yanda evine ekmek götüremediği için intihar edenler.

Soruyorum size: Vicdanınızı nerede unuttunuz? Nereden geldiğinizi ne çabuk unuttunuz? Dünün ezilenleriydiniz, bugünün zalimleri mi oldunuz? Bu millet size güvenmişti; gözünüzü hırs bürüdü, lükse alıştınız, sefaya dalıp milleti unuttunuz; halktan koptunuz, kuş sütünün eksik olmadığı sofralarda iftar yaparken yatağa aç giren çocukları unuttunuz. “Kimsesizlerin kimsesiyiz.” diyerek geldiniz, yandaşın hamisi olup vatandaş unuttunuz.

Şimdi, çıkıp “Seçime kadar her haneyi 2 kez ziyaret edeceğiz.” diyorsunuz. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener tüm ülkeyi il il, ilçe ilçe 2 kez gezip vatandaş dinlerken siz neredeydiniz? Vatandaş şimdi mi geldi aklınıza? Boşuna gitmeyin çünkü çalacağımız kapıların ardında sizin eseriniz olan boş buzdolaplarıyla, ödenemeyip biriken faturalarla, işsiz oturan gençlerle karşılaşacaksınız.

Şimdi “Son defa.” diyorsunuz, millet ise “Veda.” diyor çünkü siz vatandaşı unuttunuz, vatan da sizi sandıkta unutacaktır diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Kamil Aydın.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA KAMİL AYDIN (Erzurum) - Sayın Başkan, çok kıymetli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına 6'ncı madde üzerinde konuşmak kaydıyla huzurlarınızdayız. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, aziz milletimizin seçilmiş temsilcileri olarak bir yandan ülkemizin ortak sorunlarına ve beklentilerine yönelik çözüm önerileri sorumluluğumuzu ifade ederken, öte yandan seçtiğimiz bölge insanının taleplerini gündeme getirip beklenen hizmetlerin temininde elimizden gelen gayreti gösterme yükümlülüğümüz bulunmaktadır. İşte bu anlayış ve sorumluluk içerisinde, genç yaşta kaybettiğimiz çok kıymetli sanatçımız İbrahim Erkal'ı rahmetle anarak, o sözlerinden ilham alarak bugün hava Erzurum diyorum ve inşallah, seçilmiş bulunduğum bölgemin birtakım meselelerini ifade etmek üzere huzurlarınızdayız.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Hepsini çözdük ya Hocam, ne meselesi var?

KAMİL AYDIN (Devamla) - Saygıdeğer milletvekilleri, bir yerin tarihe geçmesi ve kuşaktan kuşağa anılması için o yerin kimliksiz ve kişiliksiz yapılarına sığınmak yerine, onu kalıcı ve unutulmaz kılan düşünce ve değer sütunlarına bakmak gerekir. Yerli ve yabancı birçok yazar, şair, tarihçi ve seyyahın kitaplarına ve anılarına konu olan kadim şehir Erzurum, işte, böyle zengin ve güçlü sütunlar üzerine oturmuş, maziden atıye uzanan varlık serencamında birçok kültüre, uygarlığa ve devlete ev sahipliği yapmıştır. Birilerinin “Görevim olmasa asla gitmem.” gibi değersiz ve talihsiz ifadelerine rağmen, ruha yücelik katan dağların yücüsü Palandöken'e yaslanmış, ağır coğrafi ve iklim şartlarına meydan okurcasına “Biz buradayız, gitmeyiz.” diyen adanmış adamların kan dökerek vatan edindiği dadaşların ebedî can otağıdır Erzurum. Sahip olduğu yüksek rakımıyla müsemma, yüksek ahlak ve edep abidesi dadaşların “önce ülkem ve milletim” şiarına uygun olarak milletine ve devletine sonsuz ve şartsız aidiyetine asla halel getirmemiştir. “Doğunun sınır taşı Erzurum'un dadaşı/Efes'i var İzmir'in eğilmez Türk'ün başı.” diyen dadaşların seçilmiş temsilcisi olarak elbette ki onların birtakım sorun, sıkıntı, talep ve beklentilerine tercüman olmakla mükellefiz.

Saygıdeğer milletvekilleri, Doğu Anadolu Bölgemizde tarihin her döneminde ve her bağlamda kilit taşı görevi üstlenen Erzurum adına, bugüne kadar aldığımız her türlü hizmet ve yatırımlardan dolayı, başta yürütmenin başı olarak Sayın Cumhurbaşkanımıza ve bugün onları temsilen burada bulunan Maliye Bakanımıza ve diğer Kabine üyelerine şükranlarımızı sunuyoruz.

Cumhur İttifakı'nın güçlü bir şekilde Türkiye Yüzyılı'na kararlı ve etkili bir şekilde yürüdüğü bir süreçte, elbette ki kadim şehrimizin de birtakım eksiklikleri, birtakım beklentileri hizmet ve karşılık beklemektedir. Bunları somut birtakım örneklerle ifade etmek gerekirse son yıllarda yaşanan küresel sağlık ve güvenlik odaklı sorunların olumsuz ekonomik yansımalarından en fazla etkilenen illerin başında Erzurum gelmektedir. Şöyle ki küresel krize dönüşen enerji fiyatları, enerjiyi yoğunlukla ve uzun süreli, barınma amaçlı kullanılan Erzurum'u vurmuştur. Vakarını bozmadan, veren el olarak gördüğü Hükümetinden bu anlamda mütevazı taleplerde bulunmaktadır. Bunların başında, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının gündeme aldığı ve uygulamaya koyduğu doğal gaz katkı paylarının en yüksek rakamla ve en geniş kapsamlı olarak Erzurum'a sağlanması kaçınılmazdır çünkü Erzurum bunu sekiz ay boyunca acilen kullanma yükümlülüğü taşımaktadır.

Diğer bir mesele, bugüne kadar beşinci, dördüncü bölge statüsünde sürünüp gerçekten sanayi bölgelerine büyük güçler veren Erzurum'un artık kalkınmada, teşvikte altıncı bölge statüsüne alınması takdire şayan bir uygulamadır. Fakat bunun yıldan yıla hep artı birlerle idame ettirilmesi yerine, inşallah, diğer birtakım illerimizde olduğu gibi kalıcı statüye alınması yine, bölgemizin kalkınması açısından çok önemlidir çünkü gerçekten bu altıncı bölge kapsamına alınan ilimizde bir anda, inanın, hiç kimsenin ihtimal vermediği bir sanayileşme, küçük çaplı organize sanayi oluşumlarına tanıklık etmekteyiz. İçeriden ve dışarıdan sermayenin, yoğunlaştığı Marmara Bölgesi'nden ziyade artık Doğu Anadolu'ya yavaş yavaş kayması ülkemizin genel siyaseti açısından da özelde, bölgenin kalkınması açısından da gerçekten çok önemlidir. Dolayısıyla, Erzurum'un Cumhuriyet İttifakı seçilmişleri olarak biz diyoruz ki: Bunun kalıcı olarak altıncı bölge statüsüne alınması gerçekten dardaşları ziyadesiyle mutlu edecektir ve özellikle, ilçeler bazında küçük yatırımcıları da sevindirecektir.

Öte yandan, İçişleri ve Savunma Bakanlıklarımızın büyük bir eş güdüm ve iş birliği içerisinde bölgenin terörden arındırılması adına büyük katkıda bulunmasının yanı sıra, Valiliğimize yapılan yardımlar sayesinde, özellikle butik ilçelerde butik ilçeler organize sanayi bölgelerinin kurulmasına vesile olmuştur. Bu anlamda, İçişleri Bakanlığımızdan Valiliklere gönderdiği nakdî ödemelerin kesilmemesini, kısmen artırılarak gönderilmesini açık yüreklilikle talep ediyoruz.

Yine, gerçekten bölgede huzurun hâkim kılınmasından dolayı bu sene tarım ve hayvancılıkta çayırdaki, merada, yaylada, otlakta çok rahat bir şekilde işini gücünü deruhte eden çiftçimizin büyük bir mutluluk yaşadığına tanıklık ettik. Bu anlamda, Tarım Bakanlığımızın, gerçekten, Türkiye sahilinde uyguladığı teşvik ve kredilerinin yanı sıra -bölgemiz hayvancılıkta gerçekten lider pozisyonda amasenenin altı ayında içeride tuttuğu büyükbaş noktasında Türkiye'nin lideri olan Erzurum'da yem bitkisi tohum miktarına çok çok ihtiyaç duyulmaktadır. Bu ihtiyacın karşılanması için Türkiye genelinde uygulanan 60-70 ton yerine, 1 milyona yaklaşan sayının idamesi ve sürekli kılınması adına en az 500 ton civarlarına taşınması kaçınılmazdır çünkü tarım ve hayvancılık bize son yıllarda gösterdi ki oldukça stratejik bir sektördür.

Öte yandan, yine, son yıllarda Ulaştırma Bakanlığımız, özellikle Pirinkayalar başta olmak üzere birçok bölgeye tünel çalışması gerçekleştirdiler. Erzurum'u Doğu Karadeniz'e bağlayan, çok önemli, her yıl bir sürü insanı kaybettiğimiz kazalara matuf olarak bir sorunun giderilmesine vesile olan Pirinkayalar Tüneli'nin bitmesi, bizi ziyadesiyle sevince boğmuştur ama hâlihazırda yapımı sürdürülen ve proje hâlinde bekleyen tünellerimizin de bir an önce tamamlanması en büyük dileğimizdir. Turizm yatırımları yavaş yavaş artmakta, inanın -işte biraz önce altıncı bölge münasebetiyle- turizmcilerin de özellikle zincir otellerin de Erzurum'a yatırım yaptıklarına tanıklık ediyoruz ama burada ulaşımında bir aksamamız söz konusu. Özellikle, hava ulaşımında sefer sayılarının artırılması ve ücretlerinin düşük tutulması bu sene Türkiye'nin kalkınmasında en önemli ayak olarak algılanan turizme büyük bir destek sağlayacaktır.

Saygıdeğer milletvekilleri, elbette ki gidemediğiniz yer sizin değildir dolayısıyla hâlâ bazı ilçelerimizin, bazı köylerimizin iletişim noktasında eksikleri vardır. Bizatihi tanıklık ettiğim bir kaza esnasında, telefonla hastaneye ulaşılamadığımı tecrübe edinmiş birisi olarak ifade etmek isterim ki bölgemizde, GSM operatörlerinin çalışmadığı bölgelere Ulaştırma Bakanlığının bu hizmeti bir an önce tedarik etmesinde yarar görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydın.

KAMİL AYDIN (Devamla) – Sağlık Bakanlığının ikinci büyük hastaneyi bölgemize kazandırması adına biz gerçekten şükranlarımızı sunuyoruz ama tesis yapmanın yanı sıra bu tesisin idamesi için de gerekli sağlık personelinin, doktorun, hemşirenin sağlanması, sürekli kılınmasının kaçınılmaz olduğu ifade etmek ister, yüce heyetinizi saygıyla selamlarım. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Erzurum’a her şey yakıştır, dadaşlara her şey yakıştır.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gamze Akkuş İlgezdi.

Buyurun Sayın İlgezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – HDP’yi atladınız Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, yanlışlık yok arkadaşlar çünkü Tayip Bey şahsı adına da konuşacağı için birleştirerek en son söz vereceğiz.

CHP GRUBU ADINA GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli vekiller, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kısa süre sonra tarihe karışacak AKP iktidarının 21’inci, saray rejiminin tozlu raflarda unutulacak 5’inci, son bütçesini görüşüyoruz bugün.

Yine, şaşırtmadılar, yirmi yıllık geleneklerini bozmadılar. Bizim “acı reçete” olduğunu bildiğimizi bu mahcubiyet belgesini halkımıza “umut” diye karşımıza getirdiler.

Yaşamın her alanında yarattığınız çürümüşlük ve yozlaşma ortadayken “Milletimiz için adil bir bütçe hazırladık.” dediniz, yetmedi; programlarla, desteklerle ve ödeneklerle toplumun tüm kesimlerine sahip çıktığınızı iddia ettiniz. Sizin “yeni ekonomi modeli” dediğiniz, bizimse “YEM bütçesi” olarak kısalttığımız bu bütçenin Türkiye’nin 100’üncü yılına yakıştığını savundunuz. Bakın, bu bütçe, vatandaşına tuzak kuran, geleceğine ipotek koyan yemdir, 5’li çeteyi ve torpilli yandaşları doyurmak için 84 milyonun helal kazancını haramilere yem etmektir. Anlıyoruz, giderayak fakir fukarayı ezip garip gurebayı horlarken, garanti ödemelerle devletin kasasını boşaltmaya yeminlisiniz. Geçmediğimiz köprülere, kullanmadığımız otoyollara, randevu alamadığımız hastanelere milyarları aktarırken, asgari ücretliyi sefalet düzeniyle ezmeye yeminlisiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Hayat pahalılığını azaltmak için bir yandan emekçilerin sırtındaki vergi yükünü artırırken, emeklileri zorda bırakmaya yeminlisiniz. Gübre, mazot, girdi fiyatları tavan yaparken çiftçinin hakkını gasbetmeye yeminlisiniz. (CHP sıralarından alkışlar) “Müjde” diye sunduğunuz yüksek faizli ticari kredilerle borç içindeki esnafı iflasa sürüklemeye yeminlisiniz. Kur korumalı mevduatla zengini zengin ederken “İnsanca yaşamak istiyoruz.” diyen emekliyi açlığa terk etmeye yeminlisiniz. İsrafa rağmen, tasarruf etmeyi düşünmediğiniz şatafat ve itibarınızla bütçe açığını büyütmeye yeminlisiniz. Velhasıl, döviz kurunda önleyemediğiniz artışla, bitmeyen zamlarla, reva gördüğünüz düşük ücretlerle Türkiye’yi yoksullaştırmaya yeminlisiniz. Biz de 2023’te sarayın değil halkın bütçesini inşa edeceğimize yemin ediyoruz buradan. İktidarın içinde bulunduğu ruh hâlini Şükrü Erbaş’ın şu dizeleriyle anımsatmak isterim: “Gücünüzü zekâ sanıyorsunuz, şiddetinizi ahlak, cehaletinizi büyüklük.”

Evet, değerli vekiller, bu iktidar gerçekten bu dünyadan koptu, halktan uzaklaştı, ikbal ve geleceği düşünen dar bir kadroya esir oldu. Böylesi bir iktidardan doğruluk, bilgelik ve alçak gönüllülük beklemek olsa olsa hayalciliktir -ki biz vicdanlı olmalarını zaten beklemiyoruz- ancak kendilerine “erdemliler” diyerek yola çıkanların bu bütçeleri bizim için ibretlik bir bütçedir çünkü bütçeler, yurttaşlar için nasıl bir gelecek tahayyül ettiklerini ortaya koyan siyasi manifestolardır. Bu bakımdan bütçelerin toplumsal hayatın her alanında var olan haksızlıkları daha da derinleştirmemesi, eşitsizlikleri keskinleştirmemesi, adaletsizlikleri gidermesi gerekir. Hakkınızı yemeyelim, siz de yirmi yıldır siyasetinizin ana eksenine insanı koydunuz ama biraz farklı. Siz, insanı insanca yaşatabilmekten ziyade yaşamak için size mecbur kalan makbul insanları yarattınız. (CHP sıralarından alkışlar) Lüks ve şatafatın bedelini de yoksulların sırtına yüklediniz. Yüceltiğiniz sürdürülebilir yoksullukla ölmeyecek kadar canlı ve yaşamayacak kadar ölü insanlar yarattınız.

Bakın, Yaşar Kemal'in ölümsüz karakteri İnce Memed, bugün 23 milyondan fazla yoksul emekçiye, emekliye, gence, yaşlıya, herkese ses oluyor. Duyun, zulüm ve zorba düzenine dayanamayan İrgat Memed'in isyanını, kulak verin: "Kötülük, yolsuzluk, haksızlık ve insanın insana köle gibi kullanılması sürdürüğüne göre biz hep yenilmişiz." diyen çaresizlerin sesine.

Evet, ancak siz duymazsınız ve görmezsiniz ama görüyoruz, biliyoruz ve diyoruz ki: Dayan milletim dayan, direnecek çağdır, az kaldı; yetti artık iktidar, sermaye elinde oyuncak olduğumuz. Mecbur insanı değil, mutlu ve umutlu insanı yaşatmak için geliyoruz. Ant olsun, insan onuruna yakışmayan bu yerleşik, bozuk düzeni bitirmeye geliyoruz.

Değerli vekiller, unutmayalım ki bütçe ve demokrasi doğru orantılıdır, bir bağ vardır arasında. Oysa bugün her şeyi manipüle eden saray rejimi bu dengeyi kırmıştır. Bu rejimi oluşturan tek kişilik şahsım hükûmeti ne diyordu: "Faiz inerse enflasyon yükselir." Doğru mu? Değil. Işıl ışıl gözlerle parlak kâğıtlara yazdığımız bu tanımın kapkaranlık sonuçları ortada; fakirin fukaranın ekmeğinden çalmanın adı ne zamandan beri "enflasyonla mücadele" oldu arkadaşlar, ne zamandan beri? (CHP sıralarından alkışlar) İşin aslının öyle olmadığını gayet iyi hepimiz biliyoruz. Ülkemizde 21'inci yüzyılın en büyük Merkez Bankası soygunu gerçekleşti; faili belliydi, kayıp belliydi, yaklaşan kriz belliydi. Biz "128 milyar dolar nerede?" dediğimizde dolar kuru 7 lira 29 kuruştur, siz sustunuz, bugün 18 lira 64 kuruş. Kime ne anlatıyorsunuz burada? Son iki senede Türk lirasının yaşadığı değer kaybıyla halkın sofrasından ayda 1.180 adet ekmeğe çalındı; bari şimdi susmayın. Refah üretmek yerine sefalet üretiyorsunuz bu ülkede. İktidar yirmi yıldır sosyal devleti, kendine yakın sermaye sahiplerine, cemaatlerin ve candaş vakıf yöneticilerinin taşeron hayırseverliğine havale etti; bu mu yüzyılın bütçesi?

Evet, Tarancı diyor ki:

"Memleket isterim

Ne zengin fakir ne sen ne ben farkı olsun;

Kış günü herkesin evi barkı olsun.

Memleket isterim

Yaşamak, sevmek gibi gönülden olsun;

Olursa bir şikâyet ölümden olsun." (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, biz de böyle bir memleket istiyoruz ama olan ne biliyor musunuz? Bu topraklarda zengin, daha zengin oluyor; fakir, daha fakir yaşıyor. Kış yoksulluğunun mevsimi oldu, yokluk oldu, dert oldu; ne olursa olsun, biz Tarancı'nın dizelerindeki memleketi inşa edeceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Ama görüyoruz ki bu bütçe, bu memlekettten vazgeçenlerin bütçesidir. Bu memlekettten vazgeçenler, bütçenin 6,5 milyarlık payını Cumhurbaşkanlığı harcamalarına ayırmıştır. Bu memlekettten vazgeçenler, kur korumalı mevduata 91 milyar lira ödeme yaparken bütçenin sadece 54 milyar lirasını çiftçimize ayırmıştır. Bu memlekettten vazgeçenler, bütçenin 46 milyar lirasını şehir hastanelerinin müteahhitlerini beslemek için ayırmıştır. Sözün özü, bu memlekettten vazgeçenler, bütçenin 53 milyar lirasını tercih edilmeyen otoyollara, geçilmeyen köprülere, kullanılmayan tünellere ayırdı. Bu memlekettten vazgeçenler, garanti ödemelerini 2,5 kat artırdı. Evet, sözün özü, bu memlekettten vazgeçenler halkı değil 5'li çeteleri memnun etmeyi tercih etti bugün. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi siz söyleyin değerli arkadaşlar, bu bütçeye hangi yüzle "halkın bütçesi" diyeceğiz biz? Halk bunun neresinde, ben göremiyorum. Bir yılda elektriğe yüzde 108 zam yaptınız, bütçeyi hazırlarken yok saydığımız halkımız karanlıkta bugün. Gübrede yıllık zamlar yüzde 230'u buldu, çiftçimizin mahsulü talan ve yalan oldu. Süt üreticilerimiz zararda, hayvanlarını sattılar, kesime yolladılar. Bugün 1 kilo peynirin fiyatı 1 kilo etten daha fazla. Ekmeğin fiyatı 5 liraya ulaştı, ucuz ekmeğe kuyrukları doldu taşı.

Evet, bir de şu meşhur çay-simit hesabı var ya, hani baktığınızda, bugün İstanbul'da simit 5 lira, çay da 5 lira; 4 kişilik bir ailenin 3 öğün bir çay, bir simit hesabını yaptığımızda 3.600 lira oluyor. Asgari ücretimize 1.900 lira kalıyor maaşından. Bununla faturayı mı ödeyecek, yol giderini mi karşılayacak, kira mı verecek? 3.500 lira alan emeklinin hâli ise vahim, zaten parası yetmiyor buna. Ayçiçeği yağına, şekere, una, ete, süte zam yaparken takındığımız bonkör tavrınızı, asgari ücreti belirlerken göremedik ne yazık ki. Göremedik çünkü siz, o sıra Diyanete yoksulluk hutbeleri verdirmekle meşguldünüz. Vatandaşın içinde bulunduğu ekonomik darboğaza çare bulmak yerine cuma hutbelerinde “Yoksulluk ve açlık imtihandır.” dedirttiniz. O da yetmedi “Yoksulluk takdiriilahidir, sabredin.” diye isyanı engellediniz. Şüphesiz ki hayatta her şey bir imtihan ama son model arabalara binen yöneticiler de bu imtihana tabi değil mi? 5-10 yerden maaşa bağlanan yandaşlar bu imtihana tabi değil mi? (CHP sıralarından alkışlar) Geceleri dahi ışıkları sönmeyen ışıl ışıl saraylarda yaşayanlar bu imtihana tabi değil mi? Bu ülkede bir avuç insanın şatafatı her geçen gün artarken neden hep yoksullara, yoksul olarak sinanan halkımıza pay düşüyor? Kolluk makam araçları, şatafat sevdalarınız itibardan tasarrufa tabi değil, gözleriniz kör olmuş ama aslında bu sizin imtihanınız ve siz bunu görmüyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın İlgezdi.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (Devamla) – Ben, burada, bu bütçenin halkımıza bir hayır getirmeyeceğine inanıyor; geliyor gelmekte olan diyerek güzel günler yakındır diyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Zeynep Gül Yılmaz.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYNEP GÜL YILMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Mersinli hemşehrilerimi, aziz milletimizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Cumhurbaşkanımız ve Genel Başkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde 3 Kasım 2002'den bu yana Türk siyasetine adını altın harflerle yazdıran AK PARTİ, girdiği tüm seçimlerde millet iradesiyle 1'inci parti oldu. Aziz milletimizin teveccühüyle üst üste 21 kez bütçe hazırlama yetkisi alan ve dünya siyaset tarihinde bir ilke imza atan AK PARTİ olarak bu süreçte cumhuriyet tarihinin en büyük kalkınma hamlelerini, ülkemizin yüz akı projelerini ve demokratikleşme atılımlarını hayatını geçirdik. Milletimizin hukukunu korumak, insanımızın sosyoekonomik engellerini ortadan kaldırmak, hayat standartlarını yükseltmek, kalkındırmak ve güçlendirmek için ülkemizi geliştirdik ve dönüştürdük. İnsansız hava araçları ve tüm savunma sanayisi araçlarımızla, engin diplomasi tecrübemizle bölgede ve dünyada sözü geçen, oyun kurucu ülke konumuna geldik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yatırımlarımızla ülkemizin her bir köşesini ihya ederken Togg'la altmış yıllık hayalimizi gerçekleştirdik. “Olmaz.” denilen nice projeyi, “Yapamaz.” ve “Yaptırmayız.” dedikleri nice eserleri yaptık, “Hayal.” denilen nice hedefi gerçekleştirdik. Yapılmazları yapan, hedeflerine ulaşan, olmazları olduran, hayalleri gerçekleştiren bir Türkiye inşa ettik.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; doğal güzellikleri, tarihi, kültürü, tarımı, sanayisi ve ticaret hacmiyle eşsiz bir coğrafyada yer alan ve ülkemizin en önemli büyükşehirleri arasında olan Akdeniz'in incisi Mersin'imiz de AK PARTİ hükümetlerimiz tarafından ülkemize kazandırılan bu eser ve hizmet siyasetinden payını en yüksek oranda aldı elbette. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hükümetlerimiz

döneminde ulaşımdan eğitime, sağlıktan enerjiye, adaletten güvenliğe, toplu konutlardan sosyal yardımlara kadar her alanda ilimizde 50 milyar liranın üzerinde yatırım yaptık.

Eğitimde 5.617 adet yeni derslik inşa edilirken 2'nci devlet üniversitesi olarak Tarsus Üniversitesini ilimize kazandırdık. Hizmete aldığımız ve yapımı devam eden yurtlarla öğrencilerimizin yurt ihtiyacını karşıladık. 72 spor tesisi inşa ettik ve inşa etmeye devam ediyoruz.

Sağlıkta 15'i hastaneden oluşan toplam 47 sağlık tesisi yaptık. Türkiye'nin 1.300 yatak kapasiteli ilk şehir hastanesini Mersin'imize kazandırdık.

4.395 toplu konutu hemşehrilerimizin kullanımına sunduk. 945 konutun inşası devam ederken cumhuriyet tarihinin en büyük sosyal konut projesi kapsamında 7.100 konutun da yapımı planlama aşamasındadır.

Ulaşımında son yirmi yılda 278 kilometre ilave bölünmüş yol, 50 adet köprü, 18 adet çift tüp tünel kazandırdık. 28 tünel ve 16 viyadük bulunan Akdeniz Sahil Yolu'nun son etabının ihalesi tamamlanırken yapımı tamamlanan viyadük ve tünelleri de en kısa zamanda hizmete açacağız.

Mersin'imiz için içme ve sulama suyu bakımından hayati öneme sahip 13 baraj ve onlarca gölet inşa ettik.

Narenciye üretiminde dünyada 4'üncü sırada yer alan, yaş sebze, meyve, bakliyat ihracatında ülkemizde ilk sıralarda olan Mersin'imizin tarımına can suyu katacak, ürün çeşitliliğini artıracak, bölgemizin istihdamına ve millî ekonomiye büyük katkı sağlayacak Pamukluk, Sorgun ve Aksıfat Barajlarımız da su tuttu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sanayi alanında yeni organize sanayi ve endüstri bölgeleri, teknoparklar, araştırma geliştirme merkezleri kurduk. İlimiz genelinde 10 organize sanayi bölgesine ulaştık. Enerjide yılda yaklaşık 35 milyar kilovatsaat elektrik üretimiyle ülkemizin elektrik ihtiyacının yüzde 10'unu karşılayacak Türkiye'nin ilk nükleer santrali olan Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin inşaatı devam ediyor. Bölgemize yolcu ve yük taşımacılığında büyük bir değer kazandıracak olan Çukurova Bölgesel Havalimanımız da ise son aşamaya gelmiş bulunuyoruz.

Şimdi de Türkiye Yüzyılı vizyonu ile 2023, 2053, 2071 hedeflerimiz doğrultusunda aynı kararlılık ve aşkla büyük ve güçlü Türkiye'yi inşa yolunda yarınlarmıza emin adımlarla ilerliyoruz. Yatırım, üretim, istihdam, ihracat ve büyüme odaklı bir yapıya sahip, işçisinden işverenine, çiftçiden esnafa, emekliden memura, KOBİ'lerden dezavantajlı bireylere kadar her kesime hitap eden 2023 yılı bütçemizle ülkemizi Türkiye Yüzyılı'na hazırlarken, bugüne kadar yaptıklarımızın üzerine koyarak hedeflerimizi aşmayı, Cumhurbaşkanımızın liderliğinde ülkemizi her alanda kalkındırmayı sürdüreceğiz. Biz Türkiye Yüzyılı'na hazırız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Doğusundan batısına, kuzeyinden güneyine, dil, din, ırk, milliyet ve mezhep gözetmeksizin herkesi aynı samimiyetle kucaklayarak ülkemizin gelecek ideallerine yürekten bağlı bir şekilde yolumuza devam edeceğiz. Her fırsatta ülkelerini şikâyet ettikleri, adaylık sürecinde de icazet almaya gittikleri ülkelerde sekiz saat gizemli bir şekilde ortadan kaybolup sonra "Hamburger yedim." diyenlere...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Olur mu? Hiç alakası yok! Hiçbir alakası yok! Böyle bir şey olur mu ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Haram yemedi, hamburger yedi!

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – ...biz insansız hava araçlarıyla savaşların kaderini değiştiren, altmış yıllık hayalimiz Togg'u Meclise getirmişken uzaktan görüşmeyi "teknoloji" diye milletimize reva görenlere...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Kul hakkı yemedi, hamburger yedi! Siz haramzadelere bakın, kul hakkı yiyenlere bakın! Aynaya bakın, aynaya!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Hiç alakası yok! Böyle bir şey olabilir mi ya! Ayıp ya! Ya, böyle olmaz ya! Gerçekten ayıp ya!

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – ...onca yetişmiş bilim insanımız varken yurt dışından danışman ithal edenlere, “Onlar terörist değil ki.” diyerek teröre kol kanat gerenlere, terör uzantılarıyla ittifak yapanlara milletimiz izin vermeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hamburger yedi çok şüktür, kul hakkı yemedi.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Konuşmanızı yaptınız da... Başka işiniz gücünüz yok mu sizin! Maddeyle alakalı konuşun ya! “Ayıp” denen bir şey var ya!

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Kul hakkı yemedik, devletin polisine hakaret etmedik.

CAVİT ARI (Antalya) – Siz gidin de polislerle konuşmayı öğrenin. Polislere hakaret etmekten vazgeçin!

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Vesayeti, darbeci zihniyeti, koalisyon dönemlerinin istikrarsızlığını yeniden egemen kılma amacıyla bir araya gelen, eski Türkiye özlemi içinde yanıp tutuşan...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sen partinin koalisyonundan habersizsin! En âlâ koalisyonu siz yaptınız.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – ...9 kez bir araya gelmesine rağmen hâlâ adaylarını dahi belirleyemeyen “6+1”in oluşturduğu ittifaka milletimiz geçit vermeyecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Siz öyle sanın. Halkın içinde olmayınca böyle konuşuluyor demek ki.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle bugüne kadar elde ettiğimiz kazanımları istikrarsızlıklar, siyasi çekişmeler ve belirsizler içinde kaybolan, vesayetin hüküm sürdüğü bir parlamenter sistemle yeniden yerle yeksan etmek isteyenler bir kez daha sandıktan cevabını alacaktır. Her zaman algı siyaseti yoluyla milletin aklıyla dalga geçmeye çalışan ve nefret siyaseti yapanlara 15 seçimdirdiği gibi 2023 seçimlerinde de milletimiz bir kez daha haddini bildirecek, milletin iradesi tekrar galip gelecektir (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ben sana hamburger ısmarlayacağım, söz. Canın çok istiyor herhâlde, bir hamburger ısmarlayalım sana.

ZEYNEP GÜL YILMAZ (Devamla) – Aziz milletimizin teveccühu ve Allah’ın izniyle, Cumhurbaşkanlığı olarak 2023 seçimlerini kazanacak, 2024 seçimlerinde de belediyeleri, kadrolarını terör örgütlerine açanlardan temizleyeceğiz inşallah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle 2023 yılı bütçemizin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Ancak iftira atarsın iftira. Ancak iftira atarsın, polise hakaret edersin. İftiracı! Polise hakaret eden kişi!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – HDP’yi de bitireyim, ondan sonra biliyorsunuz...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

BAŞKAN – Şimdi Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Tayip Temel. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın Temel, şahsınız adına da söz talebiniz var, toplam süreniz on beş dakikadır.

CAVİT ARI (Antalya) – Türk polisine hakaret etmeyle meşhursun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Polisimize olmadık lafı edin, ondan sonra gelin burada hamburgercilik yapın. Ayıp ya!

CAVİT ARI (Antalya) – Saygısız!

BAŞKAN – Sayın Yalım, hatip kürsüde.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sen uyuşturucu satıyor diye iftira atıyorsun polise, bir de konuşuyorsun.

HDP GRUBU ADINA TAYİP TEMEL (Van) – Sayın Genel Kurul üyeleri ve bizleri izleyen çok değerli halkımız, sizi en derin duygularla selamlıyorum.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Pensilvanya’dakiyle kol kola gezen biz değildik, sizlerdiniz ya!

BAŞKAN – Özkan Bey...

TAYİP TEMEL (Devamla) – Hakikatin izinde yıldızlaşan ve mücadelesiyle bize yol olan tüm yoldaşlarımı da saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, kendine yeni bir dünya düzeni arayışına giren küresel siyaset son yetmiş yılın çalkantılı jeopolitik buhranını yaşıyor. İçinden geçtiğimiz süreç özellikle siyasal ve sosyal açıdan birçok kıyamet fragmanının görüldüğü, hegemonik güçlerin devasa tehditlere karşı çözüm üretmekte çaresiz kaldığı, stratejik ve taktik düzlemlerdeki rol ve konumlarını yeniden ilan ettikleri, normların bariz derecede geriye düştüğü bir zaman içindeyiz. Son NATO toplantısında ilan edilen yeni düzen konsepti başta olmak üzere Ukrayna’daki gelişmelerden ABD’nin Tayvan girişimine, Şanghay toplantılarından G20 buluşmalarına ve oradan da Orta Doğu merkezli birçok yerde hareketlilik dinmiyor. Dört bir yandan, soğuk savaşa eşlik eden sıcak çatışma her tarafı sarmış durumdadır. Dost-düşman politikası yerini demokrasi-diktatörlük siyasetine ikame etse de reçete olarak sunulan savaş ve işgaller toplumlara tehdit etmeye, sürekli düşman kategorilerini üretmeye devam ediyor.

Özetle, kaos alarmları çalıyor, egemenlerin tam tekmil dibe doğru yarış hâline geçtiği bu gelişmelerin en kırılgan ayağı olan ekonomik, sosyal ve hukuksal istikrarın zayıf olduğu ülkeleri âdetâ kasıp kavuruyor. Türkiye örneğinde olduğu gibi, ülkeleri mali ve borç krizine sokup felç etmektedir. Sistem içi çekişmelerin sürdüğü, bölgesel ve yerel düzeyde tarihin yeniden şekillendiği bir atmosferde Orta Doğu’nun önemi bir kez daha ön plana çıkıyor. Bilindiği gibi, Orta Doğu, hem görkemli direniş ve değişimlerin hem de zalim diktatörlüklerin merkezidir. Orta Doğu küresel dönüşümlerin hassas terazisidir. Burada küresel güçler hem yerel dinamikleri hem de kendi aralarında savaş hâlini sürdürüyor. Rusya ile NATO arasında olan Ukrayna savaşı dikkatleri üzerine çekse de hâlâ üçüncü dünya savaşı ağırlıklı olarak Orta Doğu’da sürmekte, Orta Doğu’da da yeni siyasi dengeler oturmadan dünyadaki siyasi dengelerin oturmasını beklemek hayaldir.

Suriye ve Rojava sahası üçüncü dünya savaşının en yoğun yaşandığı alanlardır. Suriye üzerinde birçok gücün mücadelesi sürmektedir. Devrimini tasfiye etmek, Rojava’yı bertaraf etmek, kontrolüne almak için birçok güç büyük bir çaba içinde. Suriye’de en olumsuz rolü oynayan güç, şüphesiz Türkiye’dir. Hem ABD hem de Rusya kendi amaçlarına ulaşmak için Türkiye’yi Suriye ve Rojava’da bir enstrümana dönüştürmüş durumda. Bu iktidar Suriye’nin demokratikleşmesini istememektedir. Nitekim Suriye, Birleşmiş Milletlerde, sorunların çözümsüzlüğünün nedenini Türkiye olarak ilan etti çünkü Suriye demokratikleşirse Kürtler belli kazanımlar elde eder, bu da iktidarın mevcut Kürt politikasını sürdürmekte zorluklar çıkarır. Federe Kürdistan bölgesinde yürütülen savaşın ağırlık noktası şimdi Rojava’ya kaydırılarak ideolojik yeni momentler yaratılmak isteniyor. Bu nedenle iktidar, demokrasi karşıtı çetelerle iş bağlamaktan, normalleşme, soydaşlık söylemlerini yeniden tedavüle sokmaktan geri durmuyor. Bu bütçe sürecinde Savunma Bakanının itiraf ettiği HTŞ’yle ortak çalışma sebebi tam da budur.

Orta Doğu'da siyasi dengeleri etkileyen önemli bir ülke de elbette İran'dır. İran'da cin şiseden çıkmış, İran eskisi gibi olmayacak. Ülkenin dört bir yanına yayılan eylemler örtünmeye karşı tepki olarak çıkmış görünse de özünde İran'ın anaerikil demokratik değerlerinin ayağa kalkışıdır, demokratik olmayan bir sisteme karşı isyandır. Bu nedenle İran'da kadın öncülüğünde ayağa kalkışın siyasi, toplumsal ve ekonomik sonuçları mutlaka olacaktır; kültürel ve sosyal dönüşüm kaçınılmaz olacaktır.

Orta Doğu'da demokrasi ve özgürlüklerin önündeki esas engellerden biri Kürt kazanımlarına karşı Suriye'ye ve Irak'a sürekli saldırı pozisyonunda olan Türkiye ve izlediği Neoosmanlıcı ideolojik hamaset bağnazlığıdır. Bu bağlamda, üçüncü dünya savaşının Orta Doğu'da nasıl sonuçlanacağı önemli oranda Türkiye'nin nasıl bir siyasal şekillenişe kavuşacağına bağlıdır. Türkiye'nin nasıl şekilleneceğinde de Kürt sorununa yaklaşım tarzı belirleyici olacak. Bu durum, devlet aklının gördüğü fakat şiddet, inkâr retorikleriyle bastırmaya çalıştığı bir Gordion düğümüdür.

Değerli vekiller, sistemsel siyasetin merkezindeki güçlerden biri de tüm bileşenleriyle Kürt siyasi hareketidir. Soğuk savaş dönemi ve Orta Doğu'daki katı statükolar Kürt halkının özgürlük mücadelesinin gelişimini engelleyen bir barikat olmuştur. Kürtler bu kumpası görmüş, bu bilinçle, öz güce dayanan örgütlenmeyle bu barikadı aşmıştır. Kürt sorununda araç ve amaç ilişkisi krizin tam da bam telidir. Ulus olmaktan çıkarılma sorununa dönüşen Kürt sorunu, bugün inkâr mekanizması altında derinleştirilmekte, 2'nci yüzyılın şafağında egemen blokların retçi konseptlerine kurban edilmek istenmektedir. Bu girişime cevap üçüncü yol siyasetidir. Kurban veya mazlum olmadan, efendi veya köle olmadan, tüm kapitalist, modernist zeminleri aşarak yepyeni bir dil kuran bu kurucu siyaset, arayışımızın ve anlayışımızın somut ifadesidir. Bu tarihsel sorunla onurlu bir barış ve demokratik siyaset tarzı esas alınarak yüzleşilmesi gerekirken eski Kürt'ü diriltirek yol almak isteyen tüm iktidar yapılarına açıkça ilan ediyoruz ki eski Kürt yoktur artık.

Sayın Abdullah Öcalan 1993'ten beri Kürt sorununun demokratik zeminde çözülmesi için diyalog kanallarını zorlamaktadır. Bakın;

- 1) Demokratik çözüm bildirgesi
- 2) Kürt sorununda çözüm ve çözümsüzlük ikilemi
- 3) Demokratik çözüm ve barış
- 4) Büyük barış çabası
- 5) Özgür birliktelik ve barış hamlesi
- 6) Barış planı
- 7) Toplumsal barış ve demokratik katılım yasası
- 8) Barış için yol haritası
- 9) Yol haritası
- 10) Demokratik kurtuluş ve özgür yaşam çağrısı

Bu saydığım 10 temel başlık nedir biliyor musunuz? Barış için ortaya atılan çözüm metinleri ve projeleridir. Hepsi son yirmi yılda Sayın Öcalan tarafından devlete, kamuoyuna, topluma sunulan başlıklar. Bu projelerde bugünkü tüm krizlerin reçetesi bulunmaktadır aslında. Hepsi devletin arşivlerinde duruyor, tek birine cevap verildi mi peki? Hayır. O hâlde, çözümü istemeyen, çabayı engelleyen kim? Çatışmaların sürdüğü kırk yıldır her iktidar Kürtleri bastırmak için sahte kabadayılar yaratıp "Bitireceğim, bitirdim, kimse kalmadı." sözleriyle toplumu kandırıp durdu. Aynı yolu deneyip farklı sonuçlar beklemek sığlık değil de nedir? Tüm sahte kabadayıların sonu ise çöküş, kirlenme ve çeteleşme oldu. (HDP sıralarından alkışlar) Burada, esas görevi çözüm bulmak olan tüm parti

yetkililerine sesleniyorum: 60 bin kişinin öldüğü yerde terörden bahsedilmez, orada savaş vardır. Siyasetin inanç, çaba ve emek olduğuna inananlar Türkiye'nin yol ayrımına geldiğini görür ve bunun tek çıkış yolunun cumhuriyetin demokratikleşmesi olduğunu kavrar. Bunun yolu, ilgili taraflar arasında diyalog ve müzakeredir; bunun yolu savaş, işgal, katliam değildir.

Peki, dünyadaki tüm çatışmalı tarafların nihai olarak geldiği bu akliselim aşamaya karşı bu iktidar neden bu kadar direnç gösteriyor? Sebebi çok basit çünkü müzakere, kimin çözümsüzlükten yana olduğunu kimin çözümü istediğini ortaya çıkarır. Çünkü müzakere, kimin barış kimin savaş istediğini, kimin adaletten kimin hukuktan yana, kimin ise karanlık bir Türkiye'den yana olduğunu ortaya çıkaracak da ondan.

1993'ten bugüne diyalogu istemeyen ve engelleyenler aslında belli. Kürt sorunu demokratik çözüm ve darbe mekaniği içine sıkışmış. Sayın Abdullah Öcalan "Devlet bana ciddi yaklaşmazsa doğru sonuç almaz." diyerek uyarıyordu aslında. Sadece bu mu? Elbette değil. "Suriye, AKP Hükümetinin kaderini belirleyecek. Kürt varlığını inkâr etmek, Türk varlığını da inkâr etmektir." uyarıları hâlâ anlaşılacak üzere beklemektedir. O hâlde daha önce söylediğimizi, defalarca tekrar ettiğimizi buradan tekrar söyleyeyim: Ya Kürt sorunu çözülerek demokratik çözüm gelişecek ya da yönetimde hangi parti olursa olsun darbe mekaniği sürekli iktidarları rehin alacak. Geline aşamada Kürtler ve dünyayla bağı kopan, kendi gafleti içinde debelenen iktidar, Kürt sorunu için deli gömleği tarifini yapıyor. Tüm kelimelerin boynuna ipler geçirerek konuşan bu iktidarın heybesinde söylenecek söz kalmamıştır bu konuda. Gökyüzü adına yeryüzüne savaş açanlar, eğri bir yolda doğru bir dil kuramaz çünkü Kürt sorunu ateşten bir gömlektir. Olan şeye var, olmayan şeye yok demek hakikatin en sade hâlidir. Kürt sorunu vardır, yasanın dışına çıkarılan, hukuktan menedilen bir Kürt gerçeği ve bundan beslenen bir tecrit rejimi var. Tecrit, sadece bir yere kapatma, avukatla telefon görüşme yasağı değildir, hepsinden fazlasıdır; tecrit, insanın özünü yıkmaya dönük, mekânı donduran ve zamanı sabitleyen bir işkence sistemidir. İmralı, özel bir hukukun, özel bir rejimin ve özel yasaların işlediği başka bir yerdir bu ülkede. İmralı'da tecrit derinleştikçe savaş büyüyor, savaş büyüdükçe ülke, toplum kaybediyor. Hele ki tecrit üzerinden topluma dayatılan alışma hâlini, kimliksizliği, siyasetsizliği kesin bir dille reddediyoruz; bu bilinmelidir.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sivili katleden bir terör örgütünün başına buradan...

TAYİP TEMEL (Devamla) - Bu çerçevede, Sayın Öcalan'ın rolünü oynayacak koşulların yaratılması elzemdir. Bu çözüm, halkların demokratik zeminde birlikteliğini güçlendirmektedir.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) - Savaş yok.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Ne savaş ya! "Terör örgütü" deyin de ondan sonra buradan konuşun.

TAYİP TEMEL (Devamla) – Laf atmaktan başka bir şey yapın bu Mecliste. (HDP sıralarından alkışlar)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Terör örgütüyle iç içe olana gereği yapılacak, hangi dilden anlıyorsanız gereği yapılacak.

TAYİP TEMEL (Devamla) – Alternatif siyaset ve yeni bir toplumsal sözleşme kurma iddiasında olan herkes öncelikle iki şeyi bilmelidir: Birincisi, HDP günlük yaşamdan soyutlanmış ve aldığı oydan ibaret bir parti değildir.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Dağları başına yıkıyor PKK'nın.

TAYİP TEMEL (Devamla) – İkincisiyse, baskıcı düzeni kınamayan, devlet gücünü bireyin, toplumun hakları ve özgürlüğü lehine çeviremeyen bir değişim sadece tiranlık nöbeti değişimidir.

Bu Meclis, bir partinin “HDP mahkeme tarafından kapatılsın.” kampanyası gibi utanç verici bir siyasete tanıklık etti. Gerçi, o parti, zamanında AKP için de aynı kampanyayı yürütmüştü.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sırtını PKK’ya dayayanlar varsa kapatılması lazım.

TAYİP TEMEL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, bizler halklar bahçesi HDP olarak “Yedi kat yerin altından uğultular geliyor/Çok alametler belirdi, vakit tamamdır.” diyoruz, “Yolculuk başladı, bakma geriye.” diyoruz. (HDP sıralarından alkışlar) Hoşgörü değil, eşitlik talep ediyoruz çünkü eşitliğin olmadığı yerde özgürlük olmaz. Bir toplumda ya herkes aynı haklara sahiptir ya da hiç kimse hak sahibi değildir.

MUHAMMED AVCI (Rize) – Teröristler hariç herkes aynı haklara sahiptir.

DİRAYET DİLAN TAŞDEMİR (Ağrı) – Sen sus, sus!

TAYİP TEMEL (Devamla) – Bu kale, kumpas rüzgârlarına, kapatma tehditlerine karşı sağlamdır, merak etmeyin.

Konuşmama İran’daki protestoda katledilen Mino Majidi’nin sözleriyle son veriyorum: “Ben dışarı çıkıp bu düzeni değiştirmeyeceksem kim değiştirecek?” Evet, bu düzeni, kadınlar, gençler değiştirmeyecekse, HDP değiştirmeyecekse, bizler yapmayacaksa kim yapacak?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Hadi oradan!

TAYİP TEMEL (Van) – Çok zavallısınız!

BAŞKAN – Şahsı adına son söz Sayın Metin Gündoğdu’nun.

Sayın Gündoğdu, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Sayın Başkanım, kıymetli milletvekilleri; 2023 yılı bütçesinin 6’ncı maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, 2023 yılında cumhuriyetimizin 100’üncü yılını kutlayacağız. Yüz yıllık cumhuriyetin üst üste 21’inci bütçesini yapmak AK PARTİ Hükûmetine nasip olmuştur. Bu bütçe, gariplerin, zorda kalanların bütçesi; bu bütçe, mağdurların, engellilerin bütçesi.

ÖMER ÖCALAN (Şanlıurfa) – Mağdurların bütçesi değil, savaşın bütçesidir.

MEHMET ALİ ÇELEBİ (İzmir) – Sen anlayamazsın, sen!

METİN GÜNDOĞDU (Devamla) – Bu bütçe, Togg markasının bütçesi; bu bütçe, İHA’ların, SİHA’ların bütçesi; bu bütçe, teknoloji hamlesinin bütçesi; bu bütçe, 2’nci yüzyılın bütçesi. Yüz yıllık cumhuriyetin seksen yılını bizden önceki hükûmetler yönetmiş. Biz iktidara geldiğimizde Ankara’dan Ordu’ya stabilize yolda tek şeritle gidiyorduk, şimdi ise double yollarda, çevre yollarıyla gidiyoruz. Sağlık alanında ilimizde 1 milyar 500 milyona bin yataklı şehir hastanemizle yatırımlara devam ediyoruz.

Yirmi bir yılda yaptığımız bütçelerle otoyollar, havaalanları, şehir hastaneleri ve sayısız hizmet ülkemizin altyapı probleminin yüzde 70’ini bitirdik çok şükür. Ülkemize yirmi bir yılda sayısız eser ve hizmet kazandırdık. Milletimize Avrasya Tüneli, Osmangazi Köprüsü, 1915Çanakkale Köprüsü, Yusufeli Barajı ile spor alanlarından statlara, enerji alanında sayısız eser kazandırdık.

Cumhuriyetin kuruluşundan günümüze kadar, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün kurduğu cumhuriyetin ilk gününden bugüne kadar bu Mecliste Türkiye Cumhuriyeti devletinin bütçesinin hazırlanmasında emeği geçen tüm bakanlara, tüm hükûmetlere huzurlarınızda teşekkür ediyorum.

Son dönemde ulaştırma alanında ilkleri ve enleri yapan çalışmalarla Sayın Bakanımız Adil Karaismailoğlu'na; Türk dünyasıyla kucaklaşan Korkut Ata Film Festivali ve kültür değerlerimizi dünyaya tanıtan Kültür Yolu Projesi'yle Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a; gençlik ve spor alanında yapılan yatırımlarla Gençlik ve Spor Bakanımız Sayın Mehmet Muharrem Kasapoğlu'na; kırk yıldır milletin başına bela olan terörle yapmış olduğu büyük mücadele sayesinde terörün kökünü sınırlarımızın içinden tekne kazır gibi kazıyan İçişleri Bakanımız Sayın Süleyman Soylu'ya; sınırlarımızın ötesinde kahraman ordumuzun başında gece gündüz mücadele eden Millî Savunma Bakanımız Sayın Hulusi Akar'a; TOKİ'lerle, millet bahçesiyle şehircilik alanında yeni bir vizyon oluşturan Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanımız Sayın Murat Kurum'a; adalet alanında yapısal değişikliklerle milletimize hizmet eden Adalet Bakanımız Sayın Bekir Bozdağ'a; dış işlerinde başarılı ve aktif dış politika çalışmalarıyla gece gündüz ülkemizin çıkarları için mücadele eden Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt Çavuşoğlu'na; son yıllarda yapmış olduğu düzenlemelerle "İnsanı yaşat ki devlet yaşasın." ilkesiyle gayret gösteren Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Vedat Bilgin'e; millî eğitimde mesleki ve teknik eğitim üzerinden 1 milyon 152 bin öğrencimizin meslek öğrenmelerine ve ara eleman yetişmesine katkı sağlayan çalışmalarıyla Millî Eğitim Bakanımız Sayın Mahmut Özer'e; Togg markasının hayata geçmesinde büyük emek harcayan Sanayi ve Teknoloji Bakanımız Sayın Mustafa Varank'a; Ticaret Bakanlığında ülkemizin geleceğine çok büyük katkılar sunan, yapısal değişikliklerle Bakanlık bütçesine yakın bütçeye sahip İhracatı Geliştirme AŞ gibi önemli ve ihracata katkı sunacak şirketin kurulmasına vesile olan, Bakanlıkta büyük dönüşümlere imza atan, E-Ticaret Kanunu'yla millî duruşu sergileyen, şehit Gün Sazak gibi "efsane Bakan" olarak anılacak olan Ticaret Bakanımız Sayın Mehmet Muş'a (AK PARTİ sıralarından alkışlar); Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Nureddin Nebati'ye; Sağlık Bakanımız Sayın Fahrettin Koca'ya; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Fatih Dönmez'e; Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Vahit Kirişçi'ye; Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanımız Sayın Derya Yanık'a...

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Ruhsar Pekcan'ı unuttun ya.

CAVİT ARI (Antalya) – Tarımdan anlamayan Tarım Bakanı vardı, yeni ayrıldı, ona da teşekkür et.

METİN GÜNDOĞDU (Devamla) – ...2023 yılı 100'üncü yıl bütçemizin Türkiye Büyük Millet Meclisine sunuşunda ve hazırlanmasında katkılarından dolayı Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay'a; Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Devlet Bahçeli Hocamıza; AK PARTİ Grubu milletvekillerimize, AK PARTİ Grubuna; MHP Grubuna; büyük devlet ve millet adamlığı sayesinde, milletin verdiği güçle, milletimize hizmet yolunda Cumhuriyet tarihimizin yirmi bir yıldır üst üste bütçesinin hazırlanmasına vesile olan liderimiz, devlet Başkanımız, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a milletimiz adına teşekkür ediyor; 100'üncü yıl bütçemizin milletimize, devletimize, ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

6'ncı madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

14.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Mersin Milletvekili Zeynep Gül Yılmaz'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, günün, gündemin yoğunluğu, dünden kalan madde düşünüldüğünde eleştirilere karşı çok da tahammüllü davranmaya çalışıyoruz, böyle de devam edeceğiz. Ama tabii, Zeynep Hanım'ın yaptığı konuşma gerçekten provokatifti. Bir yandan dedim ki: “Buna niye ihtiyaç var?” Tabii, milletvekilleri yapabilirler, konuşabilirler ama -konuşuldu, cevabı verildi, aynı şey bir daha ama- bir yandan da hak verdim, ne yapacaktı Zeynep Hanım? Ekonomiye övse övemez, geleceğe yönelik bir şey vadetse kalmamış, “10 seçim kazandık.” retoriği dese Genel Başkanı son seçim bir kez daha “Allah aşkına” noktasına gelmiş. O da döndü “Yok, Amerika’da hamburger yiyenler...” falan filan... Bir tek şey, yani sorsak “Hamburger yemeyen var mı?” diye çıkmaz veya çıkarsa da her partide eşit dağılmıştır. Ama mesela, ben bizim partiye sorsam, maklube yiyenin var mı? (CHP sıralarından “Yok” sesleri)

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Hayır, bilmiyoruz bile.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama orada çok.

HALİL ETYEMEZ (Konya) – Yo, bizde de yok. Biz yemeyiz, sevmeyiz öyle şeyi.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Maklube yiyenimiz yok.

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Haram yiyen vardır sizde, belediye başkanı var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Hamburgeri her partide yiyen vardır, yemeyen vardır, yemeyen yoktur ama Zeynep Hanım, dönüp dönüp “hamburger” diyorsa bir bildiği vardır. Bizde maklube yiyen yok, AK PARTİ’de maklube yemeyenler bir el kaldırsın bakalım.

Teşekkür ediyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

EYÜP ÖZSOY (İstanbul) – Sizde haram yiyen var, haram yiyen!

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

15.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Şunu ifade etmek isterim ki: Sayın Mersin Milletvekilimiz, gayet naif bir şekilde düşüncelerini ortaya koydu. Sonuç itibarıyla, bütün kamuoyunun bildiği, Amerika Birleşik Devletleri’ndeki gezisinde Sayın Kılıçdaroğlu’nun sekiz saatlik gizemli süresine vurgu yaparak çok naif bir eleştiri yaptı. Buna dahi tahammül edememek ve buna cevap verme zarureti görmek ve oradan da maklubeye işi bağlamak, aslında bir acziyetin ifadesi olabilir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Keşke hakaret ettiği polisleri anlatsaydı hanımefendi.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Şunu söyleyeyim: Bizim aramızda maklube yiyene değil de Sayın Kılıçdaroğlu’nun danışmanlarının ByLock kullanmasının gerçekliğine bakarlarsa daha isabet olur kanaatini ifade ediyor; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Ben de Sayın Grup Başkan Vekilleri çok tatsız tuzsuz, sessiz gidiyor diye üzülüyordum burada.

Evet, Sayın Özel, buyurun.

16.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Efendim, ByLock meselesinde hodri meydan dedik, rakam da söyledik, araşturalım dedik, getirin dedik, hiçbir şey çıkaramadılar. Önümüzde altı ay kaldı, altı ay sonra öyle Süleyman Soylu gibi değil, KVKK'yi de zedelemeyen, masumiyet karinesine saygılı bir şekilde hangi partinin bu grubunda, o günkü grubunda, geçmiş grubunda kaç tane ByLock'çu varmış, ByLock'çu yokmuş; hepsini önünüze döneceğiz, kamuoyunu da tatmin edeceğiz, size oy verenler de kusura bakmasınlar ama onları da birazcık kahredeceğiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Vah vah!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kahrolacak adam, size oy verdiği için. Size oy verdikleri için kahrolacaklar “Bunlara mı oy verdik?” diyecekler.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, son, kayda geçsin.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şunu açıkça ifade edeyim ki hukukun evrensel kuralıdır: Müddei, iddiasını ispatla mükelleftir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Geliyoruz Allah'ın izniyle.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kim, neyi iddia ediyorsa elindeki belgeleri mutlaka yargıya teslim etmelidir.

CAVİT ARI (Antalya) – Kayıtlar sizde var, devlette.

BAŞKAN – Kayıtlara girmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Altı ay sonra rulo yapacağım, atacağım böyle sana doğru.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bunun dışındaki, ancak iftira olur.

Bilginize sunarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cengiz Gökçel Bey, buyurun.

17.- Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Hazine ve Maliye Bakanının Tarım ve Orman Bakanlığı bütçesindeki artış oranına dair yaptığı açıklamaya ilişkin açıklaması

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hazine ve Maliye Bakanımız, biraz önce soru-cevap kısmında konuşurken Tarım Bakanlığı bütçesinin 2022 yılına göre 2023 yılında yüzde 133 arttığını söyledi. Sayın Bakan, geçen yıl 2 defa bütçe yaptık, 2022 yılında 64 milyar 623 milyon lira para ayrıldı, sonra ek bütçeyle 34 milyar daha para ayrılarak 100 milyar oldu. Bugün 2023 bütçesine baktığımızda bu rakamın artış miktarı yüzde 33'tür. Lütfen, yanlış söyleyerek bir algı operasyonu yapmayın.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

18.- *Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Mecliste olduğu gibi bazı yandaş medyada da Kürtçe konuşulmasına tahammül edilemediğine ilişkin açıklaması*

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – “Çocukların var kızım, çocukların var senin, yavruların var.” demenin Kürtçesi “...”(*) demenin zararı ne olabilir? Yandaş medya ATV'nin Esra Erol programında bir annenin bunları söylemesi sonucunda sesi kesildi. Bir anne, evden kaçan kızına gözyaşları içinde sarılırken bu cümleleri söylemişti, son derece duygusal bir andı ama buna bile tahammül edemediler, Mecliste Kürtçe konuşmamıza tahammül edemedikleri gibi, Kürt sorununun olduğunu kabul edemedikleri gibi buna da tahammül edemediler; daha nasıl Kürt sorunu olmasın diye tüm kamuoyuna soruyorum. Son derece duygusal ifadeleri kesen bir yerde, bir televizyonda, bir ülkede nasıl Kürt sorunu olmaz, gelin şuna cevap verin.

BAŞKAN– Sayın milletvekilleri, bir şey rica etmişim, diğer maddelerde soru soran arkadaşlarımızın yeni konuşulacak maddelerde sisteme girmemelerini rica etmişim. Diğer arkadaşlara yani daha fazla arkadaşımıza söz veremiyoruz; o yüzden daha önce konuşan arkadaşlara söz vermeyeceğim, onları geçiyorum.

Sayın Orhan Sümer, buyurun.

19.- *Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana'daki uyuşturucu kullanımına ilişkin açıklaması*

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Üzülerek bir fotoğraf göstermek istiyorum; bu fotoğraf, memleketim Adana'da çekildi. Ne yazık ki hemen hemen her gün dile getiriyoruz, bunun gibi yüzlercesi var. Adana'da uyuşturucu kullanım yaşı 13'e kadar düştü; ekonomik kriz, işsizlik, hayat pahalılığı ve özellikle demografik yapıyı bozan mülteci sorunu nedeniyle Adana'mızda gençlerimiz sentetik uyuşturucunun tuzağına düşüyor. Her hafta Adana'da uyuşturucu operasyonları yapılıyor ancak bu operasyonlarda sadece torbacılar tutuklanıyor; büyük baronların ise kimlerle pazarlık yaparak yurt dışına kaçtığını tüm Türkiye çok iyi biliyor.

İktidar yetkililerine bir kez daha sesleniyoruz: Gençlerimizi uyuşturucu belasına kurban vermemek için gerekli tedbirleri alın. Biz burada Adana'da uyuşturucu diyoruz, işsizlik diyoruz, sorunlar var diyoruz; maalesef iktidar partisi yetkilileri “hamburger”den bahsediyor.

BAŞKAN – Sayın Çetin Arık...

20.- *Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri'nin Tomarza ilçesindeki tekstil fabrikasının işçilere olan borçlarına ilişkin açıklaması*

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Fakir fukara, garip gureba edebiyatı yapıp iktidar olanlar, ellerini bir türlü fakirin fukaranın cebinden çekmiyor. Bakınız, Tomarza ilçemizde belediyenin de desteğiyle bir tekstil fabrikası kuruldu, öncelikle emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Ancak, bu fabrikada çalışan işçilere “deneme süreci” denilerek sigortaları yapılmadı, maaşları asgari ücretin altında verildi. Öyle ki işçilerin bankaya yatırılan maaşları, işçiler tehdit edilerek, işten çıkartılacakları söylenerek, baskıyla, zorbalıkla ellerinden maaş kartı ve şifreleri alınarak, işverenin muhasebecisi tarafından çekilip belirli bir kısmı işçilere verildi. Şimdi fabrika kapandı; işçiler perişan, işçilerin üç aylık maaşı içeride. Belediye Başkanı da “ha bugün, ha yarın” diyerek işçileri oyalıyor. Bir taraftan milyonluk ihaleler alırken diğer taraftan işçinin üç kuruş...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Erel...

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

21.- Aksaray Milletvekili Ayhan Erel'in, Aksaray'ın AK PARTİ iktidarında üvey evlat işlemi görmesine ilişkin açıklaması

AYHAN EREL (Aksaray) – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Aksaray, AK PARTİ iktidarında maalesef üvey evlat işlemi görmüştür. Ulukışla-Aksaray demir yolu, yapılmadığı gibi havaalanı yatırım programından çıkarılmış; Aksaray-Ortaköy yoluna bir türlü başlanmamış; içilebilir su vaadi gerçekleştirilmediği gibi, belde ve köyde yaşayan gençlerimiz kötü alışkanlıklar yerine spor yapacakları sahaları talep etmiş ama maalesef, AK PARTİ bu taleplerine de duyarsız kalmıştır.

Bu bağlamda, başta Aksaray'ımızın kahvelerinde oyun yasaklanan Bağlıkaya beldesi olmak üzere Yeşiltepe, Yeşilova Helvadere, Selime beldeleri ile Karkın, Karaören, Borucu, Çekiçler, Çağlayan, Akmezar, Tatlıca, Alayhan köyleri ve diğer köylerdeki yaşayan gençlerimizin bu taleplerinin yerine getirilmesini talep ediyor, saygılar sunuyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7'nci maddeyi okutuyorum:

Diğer bütçe işlemleri

MADDE 7- (1) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bütçesinin 99-401-02-05.02 tertibinde 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 10 uncu maddesi çerçevesinde Öğretim Üyesi Yetiştirme Programına yönelik tefrik edilen ödenek, lisansüstü eğitim veren yükseköğretim kurumlarına, görevlendirilen öğrencilerin sayıları ve öğrenim alanları dikkate alınarak tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenir. Bu amaçla tahsil edilen tutarlar ilgili yükseköğretim kurumu tarafından, mal ve hizmet alımlarında kullanılmak üzere bir yandan yükseköğretim kurumunun (B) işaretli cetveline öz gelir, diğer yandan (A) işaretli cetveline ödenek kaydedilir.

(2) 2547 sayılı Kanunun 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi, 44 üncü, 46 ncı, 58 inci, ek 25 inci, ek 26 ncı ve ek 27 nci maddeleri ile 19/11/1992 tarihli ve 3843 sayılı Kanunun 7 nci maddesi uyarınca tahsil edilen tutarlar ve diğer gelirler, yükseköğretim kurumları bütçelerine öz gelir olarak kaydedilir. Kaydedilen bu tutarlar karşılığı olarak ilgili yükseköğretim kurumu bütçesine konulan ödenekler, gelir gerçekleştirmelerine göre kullandırılır.

(3) Cumhurbaşkanı;

a) Emniyet Genel Müdürlüğünün öğrenim ve eğitim müesseselerinde okutulan ve eğitim gören yabancı uyruklu öğrenci ve personele yapılan giderler karşılığında ilgili devletler veya uluslararası kuruluşlar tarafından ödenen tutarları,

b) NATO makamlarınca yapılan anlaşma gereğince yedek havaalanlarının bakım ve onarımları için ödenecek tutarları,

c) Gümrük idarelerince tahsil edilerek Türkiye Radyo-Televizyon Kurumuna intikal ettirilen bandrol ücretlerinin yüzde 2'si oranında Ticaret Bakanlığı hizmetleri için söz konusu Kurumca ödenecek tutarları,

ç) Jandarma Genel Komutanlığına ait veya tahsis edilen her türlü taşınmazın bünyesinde yer alan kule, tekrarlayıcı merkezi ile Jandarma birimlerinin konuş yeri içinde kalan alan ve ünitelerin, haberleşme maksatlı olarak merkezi yönetim kapsamı dışındaki kurum ve kuruluşlar ile özel teşebbüslerin kullanımına açılması karşılığında tahsil edilen tutarları,

aynı amaçla kullanılmak üzere bir yandan genel bütçeye özel gelir, diğer yandan ilgili idare bütçelerinde açılacak tertiplere özel ödenek kaydetmeye ve önceki yıl bütçesinde harcanmayan kısımları devren ödenek kaydetmeye yetkilidir.

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Hayrettin Nuhoglu'nun.

Sayın milletvekilleri, ek süre vermiyoruz bugün, biliyorsunuz.

Sayın Nuhoglu, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAYRETTİN NUHOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Bütçe Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerine İYİ Parti adına söz aldım, selamlarımı sunarım.

7'nci madde, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı bütçesinde Öğretim Üyesi Yetiştirme Programı'na yönelik tefrik edilen ödeneğin lisansüstü eğitim veren yükseköğretim kurumlarına görevlendirilen öğrenciler için tahakkuk ettirilmek suretiyle ödenmesini düzenlemektedir; bütçe tekniği açısından rutin bir işlem den ibarettir.

Cumhurbaşkanı Yardımcısının yürütme adına bütçe teklifini sunuş konuşması iktidarın yol haritasıdır; zira Türkiye Yüzyılı programındaki 2053 ve 2071 hedeflerini 2023 yılı bütçesi temeli üzerine kurduklarını, her şeyin en iyisini kendilerinin yapabilecekleri konusunda iddia ve tecrübe sahibi olduklarını ifade etmiştir. Enflasyonun yıkıcı etkilerine değinmeden, içinde bulunduğumuz yılın üçüncü çeyreğinde düşme eğiliminden bahsederek “Ülkemizin ekonomisini istikrarlı ve güçlü tutmaya devam edeceğiz.” demiştir. Biz isterdik ki bu bütçe, toplumun her kesimine hitap eden ve umut veren, gerçeklere dayanan bir bütçe olsun, enflasyonla mücadele bilimsel metotlarla yürütülsün ve kararlılıkla sürdürüleceğine milletimiz inansın, biz de inanalım ancak olumlu gelişmeler ne yazık ki mümkün görünmemektedir çünkü 2023 bütçesiyle ilgili beyanlar birbirleriyle çelişmektedir.

Hazine ve Maliye Bakanı Nebati “Enflasyon hedefimizi yüzde 24 koymuştuk, en fazla yüzde 30'a doğru bir sapma olabilir.” dedi, Cumhurbaşkanı da “Açıkça söylüyorum herkes hesabını 2023'te yüzde 20'ler seviyesine göre yapsın.” dedi. Acaba hangisi doğru? Tabii ki Cumhurbaşkanının dediğine inanmak isteriz ama bu konuda daha önce söylediklerine de bakmak gerekir.

Mesela, 2017 referandumundan sonra henüz partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçmeden enflasyon yüzde 11,72 iken “Enflasyonu daha da düşüreceğiz.” dedi ama düşmedi. Seçimden sonra enflasyon yükselme eğilimine girip yüzde 12,55'e çıkınca “2020'de tek haneli rakama faiz de enflasyon da gelecek.” dedi ama gelmedi. 1 Ekim 2021'de enflasyon yüzde 19,89 iken “Enflasyonu tek haneli rakamlara düşürmekte kararlıyız.” dedi ama öyle olmadığı gibi yüzde 48,69'a çıktı. 21 Mart 2022'de enflasyon yüzde 61,14 iken “Vatandaşımızı enflasyona ezdirmemek, boynumuzun borcudur.” dedi Sayın Cumhurbaşkanı, daha sonra ifade değiştirdi ve “Bizim ülkemizde teknik anlamda enflasyon değil fiilî bir hayat pahalılığı sorunu vardır.” dedi ama enflasyon kendi bildiği gibi yolunda yükselmeye

devam etti. 6 Eylül 2022’de enflasyon yüzde 80,21’e çıkınca da “Yılbaşından sonra enflasyonun hızlı şekilde inişine şahitlik edeceğiz.” dedi. 8 Ekim 2022’de enflasyon yüzde 83,45’e çıkınca da “Esasen enflasyon tüm dünyanın sorunudur.” dedi.

Değerli milletvekilleri, değerli vatandaşlarımız; Cumhurbaşkanının dediği gibi enflasyon yüzde 20’ye düşebilir mi? Enflasyonun ineceğine dair önceki her açıklamasından sonra artış devam ettiği için ben düşeceğine inanmıyorum çünkü Cumhurbaşkanı “Alanım ekonomi.” dese de söyledikleri gerçekleşmiyor. Keşke Cumhurbaşkanına yanlış bilgi vermeseler. Keşke Cumhurbaşkanı da o yeteksiz, liyakatsiz, iyi niyetten yoksun danışman ve görevlilere itibar etmese.

Değerli milletvekilleri, uzun süredir Türk toplumuna asla yakışmayan çocuk istismarlarının geçen hafta boyut değiştirerek daha iğrenç bir duruma dönüştüğüne şahit olduk. 6 yaşında bir çocukken zorla evlendirilen, on yıl önce savcılık tarafından örtbas edilen, iki yıl önce Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından bilinmesine rağmen gizlenen olayla ilgili süreci milletimiz kaygı ve öfkeyle takip etmektedir. Konya’da ortaya çıkan ve infial yaratan hayvanlara işkence görüntüleri henüz unutulmamışken ortaya yeni çıkan bu olay, çürümüş ve kokuşmuş bir sürecin sonucudur. İnsan, hayvan, ağaç, kısaca bütün doğanın tehdit altında olduğu, ahlaki değerlerin yozlaştığı bu süreçte, şiddet sonucu cinayetler ve katliamlar aile içinde, sokaklarda, mahalle aralarında, sitelerde, parklarda, maçalarda, düğünlerde maalesef, her yerde görülmektedir. Toplum bu duruma getiren sebeplerin içinde ekonomik krizin etkileriyle artan gerginliğin yanında kullanılan, bağırıp çağırmaya dayanan üslup ve hakaret dilinin etkisi de çok fazladır.

Diğer taraftan, sürekli çok iyi gelişmeler olduğuna dair pembe tablolar, yandaş medya organları tarafından haber olarak sunulularak yaratılan algıya rağmen, daha da artan hayat pahalılığına toplumun tahammül etmesi mümkün değildir. Verilen müjdelerin her defasında fiyaskoyla sonuçlanması, sık sık yirmi sene öncesiyle mukayeseler yaparak bahane uydurulması milleti bıktırdı. Her olumsuzluğun ardından, doğrulardan yanaymış gibi beyanlarda bulunulması ve en iyi gelişmelerin yine de Cumhurbaşkanının liderliğinde sağlanacağını ifade edilmesi maskaralığa dönüşmüştür. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bu da ister ekonomik isterse de sosyal ve toplumsal göstergelerle ilgili olsun, iktidar sözcülerini tetikçi durumuna düşürmektedir. Öyle anlaşılıyor ki zaten onlar da kendilerine kayıtsız, şartsız inanan tabanlarına hitap etmekte ve dağılmalarını önlemek için böyle davranmaktadırlar.

Değerli milletvekilleri, başarısız olanların başarısızlık sebeplerini başkalarına yükleyerek kendilerini kurtarabileceklerini sanmaları ve iyi şeyleri yapacaklarını söylemeye devam etmelerinin sebebi sadece algı yaratarak seçim kazanmak değil, gizleme çabasına girdikleri suçlarının hesap görülme günlerine yaklaşıldığının farkına varmalarıdır. (İYİ PARTİ sıralarından alkışlar) Bu durumu açıklayabilmek için, kaynak göstererek örnek vermek istiyorum. Bursa’da yaşayan bir mühendis olan İbrahim Okur’un yazdığı çok sayıda kitaptan 2’si mevcut durumu özetler niteliktedir; 1’incisi “Hem Kundakçı Hem İtfaiyeci”, 2’ncisi “Kurtla Yiyip Çobanla Ağlaşanlar”dır. Bu kitaplar, dünyadaki sömürü düzeninin nasıl işlediğini ortaya koyarak ülkemizle mukayese imkânı vermektedir. İşte, bu benzerlik, iktidarın ülkemizi ekonomik, sosyal, siyasi ve hukuki her açıdan apaçık kundaklamış olmasına, âdeta yangın yerine çevirmesine rağmen bir itfaiyeci gibi görünüp bu yangını sadece kendilerinin söndürebileceklerini söylemeye kalkışmalarıdır.

Devlet yönetimini evire çevire değiştiren, kurumsal yapıyı perişan ederek bozanlar, ekonomik kaynaklarımızı da aile yakınlarına ve yandaşlara pervasızca peşkeş çekmekten çekinmemişlerdir. Vatandaşın çalarak yandaşlarını zengin eden bu soygun düzeninin mağdurları bütün millettir. Soygunu yaparken beraber olanların, beraber yiyip içenlerin milletle beraber olmaya kalkışmaları, millettin yana görünmeleri gülünç olmaktadır. Bu yangının ve soygunun sorumlusunun Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı olduğu herkes tarafından anlaşılmıştır.

Partili Cumhurbaşkanlığı sistemine geçilmesiyle her şeyin daha kötüye gittiğinin farkına varamayanlar, sadece körü körüne biat eden iktidar yanlıları ve oradan menfaat sağlayan yandaşlardır. Yangını kundaklayarak çıkaran da körükleyenler de iktidarın kendisidir. Şimdi de utanmadan yangını söndüreceklerini söyleyebilmektedirler. Bunlar itfaiyeci olamazlar, bunlar yangını asla söndüremezler çünkü bu kadro aynı zamanda kurtla yiyip çobanla ağlaşanlardan oluşmaktadır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Halktan yana görünmeleri gerçekten üzüldüklerinden değildir; argo tabirle, malı götürmek için biraz daha zaman kazanmak içindir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Buradan milletimize duyurmak isterim ki az kaldı, sadece dört beş ay sonra önümüze gelecek olan sandık, kötü gidişatın sonu, iyi ve aydınlık günlerin başlangıcı olacaktır.

Biz İYİ Parti olarak hazırız, milletimizin de hazır olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum. (İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Metin Nurullah Sazak.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Muhterem heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, Milliyetçi Hareket Partisi olarak Cumhuriyet İttifakı ruhu ve Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin “Önce ülkem ve milletim, sonra partim ve ben.” anlayışıyla desteklediğimiz Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 5'incisi olan 2023 yılı bütçesini olumlu bulduğumuzu ve desteklediğimizi belirtmek isterim.

Türkiye Yüzyılı vizyonu kapsamında, 2023 yılı bütçesiyle birlikte istihdamı artıran, katma değerli üretim ve ihracatı teşvik eden, kamu dengesinin iyileştirilmesini öngören, enflasyonla mücadelenin yürütüldüğü 2023-2025 dönemini kapsayan orta vadeli programla uyumlu bir bütçe hazırlanmıştır. Bu çerçevede, bütçede en büyük pay eğitime verilmiş, bütçenin yüzde 5'inden fazlası “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” şiarıyla sosyal yardımlara tahsis edilmiş, sağlık harcamalarına yaklaşık 700 milyar ayrılmış ve istihdam programı ödeneği yüzde 60'tan fazla artırılmıştır.

Geride bıraktığımız yılı değerlendirdiğimizde, tüm dünyayı etkileyen pandemi sürecinin devam ettiği, kuzeyimizde Rusya-Ukrayna arasında başlayan jeopolitik gerilim sonucunda enerji maliyetlerinin arttığı ve dünya genelinde parasal sıkılaştırıcı politikaların uygulandığı gözlemlenmiş, bunun sonucunda da en gelişmiş Avrupa ülkelerinde dahi İkinci Dünya Savaşı sonrasındaki en yüksek enflasyon oranları gözlemlenmiş ve dünyanın en büyük ekonomisinin sahibi Amerika ise resesyon gerçeğiyle yüzleşmek zorunda kalmıştır. Kısacası, ülkemiz de dâhil olmak üzere bütün dünya ekonomileri durgunluk riskiyle karşı karşıya gelmiş, uluslararası ticaret zayıflamış ve ekonomik dengeler altüst olmuştur.

Dünya genelinde böyle hassas ve kırılgan iktisadi bir süreç yaşanırken Türkiye Yüzyılı vizyonuyla hazırlanan 2023 bütçesiyle birlikte ülke ekonomisinin yükselişinin sürdürülmesi ve toplumumuzun refahının artırılması amaçlanmıştır. Bu kapsamda, 2023 bütçesine muhalefet edilirken liberal ekonomiden uzaklaşan dünyanın yaşadığı sancılı süreç, küresel enflasyon ve uluslararası arz daralması yok sayılarak ülkemizdeki yansımaların faizlerin düşürülmesinden kaynaklandığı savunulmaktadır. Faiz artırımını savunan reel piyasadan kopuk kitap ekonomistleri, hocaları, Nobel Ödüllü Ekonomist Joseph Stiglitz'in faiz artırımının asıl sıkıntısı olan arz daralmasına bir çözüm olmadığını açıklamasını görmezden gelmektedirler. Ülkemizin ekonomik politikalarının sağlamlığı, sürdürülebilirliği açısından bu süreçte en kilit noktanın Türkiye'nin jeopolitik çıkarlarının korunuyor olmasına hiçbir atfı yapmayan

çeyrek ekonomistler “Faiz yükselirse dolar düşer.” diye umumda bas bas bağırmakta, ekonomiyi sadece faiz ve dövizden ibaret saymaktadırlar. Ülkemizin jeopolitik çıkarlarını göz ardı eden bazı çevreler, çift kutuplu eski dünyanın egemen güçleri Amerika’nın ve Rusya’nın bugün sınırimızdaki varlığını hayra yormakta, bu varlığın bölge insanı için güvenlik, huzur ve barış sağlayacağı ham hayalindedirler. Bölgedeki çıkar öylesine büyüktür ki dünyayı paylaşamayan bu iki küresel güç, aynı bölgede birbirlerinin kuyruğuna basmadan çıkarlarını tatmin edebilmektedir. Bölgenin enerji potansiyeli küresel güçlerin jeopolitik çıkarlarına bölünmesi durumunda bile ekonomilerini besleyen büyüklükteyken bölge insanının payına zulüm, yıkım, zorunlu göç düşmüş; yerlerine de en yüksek teklifi veren PKK’nın Suriye ayağı, emperyalistlerin tasmalı köpekleri YPG adlı satılık milisler konumlandırılmıştır. Bu denklemde Türkiye’nin bölgeye ağırlığını koyması bütün küresel güçlerin çıkarlarını bozacağından ötürü, sınır güvenliğimiz için yapılan operasyonlara “işgal” bölücü terör örgütünün bir kolu olan YPG’ye de “demokrasi savaşçısı” denilerek algı yönetilmektedir. Günün sonunda, bölgedeki kana ve yıkıma bakmadan petrolü tankerlerle yollayabildiği her bir günü yanına kâr sayan küresel güçler, evlerini terk etmek zorunda kalmış milyonlarca insan ve küresel güçlerin tetikçiliğini yapan bir terör örgütü bölgenin özeti olmuştur. Oluşan göç dalgaları ve insanlık dramının oluşturduğu ekonomik ve sosyolojik tehlikelere karşın Türk devletimizin sessiz kalmasını beklemek “Ne işimiz var orada?” diyerek sorabilmek, kendi çıkarlarımızdan ziyade küresel güçlerin çıkarlarına hizmet etmek, mandacılığı kabul etmek, tahakküm altında olmayı tercih etmektir.

Sayın milletvekilleri, dünyada iki tip devlet vardır: Hâkim olanlar ve tahakküm altında olanlar. Tahakküm altında olanlar ekonomik, askerî ve sosyolojik alanlarda doğrudan hâkim devletlerin etkisi altında olup hâkim güçlerin sunacağı ekonomik konfor ve askerî güvenlik karşılığında icap ettiğinde bu güçlerin çıkarlarına hizmet etmeyi bekleyen piyonlardır. Bir asır önce, Kuvayimillie ruhuyla Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün önderliğinde reddedilen bu tahakkümü, bugün de Milliyetçi Hareket Partisi aynı şuurla, iç ve dış unsurların tehdit ve hasmane tavırlarına aldırmandan reddetmektedir.

Bu bağlamda, Cumhuriyet, Ankara merkezli millî çıkarlarımızı ve egemenlik haklarımızı koruyacak politikalar yürüterek Türkiye Yüzyılı vizyonu ile hâkim olmayı vadedmektedir. Türkistan coğrafyasında kültürel ve ekonomik bağların güçlendirilmesi, Afrika ülkeleriyle katlanarak artan iş birlikleri, Orta Doğu’da sürdürülen kararlı istikrar mücadelesi, Doğu Akdeniz’de egemenlik haklarımızdan doğan mavi vatan doktrinin savunulması, işgal altındaki Karabağ’ın kurtarılması yeniden Türk yurdu olması ve bölücü terör örgütünün ülke gündeminden silinmesi için yürütülen operasyonlar yeni Türkiye Yüzyılı’na yakışır bir devlet aklını ortaya koymaktadır. Bu devlet aklının bir tezahürü sonucunda, yakın tarihlerde Avrupa Birliği’nin ikiyüzlülüğüne rağmen Türk dünyasının ayrılmaz bir parçası olan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Türk Devletleri Teşkilatına gözlemci üye olmuş ve Rusya-Ukrayna Savaşı sonrasında ortaya çıkan tahıl krizi ülkemizin ev sahipliğinde imzalanan Tahıl Koridoru Anlaşması’yla çözümlenmiş; Türkiye, bölgesel etkinliğini bütün dünyaya ve uluslararası kamuoyuna bir kez daha göstermiştir.

Atılan önemli tarihî adımların yanı sıra millî teknoloji hamlemiz ve sanayiye verilen destekler neticesinde yerli otomobilimiz Togg üretim bandından inmiş, Türkiye’nin özgün ilk insansız savaş uçağı KIZILELMA’nın başarılı teker kesme testini tüm dünya gıptayla izlemiş ve Türk donanmasının millî amiral gemisi TCG Anadolu’nun deniz kabul testleri başlamıştır.

Türkiye Yüzyılı vizyonumuzu paylaşamayanlara da Türkiye Cumhuriyeti’nin geldiği nokta itibarıyla ülkemizin küresel duruşunu ve bölgesel ağırlığını başkalarının çıkarlarına kiralamadan bu büyük oyunda küçük oyuncu olmak zorunda olmadığımızı hatırlatmak isterim. Bu öz güvensizliğini aşamayan, yabancı sermaye tarafından kapıları çalındığı için dahi sevinebilen, Cumhuriyet’in

yıkamak ve Türkiye'yi bölmek olan düşman oklarıyla aynı hedefi göstermeyi yeni bir vizyon kabul eden bu ezberci anlayış, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100'üncü yılındaki gerçek duruşunu hiçbir şekilde temsil etme kabiliyetine sahip değildir. Yeni yüzyılımızın arifesinde bu farkındalığa en kısa zamanda erişmeleri temennimdir.

Hatırlatmak isterim ki yüzyıl önce yedi düvele karşı egemenlik mücadelesi veren büyük Türk milleti, önümüzdeki seçimlerde bozkurtça hür yaşamamız için bir karar verecektir. Küresel enerji üssü olma yolunda atılan kararlı adımlar, güçlendirilmiş sanayi üretimi, kıtalar arası köprü olarak tedarik merkezi potansiyeli, diplomaside yürütülen denge siyasetiyle yeni yüzyılın Türk yüzyılı olacağı ve bu Türk yüzyılında mazisi boyunca hep bedel ödemesine rağmen devletine sırtını dönmeyen Milliyetçi Hareket Partisinin vatansız milletimizin itibarına mazhar olacağına inancım tamdır.

Bu duygu ve düşüncelerle sözlerime son vermeden seçim bölgemin Eskişehir'e ve Eskişehirspor'a değinmek isterim. Türk futbolunun Anadolu'daki temsilcisi, efsane taraftarıyla şehrimizin birliğini ve neşesini oluşturan Eskişehirspor, geçtiği zor dönemlerde yerel yönetimlerden yeterli desteği alamamasına rağmen şanlı taraftarıyla var olma mücadelesini sürdürmektedir. Futbol kültürü, ekonomik ve sanayi liderliği ve öğrencileriyle farklı dokuya sahip Eskişehir, şehir merkezi başta olmak üzere iç turizmde de farklı etkinlikler sunmaktadır ama Eskişehir merkezdeki on beş-yirmi yıllık pirinç heykellerin ve Porsuk Çayı'nın 1 kilometre çevresinin ötesinde Yunus Emre'nin diyarı Mihalicçık, Nasrettin Hoca'nın evi Sivrihisar, Anadolu'nun Ege iklimindeki hatırası Sarıcakaya, muhteşem Frig diyarının merkezi Han ve doğa harikası Çifteler ve masal şatolarına alternatif gerçek bir destanın iziyle bezeli olan Seyitgazi'dir. İlçelere yapılacak yatırımlar belki de şehir merkezimizde hayatı felç eden trafiğe çözüm olacak ve merkezde sıkışan nüfus için ilçelerde istihdam yaratacaktır.

2023 yılı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diler, muhterem heyetinizi ve büyük, necip Türk milletini saygıyla selamlarım.

Ne mutlu Türk'üm diyene! (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Habip Eksik.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

Geçmiş olsun Sayın Eksik.

HDP GRUBU ADINA HABİP EKSİK (İğdır) – Genel Kurulu ve halklarımızı saygıyla selamlıyorum.

9 Ekim 2022 tarihinde, Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde yani Gever'de barış ve demokrasi için, özgürlük için, cezaevlerinde yaşanan hukuksuzluklar için ve tecrit sistemine karşı demokratik bir eylem gerçekleştirirken kolluk güçlerinin saldırısına maruz kaldım ve sol bacağı kırıldı. O sırada birçok yurttaşımız da âdeta işkenceden geçirildi. Bu süreçte beni arayıp soran, mesaj atan, ziyarete gelen ve sosyal medyada paylaşımda bulunan, bu hukuksuzluğu, bu vicdansızlığı kabul etmeyen, bu noktada dayanışma gösteren tüm halkımıza teşekkür ediyorum. Yine, tedavimde emeği geçen doktor arkadaşlara, sağlık emekçilerine teşekkürü bir borç biliyorum.

Değerli halkımız, kuruluşunda büyük bir emeği olan ve 1921 Anayasası'nda eşit yurttaş olarak tanımlanan ama 1924 Anayasası'nda ötekileştirilip yok sayılan Kürt halkı, sadece bugün işkenceden geçirilmiyor; maalesef, yüz yıldır iktidarlar tarafından Kürt halkı sistematik olarak işkenceye uğruyor, asimilasyona ve kültürel soykırıma uğruyor. Bu süreçte Kürt halkını temsil eden Kürt halkının seçtiği insanlara da şiddet, ölüm ve işkence her zaman reva görüldü, bugün de mevcut iktidar döneminde de reva görülüyor.

O açıdan, buradan bir kez daha ifade etmek istiyorum: Ne bizim halkımızdan ne de özgürlük mücadelesini yürüten, demokrasi, barış mücadelesini yürüten halkımızın çocuklarının canından canımız daha kıymetli değildir.

Halkımıza buradan bir kez daha söz veriyoruz: Ne olursa olsun ne yaparlarsa yapsınlar sonuna kadar mücadele edip halkımızın hak ettiği eşit yurttaşlığı mutlaka sağlattıracağız ve bize zulmü, işkenceyi, ölümü reva gören iktidarları mutlaka göndereceğiz. Saraylarında keyif çatan siyasetçilerin, emin olun, o keyiflerine son verip o sarayların anahtarlarını paspasın altına bırakıp gidecekleri günleri mutlaka getireceğiz; sözümüz olsun bir kez daha.

Değerli halkımız, Şenyaşar ailesine, Emine Şenyaşar annenin adalet çılığına adaleti sağlamayan yargı sistemi, emin olun, bana da adaleti sağlamayacaktır. “Türk Silahlı Kuvvetleri Zap’ta kimyasal silah kullandı.” iddialarının araştırılması için öneride bulunan Sayın Şebnem Korur Fincancı Hocayı bir partinin Genel Başkanının talebi, âdetâ siparişi üzerine tutuklayan yargı sistemi bana da halkımıza da adaleti sağlamayacaktır; onu çok iyi biliyoruz.

Yine, Meclisin kıymetli milletvekillerini sadece Genel Kurulda oy kullanacak, odalarında misafirleri ağırlayacak olarak gören Sayın Meclis Başkanına cevap vermenin de gerekli olduğunu düşünmüyorum. Hakkâri Valiliğinin yaptığı yalan ötesi açıklamasını bir başka yalanla yalanlayan ve gerçekten bütün kriminal kişilerle fotoğrafı çıkan İçişleri Bakanının yalanına cevap vermeye de gelmediği özellikle belirtmek istiyorum.

Değerli halkımız, buradan özellikle ifade etmek istiyorum: Yirmi yıldır bütçeleri gerçekleştiren iktidarın yaptığı bu bütçeyi de eleştirmeye gelmedim çünkü biliyorum, bu bütçe, bu iktidar tarafından son kez onlara hak olarak verildi. Bu bütçelerin hepsi yirmi yıldır zulüm, zorbalık, hukuksuzluk, yoksulluk, açlık, sefalet ve işkence barındırdı. Bu zulümlere sebep olacak bütçeler olarak tarihe geçtiler. Mevcut bütçenin de maalesef, yoksulluğa ve hukuksuzluklara zemin açacağını çok iyi biliyorum ama bütçe üzerine kararı, asıl halkımız seçim sandığı kurulduğunda verecektir.

Halkın iradesiyle seçilen ve halkın iradesini temsil eden Meclisin birer üyesi değerli milletvekilleri, buraya bana yapılan saldırının Meclise yapıldığını ya da dolayısıyla size yapıldığını anlatmaya da gelmedim çünkü biliyorum, bugün Türkiye’de “Ama o Kürt.” “Ama onu Kürtler seçti.” “Ama Sayın Öcalan için tecride karşı yürüdü.” “İmralı’da uygulanan hukuk dışı, insanlık dışı işkence yöntemi olan tecride karşı yürüdü.” diyecek bir anlayışın hâkim olduğunu biliyorum. O açıdan, şunu özellikle belirteyim: Asıl mücadele edeceğimiz noktanın bu anlayışı değiştirmek olduğunu çok iyi biliyorum ama buradan özellikle belirtmek istiyorum: Bakın, değerli halkımız, tecrit sonlansın, barış görüşmeleri tekrar gerçekleştirilsin, Türk çocuklarının sıvasız evlerine bayraklar asılıp işgüzar siyasetçiler tarafından tabutlarının başında siyaset devşirilmesin, Kürt çocuklarının kemikleri annelerine PTT Kargoyla gönderilmesin, Kürt babalarının kucaklarına çocuklarının kemikleri torbalarda verilmesin; inanın, iki bacağımın da kesilmesine razıyım; yeter ki barış olsun, yeter ki kardeşlik olsun, yeter ki eşitlik olsun, yeter ki bu kan dursun; analar ağlamasın, çocuklar yetim kalmasın. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli halkımız, buradan 35 milyon Kürt halkına da ayrıca seslenmek istiyorum: 21’inci yüzyılda yine kültürel soykırımdan geçirilmemek için, ülkenin yeni yüzyılında yine asimilasyon politikalarına maruz kalmamak için, eşit birer yurttaş olarak görülmemiz için birlik olmalıyız. “..”(*) (HDP sıralarından alkışlar)

Ey Türk halkı, bin yıldır beraber yaşadığımız, beraber mücadele ettiğimiz Türk halkı; 21’inci yüzyılda yine açıklıkla, sefaletle, yoksullukla, savaşla karşı karşıya kalmamak için; dünyanın en güzel

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

coğrafyasında, en güzel imkânlarla sahip bu bölgede yaşarken yine çocuklarımızı aç yatırmamak için; gelin, elinizi Kürt kardeşlerinize uzatın, onlarla beraber mücadele edin; tıpkı Saruhan Oluç gibi, Sezai Temelli gibi, Serpil Kemalbay gibi, Ömer Faruk Gergerlioğlu gibi, Murat Çepni gibi, Züleyha Gülüm, Oya Ersoy gibi Kürt kardeşlerinizin elinden tutun; bu ceberut sistemle, bu zalim sistemle hep birlikte mücadele edelim ve güzel bir yaşamı, ortak bir yaşamı birlikte var edelim. (HDP sıralarından alkışlar)

“...”(*) Yaşasın halkların kardeşliği, yaşasın halkların birlikteliği! “...”(*) (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Gülizar Biçer Karaca.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesinde grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, dokuz gün boyunca bütçe görüşmeleri sırasında, bu tek kişilik hükümet sisteminin ne kadar çürüdüğüne, kendisinin çürümeyle kalmayıp devletin kurumlarına, devletin kurallarına kadar bu çürümülüğün ne kadar sirayet ettiğine hep birlikte tanıklık ettik. Bütçe görüşmelerinde, buraya çıkan atanmış memur bakanlar, milletin ödediği vergilerin nasıl ve nereye harcadığının hesabını vermek yerine çıktılar, milletvekillerine ve millete parmak sallayarak had bildirmeye kalktılar. Oysaki bütçe görüşmelerinde milletin vergilerinin her kuruluşunun hesabının verilmesi ve bu hesabı verirken de şeffaf bir şekilde millete “Ödediğiniz her vergi güvence altında, gereği gibi harlandı.” güvencesinin verilmesi gerekir. Peki, öyle mi oldu? Öyle olmadı. Buraya çıkan atanmış memur bakanlar âdeta millete parmak sallayarak “Siz parayı ödeyeceksiniz. Hesap vermek mi? O da nereden çıkmış? Biz hesabı bir tek kişiye veririz. Millete hesap vermek bu sistemde yok. Biz ancak size had bildiririz.” demeye getirdiler.

Değerli arkadaşlar, neden böyle oldu, gücü kimden aldılar? Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminden aldılar çünkü bu sistemde memur bakanları halk seçmiyor, bir kişi atıyor ve atanmış bakanlar da kendisini seçmeyen millete hesap vermeye gerek dahi duymuyorlar. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Hiç merak etmeyin, az kaldı. Sevgili milletimiz, 85 milyon yurttaşımız; sakın moralinizi bozmayın, umutlarınızı yükseltin; ödediğiniz her kuruluşun hesabını bu kürsülerde verecek şeffaf bir iktidarı biz kuracağız. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Değerli milletvekilleri, son on gündür, vicdani olan herkesin içini kanatan, gözyaşlarıyla takip ettiği ve lanca insanı duygularla şok yaşadığı bir olaya hep birlikte tanıklık etmek zorunda kaldık. 6 yaşındaki bir kız çocuğunun zorla evlendirildiğini ve zorla evlendirildikten sonra, sistematik bir şekilde, yıllarca tecavüze uğradığını maalesef hep birlikte öğrendik. Biz öğrendik ama iktidar yeni öğrenmemiş, iktidar öğreneli iki yıl olmuş. Ancak iki yıldan beri ne Adalet Bakanı ne Aile Bakanı ne de İçişleri Bakanı kılımları dahi kıpırdatmamış ve susmuşlar arkadaşlar, her biri susmuşlar. Biz bu rezalet ortaya çıktığı günden beri bu organize kötülüğün ortaklarından bir açıklama bekledik, onurluca istifa bekledik, olmadı, ne saraydan ses çıktı ne de bakanlardan, organize kötülüğün ortağı olan bakanlardan ses çıktı. (CHP sıralarından alkışlar) Bunun üzerine Genel Başkanımızla, hep birlikte Türkiye Büyük Millet Meclisinden Adalet Bakanlığının önüne gittik ve oradan Sayın Genel Başkanımız “Ey saray hükümeti, bunu yapanların, buna neden olanların dünyayı başlarına dar etmek için daha ne bekliyorsunuz?” dedi,

(*) Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

birdenbire o günlerdir susanlar, iki yıldır örtbas edenler konuşmaya başladı. Başta saray konuştu ama fecaat bir konuşmadı. “Çocuk” ile “evliliği” aynı cümle içinde kurdu; yetmedi, sistematik tecavüze uğradığı gerçeğini de pas geçti. Arkasından Adalet Bakanı çıktı “randevu” dedi. Ne randevusu? İki yıldır susan senden randevu alacak değiliz. (CHP sıralarından alkışlar) Biz, ancak, gidip millete hesabını vereceğiniz gün sizinle randevulaşırız. Ardından ne oldu? Birdenbire, Adalet Bakanı açıklama yaptıktan, saray konuştuktan sonra, organize kötülüğün beş ay daha sürmesi için mayıs ayına ertelenen duruşmayı Cumhurbaşkanının, Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanının “Duruşma günü öne alınabilir.” talimatıyla 30 Ocağa aldılar. Adalet Bakanlığı buna iki yıldır neden sustu, neden illa talimat bekledi? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu da yetmedi; Aile Bakanı tutuklama talep etmiş. Peki, Sayın Aile Bakanı iki yıldır davaya neden müdahil olmadın, iki yıldır neden tutuklama talep etmedin?

Değerli milletvekilleri, bu kürsüye çıkıp diyorsunuz ki: “Çocuklara istismarı, tecavüzü katalog suç hâline getirdik.” Evet, katalog suç hâline getirdiniz. Bu, katalog suçtur ve tutuklama gerektirir. İki yıldır tek bir tutuklama yok ve hâlâ tek bir kişi tutuklu değil. (CHP sıralarından alkışlar) Sizlerin vicdanları sızlamıyor mu? Bu sizin çocuğunuz olsaydı susar mıydınız, dünyayı başlarına dar etmez miydiniz değerli milletvekilleri? Ama herkes sustu; İçişleri Bakanı sustu, Adalet Bakanı sustu, Aile Bakanı sustu. Sonra ne oldu? Tek bir kişi konuştu değerli arkadaşlar “6 yaşında zorla evlendirildim, benim hakkımı arayın.” diyerek mahkemeye gitti çocuk. “Bana bu sistematik tecavüzü uygulayanlardan gereken hesabı sorun.” dedi ama iki yıldır sustunuz. Çocuk susmadı, bir kişi daha susmadı; milletin doğru habere erişmesinin önündeki engelleri kabul etmeyen ve korkmayan, vicdanlı gazeteci Timur Soykan susmadı ve buradan Timur Soykan’a bu rezaleti ortaya çıkardığı için, susmadığı için de teşekkür ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, biz de susmayacağız. İki yıl boyunca susanlar bu kürsülere bir daha çıkamayacak hâle gelinceye kadar biz de susmayacağız. Erken yaşta zorla evlendirenlerden, çocuklara sistematik tecavüzü görmezden gelenlerden, bunlardan en ağır hesabın sorulduğu güne kadar biz de susmayacağız. “Aile kavramını koruma” gibi süslü lafları ağızlarında pelesenk edenler “Ama bir kereden bir şey olmaz.” deyip “Bu, insanidir.” diyenler bu ülkenin, bu milletin sırtından düşünceye kadar biz de susmayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, devletin işleyişine engel olanları, devletin kurum ve kurullarının önüne takoz koyanları ve yetmedi, 2020 yılında, 15 yaşın altında 117 çocuk doğum yaparken, çocuk dünyaya getirirken görevinin gereğini yapmayarak suçlularla fotoğraf çektirenleri bu ülkenin başından gönderinceye kadar bizler susmayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bu olayda organize bir kötülüğe şahitlik ettik. Bu organize kötülük maalesef saraydan başladı, bakanlarla devam etti. Değerli arkadaşlar, madem Aile Bakanı davaya müdahil olabiliyordu, peki, neden iki yıldır müdahil olmadı? Neden sustu? Adalet Bakanı iki yıldır açılmayan davanın hesabını neden sormadı? Evet, bu elimde o küçüğün ilk mahkemeye gittiğindeki ifadesi var, diyor ki: “Beni anneme teslim edin.” Bu ne demektir biliyor musunuz arkadaşlar? “Ben tecavüze uğruyorum, gerçekleri söyleyemiyorum, o nedenle ‘Beni anneme teslim edin.’ diyerek feryadımı duyun.” demektir ama duymadılar. Sahte raporlarla takipsizlik kararı verip dosyayı kapattılar ve bu çocuğu tekrar tecavüzcüsüne teslim ettiler. Bu evraklar da bu dosyanın içinde. Adalet Bakanı neden iki yıl boyunca sustu? İki yıl boyunca neden bunlar hakkında bir soruşturma açılmadı? Millî Eğitim Bakanı, bu çocuğun okulda olması gerekiyordu, senin sorumluluğunda, okula gidip gitmediğinin takip edilmesi gerekiyordu; o da sustu. Sağlık Bakanının bu sahte raporu verenler hakkında işlem yapması gerekiyordu ama yapmadı, o da sustu. İşte, bu nedenle organize bir kötülük var; bu organize kötülüğe hep birlikte tanıklık etmenin vicdani muhasebesiyle sizleri baş başa bırakıyorum.

Değerli arkadaşlar, biz susmayacağız; bugün de susmayacağız, yarın da susmayacağız. Bu ülkede çocuklar, kadınlar kendini güvende hissedinceye kadar, sokaklarda, parklarda, okullarda özgürce, korkmadan oyun oynayacak, eylem yapacak; işte o güne kadar bizler susmayacağız.

Hiç merak etmeyin, o günleri biz kuracağız diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Müşerref Pervin Tuba Durgut.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 16 imparatorluk kurmuş ve asırlarca adaletle hükmetmiş, çağ açıp çağ kapatmış, bilimde, sanatta zirveler yaşamış bir medeniyetin çocukları olarak hak edilmiş bir öz güvenle bir büyük Türkiye rüyamız var. Türkiye Yüzyılı vizyonu ile geleceğe bakıyoruz. Sadece 85 milyon değil, bütün mazlumların beklediği büyük bir Türkiye rüyasıdır bu. “Dünya 5’ten büyüktür.” derken kastedilen bu rüyadır. Türkiye yalnızca 85 milyon vatandaşımızın ülkesi değildir, Türkiye, Türkistan’da yaşayan Türklerin, Orta Doğu’dan Afrika’ya uzanan Müslümanların ve dünyadaki bütün mazlumların beklediği umuttur. Semerkant’tan İstanbul’a, Meraga’dan Cezeri’ye, Cezeri’den İHA ve SİHA’ları yapan Selçuklulara, Ayselere uzanan bir ruhun Anadolu’da yeniden uyanışıdır. Bilim ışığımız Semerkant’tan Anadolu’ya taşıyan bir milletin çocukları olarak bugün de Türkiye Yüzyılı vizyonu ile bu ışığı geleceğe taşımaya söz veriyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

“Türkiye Yüzyılı” demek, bir ayağı Anadolu’ya basan, bir ayağıyla bütün dünyayı dolaşan, barış ve adaleti tesis eden bir vicdan ve merhamet yüzyılı demektir. Kadınları toplumsal hayatın ana aktörü olan, havacılıktan otomobil sanayisine kadar her yerde ön safta çalışan bir Türkiye. Dün inancı yüzünden dışlanan kadınlar artık Türkiye Yüzyılı’nın başaktörleridir. Türkiye, siyasetten ekonomiye, bilimden sanata her alanda bu vizyon için mücadele eden bütün kadınlarıyla eskisinden daha güçlüdür. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Nüfusun yarısını oluşturan kadınların ülke ekonomisinin de ana aktörü olması, iş hayatına katılması ve hatta istihdam yaratacak girişimler ortaya koyması ülkemizin kalkınması için önemli bir araçtır. Kadınların yaratıcı gücünü çalışma hayatında değerlendiremeyen bir ekonomi çok önemli bir fırsatı kaçırmış olur. Bu nedenle, yetenekli, gayretli, iyi yetişmiş kadınların sürdürülebilir ekonomik büyümeye katkıları sunacağına inanıyoruz. Biliyoruz ki kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesi ve üretime katılması onların hem kişisel mutlulukları hem de toplumun güçlü ve sağlıklı olması için çok önemlidir. Bizler mesleki donanıma sahip, çalışan, üreten, emeğinin karşılığını alabilen kadınların sayısının artmasını hedefliyoruz ve bu doğrultuda destekler, hibeler ve teşvikler aracılığıyla girişimci kadınların yanında yer alıyoruz. Ve devlet kadınların önünü açtığında, kooperatifçilikten yüksek teknolojiye kadar kadınların neler yapabileceklerini günbegün sahadaki çalışmalarımızda, gazetelerde, televizyonlarda hayranlıkla izliyoruz. Kooperatiflerde güçlerini birleştirerek tarımdan el sanatlarına kadar birçok alanda üretim yapan kadınlar ürettiklerini pazarlıyor ve yeni markalar yaratıyorlar. Üretim ve ekonomide özne olarak yer alabilen kadınlar, katma değeri yüksek teknolojiler ve inovatif girişimlerle ülkemizin geleceğini şekillendiriyor. Biz istersek tarhana yapar, erişte keser, köy pazarında satarız; istersek biyoteknolojiden yazılıma, nanoteknolojiden tekstil ürünlerine kadar yüksek teknoloji üretir ve dünyaya satarız. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Bizler çalışan, üreten, ürettiklerini satarak emeğinin karşılığını alabilen kadınların sayısının artması için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz. Ülke ekonomisine katma değer üreten, böylelikle geleceğimize sahip çıkan kadınların sayısının artması en büyük arzumuzdur. Ülke olarak bütün enerjimizi, sosyal ve maddi sermayemizi gelecek yüzyılına inşa edecek lider ülke Türkiye

rüyasına harcayacağız. Gençliğin öncülüğünde, onların heyecanı, cesareti ve dünyaya açık fikirleriyle biliyoruz ki Türkiye Yüzyılı mutlaka hayata geçecektir ve geçmeye mecburdur. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü insanlık, artık, insan merkezli, adil, merhametli ve hakkaniyetli bir dünya siyasetine ihtiyaç duyuyor. Ülkemiz, artık, çok boyutlu ve ilkesel iş birliklerinin en önemli aktörü olarak öne çıkıyor. Yeni dünyada Türkiye'nin gayretleriyle, merkezinde çatışma yerine dayanışmanın, yokluk yerine refahın, zulüm yerine adaletin yer aldığı daha adil bir dünya kurulma umutları artık realiteye dönüşüyor. Bununla birlikte Türkiye'de siyaset, Türkiye Yüzyılı'na inanan vatansever millî güçler ve onların tam bağımsız, demokratik Türkiye mücadelesine karşı duran yelpaze hâlindeki güçler olarak 2 ana hatta ilerliyor. Son zamanlarda, artık iktidar olma umutlarını iyice tükettikleri için devreye soktukları Türkiye Cumhuriyeti'ni "kimyasal silah kullanımı" "narkodevlet" gibi iddialarla itibarsızlaştırma, devleti gayrimeşrulaştırma stratejileri de ne yazık ki bir kaos mühendisliği olarak devrede. Dolayısıyla cumhuriyetimizin 100'üncü yılındaki seçimler, bağımsız Türkiye iktidarını güçlendirmek veya bu ideale karşı duran ittifaklara teslim olmak arasında bir tercih olacaktır ve bizler, güçlü, büyük, demokratik ve tam bağımsız bir Türkiye ufkuyla kazanımlarımıza dört elle sarılacağız. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) 2023'te kazanan Türkiye olacak ve yüzyıl sonra, yeniden, tam bağımsız bir dünya devletinin inşası tamamlanacaktır, Türkiye Yüzyılı'nın kapısı sonuna kadar açılacaktır. Ülkemizin tüm vatansever demokratlarına seslenmek istiyorum: Çok önemli bir eşikteyiz. Siyasi farklılıklar "vatan" ortak paydasında buluşmaya engel olmamalı "Türkiye" ortak paydası esastır. Kuruluş ve kurtuluşun kapsayıcı ve koruyucu felsefesini Türkiye Yüzyılı'na taşıma, ülkemizi muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarma ve yüzyıl sonra yeniden tam bağımsız bir dünya devleti hâline dönüştürme mücadelemize herkes omuz vermeli. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) İnanın, bu kadim coğrafyada herkesi şaşırtacak, göz alıcı bir ufka hazırlıyoruz kendimizi, Türkiye Yüzyılı'na.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, şahsı adına ilk söz, Sayın Pakize Mutlu Aydemir'in.

Sayın Aydemir, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ hükümetlerimizin 21'inci, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de 5'inci bütçesini hazırlama görevini cumhuriyetimizin 100'üncü yılında bizlere veren aziz milletimize şükranlarımı sunuyorum. Bu bütçe, üretime, istihdama, yatırıma destek veren yerli ve millî bir bütçedir; bu bütçe, dosta güven, düşmana korku veren bir bütçedir; bu bütçe, terör örgütleri ve destekçilerinin başını ezen bir bütçedir; bu bütçe, dünyada yaşanan tüm olumsuzluklara rağmen yatırım yapan bir bütçedir; bu bütçe, Karadeniz'de doğal gaz, Akdeniz'de petrol arayan bir bütçedir, güçlü Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığının bütçesidir; bu bütçe, üreten, geleceği inşa eden, büyük Türkiye'nin Türkiye Yüzyılı'nın bütçesidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gururla söyleyebilirim ki AK PARTİ görünen eserlerinin dışında milletini hiçbir ayrımcılığa uğratmadan, güven içinde yaşamasına imkân tanıyan pek çok sessiz devrime de imza atmıştır. Ve şimdi sırada, hiçbir kadının -başı örtülü ya da açık- tercih ettiği kıyafetinden dolayı kınanamayacağı, suçlanamayacağı ve herhangi bir ayrımcılığa tabi tutulamayacağı anayasal güvenceyi sağlamak var. Bu güvenceyle kadınlar, hayatın tüm alanlarında herhangi bir temel hak ve hürriyeti kullanmaktan yoksun bırakılmayacaktır. Hukukçu bir milletvekili olarak söyleyebilirim ki bu teklif de bir devrimdir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu vesileyle kadınlara her mecrada kıymet veren bir liderle, Recep Tayyip Erdoğan'la yol yürümenin gururunu yaşarken diğer tarafta kadınları seçim kazanma hırslarına ve siyasete alet eden anlayışı kınıyorum.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde yeni dünyada Türkiye'nin neye karşılık geldiği, Türkiye'nin yeni yüzyılda askerî, siyasal, sosyal ve ekonomik her anlamda nasıl oyun kurucu bir rol üstlendiğini maalesef muhalefetimiz tarafından hâlâ idrak edilemediğini görüyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Şeyh Edebali der ki: "Anlamak masraflı bir iştir; emek, gayret, samimiyet ister. Yanlış anlamak kolaydır, oysa biraz kötü niyet, biraz cahillik kâfidir." Bakın, bu anlayışa tam da uyduğunu görüyoruz. Türkiye'yi terörle, şantajla terbiye edeceklerini zanneden küresel efendiler, hedeflerine ulaşamamanın mahcubiyetini yaşayan tek dışı kalmış canavarlara benzemiş durumdadır. Dolayısıyla o uluslar ötesi güçlerin bir gün Türkiye'yi yeneceği, Türkiye'de iktidar değişikliği gerçekleştireceği rüyasını gören iç ve dış bedhahlar ne dün Kurtuluş Savaşı'nda ne de bugün 15 Temmuzda bu milletin iradesine ipotek koyamamış ve aziz milletimize diz çöktürememiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Kıymetli milletvekilleri, evet, sırada Türkiye Yüzyılı var çünkü 12 bin yıllık kültüre sahip coğrafyamızda tarihten kaynaklı medeniyet birikimimiz, inançtan kaynaklı güçlü referanslarımızla yeni yüzyıla Türkiye Yüzyılı damgasını vurmak için hazırız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bugünlere, yılın her gününü ve günün yirmi dört saatini bu davaya hizmete adanışların büyük gayretleriyle geldik. Gelecek nesillere daha yaşanır bir Türkiye bırakmak, bu kadim medeniyetimizi, cumhuriyetimizi kardeşlik ve dayanışmayla taçlandırmak için aynı gayretle çalışacağız çünkü bizler millî, yerli ve vatansever kimliğe sahip muhafazakâr devrimci Recep Tayyip Erdoğan'ın dava ve yol arkadaşlarıyız. Türkiye Yüzyılı'nda da eser ve hizmet siyasetiyle 81 ilimizde olduğu gibi Kuvayimillie şehri Balıkesir'imizin 20 ilçesi ve 1.133 mahallesini eserlerle donattık. Milletvekillerimizle birlikte var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; vizyonu, kararlılığı ve liderliğiyle bizlere ve mazlum coğrafyalara umut veren Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a, devlet ve millet adamı Sayın Devlet Bahçeli'ye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydemir.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Devamla) – ...bütçe hazırlama sürecinde emeği geçen tüm bakanlıklarımıza ve Komisyonumuza teşekkür ediyor, 2023 yılı bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz, Ali Muhittin Taşdoğan'ın.

Buyurun Sayın Taşdoğan. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MUHİTTİN TAŞDOĞAN (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden yüce Türk milleti; Türkiye Cumhuriyeti'nin 1982 Anayasası'yla belirlenen ve yükseköğretim sisteminin temel esaslarına göre oluşturulan, anayasal bir kuruluş olan Yükseköğretim Kurulu Başkanlığının Türkiye'deki yükseköğretim kurumlarının sürekli gelişimine ve bireylerin evrensel yeterliliklerine ulaşmasına katkı sağlamak, yükseköğretim alanındaki kalite güvence sistemini güçlendirmek üzere yaptığı iyileştirmelerini ve çalışmalarını yakından takip etmekteyiz. 2020 yılında uygulanmaya başlanan Kurumsal Akreditasyon Programı kapsamında üniversitelere Kurumsal Akreditasyon Belgesi verilmektedir. Bu kapsam sayesinde akreditasyonu olmuş bölüm ve fakülte sayısının artırılması için üniversitelerimize önemli düzeyde destekler verilmektedir. Öncelikli olarak bu desteklerin hızlandırılması ve artırılması programın vizyonuna önemli katkılar sağlayacağı inancındayız.

Bir başka husus ise 50/d'li araştırma görevlileriyle ilgili konudur. 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda araştırma görevlileriyle alakalı olarak haziran ayı içerisinde 50/d'li öğrencilerle araştırma görevlileri içerisinde doktorasını tamamlayan öğrencilerin buldukları üniversitelerde gerekli

akademik çalışmaları tamamlayabilmeleri için 1+1 uygulamasına ilişkin kanun yürürlüğe konulmuş ve araştırma görevlileri arasında sevinçle karşılanmıştır. Bu durum genç akademisyenlerin istihdam sorununu bir nebze de olsa azaltmış ve fakültelerdeki akademik programların sürdürülebilir hâle gelmesine önemli bir katkı sağlamıştır. Şimdi ise uzun süredir güvence sorunu yaşayan 50/d'li araştırma görevlileri için akademik çalışmaların daha sağlıklı ve daha sürdürülebilir hâle getirmek için onları daha çok motive edecek olan 33/a kadrosuna geçişlerine ilişkin yeni bir çalışmanın YÖK tarafından yapıldığı bilgisine ulaştık. Bu çalışmaların Meclise sunulması durumunda Milliyetçi Hareket Partisi olarak sonuna kadar destek vereceğimizi ifade etmek isterim.

Kıymetli milletvekillerimiz, teknolojinin hayatımızı birçok açıdan etkilediği bir dönemden geçiyoruz. Argümanlar değişse de teknolojik değişimler yaşandığı müddetçe etkileşim ve değişim durmadan devam etmektedir. Dijital medya platformları da son dönemde en etkin kullanılan etkileşim alanlarından biri olarak kullanılmaktadır. Bu platformların ise hep aynı içeriğe sahip olmadığını, bu içeriklerin değişkenlik gösterdiğini hepimiz az ya da çok biliyoruz. Çünkü bazı dijital medya platformlarında yayınlanan içerikler değerlerimize hakaret etmekte ve toplumumuzu olumsuz yönde etkilemektedir. Özellikle ülkemizin güvenliğini tehdit eden, ahlaki, millî, manevi ve kültürel değerlerimizi bozmaya yönelik bazı seviyesiz içerikler yayınlanmaktadır. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin 21 Haziranda grup toplantısında uyarılmış olduğu Netflix de bu seviyesiz içerikleri yayınlayan dijital medya platformlarından biri olarak haddini fazlasıyla aşmıştır. Son olarak bir dizinin sahnesinde gösterilen haritada Türkiye'nin doğu bölgesi Ermenistan'ın toprağı olarak yansıtılmıştır. Üstelik, Netflix ülkemizi hedef alan bu yayınlarını ilk defa da yapmamaktadır. Daha önce de Türkiye'ye dayatılmaya çalışılan "sözde soykırım, Ermeni soykırımı" yalanı, Fetullahçı terör örgütünün propagandasını yapan ve bölünmüş Türkiye haritasını içeren dizileri yayınlama ucubeliğini göstermiştir. Ülkemize iftira ve asılsız içeriklerle saldıran platformların bu ve buna benzer yapımlarının bir an önce yayından kaldırılması, ülkemizin erişiminin engellenmesi gerekmektedir.

Buradan dijital medya platformlarındaki yeniliklerle yakından ilgilenen ve ilgilenmek isteyen, geleceğimizin teminatı Türk gençliğine bir öneride bulunmak istiyorum: Özellikle ülkemize ve değerlerimize saldırmaya çalışan bu platformlarla vakit geçirmek yerine, çocukluk yıllarından bu yana mensubu olmaktan gurur duyduğumuz Ülkü Ocaklarımızın Türk milletinin yazılımda dışa bağımlılığını azaltmak, yerli ve millî yazılımlarla geleceğe adım adım yön verme gayesiyle ortaya koyduğu, içerisinde yapay zekâ, siber güvenlik, dijital reklamcılık, blokzincir gibi alanların paylaşıldığı "TeknOcak" adlı platformla ilgilenmelerinin daha faydalı olacağına inanıyorum.

Yüce Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, madde üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, pek kısa bir söz talebim var.

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

22.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Balıkesir Milletvekili Pakize Mutlu Aydemir'in 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 7'nci maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Dediğim gibi, ana muhalefet partisi eleştirirken eleştirilmeye de tahammülü olacak. O sınırlar içinde hep gidiyoruz ama tutanaklara geçtiği için, bunu daha önce dışarıda ifade ettim, Meclis tutanaklarında da bir konuşulsun yani tutanaklarda hiç olmazsa yerini alsın.

Recep Tayyip Erdoğan “muhafazakâr devrimci” “muhafazakâr devrimciler...” Bir kavram siyasette kullanıldığında ilk kez kullanılıyorsa kişinin yaptığı tanımlamaya bakılır, önceden kullanıldıysa önceki tanımı sahiplendiği anlaşılır, “sosyal demokratlar” “muhafazakâr demokratlar”, çeşitlendirebilirsiniz.

Şimdi, muhafazakâr devrimciliği sahipleniyorsak Almanya’da Weimar Cumhuriyeti 1918-1933 arası savaş ile Naziler arası yaşayan, demokrasiye karşı, özgürlüklere karşı, burjuvaziye karşı modernleşme ve akılcılığa tamamen karşı Nazi öncesi dönemdir, bir prefaşizmdir, her türlü özgürlüğün karşısındadırlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Hiç alakası yok. Nereden baktığımız önemli.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu ifade ilk kez kullanılmadığı için tarihteki kullanımını onu tekrar ettiğinizde yansımaları sahiplenirsiniz.

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Şeyh Edebali’yi hatırlatıyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz bunu söyledikten beri de AK PARTİ’de bu ifadeyi ilk kez sayın vekilin ağzından duydum, tutanak önünde itiraz ediyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Asla böyle bir kıyasla benzetme yapamazsınız. Bu, kötü niyettir.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşoğlu...

23.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Muhafazakâr devrimciliği tanımlama noktası önemli. Bu konuda tabii, sadece Batı kültürüyle zihinler yönlendiği ve yorulduğu için oraya dönük bir yaklaşımla bağlamından kopararak başka bağlamlara bağlayarak kendi istediğiniz sonucu elde edecek öncüllerle, önermelerle neticeler almak imkânı olabilir ama o sizi bağlar. Bizim literatürümüzde muhafazakâr devrimcilik Selçuklu’nun, Osmanlı’nın, Mustafa Kemal Paşa’nın ortaya koyduğu tam bağımsız Türkiye anlamında millet değerleriyle beraber bu değerleri bütün hem ulusal hem de küresel değerler hâline getirip yepyeni bir paradigmayla bütün dünyaya ilan etmektir. Hepimiz muhafazakâr devrimciyiz elhamdülillah. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, sataşmadı zaten size.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sataşma değil, sadece...

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Hep kötü niyet, hep kötü niyet.

BAŞKAN – Buyurun Özel.

24.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şunu ifade edeceğim...

PERO DUNDAR (Mardin) – Yanlış kullanıyor Başkan. Yan yana anılmayacak iki kavram, yan yana gelinmeyecek iki kavram. Bilimde böyle bir kavram yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Özur dilerim. "...” (*)

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Ya, ne alakası var muhafazakarlıkta? Türkiye’de yaşıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Tek devlet, tek millet, tek lider, Adolf Hitler.”

PAKİZE MUTLU AYDEMİR (Balıkesir) – Türkiye’de yaşıyoruz biz. Biz bu kadim coğrafyada yaşıyoruz; ne alakası var?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Üstüne de muhafazakâr devrimcilik gelince “Bu kadar benzerlik olur mu yahu?” dedirtmeyin artık.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bunda bir şey yok Sayın Akbaşıoğlu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Zaten sabıkalısınız.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu.

Sayın Akbaşıoğlu, Sayın Özel; vallahi ben arkadaşlarımızı, sizi akşam Fas’ın maçına yetiştireyim diye uğraşıyorum yani.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam, biz de gayret ediyorum.

BAŞKAN – Yani, bakın, beş saat oldu, ara vermiyorum. Bugün hiç ara vermeden günü kapatacağım niza çıkmazsa.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bir tavır mı oldu bu Başkanım? Muhafazakâr devrimci bir tavır mı oldu?

BAŞKAN – Buyurun.

25.- *Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Efendim, çok teşekkür ediyorum, çok sağ olun.

Sonuçta, hakikaten, hep farklı noktalara giden, kendi zihin dünyalarındaki karşılığı buraya yansıtan bir yaklaşıml görüyoruz. Bizim “tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet” anlayışımızın içeriği ile sizin bağlamınız çok farklı. Biraz evvel ifade ettim, bu bağlamları değiştirdiğinizde meseleleri çarpıtmış olursunuz, o zaman da hakikat ortadan kaybolur. Buna müsaade edilemez. Bu bağlamı lütfen koruyalım.

BAŞKAN – Evet, kayda girmiştir, teşekkür ederim.

Sayın İlhan, buyurun.

(*) Bu bölümde Manisa Milletvekili Özgür Özel tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

26.- *Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, Kırşehir'de ve ülke genelinde influenza, respiratuar sınırsız virüs ve Covid vakalarında çok ciddi artışlar yaşandığına ilişkin açıklaması*

METİN İLHAN (Kırşehir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Kırşehir ve birçok ilde son günlerde ülke genelinde influenza, respiratuar sınırsız virüs ve Covid vakalarında çok ciddi artış yaşanmaktadır. Bunun daha da kötü bir hâl almasını ve sağlık sistemimiz üzerinde artan bir yük oluşturmasını engellemek mümkün. O sebeple toplu taşıma ve kapalı alanlarda en azından önümüzdeki birkaç ay için maske kullanımını teşvik etmek veya zorunlu hâle getirmek toplum sağlığı açısından çok önemlidir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Ali Fazıl Kasap...

27.- *Kütahya Milletvekili Ali Fazıl Kasap'ın, pandemi tedbirlerinin tamamen hiç edildiği şu dönemde Kütahya'daki hastanelerin yoğun bakım kliniklerinin dolmak üzere olduğuna ilişkin açıklaması*

ALİ FAZIL KASAP (Kütahya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Pandemi tedbirlerinin tamamen hiç edildiği şu dönemde Kütahya'daki hastanelerimizde yoğun bakım klinikleri tamamen dolmak üzere, hastalar kontrolsüz bir şekilde ve -çalışanlar da dâhil- Covid testleri yapılmadığı için hastalar şu anda keşmekeşlik içinde, cerrahi hastalar coronavirüsü kaptıktan sonra daha vahim tablolar ortaya çıkmakta. İlgilileri ve Sağlık Bakanlığını buradan uyarıyorum: Derhâl gerekli tedbirleri alın, hastalar gerçekten Türkiye çapında mağdur durumda.

Teşekkürler Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Çetin Arık...

28.- *Kayseri Milletvekili Çetin Arık'ın, Kayseri Havaalanı'ndaki taksi durağının şaibeli ihalesine ilişkin açıklaması*

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kayseri'de iktidar gücüyle hak, hukuk, adalet katlediliyor. 2019 yılında Kayseri Havaalanı'ndaki taksi durağı şaibeli bir ihaleyle AK PARTİ İl Başkan Yardımcısının kardeşine verildi. Sonrasında ise tüm itirazlara rağmen ihaleyi alan kooperatifin süresi 2 kez uzatıldı. Taksici esnafı konuyu yargıya taşıdı, Ankara 7. İdare Mahkemesi “Süresiz ihale olmaz.” diyerek iptal kararı verdi, Bölge İstinaf Mahkemesi ve Danıştay da bu kararı onadı ancak gelin, görün ki tam on üç aydır hiçbir adım atılmıyor. Dışarıda araç başı aylık 4.500 lira vermeye hazır taksici esnafı varken mevcut kooperatif araç başı aylık 1.500 lirayla bu işi yapıyor. Devlet zarar ediyor, millet zarar ediyor, AKP'liler devletin sırtından palazlanmaya devam ediyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

29.- *Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Tip 1 diyabet hastası çocukların sensör cihazına ilişkin açıklaması*

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Tip 1 diyabet hastası çocukların sensör cihazı 1.050 lira, aileler bu cihazı almakta zorlanıyor. Sensör cihazını alabilseler bile sadece on dört gün kullanılabiliyor yani ayda en az 2 kez almaları gerekiyor. Birçok aile bu sensör cihazını alamadığı için çocukların minik parmakları her gün delik deşik oluyor. Evladı olanlar bu tablonun karşısında lütfen biraz empati yapsınlar. Cumhurbaşkanı “Tip 1 diyabetli çocuklara sensör cihazı verilecek.” demesine rağmen hâlâ verilmedi. Bu cihaz ne zaman verilecek ya da gerçekten verilecek mi, yoksa diğer vaatleriniz gibi bu da mı sözde kaldı?

BAŞKAN – Sayın Sümer...

30.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adana Millet Bahçesi'ne ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adana Millet Bahçesi ihalesini 43 milyon liraya aldıktan sonra yarım bırakan, üzerine alanda bulunan 6 milyon değerindeki agrega malzemesini de alıp sonrasında konkordato ilan eden şirkete, on yılda Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından tam 817 milyon liralık ihale verildiği ortaya çıktı.

Bakın Sayın Bakan, şehrin en güzel yerinde bulunan on binlerce gencin spor tesislerinden faydalandığı stadyum arazisi “Adana Millet Bahçesi yapılacak.” denildikten sonra aylardır bu şekilde duruyor. Müteahhit kaçtı, proje yarım kaldı, şehrin göbeği pislik yuvası hâlinde hastalık merkezine döndü. “Yeni ihale yapıldı.” deniyor fakat birkaç küçük iş makinesinin dışında hiçbir şey çalışmıyor. Adana Millet Bahçesi'yle ilgili son durum nedir? İşi tamamlamayan müteahhitle ilgili Bakanlık hangi yaptırımları uygulamıştır? Projenin şu anki maliyeti ne kadardır? Tahminî bitiş süresi ne zamandır?

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – 7'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8'inci maddeyi okutuyorum:

Mali kontrole ilişkin hükümler

MADDE 8- (1) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri;

a) Arızı nitelikteki işleriyle sınırlı kalmak koşuluyla yıl içinde bir ayı aşmayan sürelerle hizmet satın alınacak veya çalıştırılacak kişilere yapılacak ödemeleri,

b) İlgili mevzuatı uyarınca kısmi zamanlı hizmet satın alınan kişilere yapılacak ödemeleri,

c) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanunu uyarınca aday çırak ve çıraklar ile işletmelerde meslekî eğitim gören, staj veya tamamlayıcı eğitime devam eden öğrencilere yapılacak ödemeleri,

ç) İlgili mevzuatı uyarınca ders ücreti karşılığında görevlendirilen ve üzerinde resmî görevi bulunmayanlara yapılacak ödemeleri,

bütçelerinin (01.04) ekonomik kodunda yer alan ödenekleri aşmayacak şekilde yaparlar ve söz konusu ekonomik kodu içeren tertiplere ödenek eklenemez, bütçelerin başka tertiplerinden (bu ekonomik kodu içeren tertiplerin kendi arasındaki aktarmalar ile 6 ncı maddenin beşinci fıkrası kapsamında yapılan aktarmalar hariç) ödenek aktarılamaz ve ödenek üstü harcama yapılamaz. Ancak, bu ekonomik kodu içeren tertiplerden yapılması gereken akademik jüri ücreti ödemeleri ile (c) ve (ç) bentleri kapsamındaki ödemeler için gerekli olan tutarları ilgili tertiplere aktarmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.

(2) Bu Kanuna bağlı (T) işaretli cetvelde yer alan taşınmazlar, ancak çok acil ve zorunlu hâllere münhasır olmak kaydıyla ilgili bakanlığın teklifi üzerine Cumhurbaşkanlığı kararı ile edinilebilir.

(3) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idareleri, sürekli işçileri ve geçici işçileri, bütçelerinin (01.03) ile (02.03) ekonomik kodlarını içeren tertiplerde yer alan ödenekleri aşmayacak sayı ve/veya süreyle istihdam edebilirler. Bu işçilerle ilgili toplu iş sözleşmelerinden doğacak yükümlülükler, ihbar ve kıdem tazminatı ödemeleri, asgari ücret ve sigorta prim artışı nedeniyle meydana gelecek ödenek ihtiyaçlarını ödenek aktarmak suretiyle karşılamaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. Bu fıkrada belirtilen ekonomik kodlara bu durumlar dışında (söz konusu ekonomik kodlar arasındaki aktarmalar ile bu kodlar için birimler arası aktarmalar hariç) hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamayacağı gibi bütçenin başka tertiplerinden işçi ücreti ve fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücreti de ödenemez. Bu fıkradaki ödenek aktarmasına ilişkin kısıtlamalar, kendi bütçe tertiplerinden aktarma yapılması koşuluyla TÜBİTAK için uygulanmaz.

(4) 5018 sayılı Kanuna ekli (I) ve (II) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin harcama yetkilileri, sürekli işçiler ile geçici işçilerin fazla çalışmaları karşılığı öngörülen ödeneğe göre iş programlarını yapmak, bu ödeneği aşacak şekilde fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma yaptırmamak ve ertesi yıla fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışmadan dolayı borç bırakılmamakla yükümlüdürler. Deprem, yangın, su baskını, yer kayması, kaya düşmesi, çığ ve benzeri afetler nedeniyle yürürlüğe konulacak Cumhurbaşkanlığı kararları uyarınca yaptırılacak fazla çalışmalar ile fazla çalışma ücret ödemelerine ilişkin ilama bağlı borçlar için yapılacak aktarmalar hariç fazla süreli çalışma ve/veya fazla çalışma ücret ödemeleri için hiçbir şekilde ödenek aktarması yapılamaz.

(5) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler tarafından uluslararası anlaşma, kanun ve kararnameler gereği üye olunanlar dışındaki uluslararası kuruluşlara, gerekli ödeneğin temini hususunda Cumhurbaşkanlığı'nın uygun görüşü alınmadan üye olunamaz ve katılma payı ile üyelik aidatı adı altında herhangi bir ödeme yapılamaz.

(6) Ticaret Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığının uluslararası anlaşma, kanun ve kararnamelerle Türkiye Cumhuriyeti adına üye olduğu uluslararası kuruluşlara ilişkin işlemlerine (katılma payı ödemeleri dâhil) beşinci fıkra hükmü uygulanmaz.

(7) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerince işletilen eğitim ve dinlenme tesisi, misafirhane, çocuk bakımevi, kreş, spor tesisi ve benzeri sosyal tesislerin giderleri, münhasıran bu tesislerin işletilmesinden elde edilen gelirlerden karşılanır. Bu yerlerde, merkezi yönetim bütçesi ile döner sermaye ve fonlardan ücret ödenmek üzere 2023 yılında ilk defa istihdam edilecek yeni personel görevlendirilmez.

(8) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, gerekli tedbirleri alarak bütçelerinin "03.03- Yolluk Giderleri", "03.06- Temsil ve Tanıtma Giderleri", "03.07- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri" ile "03.08- Gayrimenkul Mal Bakım ve Onarım Giderleri" ekonomik kodlarını içeren tertiplerine tahsis edilen ödeneği aşmayacak şekilde harcama yaparlar. Söz konusu idarelerce anılan tertiplere bütçelerinin diğer tertiplerinden aktarılan ödenek tutarları ile 6 ncı maddenin dördüncü fıkrası kapsamında eklenecek ödenek tutarları toplamı bu tertiplerin başlangıç ödeneklerinin yüzde 10'unu aşamaz. Ancak, ihtiyaç hâlinde söz konusu ekonomik kodları içeren tertiplerin başlangıç ödeneklerinin yüzde 10'unu aşan aktarma ve 6 ncı maddenin dördüncü fıkrası kapsamında ödenek ekleme işlemlerini yapmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. Yükseköğretim kurumlarında 7 nci maddenin birinci fıkrası kapsamında "03.03- Yolluk Giderleri" ile "03.07- Menkul Mal, Gayrimaddi Hak Alım, Bakım ve Onarım Giderleri" ekonomik kodlarını içeren tertiplere yapılacak ekleme işlemlerinde bu fıkrada yer alan sınırlamalar uygulanmaz.

(9) Öz gelir karşılığı olarak yükseköğretim kurumları bütçelerinin (A) işaretli cetvelinde yükseköğretim öz gelirleri finansman koduyla tertiplenen ödenekler arasında (Yükseköğretimde Öğrenci Yaşamı Alt Programı altında tefrik edilen ödenekler arasında yapılacak aktarmalar hariç) aktarma yapılamaz.

BAŞKAN – Gruplar adına ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Yasin Öztürk'ün. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin 8'inci maddesinin başlığı “Mali kontrole ilişkin hükümler.” Maddeyle düzenleme yapılan Kanun 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu. Bu kanunla kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması, hesap verilebilirlik ve mali saydamlığı sağlamak üzere tüm mali işlemlerin muhasebeleştirilmesi ve mali kontrolünün sağlanması amaçlanmıştır.

Ne ilginçtir ki “kamu zararı” kavramı mevzuatımıza bu kanunla girmiştir. Ne yaman çelişkidir ki yürürlükteki bu kanuna rağmen, kamu kaynakları etkili, ekonomik, verimli bir şekilde kullanılmamakta, hesap verilebilirlik kısmına hiç girilmemekte, kamu zararı artarak devam etmektedir. Uzunca olan maddeyi Divan Kâtibimiz okudu. Kısaca, kanun teklifinin 8'inci maddesinde deniliyor ki “5018 sayılı Kanun'a ekli (I) ve (II) no.lu cetvellerde yer alan kamu idareleri, kısa süreli hizmet alımı yoluyla kişi çalıştırırsanız ödeneğinize bağlı kalın; sürekli işçi, geçici işçi çalıştıracaksanız bütçeden size ek ödeme olamayacak, tabii ki Sayın Cumhurbaşkanı tensip buyurursa.” Sayın Cumhurbaşkanı isterse kamu idarelerinin bütçelerine aktarma da yapabilir, kamu idarelerinde çalışan işçilere ihbar ve kıdem tazminatı da ödenebilir, çırak adaylarının, staj yapan öğrencilerin, ders ücreti karşılığında görevlendirilen öğretmenlerimizin ücretlerinde de artış yapabilir; takdir Cumhurbaşkanının. Ders ücreti karşılığı görevlendirilen öğretmenler, boşuna beklemeyin, size seçim müjdesi olarak kadro yok ama ücretiniz artabilir, ta ki Sayın Cumhurbaşkanı tensip buyurursa. Sayın Cumhurbaşkanının seçim torbasında müjde çok; torbadan civciv mi çıkarır, kuş mu çıkarır, onu seçimde göreceğiz.

Gelelim (I) ve (II) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerine. (I) sayılı cetvelde Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı, yüksek yargı kurumları, bakanlıklar ve bağlı kuruluşlar var. Bu kamu idareleri için bütçede uygun görülen ödenek tutarı yaklaşık 4 trilyon 424 milyar Türk lirası. (II) sayılı cetvelde YÖK, ÖSYM ve üniversiteler var. Bu idarelere verilen toplam ödenek yaklaşık 365 milyar 391 milyon lira. Bir de bu madde içerisinde yer almayan, (III) sayılı cetvelde yer alan düzenleyici ve denetleyici kurumlar var, onlara da yaklaşık 19 milyar 535 milyon lira ödenek ayrılmış. Bu tutarların düşündüren bir anlamı var: 2023 yılı bütçesinde yer alan genel bütçe ödenek tutarı, 2022 yılı Bütçe Kanunu'nda yer alan genel bütçe ödenek tutarına göre yüzde 155,9 oranında artışa denk geliyor.

Bilindiği üzere, 2022 bütçesi ilk altı ayda bitti, ikinci yarıda ek bütçe yapılarak 2022 yılı bütçesine neredeyse bir bütçe büyüklüğünde ek ödenek eklenmişti. Ülkenin yaşadığı enflasyon sonucu iktidar tarafından bundan daha açık bir kabul buyurulamazdı. Açıklanan enflasyon rakamları birbiriyle çelişiyor diye dert edinmeyin, yıllık enflasyon rakamı neymiş görün, bütçedeki artış oranı yüzde 155,9. 2023 bütçesi AK PARTİ'sinin yarattığı enflasyonun gerçek yansıması. Bütçenin finansmanı için yaklaşık 3 trilyon 762 milyar lira gelir bekleniyor. Açık yaklaşık 600 milyar lira; gıcır gıcır 200 lira basmakla bu açığı kapatmaya çalışıyorsunuz ama bütçe açığı tehlikelidir, para basmakla kapanmaz. Size daha fazlası lazım; bunun için borçlanmak, Esed, Mursi, terör yandaşı Birleşik Arap Emirlikleri için söylediğiniz büyük lafları yutmak, ayrıca, teminat ve ipotek lazım, Varlık Fonu da bu ipotekler için lazım.

Pandemide gezemeyen Sayın Cumhurbaşkanı son ziyaretlerinden eli boş dönmüyor. Hiçbir ülke çıkarı ve karşılığı olmadan Türkiye'nin boşalan Merkez Bankası rezervleri dolsun diye Hilali Ahmer yararına kuru kuruya para vermez, vermiyor da; karşılıklı anlaşmalara bakın; Katar ne vermiş, karşılığında ne almış; Araplar ne vermiş, karşılığında ne almış; Rusya ne vermiş karşılığında ne almış. İnternette basit bir araştırma yapın; bu araştırmalarda bir masumiyet gören varsa gelsin, burada söylesin.

Değerli milletvekilleri, bütçe yapmanın formülü aslında basittir, ya gelirini artırırsın ya da harcamalarını kısarsın. AK PARTİ'si yirmi yılda gelir artırmak için ne yaptı? Cumhuriyetin ilk yıllarından itibaren kamu yatırımı ne varsa, ata mirası ne varsa sattı, ne fabrika kaldı ne toprak kaldı ne de ağaç; tabiri caizse hörgüçten yedi ama hakkınızı yemeyelim, gelir artırmak konusunda mucitsiniz, sıkı vergi topladınız, harcamaları kısma konusunda gelince sınıfta kaldınız.

Tasarrufun ilk kuralı nedir? Gereksiz ampulü kapatmak, gereksiz ne varsa alışveriş listesinden çıkarmak, lükse, şatafata son vermek. Ampul o kadar gereksiz yanıyor ki iktidarın tek sahibi de bunun farkında, aklına esince bir tasarruf tedbirleri genelgesi çıkarıyor. Kamu kaynaklarının maksadına uygun, azami tasarruf prensiplerine riayet edilerek kullanılması her kamu kurumu ve görevlisi için bir görev ve aynı zamanda bir mecburiyettir. Genelgeye gerek yok ki Kamu Malı Yönetimi ve Kontrol Kanunu zaten bu mecburiyeti hükme bağlamış. Kanunun gereğine uygun hareket etseniz, biraz devlet ahlakıyla hareket etseniz genelgeye gerek yok ki. Üstüne, 2017'de Orta Vadeli Program'da da "Araçtan tasarruf edilecek." diye beyan eden sizsiniz. Maksat, seçmene selam ama reisin sarayı gereksiz yanan ampullerle ışı ışı.

Dünyanın yönetildiği Beyaz Saray havuzuyla, tenis kortuyla, spor alanlarıyla birlikte reisin sarayının altında 1 büyüklüğünde; Rusların Kremlin'inden reisin sarayının arsasına en az 10 tane sığdırılabilir. Amerika ve Rusya yazlık sarayımıza gıptayla bakıyor çünkü Cumhurbaşkanı'nın harcamaları tasarruf genelgesinin dışında. Ben buna rağmen Sayın Cumhurbaşkanın "masrafları kısma" kararını takdir ettim. Biraz da merakla kaç kere tasarruf tedbirleri genelgesi yayınladığımı ve bu kapsamda ne kadar tasarruf yapıldığı sordum. Sayın Fuat Oktay'a zahmet vermişiz, kendisi soru önergelerine genellikle cevap vermez ama 2003 yılından itibaren münferiden 4 defa tasarruf tedbirleri genelgesi yayınladığının cevabını vermiş, önergemın işine gelmeyen kısımlarını ise her zamanki gibi cevapsız bırakmıştır. Başkaları gibi biz ona Cumhurbaşkanının uçağının kanatlarını sormadık, vatandaşımızın merak ettiği, hizmet beklediği ilgili konuları kendisine milletimiz adına ilettik. Gerçi Sayın Fuat Oktay ne yapsın? "Ne kadar tasarruf edildi?" sorusuna cevap vermesi mümkün değil ki çünkü genelgeleri takan olmamış.

2021 yılı Genelgesi'nde denilmiş ki: "Kamu kurumlarında 2020 yılındaki taşıt sayıları 2023 yılı sonuna kadar en az yüzde 20 oranında azaltılacak." Azaltılmış mı? Nerede! 2021 Genelgesi'nden sonra aylık kara taşıt alım gideri 108 kat artmış. Daha geçtiğimiz aylarda Devlet Malzeme Ofisi kamuda kullanılması amacıyla eylül-kasım döneminde 100 taşıt aldı. Hele bir tanesi var ki tam tasarrufluk; sesle kumanda edilen, bagajı ayakla açılan, piyasa değeri 8 milyon 845 bin lira değerinde bir Mercedes. Allah'tan Devlet Malzeme Ofisinin aldığı araçlar ÖTV'den, diğer vergi ve harçlardan muaf; 2 milyon 149 bin 200 liraya alınmış. Bakın aradaki 6,5 milyon liralık fark motorize vergi dairesi kanalıyla vatandaşın üzerine binen vergi yükünün açık göstergesi.

Araç alımından vazgeçecekler mi? Hayır. 2023 bütçesinde kamu idarelerinin 3.241 araç alabilmesine izin verilmiş ama şartı var. "Ancak çok acil ve zorunlu durumlarda, münhasır olmak kaydıyla, Bakanlığın teklifi üzerine Sayın Cumhurbaşkanının kararıyla." Güler misiniz, ağlar mısınız. Cumhurbaşkanının araç filosu dünyada yok. Bu bütçeye göre, 20 araç daha alacak.

Yine, bazı kamu idarelerinin hibe araç edinebilme konusu var. Hibe, sıkıntılı bir konu. Kim neden kamu idaresine araç hibe eder ki? Bu konu Sayıştayı da rahatsız etmiş olacak ki "Kurumların önemli sayıda taşıtı hibe yoluyla edindikleri görülmektedir. Bu taşıtların kimler tarafından, neden bağışlandığı üzerinde durulması gerekir bir konudur. Yıllar itibarıyla, hibe edilen araç taşıt sayısında artışlar olduğu gözlemlenmektedir." tespitinde bulunmuşlardır. Hadi, Aile Bakanlığına araç hibe edilmesini bir şekilde anlarız ama Adalet Bakanlığına Ceza İnfaz Kurumu hizmetlerinde kullanılmak üzere kim bağış yapar? Sayın Soylu kimle fotoğraf çektiyorsa arkasında mutlaka kriminal bir vaka çıkıyor. Bu nedenledir ki İçişleri Bakanlığına kullanılması için hibe edilen araçların finansman kaynağı hayırseverler mutlaka ve mutlaka araştırılmalıdır. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

İlave süre vermiyoruz Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Sayın Başkanım, şöyle söyleyeyim: Bugün, biliyorsunuz aynı zamanda Sanayi Komisyonu toplandı merkezi bütçe varken; orada ben bir yandan çalışıyordum, onun için buraya geldiğimde ilave ek süre verip vermediğinizden haberim yoktu.

BAŞKAN – İlave süre vermiyoruz Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Müsaade ederseniz, konuşmamı selamlayarak tamamlayayım.

BAŞKAN – Selamlamak için açayım, burada olmadığımız için ama kimseye ilave ek süre vermiyorum, biliniz.

Buyurun.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Biraz önce bahsettiğim gibi merkezi bütçe varken aynı zamanda Sanayi Komisyonunda çok önemli bir görüşme olduğundan dolayı...

BAŞKAN – Onun için açtım zaten.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Değerli milletvekilleri, AK PARTİ'si yirmi yıllık iktidarına rağmen bu bütçede de çirak çıkmıştır. Bu bütçe, itibarından tasarruf edemeyen sarayın bütçesidir. Bu bütçe, halkın bütçesi değil, rantın bütçesidir; betona gömülen bir ekonominin, karanlık bir geleceğin bütçesidir. Bu bütçe, bir faiz, borçluluk ve vergi adaletsizliği bütçesidir. Bu bütçe, bugüne kadar halkın sesine ve ihtiyaçlarına kulaklarını tıkayanların, vatandaşın sırtından geçinenlerin, kaşıkla verip kepçeyle alanların bütçesidir. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sözlerime son verirken, vekili olduğumuz milletimize seslenmek istiyorum: Bu, hazırladıkları son bütçe; biraz daha sabır, güneşli günlere az kaldı. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, bir kez daha hatırlatıyorum, bugün ek süre vermiyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Mustafa Baki Ersoy.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisini temsilen söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, sizleri, ekranları başında bizleri takip eden aziz vatandaşlarımızı hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçişimizin ardından hazırlanan 5'inci bütçe olma özelliği taşıyan 2023 yılı bütçesi küresel salgına da bağlı olarak dengelerin yeniden şekillendiği bir ortamda ülkemiz ekonomisinin krizi fırsata çevirme atılımlarıyla güçlü bir şekilde yükselişini sürdürmesi ve halkımızın yaşam kalitesinin artmasını amaçlayarak hazırlanmış, ayrıca kamu maliyesini de gözeten bir bütçe özelliği taşımaktadır.

Tüm dünyayı derinden etkilen Covid-19 pandemisi ve ardından 2022 yılının başlarında başlayan Rusya-Ukrayna savaşı dünya ekonomilerini derinden sarsmıştır. Söz konusu savaşın sebep olduğu jeopolitik gerilim ülkeler arası karşılıklı yaptırımlarla devam etmiş ve ardından gıda, emtia ve enerji krizi dünya ekonomilerinde ciddi anlamda kendini hissettirmiştir. Bununla beraber, ABD ve Avrupa ülkelerinde otuz kırk yılın en yüksek enflasyon oranları görülmüştür. Böylece dünya genelinde çok kutuplu bir ekonomik düzen dönemi başlamış, üretim merkezleri farklı coğrafyalara dağılmıştır. Bu durum Türkiye'nin coğrafi konumu ve geniş üretim yelpazesıyla yeni dünya düzeninde küresel ekonominin önemli üreticisi olma yönünde güçlü bir aday olarak ön plana çıkmasına yol açmıştır.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrası başlatılan çok cepheli işgal teşebbüslerine karşın Cumhuriyetçi ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle cuntacıların beklentilerinin aksine, daha güçlü bir hâle gelmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin, yüce

Türk milletinin iradesiyle yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 2023 Lider Ülke Türkiye hedeflerimize ulaşabilmemiz için temel alanlardaki yapısal sorunlara yönelik çözümlere daha hızlı ulaşılmış, yatırım, üretim, ihracat ve iş imkânlarına yönelik yeni adımların atılması ise mümkün hâle gelmiştir.

Türkiye, artık sadece sahada değil, diplomaside, üretimde ve özellikle de ihracatta “Ben de varım.” der konumuna gelmiştir. Türkiye’nin öncülüğünde ve ev sahipliğindeki diplomatik çabalar küresel artışları kısmen dizginlemiş, Türkiye, Tahıl Koridoru Anlaşması’yla diplomatik başarısını kanıtlamıştır. Ayrıca, bugüne kadar Suriye’de, Libya’da, Doğu Akdeniz’de, Kıbrıs’ta ve daha birçok alandaki gerilimlere ilişkin çözüm süreçlerinde Türkiye’nin aktif olarak yer alması, uygulanan başarılı dış politikamızın bir ürünüdür.

Yine, Cumhur İttifakı ve Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ardından, ülkemiz, tehditlere aldırmadan, egemenlik haklarını ve millî çıkarlarını korumak için masada olduğu gibi, sahada da savunma ve güvenlik alanında etkin bir politika yürütmektedir. Yurt içinde ve yurt dışında gerçekleştirilen operasyonlarda hain, bölücü terör örgütünün beli kırılmış, örgüt kıpırdayamaz hâle getirilmiştir. Özellikle de iğrenç çocuk istismarlarının bazı kesimler tarafından görmezden gelinen en büyük sahası olan terör kamplarına katılım oranı tarihin en düşük seviyesine indirilmiştir. Güney sınırımızda oluşturulmaya çalışılan terör koridoru Fırat Kalkanı, Zeytin Dalı ve Barış Pınarı Harekâtlarıyla bertaraf edilmiş, hainlerin planları bozulmuştur. Bahar Kalkanı Harekâtı’yla İdlib’e bahar gelmiş, Türkiye’ye yönelik göç akınının önüne geçilmiş ve insanlık dramına son verilmiştir.

Ben de bu vesileyle canları pahasına canımızı ve vatanımızı koruyan kahraman Mehmetçik’imize, polislerimize, uzman çavuşlarımıza, bekçilerimize ve güvenlik korucularımıza en içten saygılarımı, selamlarımı, teşekkürlerimi iletiyorum, kolaylıklar diliyorum; Allah ayaklarına taş değdirmesin diyorum.

Değerli milletvekilleri, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin hayırlı olmasını diliyorum ve Milliyetçi Hareket Partisi olarak bütçe kanun teklifine “evet” diyoruz çünkü bu bütçe, savunma yatırımlarına destek verenlerin bütçesidir; bu bütçe, eğitime değer verenlerin bütçesidir; bu bütçe, pandeminin kahramanları sağlık çalışanlarına haklarını verenlerin bütçesidir; bu bütçe, millî tarım reformlarını destekleyenlerin bütçesidir; bu bütçe, sınırlarımız dâhilinde ve haricinde barış isteyenlerin bütçesidir; bu bütçe, Türk diplomasisinin dünyaya kanıtlanmasından gurur duyanların bütçesidir; kısacası bu bütçe, Türk’ün varlığından ve gücünden gocunmayanların bütçesidir.

Bu sebeple sözlerime bilge liderimiz Sayın Devlet Bahçeli’nin şu sözleriyle devam etmek istiyorum: “Millet Türk’tür, devlet Türk’tür, vatan Türk’tür, bayrak Türk’tür. ‘Ne mutlu Türküm diyene.’ sözü şeref nişanemiz, varlık ve birlik yeminimizdir.” Ne mutlu Türk’üm diyene!

Değerli milletvekilleri, sözlerimi noktalamadan önce seçim bölgem olan sevdamız Kayseri’imizle ilgili birkaç husustan bahsetmek istiyorum. Kayseri, İç Anadolu’nun en heybetli, fotoğraf sanatçılarının deyimiyle “en yakışıklı dağı” olan Erciyes Dağı’nın gölgesinde; şelaleler, akarsu ve ovalarla bezenmiş doğa harikası bir şehirdir. Bundan iki yıl önce bir Plan ve Bütçe Komisyonu konuşmamda Yeşilhisar ilçemizde bulunan Soğanlı Vadimizin doğal güzelliklerinden ve turizm potansiyelinden bahsetmiş, gerekli yatırımlar yapılarak turizme kazandırılması için çaba sarf edilmesini talep etmiştim. Bunun üzerine, şehrimize atanan Sayın Valimiz Gökmen Çiçek Beyefendi, hemşehrilerimizin bu talebine kayıtsız kalmamış, Soğanlı Vadisi’yle ilgili harekete geçerek bölgeyi turizm cennetine çevirmek için gerekli çalışmaları hızlandırmıştır. Şimdiye kadar yapılan çalışmalar neticesinde Kapadokya bölgesinin bir uzantısı olan Soğanlı Vadisi, doğal güzellikleriyle göz kamaştırmakla kalmıyor, ziyaretçilerine 6’ncı ve 7’nci yüzyıllardan kalan Bizans kiliseleriyle tarih, sıcak hava balonlarıyla turizm ve doğal “off-road” pistleriyle de spor yapma imkânını bir arada sunuyor. Sayın Valimiz Gökmen Çiçek Beyefendi, bölgeyle ilgili çalışmaların bunlarla sınırlı olmayacağını söylüyor ve kıymetli hemşehrilerimize 2023

yılı baharını beklemelerini müjdeliyor. Ben de siz değerli milletvekillerimizi şehrimize gelerek Soğanlı Vadimizi ziyaret etmeye, mantımızı, pastırmamızı, sucuğumuzu yemeğe, Soğanlı Vadimizde yürüyüş yapmaya balon turuna katılmaya davet ediyorum.

Bu kıymetli turizm çalışmalarının yanı sıra, Valimizin şehrimize atanmasından sonra, Bünyan, Yahyalı, Tomarza, Develi, Yeşilhisar, İncesu, Hacılar, Akkışla, Kocasinan, Talas, Özvatan, Felâhiye, Melikgazi, Sarız, Pınarbaşı ve Sarioğlan ilçelerinde kurulan toplamda 17 kadın kooperatifi halı kilim dokumadan tutun da her türlü hediyelik eşyaya, tekstilden harika sunumlarla birbirinden lezzetli gıda ürünlerine varıncaya kadar birçok alanda üretime geçmiş, hem hanelerine hem de şehrimize katkı sağlamaya başlamış bulunmaktadır. Kadınlarımıza emekleri için, Sayın Valimiz Gökmen Çiçek Beyefendi'ye de göstermiş olduğu üstün hassasiyet ve örnek devlet adamı duruşundan dolayı teşekkür ediyor, her türlü çalışmalarında naçizane bizim de her zaman destekçisi olacağımızı bu kürsüden belirtmek istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün 14 Aralık 2022, üç gün sonra vatanımızın coğrafi olarak tam da orta noktasında bulunan, 17 Aralık 2010 tarihinde yapılan terör saldırısı ve patlamayla huzurun şehri Kayseri'mizin kallesiz terör örgütü tarafından kana bulandığı kara günün seneidevriyesini idrak edeceğiz. Dile kolay, yüreğe zor; tam 15 Mehmetçik, 15 vatan evladı, 15 baba, 15 kardeş, 15 dayı, 15 amca. Bu saldırı vatanımızı parçalamak isteyen şer odaklarının oyunları ile kurulmuş bir tuzak, Türkiye'ye verilmek istenen bir korku mesajıydı. Hamdolsun ki hainler amaçlarına ulaşamadı. Kolluk kuvvetlerimiz, Emniyetimiz ve Millî İstihbarat Teşkilatlarımızın ortak çalışmalarıyla olayın failleri yakalandı; askerlerimizin, şehitlerimizin kanı yerde kalmadı. Ben de buradan bir kez daha şehitlerimize rahmet diliyorum, ruhları şad olsun, mekânları cennet olsun.

Bu duygu ve düşüncelerle Genel Kurulumuzu ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletinin tüm fertlerini saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Murat Sarısaç.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA MURAT SARISAÇ (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cezaevlerinde bizi izleyen yoldaşlarımızı ve tüm halkları saygıyla selamlıyorum.

Bir söz var sayın milletvekilleri “Hazineler kaybedildiği yerde aranır.” diye. Bu ülkenin de yani kadim Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasının da hazineleri çok kültürlülüğe, çok dilliliğe, çok inançlılığa dayalı zenginliktir. Bu zenginlik, ne yazık ki yüz yıl önceki “tek millet, tek devlet, tek vatan” anlayışı, diğer zenginliklerin hepsinin hiçe sayılması, yüz yıldır yoksulluk, işçinin, emekçinin sömürülmesi, diğer bütün halktan ve kültürden insanların, dilden, inançtan insanların ise hiçe sayılması ve dolayısıyla katliamlara ve çok büyük acılara yol açan bir anlayışın sonucudur. Kürtler de bu yüz yıllık sorunda en çok acıyı çekmiş, en çok katliama uğramış halklardan bir tanesi. Yüz yıl geçmesine rağmen hâlâ dili, kültürü, her şeyi hiçe sayılıyor ve ne yazık ki cumhuriyetin 100'üncü yılına gireceğimiz bu dönemde de hâlâ bu Kürt sorununun bir başka aşamaya... Yani Kürtlerin yine yok sayıldığı; dillerinin, kültürlerinin yok sayıldığı bir anlayışla karşı karşıyayız.

Evet, hazineler kaybedildiği yerde aranır ve orada bulunur. Kürt sorunu bütün temel sorunların ana sorunu konumundadır. Kürt sorununun çözümü yine bu ülke sınırları içerisinde olacaktır. Keşke bu yüz yıllık sorun bu Meclis çatısı altında çözülebilseydi. Şimdi, artık yüz yılın sonunda hem bölgesel hem de uluslararası bir sorun hâline gelen Kürt sorununu hâlâ demokratik, barışçıl yollarla değil de gerektiğinde... “Darbeci” dedikleri Sisi'nin bile elini sıkmaya çalışsan, Esad'a “katil” deyip sonra Esad'la her şekilde barışmaya çalışsan bu anlayış, keşke bu sorunu dışarıda çözeceğine, başka

başkentlerde çözeceğine yine burada kendi halkıyla beraber, kendi halklarıyla beraber, bu ülkenin yani kadim Anadolu ve Mezopotamya coğrafyasının o zenginliğini kapsayacak bir şekilde çözüm arayışları içerisinde olmuş olsaydı. Evet, Kürt sorununun çözümü uluslararası güçlerde, başka başkentlerde değil, Kürt sorununun çözümü yine muhataplarıyla ancak çözülebilecek bir sorundur. Yoksa yine bu sorunları devreden, yine bu sorunlar ile halkları hiçe sayan, kültürleri hiçe sayan ve karmaşanın içerisinde bu savaş politikasıyla cumhuriyetin 2'nci yüzyılını bir yere götürmek mümkün değildir. Bu sorunun muhatapları bellidir. 2013 ve 2015 yılları arasında bu ülkenin zenginliğine göre bir politika izlendi, bütün halklara umut oldu. Bu sorunun yani hazinenin aranacağı yer İmralı Adası'dır. Nasıl ki daha önce İmralı Adası'nda oturulup Sayın Abdullah Öcalan'la bunların müzakereleri yapıldıysa ve o dönemde halkın neredeyse yüzde 80'inden destek alındıysa bugün de yine bu sorunu ancak çözmenin tek yolu tecridin yani hem kendi hukukuna, iç hukukuna hem de uluslararası bütün sözleşmelere aykırı olan o tecrit uygulamasının kaldırılmasıdır. Evet, tecrit sadece Kürtlere de zarar vermiyor, artık tecrit neredeyse hayatımızın her anında var. Bugün uygulanan tecrit artık cezaevlerinden tutun da okullara hatta evimizin içine varmış derecede. Çünkü tecritle bir hukuksuzluk hâli yaratılıyor yani yasaları ve Anayasa'yı hiçe sayan bu hukuksuzluk hâlinin yerine başka bir şey de konmuyor. İşte, o zaman sadece savaş baronları ve yandaş şirketler, mafya istedikleri gibi cirit atıyor bu ülkede. Bundan dolayı, tekrar söylediğimiz gibi, evet, burada, bu Mecliste, gerçekten, Türkiye'yle ilgili, Türkiye'nin gelecek yüzyılımı kurtarmak istiyorsak; Türkiye'nin, o bahsettiğimiz savaş, bombalarla değil, barışıyla, demokrasisiyle dünyaya öncülük edecek bir ülke hâline gelmesini istiyorsanız bütün sorunların temeli Kürt sorunudur ve bu Kürt sorununun çözümü de barışçıl yollardan geçiyor.

Evet, bir diğer önemli sorun da dediğimiz gibi yani aslında bugün faşizmin ve hukuksuzluğun en çok uygulandığı alanlardan bir tanesi de cezaevleridir. AKP hükümetinin politikaları Kürtleri ve demokrasi güçlerini yani dışarıda olanları içeriye atmak, içeridekileri de bir şekilde dışarıya çıkarmamak. AKP, hep dile getirir "90'lar süreci bitti." diyordu ama o dönemde faili meçhullerle katledilmeyen kişiler, infazlarını yani otuz yıllık sürelerini doldurmalarına rağmen bugün tahliye edilmiyorlar; çok basit gerekçelerle infazları bozuluyor, tekrardan cezaevine alınıyorlar ya da cezaevlerinde tutuluyorlar.

Diğer bir boyutu, yine cezaevlerinde... Neredeyse bütün cezaevleri ölüm evlerine dönmüş durumda. Sadece 2022 yılı içerisinde 60'ı aşkın hasta mahpus cezaevinde hayatını kaybetti. Yine, son dönemlerde, özellikle "İntihar etti." denilerek birçok hasta yine yaşamını kaybediyor. Mesela, ben iki gün önce Van'dan gelirken Giresun Espiye Cezaevinde çocuğuyla görüşen bir aile bana ulaştı ve şunu söyledi: Espiye Cezaevinde ağır içi arama, yine çıplak arama gibi insanlık onuruna aykırı bir şekilde davrandıklarından bu mahpuslar açlık grevine girmişler. Açlık grevi sonrası da direkt, apar topar 3 mahkûmu tekli hücrelere almışlar. Bu mahkûmlara yemek dışında hiçbir şey verilmiyor, sadece yemek yani ne kantin alışverişi yapabiliyorlar ne çay içebiliyorlar ne sıcak su alabiliyorlar, sadece yemek veriliyor onlara.

Bir diğer boyutu da ağır hasta mahpuslar ancak birkaç gün yaşayabilecek duruma geldiklerinde tahliye ediliyorlar. Mesela, Ehettin Kaynar, kendisi 73 yaşındaydı, birçok hastalığı olmasına rağmen -sadece HDP'de- İğdir'da husumetli aileleri barıştırdığı için 2017 yılında tutuklandı, iki yıl cezaevinde kaldıktan sonra tahliye edildi ve 2021 yılında tekrar müebbet hapis cezası verilerek cezaevine alındı. Sonra, hastalığından dolayı tahliye edildi, iki ay sonra hayatını kaybetti.

Yine, Garibe Gezer olayı... Avukatları ve ailesi, ağır işkence yapıldığına dair hatta cinsel işkence yapıldığına dair başvurdu. Cezaevi savcısı "Kovuşturmaya yer yoktur." dedi, sonra görüntüleri bütün kamuoyuna yansıdı. Orada gardiyanlar, Kandıra Cezaevinde Garibe Gezer'e işkence yaparak süngerli odaya atıyorlar ama o görüntüler çıkmasına rağmen savcılık hâlâ bununla ilgili bir soruşturma açmış durumda değil.

Diğer bir boyutu, kendisiyle ben de birlikte cezaevinde kaldım, Fırat Nebioğlu -daha önce buradan da yine dile getirmiştım- 18 yaşındayken tutuklandı, şu an 25 yaşında, böbrek hastası, günde 2 defa diyalize giriyordu, dün avukatıyla görüştüm, bu diyaliz haftada 3'e çıkmış durumda yani diyaliz makinesine bağlı bir şekilde yaşıyor. Böbrek nakli için Diyarbakır Cezaevine getirildi. Orada böbreği uyumlu bir kişi de bulundu, yalnız cezaevi koşullarında böbrek naklinin yapılamayacağını söyledi doktorlar. Çünkü Fırat hastaneye her gittiğinde 6 gardiyanla birlikte ring aracına binmek zorunda ve bu da böbrek nakli için uygun değil. Fırat 25 yaşında, Mehmet Emin Özkan 83 yaşında, diğer mahpuslar yine bu yaşlarda. AKP Hükümeti yaşlı-geç kimseyi dinlemiyor çünkü ölüme ayarlı bir politikaları var. İşte, bazen hepimiz soruyorsunuz ya "Devlet, size ne yaptı?" Devlet, bugün Kürtlere yapılmadık hiçbir şey bırakmadı; cezaevlerinde katliamlar, sokakta katliamlar... İster Türkiye'de olsun ister dünyanın başka neresinde olursa olsun devlet, Kürt'le ilgili, Kürt kazanımıyla ilgili, Kürt statüsüyle ilgili ne olursa olsun Kürt'e düşman gözüyle bakıyor, her yerde de bu düşman politikalarını uygulamaktan çekinmiyor.

Ama tabii, bu yüz yıllık katliamların şöyle de bir durumu oldu: İşte, yüz yılda bitiremediniz, bitirmemiş demek ki ve bitmeyecekler de.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT SARISAÇ (Devamla) – Bence Türkiye'nin gelecek yüz yılını düşünmek istiyorsanız Kürtlerin bu yüz yıllık direnişini göz önünde bulundurmamak zorundasınız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Ali Öztunç.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır Sayın Öztunç.

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlar, dün Antalya'nın Kumluca ilçesindeydik. Kumluca, Finike sel konusunda mağduriyet yaşadı; maalesef, önceki gece başlayan şiddetli yağmur sele döndü. Hiçbir kul, hiçbir insan yağmurun şiddetine, boyutuna, miktarına müdahale edemez ama sele müdahale etme şansımız var çünkü seller insan faktörüyle oluşuyor. Nitekim, Kumluca'da da gördük ki sel insan yüzünden gerçekleşmiş. Nedir? Antalya'nın Kumluca ilçesinde önceki dönemki AK PARTİ'li belediye 1.200 metre uzunluğunda Gavur Deresi olarak bilinen derenin üstünü kapatmış ve o derenin üzerine pazar yeri inşa etmiş. Hangi akıl, hangi mantık? Yani dere üstü kapatılmış, pazar yeri yapılmış; yağın yağmur gelmiş, sel olmuş. Ben, bir kez daha, Kumlucalı yurttaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Bu elimde gördüğünüz zeytin. Bugün bu zeytini üreten, ekmeğini, kazancını bu zeytinden elde eden yurttaşlarımız Ankara'ya geldiler, Muğla'dan geldiler. Niye? Çünkü AK PARTİ Hükümeti, AK PARTİ zeytine düşmanlık yapıyor. Yeni bir kanun teklifi getirdiler bir gece yarısı operasyonu, bir torba kanunla zeytini bitirmek, zeytini kesmek istiyorlar. Tüm semavi dinlerde olan zeytin, kendisini dindar olarak tanımlayan AK PARTİ'liler tarafından, AK PARTİ tarafından katledilmek isteniyor. (CHP sıralarından alkışlar) Zeytin konusunda komisyonda çalışmalar devam ediyor; arkadaşlarımız orada direniyorlar, Genel Kurulda direneceğiz. Daha önce Anayasa Mahkemesinden döndü, Danıştaydan döndü; bir kez daha bunda inat ederseniz, yeniden Anayasa Mahkemesine gideceğiz.

Değerli milletvekilleri, bütçe, hesap vermektir, para istemektir. AK PARTİ'liler, Sayın Bakanlar, kürsüye geldiler, günlerdir hiç hesap vermediler, hep para istediler; hesap vereceklerine muhalefete hakaret ettiler; hesap vereceklerine muhalefete küfrettiler. İfade bir "Amerika'nın çocuğusunuz!" diyorlar. Peki, bakalım, Amerika'nın çocuğu kimlermiş? Türk askerinin başına çuval geçirildiğinde

“Nota ver kardeşim Amerika’ya.” dediğinde “Ne notası, müzik notası mı?” diyenler Amerika’nın çocuklarıdır! (CHP sıralarından alkışlar) 3 Kasım seçimlerinden hemen sonra, 10 Aralık 2002 tarihinde Amerika’ya gidip, Başbakan olmadan Amerika Birleşik Devletleri Başkanıyla görüşüp gelip üç ay sonra Türkiye’de icazetle Başbakan olanlar Amerikan çocuğudur! (CHP sıralarından alkışlar)

KANİ BEKO (İzmir) – 7 kere gitmiş, 7...

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – 31 Ocak 2004 tarihinde Amerika’da Boston’daki Harvard Üniversitesinde konuşan “Türkiye, ABD’nin Irak’ta başarılı olmasını samimiyetle arzu etmektedir.” diyenler Amerika çocuğudur! (CHP sıralarından alkışlar) Amerikalı genç kadın ve erkekler için “Ülkelerine sağ salim dönmeleri için dua ediyorum.” diyen kimse, Amerika’nın çocuğu odur! (CHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Bravo!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – 1 Mart tezkeresini kim getirdiyse ve kim “kabul” oyu verdiyse Amerika çocuğu odur! (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bakanlar ikide bir “Amerika çocuğu” diyorlar muhalefete, parmak işaretleriyle göstererek söylüyorlar, Amerika’ya en çok kim gitmiş, ben size söyleyeyim: Amerika’ya bugüne kadar en çok giden siyasetçi, Sayın Recep Tayyip Erdoğan.

KANİ BEKO (İzmir) – 7 kere gitti, 7...

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Daha Başbakan olmadan önce yani 17 Nisan 1995’de ilk kez gitmiş. Daha Başbakan olmadan önce 2001 yılına kadar Sayın Erdoğan İstanbul Belediye Başkanırken ve görevde olmadığı dönemde tam 6 defa Amerika’ya gitmiş. Ne işi var, niye gidiyor? Ekrem İmamoğlu şimdi bir Amerika’ya gitse yıkarsınız Türkiye’yi. Daha İstanbul Belediye Başkanırken 6 kez gitmiş, sonra 24 kez daha gitmiş, 24 kez daha; toplamda 30 kez gitmiş; ne zamandan? 1995 yılından bugüne kadar.

KANİ BEKO (İzmir) – Seçimden sonra da oraya gidecek o.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Yıl 2022, yirmi yedi yılda 30 defa Amerika’ya gitmiş Tayyip Erdoğan, on bir ayda 1 Amerika’ya gitmiş. Maşallah, Amerika’yı yol tutmuş, verha Amerika’da Tayyip Erdoğan! Ondan sonra gelip diyorsunuz ki: “Amerika’yla siz şöyle görüşüyorsunuz, siz böyle yapıyorsunuz.”

Bakın, 1998 yılında, Yargıtayın hakkındaki cezayı onamasından sonra Sayın Erdoğan ilk kiminle görüşüyor, biliyor musunuz? Dönemin Amerika Başkonsolosu Hagins’le; gördünüz mü, Hagins’le; ilk görüştüğü isim. Şimdi aynı süreci Ekrem Bey’e yaşatmaya çalışıyorsunuz yani Tayyip Bey’in ceza aldığı sürecin aynısı şu sıralarda, şu saatlerde İstanbul’da Ekrem Bey’e yaşatmaya çalışıyorsunuz; onu birazdan anlatacağım.

Bu Hükümet yolsuzluk hükümetidir, bu Hükümet hırsızlık hükümetidir. (CHP sıralarından alkışlar) Milletvekilleri, AK PARTİ milletvekili SPK üzerinden milyonlarca doları hiç etti, çıkar sağladı; AK PARTİ’den tık yok. Kendi Bakanınız kendi özel şirketinden Bakanlığa dezenfektan sattı, tık yok. Bir başka Bakanınız kendi Bakanlığında kendi otellerine arazi veriyor, ruhsatlar veriyor, Turizm Bakanınız; sizden tık yok. Bir başka Bakanınızın amcasının kızı, kuzeni Bakan Yardımcısı bir yerde; kardeşi de iş adamı; kardeşi gidiyor, ablasından ihaleyle Bodrum’un en değerli arazisini öyle böyle alıyor; tık yok ama vatandaşa gelince her türlü mağduriyeti yaşıyorsunuz. Ekmek fiyatı almış başını gitmiş; çay öyle, şeker öyle, yağ öyle. Siz saraylarınızda bir eliniz yağda bir eliniz balda, keyif içinde yaşıyorsunuz ama millet ekmek bulmakta zorlanıyor. Dolar olmuş 19, euro olmuş 20 lira; siz, hâlâ, buraya geliyorsunuz, hesap vereceğinize milleti suçluyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü umursamıyorsunuz, milletten koptunuz, milletle ilginiz kalmadı artık çünkü sizin tek bir derdiniz var,

tek bir; malı nasıl götürürüz, saraylarda nasıl keyifli yaşarız, nasıl giderayak daha fazla yolsuzluk yaparız hesabındasınız, başka bir derdiniz yok.

İstanbul’da, şu sıralarda bir duruşma görülüyor, bu duruşma tarihe utanç olarak geçecek. İstanbul’da seçimlere gidildi, 13 bin fark oldu, “Kabul etmiyoruz.” dediniz, mızıkçılık yaptınız, “Yeniden seçim.” dediniz, “Hodri meydan!” dendi, seçime gidildi, 800 bin fark yediniz, akıllanmadınız. Hâkimlere, savcılara talimatı verdiniz; önce hâkimleri, savcılarını değiştirdiniz, yeni gelenlere talimat verdiniz; şimdi, şu anda Ekrem İmamoğlu’na ceza verme peşindediniz. Ya, Allah aşkına, herhangi bir küçük suçtan bile birisi yargılansa mahkeme heyetine “Savunma yapmak istiyorum.” dese en az bir hafta süre verilir arkadaşlar. Üç saat verdi hâkim, üç saat! Bu mu sizin vicdanınız? Bu mu sizin insanlığınız? Bu mu sizin hukuka saygınız, adalete saygınız, yargıya saygınız? (CHP sıralarından alkışlar) Seçimde alamadığınız, sandıkta alamadığınız İstanbul’u ayak oyunlarıyla almaya çalışıyorsunuz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Hileyle alamadıkları.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Üstelik sizin Genel Başkanınız İstanbul Belediye Başkanırken uzaklaştırılmıştı, görevden alınmıştı; o zaman bağırdınız, çağırıyordunuz. Size yapıları siz şimdi başkasına yapıyorsunuz ama unutmayın sandık gelecek, beş ay var, bilemedin altı ay var; beş ay sonra, altı ay sonra sandık gelecek. Unutmayın ki Ekrem İmamoğlu büyük lokmadır, boğazımızda kalır, haberiniz olsun. (CHP sıralarından alkışlar) Ekrem İmamoğlu’na verilecek bir ceza Türkiye’de hukukun ayaklar altına alındığının bir başka göstergesi olacak.

Son bir dakikayı da kentimize, şehrimize, Kahramanmaraş’ımızı ayıralım. Kahramanmaraş’ımızı her seçim bir söz verirler sevgili Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri, değerli İYİ Partili milletvekilleri; derler ki: “Kahramanmaraş’a hızlı tren getireceğiz.” Her seçimde, mitingde gelir Tayyip Bey “Hızlı tren istiyor musunuz?” “İstiyoruz.” “Getireceğim.” der. Ne hız var ne tren var!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hedef 2053!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Mersin-Adana-Osmaniye ve Gaziantep Nurdağı’na gidecek. Maraş’a teğet geçiyor. Niye Maraş’a hızlı tren gelmiyor? Çünkü Maraş’ı sevmiyorsunuz çünkü Maraş’ı çantada keklik görüyorsunuz. Kahramanmaraş’a gidin, köy yolları perişanlık içerisinde; ilçelere gidin, kuzey ilçelerine gidin, köy yolları perişanlık içerisinde, köylerde maalesef altyapı çalışmaları bitmiş durumda.

Bir beceriksizi getirdiler, Kahramanmaraş’a Büyükşehir Belediye Başkanı yaptılar, Kahramanmaraş şu anda büyük bir ceza çekiyor.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Osman Boyraz.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OSMAN BOYRAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle sizleri ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi en kalbî duygularıyla hasret ve muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2023 yılı bütçesi AK PARTİ hükûmetleri tarafından hazırlanan 21’inci, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin de 5’inci bütçesi olması özelliği taşıdığından dolayı, cumhuriyetimizin 100’üncü yılının bütçesini hazırlama görevini bizlere veren aziz milletimize bir kez daha şükranlarımı sunuyorum. Özellikle, bu bütçenin hazırlanmasında günlerce, haftalarca alın terini, emeğini, samimiyetini seferber edip buraya getiren değerli Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanına, üyelerine, ilgili bakanlıklarımıza, siyasi partilerimize -muhalefet, iktidar fark etmez- hepsine teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Aslında, birtakım şeyler hazırlamıştım ama konuşmanın seyrini değiştireyim dedim, farklı bir formattan gireyim. Burada, özellikle, eğitimden ulaşım, tarımdan ticarete, sağlığa, her alanda AK PARTİ'nin yapmış olduğu hizmetleri tek tek anlatmak yerine... Çünkü biliyorum ve inanıyorum ki buna hem dağarcığımdaki kelimeler kifayetsiz kalacak hem de zaman yetmeyecek. Özgür Bey de gülümsüyor, sağ olsun, o da benim anlatacaklarımı tahmin etti. Zaten burada yaptıklarımızdan Özgür Bey ve muhalefet milletvekillerimiz de istifade ediyor; tarımdan, enerjiden, yoldan, köprülerden, hepsinden. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnşallah, yakında Togg arabasına da bindiğinizi göreceğiz, o köprülerden nazlı nazlı geçerken de onları göreceğiz inşallah.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – O kadar paramız yok, çok pahalı Togg! Sizin kadar paramız yok bizim, Togg'a binemiyoruz biz!

CAVİT ARI (Antalya) – Hayal satıyorsunuz, hayal, hayal!

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Şimdi, burada zaman kaybetmeyeyim, farklı bir formata geçeyim. Bu coğrafyanın, Türkiye coğrafyasının kadim bir geleneği var.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Cumhurbaşkanı bizim için sipariş de vermiyormuş zaten!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Gülizar Başkan, lütfen laf atma, yılda bir kürsüye çıkıyor(!)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Öyle mi? Tamam.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Türkiye coğrafyasında, kültür havzasında şiirler, ağıtlar ve...

BAŞKAN – Sayın Ağbaba, huzur içinde çalışıyorduk.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Laf atmasınlar Sayın Başkan Osman Babaya, ayıptır, yılda bir çıkıyor kürsüye(!)

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Bu coğrafyanın şiirleri var, bu coğrafyanın ağıtları var, mersiyeleri var. Anadolu insanı duygularını, düşüncelerini, sevdasını, aşkını şiirlere dökmüş ve dökülen bu şiirler de aslında o günün yaşandığı tarihe ait sizde birtakım izler bırakıyor, o dönemde yaşanmışlıklardan -her anlamda, yoksulluktan, ekonomiden, sosyal, kültürel anlamda- sizlere birtakım mesaj veriyor. Tabii, bu arada bunlardan birkaç tanesini paylaşacağım ve bu paylaştığımızla, şiirlerle otuz yıl, kırk yıl önceki Türkiye'yi de kıyaslayabilirsiniz.

“Ben Anadolu'yum...

Yıllar yılı susuz kaldım, yıllar yılı aç.

Şükrederek kalktığım sofralarımda

Ya soğan ekme olur, yahut bulamaç.

Hastalarım ölüm yataklarında

Ne doktor yüzü gördüm, ne ilaç.

En gümrak ırmaklarım boşuna akıp gitti

Üç beş adım ötesinde toprağım vardı kıraç.”

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi artık soğan ekmeği de bulamıyor millet, muhtaç.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Bu şiiri okuduğunuz zaman Anadolu coğrafyasının o tarihteki yoksulluğunu, çaresizliğini, imkânsızlığını görürsünüz ve bunlar dizelerle dökülmüştür. Bugün de yapılan bu 21'inci bütçe...

CAVİT ARI (Antalya) – Şimdi de farklı değil, şimdi de aynı. Ekilemiyor, dikilemiyor; şu an toprakların çoğunluğu boş. Hastanelerde kuyrukta insanlar. Aynı durumda şu an.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Şimdi de sizin yüzünüzden yoksulluk çekiyor.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Müsaade ederseniz, bir hatip şiirle konuşuyor; sesinizi değil, sözünüzü yükseltin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) – Aynı, aynı; şu an değişen bir şey yok, aynı.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Sözünüzü yükseltin ki yapraklara ses değil... Biraz sakın olun, dinleyin lütfen.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Arkadaşlar, lütfen laf atmayın(!)

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Veli Ağbaba, siz de oturun.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Osman Bey yılda bir kürsüye çıkıyor, bırakın konuşsun(!)

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Efendim, kürsüye çıkıp çıkmadığımı araştırırsınız, bakarsınız.

Bu şiir şunu ifade ediyor: O dönemde yaşananları.

CAVİT ARI (Antalya) – Bugünü anlatıyor, bugünü; bugünü anlatıyor.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – İşte, neyi yapıyor 21'inci bütçe?

VELİ AĞBABA (Malatya) – Benim hemşehrime karışmayın!

BAŞKAN – Sayın Arı... Sayın Ağbaba...

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Bu geri kalmışlığı, bu yoksulluğu, bu çaresizliği ortadan kaldıran bütçenin ta kendisidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Hadi be! Hadi oradan!

CAVİT ARI (Antalya) – Bugünü anlatıyor o şiir, bugünü. Kıraç topraklar bugün ülkenin her tarafında maalesef, sayenizde!

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Ve siz bilirsiniz, 1960'ta İşgücü Anlaşması yapıldı da bu toprağın insanları Anadolu'dan diyar yerlere, yâd ellere doğru Sirkeci'den giderken hikâyelerini bilirsiniz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Toprağım, beri gel, yavaş gel, yavaş gel!

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – “Sirkeci'den tren gider,

Varım yoğun törem gider,

Tuna bizden utanır, biz Tuna'dan,

Aldırma be Tuna'm, aldırma

Yiğit çıplak doğar anadan.”

Bu şiirin hikâyesini lütfen araştırın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Şimdi genç kalmadı Osman Bey, genç kalmadı; Ağrı'da, Malatya'da, Diyarbakır'da genç kalmadı; Kanada'ya gidiyor, İngiltere'ye gidiyor, Fransa'ya gidiyor.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Bu şiir niçin yazılmıştır biliyor musunuz? Anadolu coğrafyasında gariban Anadolu insanı bir sente muhtaç olduğunda dilini bilmediği, dinini bilmediği o yâd ellere doğru yolculuğa başladığında...

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Doğru, şimdi de yiğit muhtaç olmuş kuru soğana, sizin yüzünüzden!

BAŞKAN – Sayın Köksal...

OSMAN BOYRAZ (Devamla) - ...geride anıları, babaları, yârları, sevdikleri bırakılmış ve tahta bavullarla birlikte yolculuk yapmışlardı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Şimdi de gidiyorlar, şimdi de gidiyorlar; üstelik kaçak gitmek zorunda kalıyorlar! Sizin yarattığınız ülkeden dolayı kaçak gidiyorlar!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, genç mi kaldı? Genç mi kaldı?

BAŞKAN – Sayın Karaca...

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – İşte, bir daha Anadolu evlatları oralara gitmesin diye yapılan bütçedir bu bütçe. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Ya, bak, Osman Bey, Gürün’deki gençler İngiltere’ye gidiyor ya, Allah’tan kork ya!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Ya, bütün gençler yurt dışına gitmeye çalışıyor sizin yüzünüzden, işsizlik yüzünden!

BAŞKAN – Sayın Ağbaba... Sayın Köksal...

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Bu bütçe nedir biliyor musunuz, bu bütçe? Yemen ellerine gidip de dönmeyen “Kara haber gelmiş meğer babana/‘Kurban olsun’ demiş oğul vatana/Şehre şivan düştü, acısı bana/Dön gel ağam, dön gel; dayanamirem/Uyku, gaflet bastı; uyanamirem/Ağam, öldüğüne inanamirem” diyen Bayburtlu Senem’in ağıtı bir daha bu coğrafyada yaşanmasın diye -Millî Savunmada bütçeyi hazırlayıp- işte, bunları ortadan kaldıran bir bütçedir bu bütçe. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – O, ne zaman? Osmanlı, Osmanlı... O, Yemen.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Bakın, zaman daraldı, söyleyecek çok şey var.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Yemen, Yemen o!

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Ben de yazıyordum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – O, Yemen!

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) – Bize anlat.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Şimdi de iktidarı eleştireceğim, müsaade et, iktidarı da eleştireceğim.

Değerli Başkanım, ben 1993’te Sivas’tan İstanbul’a trenle gelirken yirmi altı, yirmi yedi saat sürerdi. Tren yolculuklarının hepimizin hatıralarında önemli yerleri vardır; sevdalar vardır, aşk vardır, özlem vardır, hasret vardır. Bindiğimde trene, gün ağarırken tarlalardan, koyaklardan, derelerden, tepelerden geçerken hüzünlenirdim, kederlenirdim. Bakardım, böyle, eli nasırlı teyzeleri; helal parasını kazanmak için alnında böyle, bulgur bulgur terleyen amcaları gördüğümde ben de hüzünlenirdim, yazardım.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Bu, harita mühendisi mi, şair mi?

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – “Kara bir tren, upuzun yol savurur uzaklara/Vagonlarda yalnızlık, vagonlarda kömür kokusu/Sallanır beyaz mendiller, dona kalır göz bebeklerinde/Geride analar, analar, babalar, yâr bırakılır boynu bükük.”

VELİ AĞBABA (Malatya) – Vallahi, Osman, güzel yazıyormuşsun!

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Böyle şiir yazıyordum ama bütün sebebi bu AK PARTİ ortadan kaldırdı; öyle hizmetler yaptı ki her yere bir saatte ulaşabiliyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Dolayısıyla belki bu coğrafyadan bir Âşık Veysel çıkacaktı ama önünü kestiniz efendim, bu da size bir itirazım olsun diyorum.

Şimdi son olarak şunu ifadeyim: Beş yıl önce de -zaman zaman konuşuyorum ama- bu kürsüye geldiğimde, orada...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Beş yıl önce(!)

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Efendim, araştırın bakın.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Beş yılda bir mi çıkıyorsunuz?

OSMAN BOYRAZ (Devamla) - Özgür Bey -siz takip ediyorsunuz, ara sıra bana da laf atmıştınız-beş yıl önce dediniz ki burada: “Tamam, tamam, tamam.” Ben de dedim ki: Devam, devam, devam! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Ve 2018’de Allah’ın izniyle geldik -işte çoğunluk- Cumhur İttifakı’yla neler yaptığımız ortada. Bugün de yine beylik laflar, yine mottolaşmış... Neydi o sözler? “Geliyor gelmekte olan, gidiyor gitmekte olan.” Ya, siz sokağı dinlemiyor musunuz? Allah aşkına, hiç mi o kalbin atışını hissetmiyorsunuz? Hiç mi diyalogunuz yok ya? (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Biz dinliyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Sokağa çık istersen. Sokakta insanların yüzünü göreceksin. Hikâye anlatma burada!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sizin sokağa çıkacak yüzünüz mü kaldı?

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Ya, 1994’te seçim vardı. Mustafa ağabey de bilir; o talimat veriyordu, biz çalışma yapıyorduk.

CAVİT ARI (Antalya) – Sokakta insanların yüzüne bakmaya cesaretiniz yok. Çık bakalım sokağa!

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – “Ne Kesici ne Livaneli ne Dalan, İstanbul’a nasıl da yaklaşıyor Recep Tayyip Erdoğan.” diye yola çıkmış biziz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Çıktınız da geri dönüyorsunuz artık, geri dönüş başladı.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) – Ve o gün bugündür...

CAVİT ARI (Antalya) – Geriye dönüyorsunuz, geriye.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) - Bugün de ne söylüyorum... Vefayı, aşkı, sevdayı yüklenen; derdi, çileyi kendine yük eyleyen, azık eyleyen; gözünü budaktan, ömrünü de millete hizmet etmekten alıkoymayan; güçlü olanın değil, haklı olanın adıdır Recep Tayyip Erdoğan diyorum bugün de! (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır)- Tamam, bir daha adaysın.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Bir sonraki dönem vekilliği garantiledin, hayırlı olsun.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Tamam, tamam; 28’inci Dönemi garantiledin, tamam.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) - Ve son olarak sözümü söylüyorum, son olarak şunu ifade ediyorum...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Vekilliği garantiledin, bu kadar paralama kendini bak, ne güzel söyledin.

OSMAN BOYRAZ (Devamla) - Eğer sokağı dinlerseniz sokakta bir ses var, o ses diyor ki -Üstat Cemil Meriç gibi- Cemil Meriç diyor ki: “Seçmek için anlamak, anlamak için mukayese etmek, mukayese de hikmet ve irfana dayanır.” Bu necip milletin hikmeti, irfanı, basireti kuyumcu terazisi gibidir ve gereğini de inşallah, 2023’te, yine bu milletin evlatlarından yana koyacak, yine kendi derdiyle dertlenenlerin yanında olacak.

Hepinizi Allah’a emanet ediyorum. (AK PARTİ sıralarından ”Bravo” sesleri alkışlar)

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Hepimiz bu milletin evlatlarıyız ya! Siz has evlat, biz üvey evlat mıyız? Allah’tan kork ya! Niye ayırım yapıyorsun emmioğlu? Bak, hayatınız ayrımcılık!

BAŞKAN – Evet, gruplar adına söz talepleri karşılandı.

Şahsı adına ilk söz, Sayın Selahattin Minsolmaz’ın.

Sayın Minsolmaz, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Veli Bey, konuşmayı öğren, bak, hitabeti öğren, hitabeti.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Senin yarın kadar, sen öğren.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ders al, ders, biraz ders al. Veli Bey, biraz ders al. Bak, hitabet budur işte, biraz öğren, biraz öğren.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Senin yarın kadar adam ne güzel konuşuyor bak, yarın kadar; bir de “Erzumluyum.” diyorsun.

BAŞKAN – Sayın Minsolmaz kürsüde arkadaşlar, lütfen...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Affedersiniz...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Minsolmaz.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Devamla) – Osman Vekilimize teşekkür ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi görüşmelerinde 8’inci madde üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu, aziz milletimizi ve Kırklarelili hemşehrilerimi saygıyla selamlıyor, bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Dünyada hiçbir iktidara nasip olmayan, kesintisiz 21 kez bütçe yetkisini hükûmetlerimize veren feraset sahibi milletimize yürekten teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından ”Bravo” sesleri alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye için yine vizyoner düşünüyor, yine devrim niteliğinde adımlar atacak olmanın heyecanını yaşıyoruz. Diğer 20 bütçede olduğu gibi, ülkemize itibar, refah ve güç kazandıran politikalarımızla, milletimizden aldığımız gücü ve kaynağı 2023 yılı bütçemizde yine milletimize sunmanın gururunu yaşıyoruz. Bunun yanı sıra, ülkemizde son yirmi yılda gerçekleştirdiğimiz kalkınma devrimiyle her alanda elde edilen iftihar verici sonuçlar, başta Sayın Cumhurbaşkanımız olmak üzere milletimizin, Gazi Meclisimizin, hükûmetlerimizin ve devletimizin eseridir. Ülkemizin var olan potansiyelini harekete geçirmek, kapasite ve kabiliyetlerini en üst seviyeye çıkarmak da siyasette bir dünya markası olan AK PARTİ’imizin ve Cumhuriyet’in eseridir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye’imiz her alanda büyümüş ve gelişmiştir. Sağlıkta vatandaşlarımızın tamamını kapsayan genel sağlık sigortası sistemimizin dünyada eşi ve benzeri yoktur. Güvenlikte sınırlarımızın ötesine geçen destansı operasyonlarla, kendi ihtiyacımızı karşılamamızın ötesinde İHA’lar, SİHA’lar, kara araçları, deniz platformları başta olmak üzere 170 ülkeye savunma sanayisi ürünleri ihraç ederek gizli, açık ambargolara rağmen bu alanda da şampiyonlar ligine yükselmemizle, dış politikada gerektiğinde oyun kuran, gerektiğinde oyun bozan, inisiyatif alan, anlaşmazlıkların barışçıl yollardan çözümünü sağlayabilen, ara buluculuk alanında en önemli uluslararası aktörlerden biri olan, tutarlı, kararlı ve istikrarlı politikalarla, sosyal yardımlarda hiçbir insanımızı mağdur bırakmayan, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kimsesizlerin kimsesi olduğunu tüm dünyaya gösteren insani yardımlarıyla, velhasıl hayatın her alanında ülkenin çehresini, milletin makûs talihini değiştiren nice hizmet ve yatırımlarla bugün sizlerin ve aziz milletimizin karşısındayız. Ülkemizi Türkiye Yüzyılı’na hazırlarken bugüne kadar yaptıklarımızın üzerine yenilerini koyarak milletimizin huzur ve refahını sağlamakta kararlılığımızı sürdürüyoruz. Yine mazlumun yanında, yine zalimin karşısında olacağız. Mazlum ülkelerin topraklarının altındaki madenleri değil, yine o ülkelerin

toprakları üstünde yaşayan mazlum insanları düşünüp bölgemizdeki şahsiyetli duruşumuzu vakarla sürdüreceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Vatanımızın ve insanımızın güvenliğini ilgilendiren adımları atarken kimseden izin almadığımız gibi kimseye de hesap vermek zorunda değiliz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da isim değişikliği oyunlarıyla tescilli terör örgütlerini destekleyenlerin riyakârlıklarına tahammül etmek zorunda da değiliz. Ülkemizi boş tehditlerle siyasi, diplomatik, ekonomik ve askerî alanda ulusal çıkarlarımıza aykırı pozisyonlara zorlamaya kimsenin gücü yetmeyecektir.

Siyaset, millet iradesini devlete yansıtmak ve sınırlı kaynaklarla sonsuz taleplere çözüm üretme sanattır. Bütçe de ülkenin kaynaklarını ve milletimizin birikimini milletimiz için planlamaktır.

Ülkemizi savunmak tercih değil, iktidar, muhalefet, hepimizin görevi ve zorunluluğudur. Türkiye'nin adalet ve dayanışma odaklı politikalarından, dostluk ve iş birliği merkezli diplomatik açılımlarından rahatsız olanların isteklerini değil, komşularımızın toprak bütünlüğünü ve ulusal güvenliğimizi esas alacağız. Türkiye, insanlığın adalet, vicdan ve merhamet iddiası olmaya cumhuriyetimizin yeni yüzyılında da devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Hepimizin varlık amacı aziz milletimizin huzur ve refahı, devletimizin bekasıdır. Türkiye Yüzyılı'nda cumhuriyetimizin 2'nci asrında Türkiye Cumhuriyeti dünyaya damgasını vuracaktır. 2023; Türkiye büyük güçtür diyerek bütçemizin hayırlı olmasını diliyor, yüce heyetinizi, aziz milletimizi ve Kırklareli hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz Sayın Ahmet Şık'ın.

Sayın Şık, buyurun.

AHMET ŞIK (İstanbul) – Herkese merhaba.

Türkiye'deki tarikatların, cemaatlerin, din şarlatanlarının gerçek yüzünü bir kez daha gördük maalesef. Ve yine kanıtlandı ki AKP'yle temsil edilen siyasal İslam'ın ülkenin geleceğine dair sunabileceği hiçbir umut, hiçbir fayda yok. Kanıtı ise buraya gelip bakan kimliğiyle oturanların kendisi. Kutsal sarayınızı temsilen her gün gelip gidiyorlar, iyi de temsil ediyorlar çünkü gelip gidenlerin bir tekinin bile temiz sicili yok. Mesela, Türkiye yargısına Fetullahçı virüsünün taşıyıcılarından birisi olan ve bu nedenle de bir siyasi rehine hâline dönüşmüş kişi Adalet Bakanı; memleketi kültürel olarak çölleştiren, sit alanları içine kendi otellerini dikerek betonlaştırmak için çabalayan kişi Kültür ve Turizm Bakanı; Bakanlığında cirit atan Menzilcileri seyreden kişi Sağlık Bakanı; emekçinin haklarını gasbederek zengini daha zengin, yoksulu daha yoksul kılan kişi Çalışma Bakanı; iki yıldır bir cemaatin tümden ortak olduğu istismarı bilip de susan, tecavüzcülerin elini kolunu sallayarak gezmesine müsaade eden, maalesef, Aile Bakanı; asgari ücretlilere “fakir fukara” diyen, zenginin parasını, yoksulun maneviyatını seven kişi Ekonomi Bakanı. Bir de pis işlerinizin Bakanı var ki evlere şenlik bir naylon kahraman; uyuşturucu kaçakçısına, tecavüzcüsüne, dolandırıcısına, vurguncusuna, bozguncusuna, çete liderine, 5'li çetesine kadar her birisi Soylu'nun baş ucunda ama kendisine “Bizim için şeref sayfasısınız.” diyeniniz oldu burada. Geçmişte küftettiğinden hesap sormaktansa biat edip namert olmayı seçen, şeref çitanızın seviyesini gösteriyor; bu da size dert olsun.

AKP'nin yirmi yılına bakıyoruz, Soylu'nun fotoğraf albümündekileri bile kışkırtacak bir suç karnesi var önümüzde. Öyle bir karanlık yarattınız ki artık şunca olanın adı: İyiler ile kötülerin savaşı. “Taraf olmayan bertaraf olur.” demişti ya reisiniz; dönün, bir bakın etrafımıza, kendinize ve bir sorun: Esasen siz neredesiniz, kimin yanındasınız? Sistematik istismarını din sömürüsünün altına gizleyenlerin yanındasınız. Uyuşturucu baronlarının, rüşvetçilerin, ihaleye fesat karıştıranların, bu ülkenin varlıklarını talan edenlerin yanındasınız. Bankaların, tefecilerin, holding patronlarının yanındasınız. Belki gerçek yüzünüz görülmez umuduyla mollaların, tarikatların, cemaatlerin istediği karanlığın tam ortasında

saklanmaktasınız. Tam da bu uğurda, bu ülkede yolsuzluğu, arsızlığı, hırsızlığı daha önce hiç olmadığı kadar normalleştirdiniz. Geleceğe umutla bakmaya çalışan herkesin umutlarını, hayallerini yok ettiniz. Yani ne bahsettiğiniz düzene hayat denmesi ne de başımıza gelen bunca kötülüğe fitrat ya da kader denmesi doğru değil.

O yüzden, tüm yurttaşlara sesleniyorum: Genci-yaşlısı, kadını-erkeği, LGBTİ+'sı, tüm meslek gruplarından emekçisi, öğrencisi, Kürt'ü-Türk'ü, Alevi'si-Sünni'si, inananı-inanmayanı bu karanlığın devam etmesine göz mü yumacağız? Sandıkta -kimi demiyorum- neyi seçeceğiz, nasıl bir Türkiye'yi seçeceğiz? Çocuklarımızı istismarcı cemaat, tarikatların elinde birer birer kaybetmeyi mi seçeceğiz; laik, çağdaş, bilimsel eğitim veren, çocuklarını okullarda, evlerde aç bırakmayan bir Türkiye'yi mi? Kendinden ve paradan başka bir şeyi gözü görmeyen, yurttaşları "bizden olanlar" ve "düşmanlar" diye ayırarak ülkeyi bölenlerin tahakkümü altında yaşamayı mı tercih edeceğiz; herkesin birlikte, barış içinde, eşit ve özgürce yaşadığı bir Türkiye'yi mi? 5'li çeteyi vergilerimizle semirten, modern köleliği "inşallah" "maşallah" diyerek meşrulaştıran, yandaş sermayeye ucuz emek gücü yaratmaya kendini adanmış siyasetçilerin olduğu bir Türkiye'yi mi seçeceğiz; sosyal adaleti tesis eden, yurttaşlarının onurlu ve mutlu bir yaşam sürdüğü, zenginlikte birleştiğimiz eşit bir Türkiye'yi mi? Kirliliğin bir düzenin hukuksuzluklarını meşrulaştıran, sahibinin sesi bir medyanın olduğu Türkiye'yi mi seçeceğiz; her şeye rağmen hakikati dile getirmekten vazgeçmeyen sevgili Timur Soykan gibi gazetecilerin olduğu bir Türkiye'yi mi? (HDP sıralarından alkışlar) İktidarın suçlarını örtbas eden, parayı verenin adaleti satın aldığı bir yargının olduğu Türkiye'yi mi seçeceğiz; evrensel hukuk normlarına inanan yargı mensuplarının olduğu bir Türkiye'yi mi? Tarikatların, cemaatlerin cirit attığı, Orta Çağ karanlığında bir ülkeyi mi seçeceğiz yoksa gözünü geleceğe dikmiş, her bir yurttaşın kimliğini tanıyan ve sahip çıkan bir Türkiye'yi mi? Yapacağımız tercih, haysiyetimizin saraylara rehin bırakılmadan nasıl bir ülkede yaşayıp yaşamak istemediğimizi belirleyecek.

Gücünü, adalet ve eşitlikten değil kanunsuzluktan, kalabalık olmaktan, zorbalıktan ve ayrımcılıktan alan siyasi parti kılıfına girmiş bir suç örgütünün tahakkümüne son vereceğiz. Korkunun bizi yok etmesine izin vermeyerek cumhuriyetin 2'nci yüzyılında barış içinde, eşit ve özgürce yaşadığımız bir ülkeyi hep birlikte inşa edeceğiz ve -herkes inansın- ant olsun ki hepsiyle hesaplaşacağız. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şık.

Sayın milletvekilleri...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

31.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun, 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 8'inci maddesi üzerinde İstanbul Milletvekili Ahmet Şık'ın şahsı adına, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç'un CHP Grubu adına yaptıkları konuşmalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kimin suç örgütü olup olmadığını hem milletin vicdanı hem de Türkiye Cumhuriyeti devletinin tarafsız ve bağımsız yargı organları ortaya koyar. Bu konuda suç işleme kastıyla hareket edenlerin, kendi vasıflarını, sıfatlarını başkalarına yansıtılmalarına hiç kimse müsaade edemez. 5'li çeteyi görmek isteyen de 28 Şubata bakıp onları görebilir. Hiçbir çeteye, hiçbir mafyaya hukuk devletinde geçit vermediğimiz de ortadadır.

“Amerikan çocuğu”yla ilgili bir konuşma yapıldı. Kimin Amerika’nın çocuğu olup olmadığıyla ilgili de Sayın Biden “Türkiye’de muhalefeti genişletmek suretiyle destekleyeceğiz ve Amerika’nın çıkarlarına karşı gelen Erdoğan’ı devireceğiz.” demiştir; kimin Amerika’nın çocuğu olup olmadığıyla ilgili Biden’in açıklamasına bakılabilir.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Amerikan Başkanı tarafından desteklenen muhalefet olmak ve Amerika’nın çıkarlarına çalışmakla itham edildik.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ben ABD Başkanının sözünü söyledim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İç Tüzük 69’a göre, grubumuz adına Ali Öztunç konuşacak.

BAŞKAN – Sayın Öztunç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Öztunç, yeni bir satışmaya mahal vermeyin lütfen.

V.- SATAŐMALARLA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- *Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç’un, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu’nun yaptığı açıklaması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine satışması nedeniyle konuşması*

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Akbaşoğlu “Biden şöyle söyledi, böyle söyledi...” Ben size bir gerçekten bahsediyorum. Biden’la en son kim görüştü? Tayyip Erdoğan. Ondan önce kim görüştü Türkiye’den? Tayyip Erdoğan; yirmi yedi yılda 30 defa gitmiş; daha Başbakan değil, hiçbir görevi yokken gitmiş, Bush’la görüşmüş; Amerikan askeri Türk askerinin başına çuval geçirdiği zaman “Müzik notası mı kardeşim?” demiş, “Amerikan askerlerinin sağ salim evlerine dönmeleri için dua ediyorum.” demiş; siz çıkıp diyorsunuz ki: “Biden şöyle dedi, Biden böyle dedi.” Allah aşkına, ne bizim Genel Başkanımız ne de bizler gidip Biden’la falan görüşmedik ama sizin Genel Başkanınız sürekli Biden’la görüşüyor; telefonda görüşüyor, gidiyor orada görüşüyor.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Devlet Başkanı görüşür.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Eğer Amerikan çocuğu arıyorsanız aynaya bakacaksınız Sayın Akbaşoğlu.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Cumhurbaşkanı, görüşür tabii.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – “Cumhurbaşkanı olduğu için görüşüyor.” Peki, Sayın Can, bakın, Cumhurbaşkanı olmadan önce 17 Nisan 1995’te Amerika’da, 1995’ten 2001 yılına kadar 6 kez, İstanbul Belediye Başkanlığı döneminde 4 kez, 2 kez de ayrıca gitmiş.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İleride Cumhurbaşkanı olacak.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – 6 kez; Başbakan değil, milletvekili değil, hiçbir görevi yok, Amerika’ya gidiyor, Bush’la görüşüyor, Bush’la.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İleride olacak.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – Niye biliyor musunuz?

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – İleride olacak.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) – İcazet almak için görüşüyor; icazet aldığı için geldi Başbakan oldu, Cumhurbaşkanı oldu. (CHP sıralarından alkışlar) Biz biliyoruz ki Amerika Birleşik Devletleri’nin Anadolu’da, Trakya’da, Türkiye’de isteyebileceği en iyi siyasetçi Tayyip Erdoğan’dır.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Allah Allah!

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Çünkü AK PARTİ ve Tayyip Erdoğan, Amerika Birleşik Devletlerinin çıkarlarına en iyi hizmet edecek siyasetçidir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, söz vereceğim ama eskiden devlet adamları “Yurt dışına gitmiyorlar, yurt dışıyla temas kuruyorlar.” diye eleştirilirdi, şimdi de çok gidiyorlar diye eleştiriyoruz yani bunu da anlamak mümkün değil.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bura başladı.

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Buraya söyleyin Başkanım, buraya söyleyin, Sayın Akbaşıoğlu’na söyleyin.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Buraya, buraya, buraya söyleyin.

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, sizi dinliyorum.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

3.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, Kahramanmaraş Milletvekili Ali Öztunç’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle muhabbetle selamlıyorum.

Mesele Biden’la görüşmek, Amerika’ya gitmek meselesi değil; mesele ne görüştüğünüz, ne yaptığınız meselesi. Bak, siz buraya geldiniz, maalesef “Hadi oradan!” diyemediniz Biden’a.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Nasıl?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) – “Senin haddine mi muhalefeti destekleyerek Erdoğan’ı devirmek?” demeniz lazımdı, bunları söylemeniz lazım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Biz dedik onu, biz dedik.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Bununla beraber, Amerikan Büyükelçisine mektuplar yazarak “Gelin, Kanal İstanbul’u hep beraber engelleyelim.” demek, işte nerede durulduğunuz en güzel delili. Sonuçta, Amerika çıkarlarına aykırı hareket ettiği, kendi millî çıkarlarını ortaya koyduğu için “Gelin, muhalefeti hep beraber genişletelim, destek verelim, Erdoğan’ı devirelim.” diyen Biden’ın ta kendisi. Bu konuda sizin bir itirazınızın olması lazımdı, itirazınızı ortaya koymanız lazımdı ancak siz gelip Amerika Birleşik Devletleri’nde Türkiye’nin menfaatlerini, Türkiye’nin tezlerini kabul ettirme noktasında terör koridorunu yerle yeksan etme noktasında Amerikan askerlerinin başına çuval geçirip Türk Bayrağı’nı buralarda dalgalandırmak suretiyle ortaya konulan politikayı eleştiriyorsunuz. Sonuç itibarıyla, emperyalistlere karşı hep beraber ortak paydada durmamız gerekirken siz maalesef gelip Hükümetin dış politikalarını eleştiriyor “180 derece aykırı hareket edeceğiz.” diyorsunuz.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Ne zaman oldu? Keşke... Emperyalizmi ne zaman karşınıza aldınız?

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Türk askeri için değil, Reza için gönderdiniz o notayı!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - İşte, kimin nerede durduğunuz en güzel açıklamalarını kendiniz itiraf ediyorsunuz. Bu konuda kendi suçunuzu bize yüklemeye çalışmayın.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Büyük Orta Doğu Projesi’nin eş başkanı bizdik çünkü!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir dakika Özgür Bey.

Sayın Grup Başkan Vekilleri, belli ki her kürsüye çıktığımızda, bir ortak noktayı yakalamanız mümkün olmadığı için de birbirinizi suçlayacaksınız ve bunu da ilanihaye bu şekliyle sürdürme imkânına sahip değiliz. En son sözü bir Grup Başkan Vekilinin kullanması gibi bir şart da yok yani sürekli beni de ona zorluyorsunuz. Lütfen, rica ediyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi, haklısınız ama bu konuşmanın üstüne biz söz almazsak televizyonlardan bizi izleyen arkadaşlarımız...

BAŞKAN – Siz konuştuktan sonra da kalkacak, aynı şeyi Akbaşıoğlu söyleyecek.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama şimdi, şöyle bir şey var Sayın Başkan; maalesef İç Tüzük'ün...

BAŞKAN – Ben size söz vereceğim Sayın Özel, size vereceğim söz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Niye ama?

BAŞKAN – Lütfen Sayın Özel, size vereceğim ama sizden ricam, lütfen yeni bir sataşmaya yol açmadan, rica ediyorum...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

BAŞKAN – Yani sataşmadan da eleştirmek mümkün, her şeyi söylemek mümkün.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bize niye söz vermediniz Sayın Başkan? Bana söyledi çünkü Sayın Akbaşıoğlu.

BAŞKAN – Gruba karşı söyledi.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ayıp ettiniz, ayıp ettiniz!

4.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Sayın Başkanım, şu gayretinizi anlıyorum, bugünün sıkışık takvimi içinde, dünden kalan madde var, bunun üzerinde hep birlikte çalışıyoruz, arkadaşlarımız da dikkat ediyorlar. Genel Başkan Yardımcımızın yaptığı konuşmaya herhangi bir cevap verilmeseydi... Ben, eleştiren birçok arkadaşta bugün cevap vermiyorum uzamasın diye ama geçen sene bu takvimde Sayın Akbaşıoğlu'nun o gündemi nereye sürüklediğini de hepimiz hatırlıyoruz. Ondan, ben yine de şunu dikkatinize sunmak isterim: Birini bir konuda eleştirecekseniz o konuda geçmiş siciliniz çok temiz olacak.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Temiz elhamdülillah, çok temiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sizin Genel Başkanınız 28-29-30 Ocak 2002'de tarihlerinde Amerika'ya gitti. Açın o tarihli Yeni Şafak gazetesini, Graham Fuller'le kahvaltı yapmış; CIA ajanı ve karanlıklar prensi. Henri Barkey'le akşam yemeği yemiş. Onunla aynı yere denk geldi diye Kavala beş yıldır cezaevinde yatıyor. Richard Perle'yle "brunch" yapmış; Amerikan dış politikasını yönlendiren, Türkiye üzerindeki bütün hesapları yapan son derece rahatsız edici bir kişilik. Rand Corporation var; raporlarına ateş püskürtüyorsunuz. Sadece "Kendisini deliğe süptürmeyin." diyen başdanişmanını almış, baş başa Rand Corporation'a gitmiş, onlardan sunum dinlemiş. Şimdi, bunları Recep Tayyip Erdoğan

yapınca devlet adamlığı... Böyle kirli, bu kadar tartışmalı isimler de değil, Türkiye'nin orada yetiştirdiği güzel evlatlarına gidince ya da oradaki ileri düzeydeki çalışmalarını Türkiye'ye getirmek için çaba sarf edince ağzınızdan çıkanı söylüyorsunuz. Bakın, size söyleyeyim, hem Biden'a söylüyorum hem size: Hadi oradan! Hadi oradan! Hadi oradan! (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Kayıtlara geçmesi açısından söylüyorum Sayın Başkan: 15 Temmuz'da Henri Barkey ve bütün arkadaşlarımızı biz Allah'a çok şükür süpürdük geçirdik, merak etmeyin.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Soru-cevap işlemi yok.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, ben de kayıtlara geçmesi için bir cümle söylemek istiyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Söylesin efendim, tutanağa geçsin.

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Bana kürsüde söz hakkı vermediniz. Kayıtlara geçmesi için bir cümle söyleyeceğim Sayın Başkanım çünkü beni hedef aldı.

BAŞKAN – Ben size kürsüde söz hakkı vermedim değil, parti adına Grup Başkan Vekilimize verdim canım, öyle değil.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Beni hedef almıştı Sayın Başkan, siz bana söz hakkı vermediniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tutanağa geçsin.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, madem Biden muhalefeti genişletip Erdoğan'ı devirmek için bize destek veriyordu, ne işi var bu açıklamadan sonra Tayyip Erdoğan'ın Amerika'da, Biden'ın kapısında? Gitti, Biden'ın kapısında bekledi.

ZÜLFÜ DEMİRBAĞ (Elâzığ) – Ne alakası var? F-16'yla ilgiliydi o!

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Kendisini devirmek isteyen birinin kapısına bir insan neden gider, neden? (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç alakası olan bir konu değil, kendinizi avutuyorsunuz. Bak, hâlâ onu anlayamıyorsunuz!

BAŞKAN – Arkadaşlar, ya, devletler arası ilişkileri bu kadar hafife almayın Allah rızası için. Yani bütün Meclise söylüyorum.

Sayın Paylan, söz sizde, buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- *Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Cumhurbaşkanının, öğrencilerin KYK borçlarıyla ilgili açıklamasına ilişkin açıklaması*

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Nureddin Nebati, Cumhurbaşkanının sözü sizi bağlar, öyle değil mi? Sanıyorum bağlar. Bakın, Cumhurbaşkanı Kredi Yurtlar Kurumu borçlarıyla ilgili 18 Temmuz 2022’de yani bundan beş ay önce “Kabine toplantımızda kredi geri ödemelerinin herhangi bir enflasyon farkı veya faiz uygulaması olmaksızın sadece alınan ana paranın ödenmesini, kapatılmasını kararlaştırdık.” demiştir. Bunun üzerine gelen yasal düzenlemede, bakın, sonuçları ne olmuştur: 1 milyon 500 bin gencimizin “faizleri” adı altında alınan farklar “gecikme zammı” adı altında devam etmektedir ve bu anlamda, bakın o dönemki manşetlere: “Sadece Anapara” diye manşet atılmıştır ama şu anda sadece anapara değil, faizler de istenmektedir ve gençler internette kurdukları sitelerde şikâyetlerini ortaya koymaktadır.

Ben şimdi soruyorum Sayın Nebati: Siz mi Sayın Cumhurbaşkanını kandırdınız yoksa Sayın Cumhurbaşkanı Kredi Yurtlar Kurumuna borçlu gençlerimizi mi kandırdı?

BAŞKAN – Sayın Züleyha Gülüm...

33.- *İstanbul Milletvekili Züleyha Gülüm'ün, GÖÇİZDER yöneticilerinin de aralarında bulunduğu insan hakları savunucularının yargılanmak istendiğine ilişkin açıklaması*

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – GÖÇİZDER yöneticilerinin aralarında olduğu 16’sı tutuklu 23 insan hakları savunucusu arkadaşımız yargılanmak isteniyor. Sürekli olarak insan hakları savunucuları yargılamanın konusu ediliyor. Üç günlük bir duruşma periyodu verildi ve iki gündür tam bir hukuk skandalı yaşanıyor. Dün Çağlayan’da başlayan duruşma bugün Silivri’de yüzlerce jandarmanın eşliğinde görüldü; tabii, buna duruşma denilebilirse. Mahkeme heyeti tam bir hukuksuzluğu normalleştirilmiş durumda. Her boyutuyla savunma hakkı kısıtlanıyor. Heyet, aylardır tutuklu olan, hâkim karşısına çıkmayı bekleyen arkadaşlarımıza “Savunmayı kısa tut.” diyor, “Uzatma.” diyor, “Detay verme.” diyor. Avukatlara söz hakkı verilmiyor. İki gündür mahkemenin bu tavrı sebebiyle duruşma ilerleyemiyor. Dün sadece bir kişinin savunması alındı, bugün de sadece bir kişinin savunmasına başlandı ve tamamlanmasına bile izin verilmeden tekrar duruşma bitirildi. “Kısa kes.” Dedikleri, olaya hâkim olan derneğin başkanıydı. Bu tavrı kabul etmeyen avukatlar ve dinleyiciler karar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Mahmut Celadet Gaydalı...

34.- *Bitlis Milletvekili Mahmut Celadet Gaydalı'nın, eski Hizan Belediye Eş Başkanı İhsan Uğur'a ilişkin açıklaması*

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hizan eski Belediye Eş Başkanımız İhsan Uğur tutsak bulunduğu Diyarbakır F Tipi Cezaevinden jandarma eşliğinde hastaneye götürülüyor. Hastane koridorunda bir tanıdığıyla karşılaşıyor ve Kürtçe selamlaşarak ayaküstü kısa bir sohbet ediyorlar. Jandarma ise İhsan Uğur’u doktor karşısına bile çıkarmadan, tedavi olma hakkını elinden alarak apar topar tekrar cezaevine geri götürüyor. Zulüm bununla da kalmıyor, bir aylık görüş yasağı getiriliyor. 95 yaşındaki annesi, Bitlis Hizan’dan Diyarbakır’a sırf oğlunu görmek için geliyor ama görüş yasağıyla karşılaşıyor. Sizin vicdanınız nerede? Gerçekleri söyleyince kızılıyorsunuz. “Kürtçeye tahammülünüz yok, Kürt’e düşmansınız.” dememize niçin kızılıyorsunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN - Sayın İsmail Güneş...

35.- *Uşak Milletvekili İsmail Güneş'in, yeni petrol kaynaklarının bulunmasına ilişkin açıklaması*

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Her geçen gün yeni petrol kaynaklarının bulunması Türkiye'ye umut vermektedir, güçlendirmektedir ve inşallah, ilerleyen dönemlerde günlük 100 bin varil petrol üretimini Türkiye sağlayacaktır diyorum.

Bu çalışmalarda emeği geçen, başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımıza ve herkese çok teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, artık bundan sonraki maddelerde soru-cevap işlemimiz olmayacak. Burada şu an 3 milletvekilimizin 60'a göre söz talebi var.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Müsaade ederseniz o söz taleplerini bir karşılayacağım, daha önce söz verdim ama onları da karşılayacağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, tutanağa geçsin diye...

BAŞKAN – Söz talebi yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şunu ifade edeyim de çok önemli görüyorum bunun tutanakta olmasını. Bunun, Divanın tek başına verdiği ve hak düşürücü bir uygulama gibi tutanakta yer almasını istemeyiz.

BAŞKAN – Öyle bir şey değil zaten, evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şu ana kadar arkadaşlarımız sorularını sordular. Bundan sonra da icap eder, gerek duyarlarsa sorabilirler ancak takvime uygunluk açısından gruplar arasındaki bu mutabakat, geleceğe örnek teşkil etmemek ve hak düşürmemek üzere varılan bir mutabakattır.

BAŞKAN – Tabii ki.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Cengiz Gökçel...

36.- *Mersin Milletvekili Cengiz Gökçel'in, Mersin'deki Çamlıbel Balıkçı Barınağı'na ilişkin açıklaması*

CENGİZ GÖKÇEL (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AKP'nin Mersin'e ihaneti devam ediyor. Mersin'imizde Çamlıbel Balıkçı Barınağı, tarihi Atatürk Parkı'nın yanında bulunan, yıllardır amatör balıkçıların teknelerini yanaştırdıkları, Mersinlilerin denizle buluştuğu bir alan. İktidar "Çamlıbel Su Sporları Merkezi ve Tekne Yanaşma Yeri" adı altında Çamlıbel Balıkçı Barınağı'nı AVM'ye çevirmek istiyor, betona boğmak istiyor. Balıkçı barınağının olduğu alanda 67 bin metre kare denizin doldurulmasını planlıyor. Atatürk Parkı'nı limana katarak, Çamlıbel Balıkçı Barınağı'nı da AVM yaparak Mersin'in, Mersinlilerin denize ulaşmasını engellemeye çalışıyor. Burayı "konaklama tesisleri" "ticari tesisler" adı altında ranta açmaya çalışıyorsunuz; Mersin'e ihanet ediyorsunuz, lütfen Mersin'e ihanet etmeyin.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Sümer...

37.- *Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, adalet ön lisans mezunlarının kadro hakkına ilişkin açıklaması*

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi kapsamında sözleşmeli memurluğa geçiş unvanlarında adalet ön lisans mezunu personel kapsam dışı bırakılıyor, kadro hakkı tanınmıyor. Bu kadrolarda avukatlarla birlikte adalet mezunu yerine tornacı, heykeltıraş, veteriner teknisyeni olanlar memur kadrosunda görev yapıyor. Bu mevzuat, personel profilini ve hizmet kalitesini düşürüyor. Mevcut

hukuk müşavirliği personeli içinde adalet mezunu neredeyse hiç yok. Hukuk ve adalet mezunu olmayan, alakasız işler ve unvanlarla memur kadrosuna geçenler, hukuk müşavirliğinde de idari pozisyonlarda görev alıyor. Yeni yılda yapılacak atamalarda adalet ön lisans mezunu gençlerimizin yıllardır beklediği kadro hakkı bir an önce açıklanmalıdır. Adalet ön lisans mezunlarının kadro hakkı yerine teslim edilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu...

38.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, cezaevi ihlallerinin devam ettiğine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Teşekkür ederim.

Cezaevlerindeki ihlaller devam ediyor. Adana Cezaevinde bugün çok önemli bir olay ortaya çıktı, falaka görüntüleri ortaya çıktı. Yanlış duymuyorsunuz, cezaevinde Caner Ş. isimli bir mahpusa falaka atılmış. Ne olmuş? Tahliyesi yaklaşan bu kişiye tahliyesi verilmemiş. İtiraz edince bir tartışma yaşanıyor ve 11 gün hücre cezası veriliyor, falakaya yatırılıyor ve ardından aklını yitiriyor Caner Ş. Belki kulaklarınıza inanamayacaksınız ama zulümat bakanlığına ait cezaevlerinde yaşananlar bunlar arkadaşlar. Eleştirdiğimiz zaman yalanlama yayınıyorlar fakat kendi sözlerinin yalan olduğu apaçık ortada ve dehşet veren hadiseler yaşanıyor cezaevlerinde. Bir an evvel bu hukuksuzlukların bitmesini talep ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Evet, 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

9'uncu maddeyi okutuyorum:

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yatırım Harcamaları, Mahalli İdareler ve Fonlara İlişkin Hükümler

Yatırım harcamaları

MADDE 9- (1) 2023 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yer alan projeler dışında herhangi bir projeye harcama yapılamaz. Bu cetvellerde yer alan projeler ile ödeneği toplu olarak verilmiş projeler kapsamındaki yıllara sari işlere (Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca gerçekleştirilecek şehir içi raylı ulaşım sistemleri, metro yapım projeleri ve diğer demiryolu yapımı ve çeken araç projeleri, Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü ve/veya Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecek kurulu gücü 300 MW ve üzeri pompaj depolamalı HES projeleri ile Elektrik Üretim Anonim Şirketi Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilecek 1.000 MW ve üzeri doğal gaz çevrim santrali kapasite artışı, yenileme, ikame ve idame projeleri hariç) 2023 yılında başlanabilmesi için proje

veya işin 2023 yılı yatırım ödeneği, proje maliyetinin yüzde 10'undan az olamaz. Bu oranın altında kalan proje ve işler için gerektiğinde projeler, 2023 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esaslarına uyulmak ve öncelikle kurumların yatırım ödenekleri içinde kalmak suretiyle revize edilebilir.

(2) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, yatırım programında ödenekleri toplu olarak verilmiş yıllık projelerinden makine-teçhizat, büyük onarım, idame-yenileme, tamamlama ile bilgisayar yazılımı ve donanımı projelerinin detay programları ile alt projeleri itibarıyla tatad edilen ve edilmeyen toplulaştırılmış projeler ile ilgili işlemlerde 2023 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar esasları uygulanır.

(3) Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçelerine yatırım projeleri ile ilgili olarak yapılacak ödenek ekleme, devir ve aktarma işlemleri 2023 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usul ve esaslara göre yatırım programı ile ilişkilendirilir.

(4) 2023 Yılı Yatırım Programına ek yatırım cetvellerinde yıl içinde yapılması zorunlu değişiklikler için 2023 Yılı Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Kararda yer alan usullere uyulur.

(5) 14/2/1985 tarihli ve 3152 sayılı İçişleri Bakanlığı Yüksek Disiplin Kurulu ile İl Yatırım ve Hizmetlerine İlişkin Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanununun 28/A maddesi ve geçici 10 uncu maddesi gereği 2023 yılı bütçesine devren kaydedilecek ödenekler, Strateji ve Bütçe Başkanlığına bilgi vermek kaydıyla proje sahibi ilgili kurum tarafından Yatırım Programında yer alan projelerle ilişkilendirilir.

BAŞKAN – 9'uncu madde üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Ayhan Erel'in.

Sayın Erel, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYHAN EREL (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yüce Türk milleti; 2023 Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu, önümde gördüğümüz gıda maddeleri Sayın Cumhurbaşkanımızın tavsiye ettiği, kesemize uygun, kaliteli olduğunu söylediği Tarım Kredi Kooperatifinden alınan gıda maddeleri, poşetinde de görülüyor zaten. Şimdi, asgari ücretin tartışıldığı günümüzde ve bizler gittiğimiz evlerde buzdolaplarının boş olduğunu, tencerelerinin kaynamadığını söylediğimizde “Abartıyorsunuz.” diyen arkadaşlarımıza olayı abartalım. Burada 4 kişilik bir aile için bir sabah kahvaltısı var. Kahvaltımızda peynir var 31 lira 17 kuruş, 4 tane yumurta var 8,5 lira, zeytin var 13,90 lira ve 2 tane ekme var 8 lira; bir sabah kahvaltısının maliyeti ücretinin toplam 61 lira 40 kuruş, bir aylık toplam ise 1.842 lira. 4 kişilik ailenin akşam yemeği de Türk milletinin millî yemeği olan yarım kilo kuru fasulye ve bulgur var yani akşam yemeğinde de -Allah'a binlerce şükür- kuru fasulye ve bulgur pilavımız var. Bunun maliyeti de yine Tarım Kredi Kooperatifi rakamlara göre 19 lira kuru fasulye, 8 lira bulgur, 3 ekme 12 lira, 6 lira ve salça, yağ, soğan; bir günlük toplam 45 lira yani aylık 1.350 lira akşam yemeği var. Akşam yemeği ile sabah kahvaltısını topladığımızda 2 öğün yemeğin bedeli 3.192 lira. Dikkat ettiyseniz 2 öğün yemek var. Bu aile diyetten dolayı, rejimden dolayı, perhizden dolayı 2 öğün yemiyor; yokluktan ve mecburiyetten dolayı 2 öğün yiyor.

Buraya baktığımızda, geriye emekliler için kalan para 308 lira 3.500 liradan. 308 lirayla nasıl geçinilir, bunu ekonomistler bulamadığı için ben de bulamıyorum, bunu tartışmıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Yine, asgari ücretten kalan 2.307 lira Sayın Bakan. Bu miktardan 1.500 lira ev kirası en az olarak -bugün Türkiye'de, Ankara'da 1.500 liraya ev yok- 180 lira su, 220 lira elektrik, 700 lira doğal gaz; toplam 2.600 lira ödeyince, daha doğrusu ödeyemeyince 293 lira açık kalıyor.

Değerli vekillerim, bu giderler arasında et yok, tatlı yok, çocuğun beslenme çantasına koyacak bir şey yok. Bu arada Demre Belediyesinin uygulamasını kaldıran iradeyi Cenab-ı Hakk'a havale ediyorum bir kez daha. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ulaşım yok, giyim yok, temizlik malzemeleri yok, telefon yok, internet yok, meyve yok, çay bile yok yani yok oğlu yok.

Yine, maalesef asgari ücretin görüşüldüğü Komisyonunda asgari ücretle geçinen işçi yok yani bu derdi çeken, bu kahrı çeken, asgari ücretle çalışan işçi yok ama işçinin derdini anlamayan sendika patronları veya -birkaç sendika hariç- ağaları var; bunların derdinden nasıl anlarlar, bilemiyorum. Tablo ortada, biz mutfaklar yanıyor dediğimizde bize inanmayanlar bu rakamları göz önüne alsınlar. Sayın Genel Başkanımızın gezdiği dolapların boş olduğunun bir göstergesi.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; daha önceki konuşmamızda da söylemiştik, bu bütçe AK PARTİ'nin veda bütçesi, elveda bütçesi çünkü bu bütçede ekonominin sorunlarını yapısal olarak çözecek hiçbir önlem yok çünkü bu bütçede millet yok, bu bütçede mutfak yok; bu bütçede vatandaşın temel gıdası peynir, zeytin, kuru fasulye ve pilav yok. Yoksulluk, yolsuzluk, yasaklar artmış; hukuka ve adalete olan güven yitirilmiş; emekli perişan, asgari ücretli perişan, taşeron çaresiz. İşsizlik rakamları rekor kırıyor, gençlerin umudu kalmamış; ataması yapılamayan gençlerimizin, üniversite mezunlarımızın hayalleri ölmüş. Çiftçi ne yapacağını bilmiyor; hayvancılıkla uğraşanlar borç batağında, hayvanlarını kesmek zorunda. Ekonomi yerlerde, gelir adaletsizliği zirvede; zengin daha çok zenginleşmiş, fakir daha çok fakirleşmiş; "orta direk" diye bir kavram kalmamış; mutfaklar yangın yeri, artık tencerelerde et değil dert kaynıyor. Bu bütçede bunların hiçbirine çözüm yok. Cana ve mala kasten zarar vermemiş, geçimini şoförlükle sağlayan ehliyet affı bekleyenler çaresiz, 2000 öncesi-2000 sonrası şeklinde ayırım yapılan bu yüzden farklı maaş alan emeklilerimiz çaresiz.

"2023 hedeflerinde enflasyon tek haneye düşecek." denildi, enflasyon aldı başını gitti. "İhracatta ileri teknoloji ürününün payı yüzde 20." denildi, yüzde 3'lerde kaldı. "İşsizlik oranı yüzde 5." Denildi, çift haneli rakamlarda devam ediyor. "İlk 10 ekonomiye gireceğiz." denildi, 22'nci sırada yerimizi bulduk. İhracatta 500 milyar hayal oldu. "Kişi başına düşecek millî gelir 25 bin dolar olacak." denilmişti, en son 9.500 dolarla övünüyoruz. Yoksulluk sınırı altındaki nüfus azalmak yerine çoğalmış. Enerjide dışa bağımlılık artmış. Ataması yapılamayan öğretmenler, mühendisler ilgili bakanlıklardan ümidini kesmiş. Kamu çağrı merkezlerinde çalışan kardeşlerimiz kadrolarını alamamış. Taşeron yasasıyla mağdur bir kitle ortaya çıkarılmış. EYT'liler 99 öncesi haklarının "ama"sız, şartsız olarak teslim edilmesini bekliyor. Engelli vatandaşlarımızın maaşında günün şartlarına göre bir uyarlama yok. Öğretmenlerimizin maaş düzenlemesinden ses seda yok. Ziraat mühendisleri atama bekliyor, biyomedikal mühendislerinin hâlâ gözü Hükümette. Kamuda geçici işçilerimiz daimi işçi kadrolarına geçmek istiyor. Fahri imamlar, vekil fahri imamlar, Kur'an kursu öğreticileri ve vekil imamlarımız da atama bekliyor. Şehit aileleri ve gazilerimiz arasında maaş farklılığının giderilmesi beklentisi var ve baktığımızda daha niceleri... İşte, bu bütçede bunlar yok; dedik ya bu bütçede millet yok, millet yok.

Siz, yirmi senede yapamadınız ama biz İYİ Parti olarak, Allah'ın izniyle hazırız. Genel Başkanımız Meral Akşener'in söylediği gibi bizim vizyonumuzda, ortak olmak için, hak ettiğimiz bir Türkiye'ye kavuşmak için, millet bizi çağırıyor. Türkiye'nin iyi ve cesur evlatları, Türkiye sahipsiz değil, milletimiz çaresiz değil, biz hazırız; liyakatli kadrolarımızla, projelerimizle, çözümlerimizle biz hazırız. Evet, ekonomik kriz var ama kimse merak etmesin; biz çözeriz. Evet, enflasyon var, pahalılık var ama kimse merak etmesin; biz çözeriz. Evet, yokluk var, yoksulluk var ama kimse merak etmesin; biz çözeriz. Evet, haksızlık var, hukuksuzluk var, adaletsizlik var ama hiç kimse merak etmesin; biz çözeriz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Çünkü Türkiye'nin çözülmeyecek sorunu yok, biz buradayız ve evellallah hepsini çözeceğiz, kimse endişe etmesin.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ’li arkadaşlarımız ve Sayın Cumhurbaşkanı hâlâ “Yapacağız, edeceğiz, biraz daha sabır.” diyorlar ama demir tava geldi kömür tükendi, akıl başa geldi ömür tükendi. AK PARTİ’nin de maalesef siyasi ömrü tükendi.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Ayhan Bey, amma uzattınız. Yaptık, ettik, bitirdik...

AYHAN EREL (Devamla) – Emin olun güneşin doğmasına az kaldı, hiç merak etmeyin. Zengin, mutlu ve huzurlu bir Türkiye hedefimize çok az kaldı; güneşli günlere, umutlu yarınlara inanın çok az kaldı. Ülkemizi yönetmek için hazırız. Milletimizin sıkıntılarını biz çözeriz ve Cenab-ı Hak şahidimiz olsun ki çözmek için yemin ettik ve hazırız. Müjdelersun İYİ Parti iktidarına çok az kaldı diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Tamer Osmanağaoğlu.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin 9’uncu maddesi üzerinde konuşmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle yüce Türk milletini ve heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yapılacak doğru tahliller, Türk milletinin gelecek yolculuğuna ışık olacak, tarihteki Türk mucizesinin temellerini idrak edebilmek de mümkün olacaktır. Tarihi insanlık tarihiyle eş olan, bıraktığı izler sadece askerî ve savaş becerileriyle sınırlı olmayan, ayak bastığı toprağa değer kazandıran, adım attığı coğrafyalarda adalet ve birlik ruhuyla iz bırakan Türk milleti iz bırakacağı yeni bir yüzyıla daha yürümekte ve bu yüzyıla Türk mührünü vurmak için gün saymaktadır. Tarih, fethettiği topraklara sömürge anlayışıyla yaklaşmayan, idareyi iradenin yegâne kaynağından aldığı kutla icra eden; dürüstlüğü, ahlaki ilkeleri ve ülkeleriyle sadece toprakları değil gönülleri de fetheden Türk milletini yine çağırmakta, hasretle bağrına basmak için sabırsızlanmaktadır. Evet, gönülleri fetheden, fethettiği gönülleri Türk-İslam kültürüyle yoğuran, unutulmaları hatırlayan, savaşları barıştıran, kargaşadan beslenenleri istikrarla buluşturan, Türk milletinin kıymetlisi, insanlığın umudu Türkiye Cumhuriyeti’nin 100’üncü yılının bütçesini görüşüyoruz.

Türkiye, küresel ekonomik krizlere, bölgesel savaşlara ve salgının ağır faturasına rağmen boyun bükmeyen, baş eğmeyen bir irade sergilemiştir. Evet, bu dik duruş belirli göstergeler açısından meşakkatli olmuştur fakat millet, kavlinden ve kararından bir adım geri atmamış, ilerleyişini sürdürmüştür. Karamsarlıktan beslenenlerin, felaket tellallığı yapanları, görmeyenlerin, kötümser söylemlerin sahiplerinin, yükselen eserlerin çağları aşan ideallerden beslendiğini idrak edemeyenlerin ümitsizlik aşılıyarak çıkar elde etmeye çalıştıklarını hep birlikte müşahade ediyoruz. Ama inancımızı kaybetmedik, sözlerimizi unutmadık, hedeflerimize ulaşma kararlılığımızdan vazgeçmedik çünkü biliyoruz ki vazgeçmek demek teslim olmak demektir, vazgeçmek ümitlerin suya düşmesi demektir çünkü vazgeçmek demek TEKNOFEST’leri dolduran, robotik çalışan, yapay zekâyâ merak salan, geleceğin dilini inşa etmek için yazılım öğrenen binlerce evladımızın umudunu kırmaktır. Evet, umut; umut, belki de 2023 yılını kodlamak için en doğru anahtar kelimedir. Kimisinin umudu, gençlerin gözündeki pırıltıyı daha da büyütmek, kimisinin umudu da güzel hayalleri tozlu raflara mahkûm etmektir. Açık şekilde ifade etmek isterim, Türk milletinin azametli ve ihtişamlı yüzyılına kavuşmak kararlılığımızdan vazgeçmeyeceğiz. (MHP sıralarından alkışlar) Türk milletinin huzurunda, Hakk’ın şahitliğinde verdiğimiz sözlerden dönmeyeceğiz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün omuzlarımıza yüklediği muasır medeniyetlerin de ötesinde bir medeniyete ulaşma sorumluluğunu inkâr etmeyeceğiz.

Değerli milletvekilleri, büyük Türk şairi Fazıl Hüsnü Dağlarca “Milletler, büyük evlatlarıyla soluk alırlar.” der yani bir millet, büyük evlatlarının zihniyle, yüreğiyle, inancıyla büyür. İşte bu bütçe, o büyük evlatların da bütçesidir; bu bütçe, kız çocuklarını okutup mühendis yapan annelerin, o kız çocuğu devasa işlere imza atınca göğsü kabaran babaların da bütçesidir. Hâl böyleyken, savunma sanayisine ayrılan 468,7 milyar liralık kaynakla hayallerini gerçekleştirip sadece babasını değil koskoca bir milleti gururlandıran, kamikaze “drone”larını geliştiren Mühendis İremleri takdir etmeyeceksek kimleri takdir edeceğiz? (MHP sıralarından alkışlar) Azimli çalışmalarıyla, gıpta edilen sağlam karakteriyle TCG Anadolu gibi şaheseri Türk milletine kazandıran denizlerimizin asenasıyla, Mühendis Medihalarla gururlanmayacaksa kimlerle gururlanacağız? İHA’larımızla, SİHA’larımızla, ULAQ’larımızla, onları geliştiren Türk mühendisleriyle gururlanmayacaksa kimlerle gururlanacağız? Hayata geçirilen projelerle hedeflerine koşan, sadece kendilerini değil, gözümüzün nuru Türk Bayrağı’nı da zirveye taşıyan Sıla Zeynep’leri ve sadece 2022 yılının ilk on ayında 4.560 madalya kazanan evlatlarımızı sahiplenmeyeceğiz de kimleri sahipleneceğiz? Çatışmalarla boğuşan, salgınlarla mücadele eden, sosyal buhranların pençesinde kıvranan dünyanın gıptayla baktığı eserlerin tüm ihtişamıyla yükseldiğini görmeyeceksek, Çanakkale’yi işgalcilere geçilmez kılan ecdadımızın ruhunu 318 metre yükseklikten, bulutların arasından, 1915Çanakkale Köprüsü’nden selamlayan Mühendis Ebruları alkışlamayacaksa kimleri alkışlayacağız?

Daha iki gün önce, o muhteşem eseri hep birlikte gördük. Türk mühendislerinin her türlü sınamaya göğüs gererek geliştirdiği, Türk milletinin kabiliyetlerini, Türk sanayicisinin potansiyelini gösteren akıllı otomobilimiz Togg misafirimizdi. Özel sektör ile devletimizin tam bir koordinasyon içinde imkânlarını entegre ederek ürettiği ve önümüzdeki aylarda yollarda sıkça karşılaşacağımız Togg akıllı otomobilimizi Türk milletine armağan eden ruhla övünmeyeceğiz de neyle övüneceğiz? Salgın döneminde, ABD cesetleri aylarca tır dorselerinde saklamak zorunda kalırken, AB ülkelerinin birçoğunda altyapı yetersizliğinden dolayı hastalar evlerinde ölüme terk edilirken, yüz binlerce sağlık çalışanımızın salgınla mücadelesini kahramanca sergiledikleri, Türk milletine hizmet ettikleri şehir hastanelerini görmeyeceğiz de neyi göreceğiz? Bu vesileyle, millî meselelere bu bakış açısıyla yaklaşmayanların durumu bu gözle tekrar değerlendirmesini umuyoruz çünkü stratejide yapılan hatalar taktikle düzeltilemez. Bu milletin derdiyle dertlenmeyenler, heyecanını ve ümidini paylaşmayanlar, sonrasında süslü cümlelerle, ambalaj ve makyaj hileleriyle durumu kurtaramayacaktır.

Değerli milletvekilleri, biz ülkücülerin “büyük Türkiye” kavramı merhum münevverimiz Dündar Taşer’le özdeşleşmiştir. 2023 Türkiye Yüzyılı olurken ve adım adım büyük Türkiye inşa edilmekteyken onun şu tespitini yinelemek isterim: “Milletçe daha güçlü, daha müreffeh, daha hür bir hâle gelmek, hiçbir yabancının yardımına muhtaç olmadan millî davamızı halletmek için yeryüzünde layık olduğumuz itibarı hep korumak en önemli millî hedefimizdir.” İşte, bu hedeflerin birleştiği çatının adı da Cumhuriyet’tir. Liderimiz Sayın Devlet Bahçeli’nin ifade ettikleri gibi, Cumhuriyet cumhuriyetin iradesidir, millî bekanın nefesidir; Cumhuriyet istikbalin sesi, milletin ta kendisidir diyerek bütçemizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Teşekkür ederim. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; geçen hafta burada yaptığım bir konuşma sonrasında hakkımda kınama kararı verildi. Bu karar, yanlış ve haksız bir karardır. Biz milletvekili olarak mazlum insanlara yapılan ihlalleri duyurmak durumundayız, ifade özgürlüğü içindeki cümlelere kınama cezası verilemez.

Şimdi, bakın, bu kınama cezasına AK PARTİ-MHP Grubu eşlik ettiği gibi maalesef ki İYİ Parti ve CHP Grubu da eşlik etti; bunu üzüntüyle karşılıyorum çünkü daha bir hafta önce İYİ Partili Vekil burada darbedilmişti ve bir özur de dilememişti. Yine, bu zulümat bakanlığını eleştirmiştim. Eleştirmeden dolayı, sorduğum bir sorudan dolayı kınamaya eşlik etmişti CHP'liler fakat iki gün önce bu bakanlığın, bu zulümat bakanlığının önünde protesto yaptılar. Bir karar versin CHP, hangi hareketi doğru diye soruyorum.

Şimdi, bu çıplak arama mevzusunu ben burada anlattığım için Adalet Bakanlığı bir açıklama yaptı. Bakın, bu açıklamadan sonra ben dedim ki dönüp mahpus eşlerine bir sorayım “Yanlışım var mı?” diye. Sordum mahpus eşlerine, onlar da dediler ki: “Biz cezaevine gittik. Erkek memurla bir tartışma yaşayınca o bizi cezalandırdı; kadın memurlara 10 yaşındaki kızımın ve 14 aylık bebeğimi detaylı araması emrini verdi. 10 yaşındaki kızım çıplak arama odasından çıktığında titriyor ve ağlıyordu; memurlara yeter artık dedim, aldım çocukları.” Yaşanan hadise bu. Bakın, Adalet Bakanlığı denen zulümat bakanlığı yine yalan atmış. Ben bu açıklamayı çöp olarak görüyorum ve burada bunu çöpe atıyorum.

Ardından, bu kınama kararı bana verildiği için Bülent Turan beni etiketleyerek bir “tweet” atmış, ne demiş bakın: “Böcek olmayı göze alırsanız ezilince ses çıkarmayacaksınız.” Bana diyor bunu. “Nasıl da bak kınama kararı aldirttik.” diyor. Bunu İYİ Parti ve CHP de duysun. Ardından, biz kendisine şunu söyleyelim: Sadece bizi böcek olarak görmüyor, tüm toplumu böcek olarak görüyor aslında. Bakın, bana zalimlerin gücü yetmez, onların gücü bebelere, hamile kadınlara, çocuklu annelere yeter ancak. Sizin gücünüz şunlara yetmez ama: “Aptal olma.” diye “tweet” atan Trump’a yetmez, çitınız çıkmaz. Parayı bastırıp davayı bitiren, Mavi Marmara’yı bitiren İsrail’e gücünüz yetmez. “Kaşıkçı dosyasını gönder bakalım.” diyenlere gücünüz yetmez sizin. Bizi ve bu toplumu böcek gibi görenlere şunu söyleyelim: Öyle sivrisinekler vardır ki Nemrut’u yerden yere vurmıştır, öyle çekirgeler vardır ki fravunları yerden yere vurmıştır. Öyle, millete bakıp böcek muamelesi yapmayın.

Bakın, ben Anayasa Mahkemesi kararıyla bu Meclise dönen bir milletvekiliyim. Şu anda ne oluyor biliyor musunuz? İnanılmaz bir şey yaşanıyor, Ankara İdare Mahkemesi OHAL Komisyonunun ret kararına karşı yaptığım itiraza da ret verdi. Neden biliyor musunuz? Anayasa Mahkemesi OHAL Komisyonunun tüm argümanlarını çürütmesine rağmen idare mahkemesi oturmuş iki sene düşünmüş, ceza dosyasını istemiş, orada ceza verilmeyen delilleri almış, incelemiş; onlar üzerinde bir kahvehane muhabbeti yapar gibi karar vermiş “ret” demiş. Yani Anayasa’yı ayaklarınızın altında böcek gibi çiğniyorsunuz, haksız değilsiniz; evet, böcek gibi çiğniyorsunuz.

Başka kimi böcek gibi çiğnemeyi düşündünüz? Roboski katliamı. 34 kişinin üstüne bombaları yağdırdınız; kafa, kol, bacak, paramparça ettiniz. Evet, hakikaten, bakın, böcek gibi ezdiniz o insanları; hiçbir şekilde de hesap vermediniz.

Burası neresi? Batman Belediyesi, kayyum atadığımız bir belediye. Kürt halkının iradesini böcek gibi ezmeyi düşündünüz ama o halk dimdik ayakta, bu muamelelerinize kesinlikle baş eğmiyor, boyun eğmiyor; bunu bir iyi bilin.

Yine, bakın, Kürtün yetişkinine yaptınız da çocuğunu mu bıraktınız ya? Ceylan Önkol, öldürüldü; cezasız kaldı, kimse hesap sormadı. Helin Hasret Şen, onun kanının aktığı yerde, o gün oradaydım ve daha sonrasında; konuyu yedi yıldır takip ediyorum. Helin Hasret Şen’in ailesi artık sorunlar yaşıyor, psikolojik sorunlar yaşıyor ama adalet yok, adalet; evet, hakikaten böcek gibi ezirsiniz arkadaşlar.

Miraç Miroğlu zırlı bir araçla ezildi, ceza geldi mi? Hayır, üstü örtüldü. Böcek gibi ezdiğinizizi düşünüyorsunuz.

Uğur Kaymaz 12 yaşında 13 kurşunla vuruldu, böcek gibi ezdiğinizizi düşündünüz.

Bakın, bitmedi, hasta mahpuslara da yapmadığınızı bırakmadınız. Leyla Kurt, şu gördüğünüz kadın, kanser hastasıydı. Eşine denetimli serbestlik verilmiyordu “Ölüm döşeğinde, denetimli serbestlik verin.” dedi, yalvardı ama son nefesini verdi, acımasızca ona verildi.

Garibe Gezer, yerlerde sürükleniyor. O, yerlerde sürüklenmiyor, insanlık yerlerde sürükleniyor arkadaşlar.

Bakın, mahpuslara neler yaptınız: Şu 2 mahpus, Abdo Baran ve Veysel Atasoy, 2’si de yoğun bakımda kelepçeli bir hâlde vefat etti. Böcek gibi ezmeyi düşündünüz insanları, insanlık dışı işler yaptınız; iyi bakın, bunlar karşınıza çıkacak.

Yine, bakın, şu görüntü, dünden, ATV’den, Esra Erol... Şu anne yavrusuna sarılırken Kürtçe iki kelime söyledi diye yandaş medyanız ATV anında sesini kesti. Kürtçeyi de böcek gibi gördünüz, öyle bir Kürtçe kelime, cümle duyduunuz mu “Kesin sesleri!” diye haykırdınız.

Bitmedi, burası neresi? Gezi Parkı. Bakın, genç bir kadının gözüne gözüne nasıl biber gazı sıkıyorsunuz, görüyor musunuz?

Yine, bakın, Sayın Kılıçdaroğlu var burada. Çubuk’ta o linç ediliyordu, bakın, linç ediliyordu. Muhalefeti de böcek gibi gördünüz, peki, onu linç edenlere bir ceza var mı? Yok. Böcek gibi gördüğünüzün tarihî fotoğrafı, Yusuf Yerkel; Soma’da 301 madenci öldürülmüş ve itiraz eden bir madenciye nasıl da tekme atıyor, görüyor musunuz. Evet, hakikaten böcek gibi eziyorsunuz, vicdanınız bunun hesabını veriyor mu? Şu fotoğrafları unutmayın.

Doğayı da böcek gibi ezdiriniz. Bakın, burası Erzincan İliç. Bu altın madeni siyanür saçıyor suya, toprağa; doğayı da yine böcek gibi eziyorsunuz. Şu sığınmacılar Pazarkule’de -o gün oradaydım şu fotoğraf çekilirken, Meclis heyetiyle gitmiştim- gözümüzün önünde bu insanlar öldürülüyordu ve oradaki iktidar yetkililerinin umurunda değildi. Bir şantaj olarak, bir blöf olarak, zavallı binlerce insan orada koz olarak ileri sürülüyordu. Böcek gibi görüyordunuz bu insanları, böcek gibi!

Bakın, KHK’lileri de böcek gibi gördünüz. Şu belge elimde, tarihî bir belge. Bakın, bir KHK’li bankaya gidiyor, Malatya’da Vakıfbanka gidiyor, hesap açmak istiyor, kendisine diyorlar ki: “Sen KHK’lisin kardeşim, yasaklı T.C. var, sana hesap açamayız.” işte belgesi.

Gökhan Açıkkollu, bakın, İstanbul Emniyet Müdürlüğünde yoğun işkence sonrasında fenalaşarak hayatını kaybetmiş bir tarih öğretmeni, KHK’yle ihraç bir öğretmen. Hakkında hiçbir yargısal süreç olmamasına rağmen vatan haini ilan edildi. Adam gözaltında ölüyor işkence sonrası ve ailesi alıp onu mezara gömmek istedi, ona dediler ki: “Ancak bir mezarlığa gömersin, hainler mezarlığına gömersin.” Ailesi “Olmaz öyle şey.” dedi, aldı memleketine götürdü. Diyanet emir verdi, dedi ki: “Bu kişinin cenaze namazı kılınmayacak.” İmam cenaze namazını kıldırmadı, zor bela insanların elinden kurtularak toprağa inebildi bu cenaze. Bakın, gencecik, pırl pırl bir öğretmene neler yaptınız, böcek muamelesi yapıyordunuz.

Şu bebek, bakın, Demet-Ersal Hırka’nın bebeği bu. Elâzığ Cezaevinde Demet Hanım ve beş buçuk aylık bebek cezaevi koşulları kötü olduğu için cezaevine alınmıyor. Beş buçuk aylık bebek ara sıra cezaevine getiriliyor. Çatlarcasına ağlıyor bu bebek, anne zaten sürekli ağlıyor ve bu zulmü devam ettiriyorsunuz. Anne, baba tutukluluklar aileleri mahvediyor, büyük dramlar oluşuyor, umurunuzda değil. (HDP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkanım...

BAŞKAN – Sayın Özel, size söz vereceğim.

Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

39.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davaya ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, dakikalar önce İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davada karar açıklandı. Kendisine iki yıl yedi ay hapis cezası ve siyasi yasak verildi. Şöyle hatırlayacak olursak Sayın Ekrem İmamoğlu 31 Mart seçimlerini 13 bin küsur bir farkla kazanmış, ardından tartışmalı tekrar sayımlar ve seçimin iptali gerçekleşmişti. Sonra İstanbul seçmeni 24 Haziranda bir kez daha sandığa gitti ve yaşanan bu sürece itirazını 806 bin farkla Ekrem İmamoğlu'nu göreve getirerek belli etti. Sayın İmamoğlu o günden beri İstanbul'a hizmet ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 30 Ekim 2019'da Strazburg'da Yerel Yönetimler Kongresi'nde, seçimle ilgili bir soru üzerine demişti ki: “Seçim döneminde kamu kaynakları iktidar lehine kullanıldı.” Bunun üzerine İçişleri Bakanı Süleyman Soylu: “Ey ahmak, gidip yurt dışında Türkiye'yi şikâyet ettin.” demişti. Kendisine gazeteciler bunu sorunca da “Ben ahmak değilim, esas İstanbul seçimini iptal edenlerdir ahmak.” demişti karşılıklı olarak. Bunun üzerine dava açıldı “Sen YSK'ye hakaret ettin.” diye. O dava bugün, iki yıl yedi aylık bir ceza ve siyasi yasak getiriyor; tabii bunun istinafi var, tabii bunun Yargıtay aşaması var. Ama şu andaki Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı, Siirt'te, meydana okuduğu bir şiirden dolayı İstanbul Belediye Başkanlığından alınmış, büyük bir mağduriyet yaşamış ve bunun üzerinden bugünkü siyasi yürüyüşü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Süreç hep tartışılmıştı, hep konuşuluyordu. Cumhuriyet Halk Partisi, o siyasi yasağın kaldırılması için Adalet ve Kalkınma Partisiyle burada Anayasa değiştirdi.

Şimdi, bu ülkeyi yöneten Recep Tayyip Erdoğan kendisine yapıları yine şu anda İstanbul'unun “yönet” dediği Ekrem İmamoğlu'na... O zaman “Recep Tayyip Erdoğan yönetsin.” demişti, birileri siyasi yasak getirdi; şimdi “Ekrem İmamoğlu yönetsin.” dedi, siyasi yasak geliyor. Bu, tarihî bir çelişki, tarihî bir savrulma, tarihî bir yüzleşme ve aslında bir zamanlar “erdemliler hareketi” diye yola çıkanların karşısına tarihin doğrudan tuttuğu koca bir aynadır. Elbette ne boyun eğeceğiz ne tehdit edeceğiz; ne boyun eğeceğiz ne boyun eğdireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bitiriyorum.

Ama Cumhuriyet Halk Partisi olarak her zeminde mücadele edeceğiz. Ama bir gerçek var: FETÖ yargılamalar sırasında 12 Eylülü aratıyordu, sizin de FETÖ'nün yöntemlerini aratmadığınızı söyleyemez. Bu kadar açık kumpaslar, bu kadar iki kere iki dört edecek bir gerçekliği, Ağrı Dağı gibi bir gerçekliği görmemek, okuduğunu anlamamak, sözü bağlamından kopararak “Heyet hâlinde görev yapıyorlar, ceza verilir, men verilir.” diye, “Onlara hakaret etti.” diye Süleyman Soylu'yla polemiği Yüksek Seçim Kurulunun üzerine almak; bunlar, tarih önünde verebileceğiniz cevaplar değil. Biz tarih önünde direniriz, haklılığımızı anlatırız, nasıl 13 bin oydan 860 bin oy farkla millet kendi iradesini baş tacı değil alaşağı yapanları alaşağı ettiyse günü gelir, bu millet sandığa gider, bu haksızlığa, bu vicdansızlığa, bu kumpasçılığa cevabını verir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ama siz geldiniz, yirmi yıl önce bu mağduriyetleri anlatarak bu milletin insafına, irfanına, vicdanına sığındınız; şimdi, irfansız, vicdansız ve insafsız bir şekilde size yapılanın mislini -hem de öyle birtakım odaklar değil- bile isteye, planlaya tasarlaya, saraydan milimetrik planlarla yöneterek bu hâle getiriyorsunuz. Zulmünüz artsın ki sonunuz gelsin. Zulmünüz çok oldu, sonunuz yakındır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Dervişoğlu, buyurun.

40.- İzmir Milletvekili Dursun Müsavat Dervişoğlu'nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davaya ilişkin açıklaması

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün hepimizin karar beklediği bir mahkeme süreci vardı. Aslında adil bir karar da beklemiyor değildik fakat alınan bu yargı kararıyla halk egemenliği ilkesi iktidar tarafından görüyoruz ki rafa kaldırılmıştır. Bugün sadece Sayın İmamoğlu'na oy verenlerin veya İstanbulluların değil, aslında tüm vatandaşlarımızın hakkı ve hukuku çiğnenmiştir. Hak bilmez, hukuk tanımaz bu düzene önümüzdeki ilk seçimde de son verileceği herkes tarafından iyi bilinmelidir. Orta yerde bir mağduriyet söz konusudur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

DUR SUN MÜSA VAT DER VİŞ OĞ LU (İzmir) – Bu mağduriyeti ilk yaşayan, böyle bir kararla, yine mahkeme kararıyla, tartışmalı bir mahkeme kararıyla siyasi hakları elinden alınmış bir Cumhurbaşkanımız var yani Türkiye böyle bir şeyi geçmişte de tecrübe etti. Seçimin arifesinde önümüzdeki süreci şaibeli hâle getirecek mahkeme kararlarının alınmasına İYİ Parti olarak ziyadesiyle karşıyız. Biliyoruz ki istinaf var, temyiz yolu var ama bu karar yargıda vesayetın devam ettiğinin bir delili olarak demokrasi tarihimize ve hukuk tarihimize geçecektir. Kararın mağdur etmeye çalıştığı insanların ne olacağı önümüzdeki süreç içerisinde de görülecektir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Oluç...

41.- İstanbul Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davaya ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, aynı zamanda bir İstanbul Vekili olarak konuşuyorum. Bugün mahkemede verilmiş olan, hukuksuz, yargı mekanizmasıyla alakası olmayan, tamamen demokratik siyasete ve halkın iradesine yönelik çok açık bir müdahale ve saldırı olan bir karardır; tartışmasız böyledir bu bizim için. Yani Türkiye'de aslında yargı mekanizmasının ne kadar bağımlı ve tarafı olduğunu gösteren, yargı mekanizmasının yürütmenin tahakkümü altında hareket etmek zorunda bırakıldığı bir dönemi yaşadığımızı gösteren çok önemli bir örnek karar olmuştur.

Aslında İstanbul halkının iradesi açıkça çiğnenmiştir, İstanbul halkının iradesi açıkça yok sayılmaktadır ve demokratik siyasete çok açık bir müdahaledir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Şimdi, elbette ki hukuki süreç tamamlanmış değil, devam edecektir ama şunu çok açık biliyoruz ki bu konu siyasi bir konudur, hukuki bir konu değildir.

12 Eylül 1980 darbesinden sonra siyasetçilere getirilmiş olan yasaklara karşı da mücadele etmiş birisi olarak söylüyorum, siyasi yasakları hangi partiler ya da siyasetçiler için getirilirse getirilsin asla kabul etmedik çünkü siyasi yasaklar yoluyla toplumsal muhalefet ve demokratik siyaset alanı esas itibarıyla yürütme ve iktidar tarafından dizayn edilmeye çalışılmaktadır yani halk iradesiyle değil, iktidarın öngördüğü şekilde bu alanlar dizayn edilmeye çalışılmaktadır, hukuk yerle bir edilmektedir. Bugün bir örneğini daha gördük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Tamamlıyorum efendim.

“Siirt’te bir şiir okudum ve büyük zulme uğradım.” diyen bir Cumhurbaşkanı’nın, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanının bugün böyle bir zulmün arkasında durması ve bunu teşvik etmesi gerçekten ibret verici bir durumdur.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – İşine gelince Anayasa, işine gelmezse...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (İstanbul) – Bir kez daha söyleyelim ki bu tür kararları çok yaşadık; bize yönelik, HDP’li belediye eş başkanlarına ve milletvekillerine yönelik bu tür kararlar çok alındı ve alınmakta. Keşke demokratik siyaseti bu şekilde dizayn etme çalışması olmasaydı ve demokratik siyaset kendi alanında kendi hesaplaşmasını yapabilseydi çok daha hayırlı bir dönem yaşamış olurduk. Bu kararı kesinlikle tanımiyoruz ve kabul etmeyeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkürler.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Böyle bir şey yok ya!

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu...

42.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu’nun, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’nun yargılandığı davaya ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Böyle bir müzakere yapılamaz Başkan. Anayasa 138 açık; görülmekte olan bir davayla alakalı beyan, söz, görüşme yapılmaz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Rabia Naz Komisyonu” diye bir komisyon kurdu bu Meclis, Rabia Naz Komisyonu; nasıl kurdu? Susurluk Komisyonu nasıl kuruldu? Rabia Naz Komisyonu nasıl kuruldu? Görülmekte olan dava değil mi? Komisyon kurmuş işte.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Değerli milletvekilleri, biraz evvel yapılan değerlendirmeler çerçevesinde şunu ifade etmek isterim ki Anayasa’nın 138’inci maddesine göre, görülmekte olan bir dava hakkında yasama Meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasında ilgili soru sorulamaz, görüşme yapılamaz veya herhangi bir beyanda bulunulamaz. Dolayısıyla burada kuvvetler ayrılığı prensibine göre yasama, yürütme ve yargı erkleri birbirinden ayrıdır.

FETHİ AÇIKEL (İstanbul) – Nerede ayrıdır?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bağımsız ve tarafsız yargı kendi kararını verir.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Ne bağımsız, siyasi karar ya! Ne bağımsız ya, bırakın ya; çocuk mu kandırıyorsunuz!

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen sessiz...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu kararı veren Türkiye Cumhuriyeti devletinin yargı organlarıdır.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sarayın hâkimi, sarayın hâkimi...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu kararın kesinleşmesi, bozulması yine yargı organlarınca, yargı yolu açık olmak üzere istinaf ve Yargıtay safhalarıyla ortaya çıkacaktır.

FETİ YILDIZ (İstanbul) – Görülmekte olan bir dava hakkında görüşme yapılamaz.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sarayın hâkimi karar verdi; bağımsız değil, bağımsız değil, geçin o işi. Göz göre göre ya, bırakın bu işi, yalan söylemeyin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla bunun dışındaki bütün değerlendirmeleri doğru bulmadığımızı ifade ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Sarayın hâkimi karar verdi, bırakın bu işi. Ne yargısı, ne kanunu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda Sayın Cumhurbaşkanımıza, Genel Başkanımıza yapılan atıflarla ilgili şunu ifade etmek isterim ki -Siirt'te okuduğu bir şiirle ilişkilendirilerek değerlendirmeler yapıldı- Millî Eğitim Bakanlığının yayınlamış olduğu kitaplardaki Ziya Gökalp'ın bir şiirinin okunması münasebetiyle bir dava görülmüştü.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu ayrı bir meseledir, bununla ilgili ilişkilendirilmesi de doğru değildir ve Sayın İmamoğlu'nun Yüksek Seçim Kurulu üyelerine hakaret ettiği iddiasıyla ilgili yapılan yargılamada bir karar verilmiştir, bunun kanun yolları açıktır.

Bu konuyla ilgili yasama Meclisinde görüşme yapılamayacağını da ifade etmek istiyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Hâkimi niye değiştirdiniz?

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

3.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'in, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yargılandığı davayla ilgili konuşan hatiplerin sadece siyasi bir değerlendirme yaptıklarına ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, henüz kesinleşmiş bir karar olmadığı açık; bütün milletvekillerimiz de, Grup Başkan Vekillerimiz de Anayasa, Anayasa 138, bunları biliyorlar. Burada mahkemeleri değil, bir siyasi değerlendirme yaptı arkadaşlar.

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) – Mahkemenin kararı da siyasi Sayın Başkan.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Evet, şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Onursal Adıgüzel.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe kanunu teklifinin 9’uncu maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

On gündür bir bütçe maratonu içindeyiz. Tabii ki 2023 bütçesini hep birlikte değerlendirdik. Bu arada Adalet ve Kalkınma Partisinin de son yirmi yılının muhasebesini yaptık burada. Bugün bu saatlerde alınan karar da açık ve net bir şekilde göstermiştir ki bu Adalet ve Kalkınma Partisinin son bütçesidir, iktidarın son bütçesidir. Bu, iktidarınızın, zulmünüzün son altı ayına girdiğinizin en önemli göstergesidir değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Buradan size söylüyorum: Seçim günü, yirmi yılda yaptıklarınız, hukuksuzluklar, haksızlıklar gözünüzün önünden film şeridi gibi geçecek; diyeceksiniz ki: “Unutalım bunları, biz böyle bir şey yapmadık.” Hayır, bu haksızlığı, bu antidemokratik uygulamaları biz size unutturmayacağız; bir daha bu ülkenin başına bu kadar liyakatsiz, bu kadar âciz, bu kadar antidemokratik uygulamalara imza atan bir iktidar gelmesin diye. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, sanıyorsunuz ki gitmeyeceğiz; öyle bir gideceksiniz ki haksız, hukuksuz yere milletin iradesine ket vurduğunuz için gideceksiniz; milyonları açlık sınırının altında yaşattığınız için gideceksiniz; kadınları, bir gecede -Meclisi de baypas ederek- kaldırdığımız İstanbul Sözleşmesi’yle, şiddetle baş başa bıraktığınız için gideceksiniz; madenlerde canını tırnağına takıp çalışan işçileri ay sonunu getiremedikleri hâlde umursamadığınız için gideceksiniz; emeklinin “Kırama maaşım yetmiyor.” feryadını duymadığınız için gideceksiniz; bin lira fark alabilmek için sınavdan sınava koşan, meslek onurunu ayaklar altına aldığımız öğretmenlerin sesini duymadığınız için gideceksiniz; İstanbul’un, 16 milyon İstanbullunun iradesini yok saydığımız için gideceksiniz. Vatandaş seçimi bekliyor, milyonlarca insan sandığı bekliyor.

Değerli arkadaşlar, gidiyorsunuz, gidiyorsunuz ama hiç güzel de bir miras bırakmıyorsunuz. Arkanızdan kimse “İyi bilirdik.” demeyecek; sadece çocuk istismarcıları, mafya baronları, uyuşturucu baronları ve 5’li çeteleriniz bunu söyleyebilir ama 85 milyon sizi uyuşturucuya, mafyaya teslim olmuş, antidemokratik uygulamalara imza atan, çocuk istismarcılarının önünü açan, kurumları batırmış, liyakatten anlamayan bir hâlde hatırlayacak.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Tümünü reddediyoruz.

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Değerli arkadaşlar, siz nasıl bu hâlde geldiniz? Yirmi yıl önce sizin Genel Başkanınız bir şiir okuduğu için cezalandırılmadı mı? Siz o gün “Biz yasaklarla mücadele edeceğiz.” “Siyasi yasakların karşısında duracağız.” diyerek ortaya çıkmadınız mı? Bugün ne yapıyorsunuz? Aldığınız güçle, iktidarınızı kaybetmemek için hep bir ağızdan bütün uygulamalara imza atıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bakın, size sadece bir paragraf okuyacağım: “Son olaydan görüyoruz ki yargı gerçekten de bağımsız değil, kararlarının onanması bu durumu tescil etmiştir. Böylece yargının işleyişine adalet ilkesinin değil, siyasetin egemen olduğu bir kere daha ortaya çıkmıştır. Siyasi rakiplerimiz, güç ve çıkar odakları seçim sandıklarında karşımızda duramayacaklarını, önümüzü kesemeyeceklerini iyiden iyiye anlamış olmalıdırlar ki böyle bir yola başvurdular. Bu yol yanlış bir yoldur çünkü adalet, gün gelecek, yargıyı siyasallaştıranlara da lazım olacak.” Bunu kim söylüyor? Bunu sizin Genel Başkanınız, siyasi yasak aldığı İstanbul Büyükşehir Belediyesindeki görevinden alındığında söylüyor.

Siz, İstanbul’da 31 Mart akşamı her türlü usulsüzlüğe, her türlü haksızlığa başvurduunuz; oy çalmaya çalıştınız, 27 bin oyluk farkı Türkiye tarihinde görülmemiş bir içtihatla defalarca saydırarak 13 bin oya kadar düşürdünüz. Sonra, YSK’yi de siyasallaştırdığınız için, bütün kurumları siyasallaştırdığınız için, haksız hukuksuz yere elde ettiğiniz verileri, kişiye özel hassas sağlık verilerini, bir kişinin memur olup olmadığını içeren kişisel verileri kullanarak 6 Mayıs’ta YSK’yi baskı altına alarak seçimleri iptal ettiniz. Peki, ne oldu? 23 Haziranda seçmen size öyle bir şamar vurdu ki 800 bin oyla tekrar Ekrem

İmamoğlu'nu İstanbul Belediye Başkanı yaptı. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Ama siz iflah olmazsınız değerli arkadaşlar. İstanbul gitti, bunu bilin, Türkiye de gidecek. Çünkü siz -İstanbul'un rantını, İstanbul'un kupon arazilerini rüyasında gören Genel Başkanınıza bunu tekrar söyleyin- eğer halkın iradesine, milletin iradesine uymazsanız bu millet sizi şamaroğlanına çevirir.

Değerli arkadaşlar, bu kürsüye her çıktığımızda 2019 seçimlerine kadar ne dediniz? "Milletin iradesi." dediniz, "Biz sandıkta kazandık." dediniz. Şimdi ne yapıyorsunuz? Şimdi "yargı bağımsızmış" diye buradan Grup Başkan Vekiliniz söylemlerde bulunuyor. Peki, siyasallaşmış yargıdan şikâyet eden Genel Başkanınız, bu yollardan gelen Genel Başkanınız konuştuğu zaman da mı "Yargı bağımsızdı." diyordunuz?

Değerli arkadaşlar, bu ayarını bozduğunuz kantar yarın sizi de tartacak. Türkiye'de demokrasiyi ayaklar altına alan bu karar, 31 Mart gecesi, 6 Mayıs'ta, 23 Haziran gecesi tekrar yayımlandı.

Biz bir şey söyledik: Hak yemedik, kimseye de hakkımızı yedirmeyiz! Ekrem İmamoğlu şunu söyledi, dedi ki: "Ben kimsenin hakkını yemedim." Biz Cumhuriyet Halk Partili milletvekilleri olarak sandıkların üzerinde, Millet İttifakı'yla birlikte oylarımızın peşine düştük. Siz, bugün, sahada bükemediğiniz, er meydanında bükemediğiniz bileği, mahkeme salonlarında, masabaşlarında haksızlıkla, hukuksuzlukla elimizden almaya çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, Ekrem İmamoğlu hak yemedi, kimseye haksızlık etmedi, hakkını da yedirmeydi; biz de size Ekrem İmamoğlu'nu yedirmeyiz! (CHP sıralarından alkışlar) Bu gök kubbeyi başınıza yıkarız, aklınızı başınıza alın! Böyle haksız, hukuksuz, 4 milyondan fazla İstanbullunun vermiş olduğu oylarla göreve gelen bir Belediye Başkanını...

Bütün yargı sürecini takip ettik. Hâkimin "Bu sözlerin Süleyman Soylu'ya söylendiği açıktır. Buna beis mi var?" dediği bir ortamda, bugün YSK temsilcilerinin hedef alındığını söyleyerek şartlı, talimatlı bir karar alınmıştır ama asıl olan, bu kararın siyasi bir karar olmasıdır. İstanbul'un kaynaklarının 16 milyon İstanbullu için kullanılmasından rahatsız olanların, İstanbul'un rantından aldıkları paylar kesilenlerin... Burada hep birlikte gördük arkadaşlar, İstanbul'un rantını bu Meclisteki milletvekilleri de yiyor; kimisi burs almış, yurt dışına gitmiş; kimisinin kardeşi, kimisinin yakını; hepsi bu çarkın içinde. Bugün de görüyorsunuz, böyle sessizler. Kendi Genel Başkanları ne demiş? "Yargıyı siyasallaştıranlara da lazım olur o yargı." demiş. Buradan, emin olun, siz, bugün aldığımız bu siyasi kararların altında ezileceksiniz, bu millet size öyle bir ders verecek ki. Hani dediniz ya "İstanbul'u kaybeden Türkiye'yi kaybeder." Türkiye'yi değil, bütün her şeyinizi kaybedeceksiniz; sizi sandıktan bu millet jiletle kazıyacak, jiletle. Bunu hep birlikte yaşayıp göreceğiz. (CHP sıralarından alkışlar) Burada siz kafa sallıyorsunuz ya, gözünüzün içine baka baka... Nerede olursanız olun, sizin Meclise gelme şansınız yok. Hep birlikte yaşayacağız, hep birlikte bunu göreceğiz.

Ben tekrar şunu söylüyorum: Haksızlıktan, hukuksuzluktan, antidemokratik uygulamalardan medet uman iktidar aslında kendi sonunu hazırlamıştır. Burada yaptığı çeşitli yasa değişiklikleriyle seçim...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ettim Sayın Adıgüzel, süreniz tamamlandı.

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Süre vermeyecek misiniz?

BAŞKAN - Yok.

ONURSAL ADIGÜZEL (Devamla) – Peki. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Kadir Aydın.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA KADİR AYDIN (Giresun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Şahsım ve AK PARTİ Grubu adına Gazi Meclisimizin kıymetli üyelerini ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhuriyetimizi kuran Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü ve bu zamana kadar gelmemizi canları ve kanlarıyla sağlayan aziz şehitlerimizi ve kahraman gazilerimizi rahmet ve minnetle anıyorum.

Yaklaşık on gündür aralıksız olarak 2023 yılı bütçemizin ve 2021 yılı kesin hesabının karara bağlanması için çalışıyoruz. Elbette, bu bütçe, mutlak anlamda ideal olan bir bütçe değildir. Ancak bu bütçe, merkezinde milletimize ve devletimize hizmeti esas alan, imkânları devlet ve millet için ideal seviyede kullanan, milletimizin geleceğine ışık tutan ve dertlerimize çözümler getiren bir bütçedir. Bu bütçe, IMF'ye direnişin bütçesidir; bu bütçe, yerli ve millî imkânlarla büyümeyi hedefleyen bir bütçedir. Bu bütçede büyüme var, bu bütçede istihdam var, bu bütçede ihracat var, bu bütçede üretim var, bu bütçede alın teri, bu bütçede emek ve bu bütçede samimiyet var. Bu bütçede mavi vatan var, bu bütçede 784 bin metrekaare ülke toprağı ve bu bütçede 85 milyon milletimiz var. Bu bütçe, milletin kendi çocukları tarafından hazırlanmış ve milletin istikametine ışık tutan bir bütçedir. Bu bütçe, Osmancık'taki çeltikçinin; bu bütçe, Giresun'daki fındıkçinin; bu bütçe, Urfa'daki tahılının; bu bütçe, Nevşehir'deki patatesçinin, Antalya'daki sebzeçinin, Adana'daki karpuzcunun, Mersin'deki muzcunun, Tokat'taki kirazcının, Amasya'daki elmacının, Çorum'daki leblebicinin, Malatya'daki kayısıcının, Antep'teki fıstıkçının bütçesidir. Bu bütçe, narenciye üreticilerinin, pamuk üreticilerinin, zeytin üreticilerinin, çay üreticilerinin, üzüm ve incir üreticilerinin bütçesidir. Bu bütçe, talimatlarla bu ülkeyi yönetmek ve milletimize istikamet çizmek isteyenlerin; bu bütçe, yalancı vaatlerle milletimizi kandırmak isteyenlerin; bu bütçe, yaşadığımız her olumsuzluğa millet adına üzölmek yerine her olumsuzluğu kendilerini iktidara taşıyacak bir fırsat olarak görenlerin bütçesi değildir. Bu bütçe, savaştan beslenip barış çağrısı yapanların değil; bu bütçe, aristokratça bir yaşam sürüp "emek ve alın teri" diyenlerin değil; bu bütçe, ömründe girmedikleri gariban evlerini ve ibadethaneleri seçim dönemlerinde mesken tutanların değil; bu bütçe, ülkenin çocuklarını esarete teslim etmemek için kendi çocuklarını yetim bırakan Ömer Halisdemir'lerin; bu bütçe, Avrupa'nın yalancı masallarına aldanarak yola çıkıp küçücük bedenlerini bu ülkenin topraklarında sonsuzluğa bırakan Aylan bebeklerin; bu bütçe, terörden temizlenmiş yaylalarda özgürce dolaşan Şırnaklı babaların, çocuklarını terörün pençesinden kurtarmak için direnen Diyarbakırlı annelerin bütçesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu bütçe; terör operasyonları için İsrail'den koordinat, Avrupa'dan izin, Amerika'dan silah isteyenlerin değil, İHA'sı ve SİHA'sıyla, yerli ve millî mühimmatlarıyla devlet ve millet düşmanı teröristleri sarı poşetlerle buluşturan kahramanların bütçesidir. Bu bütçe; birliğin, dirliğin ve yeniden dirilişin bütçesidir. Bu bütçe; emeğin, alın terinin, merhametin bütçesidir. Bu bütçe; eşitliğin ve umudun bütçesidir. Bu bütçe, adaletin ve kalkınmanın bütçesidir. Bu bütçe; Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün tohumlarını ekerek yeşerttiğı, kök salması, boy salması için milletimizin umutlarıyla, şehitlerimizin kanlarıyla, üreticilerimizin alın terleriyle suladığı koca bir çınar olan cumhuriyetimizin bütçesi ve bu bütçe Türkiye Yüzyılı'nın bütçesidir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; bir hususu da ayrıca milletimizin huzurunda dile getirmek istiyorum. Bu kubbe, milletin egemenliğinin kuşatıcısı ve bu kürsü, milletin beklenti ve umutlarının dile getirildiğı milletin kürsüsüdür. Bu kürsüden konuşan bazı milletvekillerimizin konuşmalarını hayret ve ibretle izliyoruz. Elbette kastımız, AK PARTİ ve Hükümet aleyhine yapılan konuşmalar değildir. Kastımız, bunun da ötesinde, devlet ve millet aleyhine yapılan konuşmalardır. Bazı konuşmacıları dinledikten sonra ister istemez şöyle bir kanaate ulaşıyoruz ki: Bu kadar devlet ve millet aleyhine konuşmalar, Yunan Parlamentosunda dahi yapılmıyordur. Milletimizin alın teriyle rızıklanıp milletin namusu olan bu kürsüden devlet ve millet aleyhine laf etmek, kimsenin haddi de hakkı da değildir ve olmamalıdır.

Bütçemizin devlet ve milletimize hayırlı olmasını diliyorum. Bütçemizin oluşmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum. Yirmi yıldır aralıksız bütçe yapmamıza imkân veren milletimize ve onun kutlu yürüyüşüne önderlik eden Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ve Sayın Devlet Bahçeli'ye şükranlarımı sunuyor, yüce heyetinizi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ilk söz, Sayın Ahmet Salih Dal'ın.

Sayın Salih Dal, buyurun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerine şahsım adına söz almış bulunmaktayım.

Bu yıl AK PARTİ olarak 21'inci bütçemizi görüşüyor olmanın mutluluğunu ve onurunu yaşıyoruz. 2023 yılı bütçesi, cumhuriyetimizin 100'üncü yılına gelinmesi hasebiyle aynı zamanda Türkiye Yüzyılı'nın da ilk bütçesidir. Yaptığımız bu bütçelerle temel hedefimiz, insan haklarına dayalı hizmet anlayışımızı ülkemizin dört bir tarafına eşit bir şekilde yaymak, insanımızın yaşam kalitesini artırmaktır.

Güçlü ve sürdürülebilir bir vizyonla eğitimden kültür varlıklarının restorasyonuna, tarımdan sanayiye, ulaşımdan teknolojiye, sanattan, edebiyattan savunma sistemlerimizin güçlendirilmesine kadar daha birçok alanda Türkiye'yi bölgesinde ve dünyada küresel bir güç hâline getirmiş olmanın, belirlenen hedeflere adım adım yaklaşmanın, onurlu bir dik duruşun sevincini halkımıza yaşatmanın mutluluğunu ve bahtiyarlığını yaşıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Siyaset, sanat, ilim, ekonomi, kültür-sanat gibi hangi siyasi alanda ve hangi siyasi düşüncenin içerisinde bulunursak bulunalım, tüm etnik ve dinsel kimliklerimizle, derdimiz, davamız, temel meselemiz kendi büyük ve güçlü medeniyetimizi ihya ve inşa edebilmektir.

Geçen hafta 7 Aralık Çarşamba günü serhat şehrimiz Kilis'imizin düşman işgalinden kurtuluşunun 101'inci yılını kutladık. Bu toprakları düşman güçlerine teslim etmemek için canla başla mücadele eden ve bu uğurda şehit olan büyüklerimize Allah'tan rahmet diliyorum. Biz de bugün hoşgörünün başkenti ana şehir Kilis'imize hizmet etmek için çalışıyoruz, gayret sarf ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yirmi yıldır milletten aldığımız yetkiyle, Cumhurbaşkanımızın önderliğinde, korkuyla değil, cesaretle yol aldık. Bu anlamda, siyaset üretemeyen, halktan kopuk siyaset anlayışının ne cumhuriyet mitinglerine ne Gezi olaylarındaki Vandallıklara ne de 15 Temmuz kanlı darbe girişimine pabuç bırakmadık, bundan sonra da bırakmayacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ olarak bizler, geleceğin dünyasının adalet ve barış üzerine kurulması için “Daha adil bir dünya mümkün.” diyoruz. İnsanlığın esenliğe kavuşması için, barış ve özgürlükler adına, hep beraber bütün terör örgütlerine karşı güç birliği yapmak zorundayız, tek yürek olmalıyız. Korkakların en büyük paranoyası barıştır; gelin, hep beraber ulusal ve küresel barış için hizmet yarışına girelim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Bizim lügatimizde siyaset, esas itibarıyla, fikirlerin, bakış açılarının, tercihlerin yarışmasıdır ama bunu başaracak vizyona sahip olamayanlar çarpıtmalarla, iftiralarla, dışarıdan yazılmış senaryolarla, tedavülden kalkmış siyasi bir üslupla bizi bu millete hizmet etmekten alıkoyamazlar, insanımızla kurduğumuz gönül bağlarımızı koparamazlar. Fosilleşmiş kavga siyasetinin içerisine bizi çekmeye çalışanlar, beyhude bir arayışın içinde olduklarını er ya da geç anlayacaklardır. Biz bu milletin gönül tahtında bir yer sahibi olmayı dünyanın hiçbir makam ve mevkisine değiştirmeyiz. Cumhuriyet, siyasetini kapalı kapılar ardında yapmıyor, Cumhuriyet İttifakı'nın adayı belli, kararı nettir. Sizler hâlâ “Geliyor gelmekte olan.” diyerek kendinizi avutmaya devam edin. Bizler Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın açıkladığı Türkiye Yüzyılı vizyonuyla kalkınmanın, istikrarın, huzurun,

istikbalin, iletişimin, haklının, gücün, değerlerin, dijitalın, bilimin, barışın, verimliliğin, üretimin, şefkatin, sürdürülebilirliğin yüzüylüm gerçekleştirilmek için gece gündüz çalışmaya devam edeceğiz.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu duygu ve düşüncelerle 2023 yılı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum. Başta Hazine ve Maliye Bakanımız olmak üzere, tüm bakanlarımıza ve emeği geçen tüm milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Ekranları başında bizi izleyen halkımızı saygıyla selamlıyorum.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, şahsı adına ikinci söz, Sayın Bülent Tezcan'ın.

Sayın Tezcan, buyurun.(CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir saat önce İstanbul halkının oylarıyla 2 kere belediye başkanı yaptığı Ekrem İmamoğlu'na iştirak hâlinde ceza verildi, iştirak hâlinde. Öyle kararı veren mahkemenin hâkiminin verdiği karar değil, biz bu kararın şeriklerini, ortaklarını biliyoruz, talimatın nereden verildiğini biliyoruz.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Kılıçdaroğlu olmasın?

BÜLENT TEZCAN (Devamla) – Sandıkta kaybettiği seçimi hazmedemeyip önce Yüksek Seçim Kuruluna talimat vererek seçimi iptal ettirenlerin; başarılı, genç, dinamik Belediye Başkanının bu çalışmalarına tahammül edemeyip siyaseten kendi geleceklerinden korkan saray şürekâsının talimatıyla iştirak hâlinde verildiğini biliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Daha geçen duruşmada hâkim bir şey söyledi ya, hâkim söyledi -biz hukukçuyuz, biz buna ihsasirey deriz- lehe ihsasireyde bulundu, dedi ki hâkim: “Bu sözlerin, İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'ya hitaben olduğu açıktır.” Yani açılan dava “Yüksek Seçim Kurulu üyelerine ‘ahmak’ dedi.” davası. Ha, “ahmak” demek, siyasette suç mudur; o, başka bir iş ama açılan dava bu. Hâkim diyor ki: “Ya, ayan beyan belli –tutanakta bu- bu sözlerin ayan beyan Süleyman Soylu'ya hitaben söylendiği bellidir.” Bunu diyen hâkim, bugün “Bu sözler, Yüksek Seçim Kurulu üyelerine söylenmiştir.” diye hüküm veriyor. O kararı veren, o hükmü veren kişinin o hâkim olmadığını biliyoruz; o hüküm, saraydan geldi, saraydan dikte edildi. (CHP sıralarından alkışlar)

Ha, tabii, namuslu hâkimler var. Bundan önceki bir hâkime kurye gönderip “Arzu ettiğimiz kararı vereceksiniz; Yargıtayı ayarladık, istinafi ayarladık, bu işi çözdük.” denildiğini biliyoruz, iddia edildi, yazıldı. O hâkimin namusluca “Hayır, ben hâkimim, vicdanım neyi gerektiriyorsa bu kararı vereceğim.” dediğini biliyoruz; o hâkimi Samsun'a sürdüler. Hoşuna gitmeyen kararı veren, hoşuna giden kararı vermeyen hâkimi Samsun'a sürdüler.

Şimdi, biliyoruz ki saray bir arayış içerisinde; sandıkta kaybettiği itibarı mahkeme salonlarında aramaya başlamış, sandıkta kaybettiğiniz itibarı duruşma salonlarında bulamayacaksınız, bulamayacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar) Milletın gönlünde kaybettikleri itibarı vicdanı kurumuş hâkimlerin gerekçesiz kararlarında aramaya başladılar; milletin gönlünde kaybettiğiniz itibarı dünyanın bütün vicdansız hâkimlerini getirseniz de oralarda yeniden kuramayacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu, ne şımarıklık; bu, ne saray şımarıklığı? Sarayda, 1.100 odalı saraylarda şatafat içinde yaşamayı Subayevleri'nde görüntüde verdiğiniz mütevazı hayata tercih etmeye başladınız. Ha, ama millet ne yapacağını biliyor.

Ne demiş Ekrem İmamoğlu? “Ahmak” demiş, şuna demiş, buna demiş. Ahmak demek, suç öyle mi? Ben de diyorum ki: Böyle bir kararı vermek ahmaklıktır. (CHP sıralarından alkışlar) Ben de

diyorum ki: Böyle bir karardan medet ummak en büyük ahmaklıktır. (CHP sıralarından alkışlar) Ben de diyorum ki: Bu milleti ahmak saymak ahmaköğlü ahmaklıktır. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) O ahmağı göreceksiniz; sandık milletin önüne gelecek, sandık kimin ahmak olduğunu, kimin ahmak olmadığını, kimin kendisini ahmak yerine koyduğunu size bir kere daha tokadı atıp gösterecek.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Akbaşıoğlu...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Biraz evvel konuşan hatip, saray talimatıyla karar verdirildiği iftirasında bulunduğu için satışmada bulunmuştur. O nedenle söz istiyorum.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yalan mı! Yalan mı!

BÜLENT TEZCAN (Aydın) – Ya sen Grup Başkan Vekilisin, sarayın vekili değilsin ya. Orası yürütme, Bakan gelsin, Bakan söylesin.

BAŞKAN – İsterseniz açıklama için yerinizden söz vereyim ben.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Olabilir, olabilir.

BAŞKAN – Buyurun.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Yargıyı bu hâle kim getirdi? Bir de konuşuyor ya!

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

43.- Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşıoğlu'nun, Aydın Milletvekili Bülent Tezcan'ın 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 9'uncu maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Biraz evvel konuşulan mesnetsiz iddia ve iftiraları aynen iade ediyorum, reddediyorum.

İkinci olarak Yüksek Seçim Kurulu hukuka uygun bir şekilde, kanuni mevzuata göre bir karar vermiştir. 29 bin fark, bu nedenle 13 bine inmiştir.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Hadi oradan be!

CAVİT ARI (Antalya) – Yalan atma!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda sandık başkanı olması gereken kişilerin kamu görevlisi olması gerektiği açık hükmüne rağmen... (CHP sıralarından gürültüler)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Aynı yalanı tekrar et.

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Sonra kaç oldu? Sandıkta yenemediğinizi mahkemeyi sandık yapıp orada yenmeye kalkıyorsunuz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...bunların sağlanmadığı net bir şekilde görülmüş, tutanakların birleştirilmesine ilişkin birçok...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Akbaşıoğlu, aynı yalanı tekrar et.

BAŞKAN – Sayın arkadaşlar, katılmayabilirsiniz ama dinleyelim. Katılmak zorunda değilsiniz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – ...hakikaten gerçek dışı beyanların olduğu görülmüş, bu nedenle daha önce 29 bin olan fark 13 bine inmiş. (CHP sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Ondan sonra 46 bine çıkmış!

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) – Sonra ne olmuş?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Birçok sandıkta usulsüzlüklerin varlığı, Seçim Kurulunun kararında ortaya konulmak suretiyle yasaya aykırılık nedeniyle iptal edilmiştir.

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Hâlâ utanmadan konuşabiliyor. Diğer oylamalarda bu hata yok muydu?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Dolayısıyla bu konuda yürütmenin herhangi bir dahli söz konusu değildir. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Akbaşoğlu...

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Bir hukuk fakültesi mezunu bunları söyleyemez!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Ayrıca, burada kurul hâlinde çalışan kamu görevlilerine Türk Ceza Kanunu çerçevesinde hakaret edildiği gerekçesiyle bağımsız ve tarafsız yargı kararını vermiştir. (CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) – Ne bağımsız yargı ya, ne bağımsız!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Hadi canım, amma bağımsız ha! Amma bağımsız yargı ha!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Hiç kimsenin hakaret özgürlüğü yoktur ve olamaz. Ha, biz tabii ki seçimle gelenin seçimle gitmesi taraftarıyız.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Darbecisiniz, darbeci!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Halk kimin nasıl karar vereceğine en güzel vicdani kararları her zaman vermiş, o sebeple de 15 seçimde AK PARTİ'yi iktidar yapmıştır. (CHP sıralarından gürültüler)

GÜLİZAR BİÇER KARACA (Denizli) – Seçimle gönderemeyeceğinizi anladınız, onun için İmamoğlu'na yasak getirdiniz!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Kenan Evren sizinle gurur duyuyor!

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Seçimle gönderemeyeceğinizi anladınız, onun için getirdiniz siyasi yasağı! Hadi oradan!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Darbeciler! Kenan Evren sizinle gurur duyuyor!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – 2023 seçimlerinde de bu konuda kimin yasal anlamda doğru duruş sergilediğini, kimin de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Tamamlayın, son cümlelerinizi alayım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Son cümlem.

Halkımız maşerî vicdanında kimin yasalara uygun, kiminse yasalara aykırı yaklaşım içerisinde olduğunu net bir şekilde karara bağlayacaktır.

CAVİT ARI (Antalya) – Mahkûm oldunuz maşerî vicdanda!

VELİ AĞBABA (Malatya) – Darbecisiniz, darbeci!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bu konuda, mahkemenin, bağımsız mahkemenin verdiği kararı yürütme organına veya başka yerlere yamamaya çalışmak bir acziyettir. Bu, kabul edilemez, bunu reddediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Siz de biliyorsunuz ki bu, hukuki değil. Dünyaya Türkiye'yi rezil ettiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, yani burada bir mahkeme kararı vardır. Yüksek Seçim Kurulunun bundan üç yıl önce vermiş olduğu kararı zaten konuşmuyoruz, o ayrı bir şey.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Oraya atıf vardı Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani burada mahkemenin verdiği bir karar var ve yürüyen bir dava yani sonuçlanmış bir dava yok. Bu davanın üzerinde de burada çok daha fazla konuşmanın, bir şey söylemenin doğru olduğunu düşünmüyorum.

TÜRABİ KAYAN (Kırklareli) – Sizce mahkemenin kararı mı Sayın Başkan, yoksa yukarıdan gelen bir karar mı?

BAŞKAN – Ama Sayın Özel, son kez size de söz vereceğim.

Buyurun.

44.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, esas mesele şu: Mahkemenin bir önceki hâkimi diyor ki: “Bana geldi adliyenin sorumlusu.” Aslında öyle bir şey yok da FETÖ’den kalma yöntem. Adliye imanı vardı ya. Gitmiş ve hâkime demiş ki: “Karar vermen isteniyor, siyaset yasağı vermen isteniyor, bir yıldan fazla hapis cezası vermen isteniyor. İstinaf, Yargıtay hazır; sen bu adımı at.” “‘Yapamam ağabey.’ dedim.” diyor, “‘Ben de Tayyip Bey’i seviyorum –hatta açıklıyor- inanın partisine oy da veriyorum ama benim vicdanım var, ben bu kararı veremem.’ dedim.” diyor. “Daha bir buçuk yıl İstanbul’daydım -altı yıla tamamlanması gerekiyor her hâlde- ve aldılar beni Samsun’a sürdüler.” diyor.

ALİ ÖZKAYA (Afyonkarahisar) – Kim bunu söylüyor? Hâkim mi söylüyor bunu? Kimmiş bu hâkim ya?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şimdi, hâl böyleyken biz geçen hafta geçen mahkemede hep beraber oradaydık ve Sayın Akbaşoğlu’nun söyledikleri möyledikleri mahkeme kararı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Ben son kez açıyorum mikrofonunuzu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam.

Mahkeme başkanı öyle bir noktada ki göz göze gelemiyor kimseyle, göz göze. Bir karar verecek, o kararın, vicdanları kanatan bir karar olduğunu biliyor, apar topar, hızla bu işi bitirmek istiyor.

Şimdi çıkmış “Oradaki oy farkları var.” Siz o dönemde bilmem kaç tane “İlçe seçim kurulu başkanı, FETÖ’cü.” dediniz, “Hâkimler, FETÖ’cü.” dediniz. Bir tane FETÖ’cü çıktı mı içlerinden? Oyları çalan çetelerden bahsettiniz, bir tane ceza alan çıktı mı? Dava açılmadı.

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O yüzden, bu kadar hukuksuzluğu sahiplenen bu dili suça ortak olmak, suça azmettirmek olarak değerlendiriyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Konuşmalar tamamlanmıştır.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan, tamamen reddettiğimizi kayıtlara geçiriyorum. Gerekeni cevapladık, söyledik. Bu konuyla ilgili dedikoduyla hareket edilmez, varsa hukuka aykırı bir şey, biraz evvel hâkimle ilgili söyledikleri; dava açarlar, mahkemeler kararını verir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) – Darbeciler, darbeciler!

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Soru-cevap işlemi yok.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER**A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**

1.- Danışma Kurulunun, Genel Kurulun 14/12/2022 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 2023 Yılı Merkezi Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin oylamasına kadar -11'inci maddesi dâhil- çalışmalarını sürdürmesine, 15/12/2022 Perşembe günü birleşiminde mezkûr teklifin görüşmelerine 12'nci maddesinden devam edilmesine ve Perşembe günü birleşiminde 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerinin oylanmasının tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesine ilişkin önerisi

No: 82

14/12/2022

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 14/12/2022 çarşamba günü (bugün) yaptığı toplantıda Genel Kurulun 14/12/2022 Çarşamba günü (bugün) birleşiminde 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesinin oylanmasına kadar (11'inci maddesi dâhil) çalışmalarını sürdürmesi, 15/12/2022 Perşembe günü birleşiminde mezkûr teklifin görüşmelerine 12'nci maddesinden devam edilmesi ve Perşembe günü birleşiminde 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddelerinin oylanmasının tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi önerisinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Süreyya Sadi Bilgiç

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı Vekili

Muhammet Emin Akbaşoğlu

Özgür Özel

Hakkı Saruhan Oluç

Adalet ve Kalkınma Partisi

Cumhuriyet Halk Partisi

Halkların Demokratik Partisi

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

Muhammed Levent Bülbül

Dursun Müsavat Dervişoğlu

Milliyetçi Hareket Partisi

İYİ Parti

Grubu Başkan Vekili

Grubu Başkan Vekili

BAŞKAN – Evet, kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir...

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – 10’uncu maddeyi okutuyorum:

Mahalli idarelere ilişkin işlemler

MADDE 10- (1) Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin;

a) 22-12.31-01-05.02 tertibinde yer alan ödenek, 13/1/2005 tarihli ve 5286 sayılı Kanun uyarınca il özel idarelerine devredilen personelin aylık ve diğer her türlü mali ve sosyal haklarına ilişkin ödemelerini karşılamak üzere il özel idarelerine,

b) 36-12.31-01-07.03 tertibinde yer alan ödenek, Köylerin Altyapısının Desteklenmesi Projesi (KÖYDES) kapsamında köylerin altyapı ihtiyaçları için il özel idareleri ve/veya köylere hizmet götürme birliklerine,

c) 21-12.31-01-07.03 tertibinde yer alan ödenek, Su Kanalizasyon ve Altyapı Projesi (SUKAP) kapsamında belediyelerin içme suyu ve atık su projelerini gerçekleştirmek üzere İller Bankası Anonim Şirketine,

tahakkuk ettirilmek suretiyle kullanılır. SUKAP kapsamında ihtiyaç olması hâlinde genel bütçe kapsamındaki ilgili kamu idaresi bütçesine veya özel bütçeli idare bütçesine ödenek aktarılabilir. Bu fıkra kapsamında ilgili idarelere yapılan Hazine yardımları haczedilemez ve üzerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(2) Birinci fıkranın (a) bendine göre yapılacak ödemelere ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından birlikte belirlenir.

(3) Birinci fıkranın (b) ve (c) bentlerinde yer alan ödeneklerin, 2023 Yılı Yatırım Programında belirlenmesini müteakip, KÖYDES Projesi için iller bazında; SUKAP için ise belediyeler bazında dağılımı, kullanılması, izlenmesi ve denetimine ilişkin usul ve esaslar Cumhurbaşkanlığı tarafından karara bağlanır.

BAŞKAN – Evet, 10’uncu madde üzerinde ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Ümit Beyaz’ın.

Sayın Beyaz, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT BEYAZ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 yılı merkezî yönetim bütçesinin 10’uncu maddesi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Gazi Meclisi ve ekranları başında bizleri izleyen yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, 2023 yılı, iktidar tarafından 2011 yılından itibaren her fırsatta dile getirilen “Yüksek hedeflere ulaşacağız, uçacağız, kaçacağız, şahlanacağız.” yılı olarak bilinmektedir. 2023 yılına bir aydan kısa bir süre kala, bu hedeflerin tamamında hayal kırıklığı yaşatan sonuçlar elde edildiği görülüyor. Hâl böyleyken siyasi irade, gerçekleşmeyen hedefler için sadece bahaneler üretmek ve kendi beceriksizliğini örtme çabasına girişmektedir. 2 trilyon dolar olarak belirlenen millî gelir hedefimiz orta vadeli plana göre 867 milyar dolarda kalacaktır. 500 milyar dolar hedef koyulan ihracatımızın ise 2023 yılı itibarıyla 265 milyar dolar olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Yüzde 5 olarak belirlenen işsizlik

orani son açıklanan verilere göre yüzde 10'un üzerinde gerçekleşmiştir. Tek haneli enflasyon hedefi bu hedefler arasında en büyük sapmayı yaşatan alandır. TÜİK'in ekim ayı verilerine göre enflasyon yüzde 85,5 olarak gerçekleşmiştir. AK PARTİ iktidarının başladığı dönemden daha kötü bir seviyeye ulaşmıştır. AKP iktidarının ülkeyi yönetme kabiliyetiyle birlikte hedef koyma ve bunları tutturabilme yetisi de maalesef, kaybolmuştur.

Değerli milletvekilleri, gerçekten ülkeyi yirmi yıl boyunca yönetip ekonomiyi yeniden bir kurtuluş savaşı verme noktasına getirmeyi başarı olarak bize sunamazsınız; diyelim ki derin bir aymazlığa düşüp sundunuz; inandıramazsınız. Faizi düşürenin Merkez Bankası, talimatı verenin büyük ekonomist Recep Tayyip Erdoğan olduğu bir ülkede, dolar ve eurodaki artışın sorumlusu dış güçler diye yutturamazsınız. Ekmeğe zam gelince “Obeziteyle mücadele ediyoruz.” akaryakıtta zam gelince “Yürümenin faydaları.” kahveye zam gelince “Kahvenin kırkyıl hatırı yokmuş, kahve kalbe zararlıymış.” manşetleri atan propaganda araçlarınızla vatandaşımızı bu yalanlara inandıramazsınız. Her fırsatta çıkıp “Eskiden yağ kuyrukları vardı, tüp kuyrukları vardı.” diyerek bugün kotalı şeker satışlarının, zincirlenmiş yağ tenekelerinin olduğu bir manzarayı izleyemezsiniz.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 5 şey var, sürekli değişiyor: AKP'nin dış politikası, döviz kurları, akaryakıt fiyatları, TÜİK Başkanı ve Merkez Bankası Başkanı. Hâl böyle olunca da iğneden ipliğe, domatesten patatese her şeye zam geliyor.

Size soruyorum: Yakın zamanda marketten alışveriş yaptınız mı? İnsanlar markette koşarak alışveriş yapıyor çünkü ürününü raftan alıp kasaya gelene kadar ürünün fiyatı değişebiliyor. Ev almak için pazarlık yapılıyor, tapuya gidene kadar ev fiyatları zamlanıyor. Araba için el sıkışılıyor, notere gidene kadar araba fiyatları zamlanıyor.

Sürekli 3 çocuk tavsiyesi yapan Sayın Cumhurbaşkanı, bebek bezi fiyatlarından haberdar mısınız, bilmiyorum. Evli çiftler bebek bezi fiyatlarını görünce çocuk yapmayı 1 kere değil 5 kere düşünmek zorunda kalıyor. Peki, böyle bir enflasyon düzeninde diyeceksiniz ki: “Ya, muhalefet bizi hep eleştiriyor, hiç mi bu ülkede fiyatı düşen bir ürün yok? Hiç mi enflasyona meydan okuyan bir ürün yok?” Elbette var, enflasyona meydan okuyan tek bir ürün var, Recep Tayyip Erdoğan'ın kitabı; satışa çıktığında 42 TL'ydi şu an 28 TL. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, vatandaşlarımız hayatlarından mutlu değil, sürekli “Ay sonunu nasıl getiririm?” düşüncesinden bunalıma girmiş durumdadır. Gençlerimiz geleceğinden umutsuz. Oysa, devletin görevi; sosyal olarak her türlü gelişmeyi ve buna uygun ortamı sağlamaktır, her türlü adaletsizliğin önüne geçilmesini sağlamaktır, toplumun barış ve huzur ortamında yaşamasını sağlamak için tedbirler almaktır, vatandaşların ekonomik olarak her türlü kalkınmasının ve işsizliğe yönelik olarak istihdam paketlerinin sağlanmasıdır. Yukarıda belirttiğim devletin görevleri; peki, sizin görevleriniz? Yandaşı ve Suriyelileri mutlu etmek, 5'li çeteyi kalkındırmak, vatandaşa hayal satmak, toplumu ayırıştırmak. Yaptıklarınız devlet sorumluluğuyla bağdaşmıyor. Bağdaşıyor mu? Elbette, hayır.

Değerli milletvekilleri, yirmi yıldır ülkeyi öyle bir hâle getirdiniz ki orta gelirliyi yoksulluğa, yoksulları açlığa sürüklediğiniz milyonlar yarattınız. Artık bu insanlar hayatta kalmak için çalışmayı değil, giderek zenginleştiği ve refaha eriştiği bir Türkiye istiyor. Gençler arkadaşlarıyla kafede bir kahve içmek için hesap yapmayacağı bir Türkiye hedefliyor.

Maliye Bakanı Nebati “Güvenin, inanın bize.” diyerek milletin kalmayan sabrını istiyor. Vatandaş, aslında, sizden ne istedi? Refah içinde yaşamak istedi. Siz ne yaptınız? 2023 yılında kişi başına 25 bin dolar millî gelir sözü verdiniz ama geçen gün Cumhurbaşkanı Erdoğan Samsun'da yaptığı açılışta 9.500 dolar millî gelire şükretti. Ne yazık ki Çin modeli ekonomi anlayışıyla Türk lirasını pul ettiniz, Türk insanına yazık ettiniz.

Değerli milletvekilleri, iktidarın çok övüldüğü sağlık hizmetlerinin gerçek mimarları sağlık çalışanlarımızın bütçeden payına sadece alkış düştü, maalesef. Sağlık Bakanının daha önce sabit ek ödemenin emekliliğe yansıtılacağı yönündeki açıklamaları maalesef, gerçekleşmedi. Sağlık hizmetleri sınıfı kapsamında olan sağlık çalışanlarımızın teşvik ek ödeme kapsamındaki katsayıları üçte 1 gibi komik bir katsayı artışının ötesine geçemedi. Sağlık çalışanlarımızın maaş, promosyon süreçleri maalesef, tamamlanamadı. Türkiye'nin en kârlı kuruluşları olan bankalar, sağlık çalışanlarının promosyonu için çoğu ilde teklif vermeye gerek bile görmedi. Bakanlığın bu konuyu ivedilikle çözmesi gerekiyor. Nitelikli insan gücümüz ve Covid pandemisinin mücadele mimarları olarak sağlık çalışanlarımızın yoksulluk sınırının altında bir ücrete talim edilmeye çalışılmasını kabul edemiyoruz. Tek kalemde zamlı maaş talepleri bir an önce karşılık bulmalıdır diyorum.

Çok az kaldı diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Sadir Durmaz.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA SADİR DURMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin mahallî idarelere ilişkin iş ve işlemleri kapsayan 10'uncu maddesi üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, Anayasa'mıza göre “Mahallî idareler; il, belediye veya köy halkının mahallî müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir.”

Mahallî idarelerin veya yerel yönetimlerin en önemli işlevi mahallî nitelikli kamu hizmetlerinin yerine getirilmesidir. Bu işlev gereği, yerel yönetimler, insanımıza hizmetin ilk ve en öncelikli zeminini oluşturmaktadır. Bizim de Milliyetçi Hareket Partisi olarak siyasetimizin ana amacı insanımıza hizmet etmek, yaşadığımız şehirlere değer katmaktır. Fatih Sultan Mehmet Han'ın “Asıl marifet bir şehir kurmak, şehir imar etmekle birlikte o şehirde yaşayanların gönüllerini kazanmak, onları mutlu etmektir.” sözleriyle özetlediği anlayış, partimizin yerel yönetimlere bakışının özeti mahiyetindedir. Bizler ayak bastığı her coğrafyada, fethettiği her yerde önce adaleti tesis edip insanlığın onurunu gözeten, vatanlaştırdığı her toprağa âdeta hayat götürmüş, umut taşımış ve saalet katmış ecdadın temsilcileriyiz. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” diyen bir medeniyetin mensupları olarak yerel yönetimlerdeki mesuliyetimizin bilincindeyiz; sorumluluğumuzun sadece bugüne değil, aynı zamanda geçmişe ve geleceğe yönelik olduğunun elbette farkındayız. Bu anlayışla, biz, vatan sevgisini millete hizmet etmenin en büyük gücü olarak görüyoruz ve belediyelerimizi de bu sevginin en iyi gösterileceği alanların başında kabul ediyoruz.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak, yerel yönetimleri millî kalkınma ilke, hedef ve politikalarının yerel uygulayıcıları ve yurt sathında yaygınlaştırılmasının öncelikli paydaşları olarak nitelendirmekteyiz. Bize göre yerel yönetimler, beşikten mezara kadar vatandaşımıza hizmet eden, vatandaşımızın iyi gününde de kötü gününde de yanında olan vefa kurumlarıdır. Sayın Genel Başkanımızın tarifıyla belediye demek, günün yirmi dört saati açık hacet kapısı, uzatılan eli geri çevirmeyen cömertlik demektir. Belediye demek, akıllı, ahlak ve adaletle yönetilen, kul hakkını gözeten, emanete vefa gösterilen yer demektir.

Tüm bu düşüncelerden hareketle hazırladığımız ve Milliyetçi Hareket Partisine özgü yerel yönetim modeli olan üretken belediyecilik anlayışımız, yerel yönetimlere özgü görüşlerimizin bir araya toplanmış ve özetlenmiş hâlidir. Partimizin üretken belediyecilik anlayışı kent sakinlerinin refah içinde olmalarını, güven ortamında yaşamalarını, kente karşı bir sevgi ve aidiyet beslemelerini, öz güvenlerini

sağlamalarını ve kendi özellikleriyle kenti var etmelerini sağlamayı amaçlamaktadır. Üretken belediyeçilik, tüm faaliyetlerin ve kaynakların etkin ve verimli kullanılması maksadıyla finansal, sosyal ve fiziksel planlamayı birlikte gerçekleştiren bir belediyeçilik modelidir. Yerel yönetimlerde bir ilk olan ve bütüncül yaklaşım, birlikte yönetim esası üzerine kurgulanan üretken belediyeçilik anlayışımız, hizmet üretimini ve üretime etki eden kent kaynak yönetimini, kentte yaşayan herkesin bedenene, ruhen ve sosyal açıdan tam bir iyilik hâlinde olması amacına göre planlayan bir belediyeçilik anlayışıdır.

Üretken belediyeçilik anlayışımızda belediyelerimiz, millî şuur ve sorumluluk içinde çalışarak vatandaşımızın emanet ettiği şehri bir yandan imar ederken diğer yandan da nesillerimizi ihya edecek projeleri geliştirmekle mükelleftir çünkü hem kültürümüzde hem de inancımızda dünyayı imar etmek, güzelleştirmek ve refah içerisinde yaşanabilir hâle getirmek bir vebce olarak kabul edilmiştir. Bu nedenle, üretken belediyeçiliğin merkezinde Türk milletinin kadim değerleri vardır.

Yerel yönetimlerin zamanında, hızlı, ekonomik ve adil bir şekilde sunulduğu, çevreye duyarlı ve mimari estetiğe önem veren, toplumsal çıkarları gözetilen plan ve projelerin yapılıp uygulandığı, doğal, tarihî ve kültürel mirasın korunduğu, her türlü afete hazırlıklı, fiziki ve sosyal altyapının, yeterli yeşil alanların, spor alanlarının ve sosyal donatıların sağlandığı, yoksulların ve dezavantajlı toplum kesimlerinin gözetildiği, hizmette eşitlikle vatandaşları bilgilendirmenin amaç edinildiği, yaşanabilir çağdaş kent ortamının temin edilmesi üretken belediyeçiliğin misyonunu oluşturmaktadır.

Vizyonumuz, millî ve manevi değerleri koruyarak tüm yerel yönetimlere model olacak bir belediyeçilik anlayışı ortaya koymaktır, hedefimiz ise yerel yönetimlerin etkin gücünü en üretken biçimde kullanarak Türkiye'yi çağdaş, yaşanabilir ve sürdürülebilir bir kent vizyonuna kavuşturmaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu memleket at üstünden orak biçenlerin değil, at üstünde cephe cephe cenk edenlerin sayesinde vatan olmuştur. Her karış toprağı kanla sulanmış, her hanesine şehit ateşi düşmüş aziz vatanımız bizlere ecdadın emanetidir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak emanete hâle getirmemek, aynı hassasiyetle geleceğe taşımak için her alanda çalışıyor ve mücadele ediyoruz. Bu nedenle, siyasetimizi tarihî gerçekler üzerine inşa ediyor, attığımız adımları tarihimizin omuzlarımıza yüklediği sorumlulukla atıyoruz. Büyük fedakârlıklarla kurulan Türkiye Cumhuriyetinin 100'üncü yılına sağlıklı bir şekilde kavuşması, 2053 ve 2071 hedeflerine salimen ulaşılması için çabalıyoruz. Dünyevi hiçbir menfaate, siyasi hiçbir çıkara eyvallah etmeyen, nefse değil, nesle hizmet eden Saygıdeğer Genel Başkanımızın Türk siyasi tarihine siyah ve beyaz kadar net bir örnek tavır olarak kayda düşürdüğü "Önce ülkem ve milletim" anlayışıyla siyaset yapıyoruz. Yarım asrı aşan mazisiyle, millî ve meşru duruşuyla Türk milletinin gönlünde emsalsiz bir yer edinen Milliyetçi Hareket Partisi hasma karşı haysiyetin safında, haine karşı devlet ve milletinin arkasındadır. Yakın coğrafyalarda yaşanan siyasi istikrarsızlıklar, savaşlar, çatışmalar nedeniyle devlet varlığının tehlikeye girdiği, müesses nizamın ortadan kalktığı ülkelerde yaşanan zorlukları, insani dramları, acıları hepimiz çok yakından biliyor ve görüyoruz. İşte, bu nedenle, bizim nezdimizde vatanımızın bekasından, devletimizin birliğinden, milletimizin dirliğinden daha önemli bir konu yoktur.

Bu düşüncelerle, sözlerime son verirken konuşmamı ozanlar piri Dede Korkut'un yüzyıllar öncesinden verdiği kutlu bir mesajla bitirmek istiyorum. "Devletli oğul olsa ocağının korudur. Oğul da neylesin baba ölüp mal kalmasa. Baba malından ne fayda, başta devlet olmasa." Cenab-ı Allah devletimizi başımızdan eksik etmesin, Türk milleti ebediyen var olsun.

Yüce heyetinizi ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygılarımla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Kemal Peköz.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA KEMAL PEKÖZ (Adana) – Sayın Başkan, milletvekilleri ve ekranları başında bizi izleyen halklarımız; sizleri saygıyla sevgiyle selamlıyorum. Görüşülmekte olan kanun teklifinin 10’uncu maddesi üzerine partim adına söz aldım.

Size bu maddeyle ilgili kamu iktisadi teşebbüslerinden ve orada yaşananlardan söz etmek istiyorum. Üyesi olduğum Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu her yıl Sayıştaydan gelen raporları denetler, bununla ilgili de Meclis adına denetim yapar ve olumlu-olumsuz, işleyişin nasıl olduğunu ve yapılması gereken harcamaların, iş ve işlemlerin doğru yapılıp yapılmadığını Meclis adına kontrol etmekle görevli bir kuruluştur. 2019-2020 yılı için 81 kurum ve bağlı kuruluşun hesapları ve genel raporları denetlendi, bunlarda eksiklikler tespit edildi, ilgili kurum içerisinde tartışıldı ancak bugüne kadar yapılan Komisyon tartışmalarında muhalefetin hemen hemen hiçbir isteği yer bulmadı ve sonuç alınmadı. O nedenle de bununla ilgili, bu 81 kurum ve kuruluşla ilgili 160 muhalefet şerhi sunmuş bulunmaktayız.

Parlamentonun bütçe yasasıyla verdiği harcama yetkisini idarenin ne denli uygun olduğunu, uygun kullanıp kullanmadığını denetlediğimiz için iki şeye şahit olduk burada: KİT’lerde iktidara ve yandaşlarına düşenler yani onların kazandıkları, bir de halkın kaybettikleri söz konusu. İkisini ayırıyoruz ve burada KİT’lerde iktidar ve yandaşlarına düşenleri sırasıyla anlatmak istiyorum.

İktidar ve yandaşlarına düşenler, liyakatsiz atamalar, süresi dolduğu hâlde yenilenmeden aynı firmalara verilen ihaleler, ihalesiz verilen işler, fazladan yapılan ödemeler, fütursuzca verilen ve geri istenmeyen krediler, ticari sır olarak saklanan milyonlar. Örneğin, İller Bankasıyla ilgili bir soru önergesi vermiş, Komisyonunda da soru sormuş ve İller Bankasının hangi belediyeye ne kadar kredi verdiğini, ne kadar süreyle verdiğini, ne kadar faiz aldığını ve hangi belediyenin ne kadar borcunun olduğunu söylemişim. İller Bankası bildiğiniz gibi bir nevi mutemettir, genel bütçeden ayrılan payları belediyelere nüfusları oranında dağıtmakla meşguldür ama bir banka muamelesini kendisine yakıştırmış olmalı ki bana “Bu bir ticari sırdır, mudi ile banka arasındaki sırdır, size bunu açıklayamayız.” diyebildi, dolayısıyla da bunu saklamış oldu.

Yine, bir kurumda mühendis olması gereken müdürün işletme fakültesi mezunu olduğunun tespit edilmesini sorduk ama aynı şekilde bundan da yeterli cevabı alamadık.

Yine, İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2019’da AKP tarafından kaybedilince 50 civarındaki üst düzey bürokrat doğrudan alınıp Ankara’da, büyük bir çoğunluğu Devlet Demiryollarında, bir kısmı da başka kurumlarda çalıştırılmaya başlandı. Bu insanlar Devlet Demiryolları konusunda uzman idilerse neden belediyede çalışıyorlardı, eğer belediyede bir uzmanlıkları varsa neden sorgusuz sualsiz nakledilip Devlet Demiryollarında üst düzey bürokrat olarak çalıştırılmaya devam edildi?

Yine, avukatlar için aynı şey söz konusu oldu. 2021 yılının 17 Aralığı ile 2022 yılının 7 Ocağı arasında -ismi var ama ismini söylemek istemiyorum- bir avukata toplam 10 tane kamulaştırma işlemi yaptırılıp kendisine 8 milyon 930 bin lira para usulsüz bir şekilde aktarılmıştır, daha doğrusu hileşeriye yoluyla aktarılmıştır çünkü kitabına uydurulmuş bir durum söz konusudur. Yirmi gün için bir avukata 8 milyon 930 bin lira... Sayıştayın ikinci kez inceleme başlatması sonrası bu sakıncalı bulunan bazı konular iptal edilmiş olmasına rağmen kadrolu 12 avukat, yapılan yolsuzlukları şikâyet ettikleri için başka illere sürülmüş ama şikâyetler konusunda da herhangi bir işlem yapılmamıştır.

Peki, bu KİT’lerin işleyişinde, KİT’lerin çalışmasında halka ne düşmüştür, halkın payı ne olmuştur, işçilere düşen ne var? Kullandırılmayan izinler, 10 personel çalıştırılması gerekirken 5 kişinin çalıştırılması, iş yorgunluğu, bunun sonunda da işlenen kazalar ve iş cinayetleri.

Yine, Sayıştayın denetim görüşünün etkilememiş olması lazım ki söylenen bu tür şeylerin hiçbiri dikkate alınmamış ve sonuç alacak noktaya taşınmamıştır. Gerekli önlemler alınmadığı için kazalar,

ölümler yaşanmaya devam edilmiştir. Mesela, Sayıştay raporlarında “17’nci bulgu” olarak geçen Amasra’yla ilgili bulguda şöyle deniyor: “Solunabilir ve patlayabilir tozla mücadele kapsamında alınan önlemlerde aksamalar olması 2019 yılında müessesenin dengelenmiş üretim derinliği eksi 300 metre olmuştur. Bu derinleşme, ani gaz degajı ve grizu patlaması gibi ciddi kaza risklerinin artmasına neden olmaktadır. Çalışılan damarların tamamında gaz içeriklerinin yüksek olduğu, dolayısıyla degaj kapasitelerinin de yüksek olduğu, arıza zonlarında riskin daha da arttığı bilinmektedir. Bu nedenle müessese ocaklarında ilgili mevzuat hükümlerinin yanı sıra ‘Kurum Degaj Yönergesi’ hükümlerinin de titizlikle uygulanması gerekmektedir.” Peki ne oldu? Bu raporun gerekleri yerine getirilmediği için 14 Ekim 2022 tarihinde Taşkömürü Kurumu Amasra müessesinde patlama meydana geldi, 110 işçiden 42’si maalesef öldü ya da diğer bir tabirle, öldürüldü ya da ölüme gönderilmiş oldu.

Yine, 2018 yılında yaşanan Çorlu tren kazasıyla ilgili Sayıştay raporları var. Onunla ilgili de çok ciddi uyarılar yapılmış olmasına rağmen... Deniyor ki: “Son üç yılda hemzemin geçitler üzerinde 271 adet hasarlı kaza meydana gelmiş, hasarlar sonucunda 153 kişi hafif, 43 kişi ağır yaralanmış, bunun karşılığında 48 yurttaşımız da hayatını kaybetmiştir.” Bunun tek sebebi de Devlet Demiryollarında alınması gereken önlemlerin alınmamasıdır.

Bunların hepsini Komisyon görüşmeleri sırasında tek tek dile getirmiş, zaman zaman açıklama istemiş, zaman zaman da sorular sormuşuzdur ama maalesef sonuçları değiştiremedik.

Yine, kendi çiftçisi için uğraşması gereken Türkiye, Sudan’la otuz beş yıllık bir çiftlik kurma anlaşması yapmış; yüzde 80’i Türkiye’ye ait, yüzde 20’si Sudan’a ait. Beş yıldır bunun herhangi bir faaliyeti yok; 1 bürosu var, 1 müdürü var, 1 de odacısı var. Buna karşılık, 6 yönetim kurulu üyesi var ve bu yönetim kurulu üyelerine hem ücret hem huzur hakkı verilmeye devam ediliyor. Hiçbir faaliyeti olmayan, hiçbir çalışması olmayan bir kurulun niçin 6 yönetim kurulu üyesi olur ve bunlara neden huzur hakkı ve ücret ödenmeye devam edilir? “Nasıl bir şey yapmışlar huzurları kaçmış ki bu huzur hakkını hak etmişlerdir?” diye de sormadan edemiyoruz.

Peki, şimdi bu kadar olumsuzluk, bu kadar sorun varken biz olsak ne yapardık? Mesela, bizim hakların demokratik iktidarında KİT’leri kamu yararına çalışacak hâle getirirdik, madenlerdeki özelleştirmeleri kaldırır, redevans sistemini iptal ederdik. Maden kazaları olmayacak, böylece madencinin de feneri sönmemiş olacaktı. Geçmediğimiz yollara, uçmadığımız uçaklara para ödemeyecektik. Bazen... Yatırım yapılırken elbette kamu yararı gözetilir ama 1 milyon 540 bin nüfusu olan 3 ilin ortasına yapılan -60 ve 90 kilometrelik mesafelere yapılan- bir havaalanı için 1 milyon 80 bin uçuş garantisi verilemezdi. Yani Uşak-Afyon ve Kütahya’daki herkesin birer sefer uçması hâlinde ancak bunlar karşılanabiliyor ama bunlar da rahatça verilebildi. Ve hesabını sordüğümüz zaman da bunun hesabı maalesef bize verilmiyor.

Yine, Ziraat Bankası, ziraatçılarla, tarımla, köylüyle uğraşması gerekirken, kendi kuruluş amaçları doğrultusunda faaliyet yürütmesi gerekirken bunların hiçbir tanesini yapmıyor, kendilerinin propagandasını yapmak üzere organize ettikleri bir basın kuruluşunun el değiştirmesinde 750 milyon dolar kredi veriyor ve bunu da tahsil etmiyor, edemiyor; şu ana kadar da yüzde 90’ından fazlası hâlâ kredi olarak bu kuruluşun üzerinde kalmaya devam ediyor. Yani Ziraat Bankası tarım için çalışırdı biz olsaydık, Etibank maden için çalışırdı, Halk Bankası ise esnaf için çalışırdı, Et ve Süt Kurumu da hayvancılık yapar ve insanlar şu anda buldukları noktadan daha iyi bir noktada, daha mutlu bir ortamda olurlardı.

Saygıyla selamlıyorum sizleri. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Tekin Bingöl. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TEKİN BİNGÖL (Ankara) – Sayın milletvekilleri, az önce Sayın Akbaşoğlu yerel yönetim seçimleri sonrasındaki oylardan bahsetti. Efendim, ilk seçimde 29 bin fark varmış da

birtakım usulsüzlükler yapılmış ve o oy 13 bine düşmüş. Yahu Allah'tan korkun, 10 bine düşse ne olur, 3 bine düşse ne olur! 800 bin farkı nereye koyacaksınız, 800 bin fark? (CHP sıralarından alkışlar) 800 bin farkı kim sağladı biliyor musunuz? İstanbul'da yaşayan AK PARTİ'li namuslu seçmenler sağladı, MHP'li seçmenler sağladı, HDP'li seçmenler sağladı, "Haksızlık karşısında susan dilsiz şeytandır." diyenler sağladı. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Seçim Kurulunun kararına gerekçe neydi onu söyledim. Bak, kararına gerekçe neydi onu söyledim. Yüksek Seçim Kurulu hukuka, yasaya aykırılık nedeniyle seçimleri iptal etti.

TEKİN BİNGÖL (Devamla) – Sen, otur, derdine yan! 800 bin fark... (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, o seçimde Ekrem İmamoğlu 54,2 oy almıştı, daha bu ayın başında yapılan anketlerde 59,60 oy aldı; oturun derdinize yanın, bu da size dert olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, bugün Türkiye'de yeni bir demokrasi ayıbı yaşanmıştır, âdeta bir darbe yapılmıştır. Yirmi yıllık AKP süreci içerisinde karanlık emellerine hizmet etmek üzere sık sık siyasi darbe yapmayı alışkanlık hâline getirenler, 15 Temmuzdan sonra bu alışkanlıklarını FETÖ yöntemiyle daha da çoğaltarak bugün de hayata geçirmişlerdir. (CHP sıralarından alkışlar) Evet, siz, ceza vererek Ekrem İmamoğlu'nu susturacağınızı mı zannediyorsunuz? Siz, onu siyasetin dışına iteceğinizi mi zannediyorsunuz? İnanın değerli milletvekilleri, o, daha kararlı, daha inançlı, şahinleşerek siyaset yapmaya devam edecek. (CHP sıralarından alkışlar) Çünkü bizim yüreğimizde büyük bir yurtseverlik var, biz 85 milyon insana aynı gözle bakıyoruz. Bakın, şair ne demiş: "Nice belalardan vurup çıktı bu yürek./Daha nice belaları göğüsleyecek./Artık namuslu olmak yetmiyor./Namusun mihenk taşında vuruşmak gerek." (CHP sıralarından alkışlar)

Siz, Ekrem İmamoğlu'na bu cezayı kestiniz de asıl cezalandırdığımız İmamoğlu değil. Bakın, kimlerin hakkını gasbettiniz? O seçim günü sandıkları çalmayın diye sabahlara kadar sandıkları, torbaları bekleyenlerin hakkını, alın terini gasbettiniz; siz, o seçimde 800 bin oy fark atan İstanbullu, orbalı, şerefli, haysiyetli seçmenin oylarını gasbettiniz, haksızlık ettiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bununla da sınırlı değil; bakın, mahkeme kararlarının ilk cümlesi nedir? Der ki: "Bu karar millet adına alınmıştır." Bu karar öyle mi? Bu karar saray adına alınmıştır, saray adına, tek adam zihniyetinin ürünüdür bu karar. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bir bakıyorsunuz, AKP'liler kendi geçmişlerini belli bir milat koyarak yürürler. Açın Cumhurbaşkanlığı sayfasını, biyografisinde şu var: Kendisinin ve partisinin siyasi tarihini aldığı cezayla başlatılan bir AKP Genel Başkanı göreceksiniz. Yani bir şiir okuduğu için mağdur edebiyatı yaratarak onu kullanıp buraya gelen -ki biz cezaların, hukuksuzluğun hepsine karşıyız- ama bugün fütursuzca içine sindirerek, genç bir siyasetçiye bu cezayı vermeyi içine sindirebiliyor. İşte bu da AKP zihniyeti, AKP'nin karanlık bir odak olduğunun somut göstergesi. (CHP sıralarından alkışlar) Bu yargı kararının altında bağımsız yargı, adalet duygusu, kanunlar ve Anayasa yok; sadece o şahsın, sarayda oturanın imzası var. Yoksa, bugün, adliyedeki o cezanın altına imza atanlar -namuslu ve şerefli savcı ve hâkimleri bir tarafa bırakıyorum- zavallılıklarını bir kez daha tarihe yazdılar ve tarih, bu siyasi kararları alanları asla affetmeyecek. (CHP sıralarından alkışlar)

Ekrem İmamoğlu ne yaptı? Aynı anda 10 yerde metro inşaatı başlattı ve yüz elli günde 150 açılış yaptı. Siz seçimi kaybettiğiniz günden itibaren öfkeyle, nefretle, kinle bir kıskançlık krizine girdiniz. Ya, yeter artık, kaybetmeyi de sindirin çünkü bu kayıp bir başlangıç, daha ne kayıplar göreceksiniz. Önümüzdeki seçimlerde Ekrem İmamoğlu'nun İstanbul halkıyla aldığı başarının çok daha büyüğünü... Öyle bir yenilgi yaşatacak ki İstanbul size, bütün Türkiye sizi şaşkına çevirecek ve bu anlayış, bu ceberut iktidar tarihin çöplüğüne gömülecek. (CHP sıralarından alkışlar)

Ekrem İmamoğlu ne yaptı? Ekrem İmamoğlu, yandaş derneklere verdiğiniz belediye binalarını halka geri aldı. Ekrem İmamoğlu ne yaptı? Ballı ihalelere, hormonlu burslara, eş dost, akraba

atamalarına, sayısız makam arabasına, kişiye özel hediyelere, milyarlarca liralık ranta ve yolsuzluklara son verdi. Onun için canımız yandı, onun için kıskançlık kriziniz büyüüp devam ediyor. (CHP sıralarından alkışlar)

Tarihte adı “Payitaht” “Dersaadet” “Darülhilafe” olarak tanınan İstanbul’u, yeniden cumhuriyetin demokrasisine ve halka verdiği için sonuçları hazmedemediniz ama biz “Bunlar gelirse yönetemez.” diyenlere halkın belediyesi nasıl yönetilir gösterdik. Nasıl mı? Siz 19 trilyonluk bir bütçeyi çarçur ettiniz, buharlaştırdınız. Başka ne yaptınız? Beşiktaş saldırısında, 15 Temmuzda ve nihayet pandemide İstanbul ve Ankara Belediyelerinin halka yardım için açtığı bağış kampanyasını üç gün içinde içinize sindiremediniz, durdurdunuz ve o paraların hepsini iç ettiniz, gasbettiniz; haram, zıkkım olsun o paraları gasbedenlere. (CHP sıralarından alkışlar)

Vatandaş size güvenmediği için İstanbul ve Ankara Büyükşehir Belediyelerinin açtığı o kampanyalara bağış yaptı. Neymiş? Devlet içinde devlet olmazmış. Kim diyor bunu? Süleyman diyor. Bakın, lafi diyene bakın! Yahü siz mafyatik yöntemlerle bu ülkeyi perişan ettiniz. 10 yaşındaki çocuklara kendi ellerinizle verdirdiğiniz -mafya yöntemleriyle- o uyuşturucu bizim gençliğimizi perişan etti. Onları perişan edenler Allah indinde inşallah perişan olur. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, öyle bir şey var ki değerli milletvekilleri, kendinden olmayanları, eleştirenleri hemen teröristlikle, sürtük olmakla, vatan haini olmakla suçluyorlar. Ben, şimdi, size 2 farklı vatan hainliği tanımı yapacağım. Bir tanesi ne diyor biliyor musunuz? “Vatan, çiftliklerinizse/Kasalarınızın ve çek defterlerinizin içindekilerse vatan./Vatan, soğukta it gibi titremek ve sıtmadan kıvrılmaksa yazın./ Evet, ben vatan hainiyim./Siz vatanperverseniz, siz yurtseversoniz ben vatan hainiyim.” demişti gözü açık giden “Memleket! Memleket!” diyen Nazım Hikmet, bu vatan hainliği tanımını yapmıştı. (CHP sıralarından alkışlar)

Başka bir tanımı var, bunu lütfen iyi dinleyin. Bakın, bu tanım ne diyor? “Vatanı satmak, bu topraklarda bin yıllık ortak geçmişi olan insanların birliğini, beraberliğini, kardeşliğini sağlayamayarak ülkenin maddi, manevi kayıplara uğramasına göz yummakla olur.” Bakın, bakın. “Vatanı satmak, yüksek enflasyonla, kötü yönetimle ülkenin ve milletin kaynaklarını heba etmekle olur.” Bakalım, ortada birlik, beraberlik, kardeşlik görebilen var mı? Ortada ayrımcılığın ve ötekileştirmenin daniskası var. Kötü yönetim var mı? Var. Yolsuzluk var mı? Var. Yüksek enflasyon var mı? Var. Bunlar saymakla bitmez. Demek ki vatan haini olmak için yüksek enflasyon, ayrımcılık, ırkçılık, faşist anlayış yapmak gerekiyormuş. Peki, bunu kim söyledi? Bunu kim söyledi, biliyor musunuz? “Vatan haini” tanımını 2015 yılında sarayda valilere yemek veren Recep Tayyip Erdoğan yaptı. Alın size vatan haini!

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Sayın Başkan...

TEKİN BİNGÖL (Ankara) – 800 bin farkı söyle, 800 bin farkı!

BAŞKAN – Sayın Akbaşıoğlu, buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Bir suçluluk psikolojisi içerisinde kendi sıfatlarını bizim üzerimize atmasına asla müsaade etmeyiz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yapma! Yapma!

CAVİT ARI (Antalya) – Yapma ya, yapma! Kime atacağız?

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Yapma ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Mesnetsiz iddialarının tümünü reddediyor, kendisine iade ediyoruz

CAVİT ARI (Antalya) – Sizin üzerinize çok yaklaşıyor, çok!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Ve AK PARTİ'nin her daim karanlığa kapalı, aydınlığa açık olduğunu beyan ediyoruz. Bu konuda kendi sıfatını kendisine yakıştırıyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kayıtlara geçmiştir.

Teşekkür ediyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Cevdet Yılmaz.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA CEVDET YILMAZ (Bingöl) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 362 sıra sayılı 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin “Mahalli idarelere ilişkin işlemler” başlıklı 10'uncu maddesi üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli hazırım, malumlarınız olduğu üzere, kanun teklifinin 10'uncu maddesinde mahallî idarelere sağlanacak desteklere yönelik düzenlemeler yapılması öngörülmektedir. Bu düzenlemelere göre, Köy Hizmetleri personel maaşı ödeneğinin 2 milyar 385 milyon 345 bin Türk lirasına, KÖYDES için tahsis edilen ödeneğin 3 milyar 800 milyon Türk lirasına, SUKAP için, su ve kanalizasyon programı için tahsis edilen ödeneğin ise 1,5 milyar Türk lirasına çıkarılması öngörülmektedir.

Cumhuriyet tarihinin ülkemizdeki kırsal altyapının desteklenmesi adına, en büyük projesi olan KÖYDES Projesi, valiler ve kaymakamların koordinasyonunda yürütülen il özel idareleri ve köylere hizmet götürme birliklerinin bir başarı hikâyesidir. KÖYDES Projesi kapsamında, toplamda 229.591 kilometre yol, 59.464 kilometre onarım, 43 milyon metrekare parke taşı yapıldı. İçme suyu bulunmayan veya yetersiz olan 73.336 yerleşim yerine içme suyu projeleriyle temiz içme suyu sağlandı. 220 milyar lira değerinde 10.225 projeyi bugüne kadar hayata geçirdik. Yatırım bedeli 14 milyar lira olan 745 projede ise çalışmalar sürdürülüyor. Geçmişte bu işlerden sorumlu bir Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü vardı biliyorsunuz, AK PARTİ iktidara geldiğinde bu Genel Müdürlüğe verdiğimiz ödeneğin yüzde 90'ından fazlası personel harcamaları için kullanılıyordu, âdeta pahalı bir işsizlik sigortası şeklinde kullanılıyordu. Bu kuruluş kapatıldı, bu hizmetler yerele aktarıldı ve geçmişte farklı yerlere giden kaynaklar kırsal alana, köylerimize hizmete dönüşmüş oldu. Bu, gerçekten dünyaya da örnek gösterebileceğimiz son derece başarılı bir çalışmadır.

İkinci ödenek tahsis ettiğimiz konu SUKAP projesi, SUKAP da en az KÖYDES kadar önemli ama belki yeterince anlatamadığımız bir proje. SUKAP kapsamında, nüfusu 25 binin altında olan belediyelere hibe şeklinde destekler veriyoruz; arıtma tesisleri için, kanalizasyon projeleri için. Bugüne kadar 1.508 proje için 15 milyar Türk lirası kaynağı belediyelere tahsis etmiş durumdayız. Hangi partiden olduğuna bakılmaksızın, ayırım yapılmaksızın bütün belediyelerimize uygulanan bir programdan bahsediyoruz; bu da gerçekten son derece değerli bir program.

Değerli arkadaşlar, diğer yandan, 2002 yılı öncesinde genel bütçe vergi gelirleri tahsilat toplamı üzerinden belediyelere yüzde 5, il özel idarelerine de yüzde 1 nispetinde pay verilmekteydi. AK PARTİ hükümetleri 2008 yılında çıkardıkları 5779 sayılı Kanun'la bu payı daha da genişlettiler. Bu kanun çerçevesinde yüzde 1,5'u büyükşehir dışındaki belediyelere, yüzde 4,5'u büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine, yüzde 0,5'i ise il özel idarelerine olmak üzere kaynak ayrılmaktadır. Ayrıca, büyükşehir belediyesi sınırları içinde yapılan genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamının yüzde 6'sı ile genel bütçe vergi gelirleri tahsilatı toplamı üzerinden büyükşehirlerdeki ilçe belediyelerine ayrılan payların yüzde 30'u büyükşehir belediyesi payı olarak ayrılmaktadır. Böylece, aslında AK PARTİ döneminde

belediyelere olan tahsisat artırılmıştır. Bakın, bir rakam vereyim: 2002 yılında 4,7 milyar liraymış belediyelere verilen kaynak, 2021 yılında 135 milyar lirayı biz belediyelere kaynak olarak merkezî idareden ayırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu yılın on bir ayında ise 211 milyar Türk lirasını belediyelerimize bütçeden tahsis ettik. 2002 yılında merkezî yönetimden tahsis edilen paranın millî gelire oranı 1,34 iken 2021’de bu oranı 1,94’e çıkarmış olduk. Dolayısıyla, hükümetlerimiz her zaman yerel yönetimlerin yanında olduklar.

Bir diğer önemli düzenlememiz de şu oldu: Geçmişte yerel idarelere aktarılan kaynak sadece nüfus üzerinden aktarılıyordu. Yine, dönemimizde yapılan kanuni düzenlemelerle, nüfusun yanı sıra köy sayısı, kırsal alan nüfusu, gelişmişlik endeksi gibi kriterler de bu gelirlerin tahsisatında devreye sokulmuş oldu. Dolayısıyla, daha adaletli bir gelir paylaşımı da böylece sağlanmış oldu.

Değerli arkadaşlar, kalan vaktimde dünden tamamlamak istediğim bir konuya da biraz girmek istiyorum belediyeler, yerel yönetimler dışında, o da şu: Pandemi döneminde ve daha önceki finansal krizin de etkileriyle, maliye politikaları dünyada çok ciddi bir dönüşüm yaşadı. Bir taraftan ekonomideki küçülmenin etkisiyle kamu gelirleri azalırken diğer taraftan sağlık harcamalarının artması, yine, ekonomik ve sosyal desteklerin verilmesiyle bütün dünyada kamu giderlerinde ciddi artışlar oldu dolayısıyla kamunun, kamu dengeleri bozuldu, borçlanmalar arttı, bütçe açıklarının millî gelire oranı arttı, çift yönlü olarak bir baskı altında kaldı kamu maliyeleri. Bu süreci yaşarken şunu da görmüş olduk hep birlikte: Hep neoliberal politikalardan bahsedilir, devletlerin aslında ne kadar önemli olduğu da çıktı bu süreçte ortaya. Kamunun sıkıntılı dönemlerde güçlü rol oynamasının, etkin rol oynamasının ne kadar ehemmiyetli olduğu da ortaya çıktı. Ülkemiz de bunu yaptı. Yalnız ülkemizdeki politikalarda başarı sağladığımızı çok açık bir şekilde söyleyebilirim. Büyüme odaklı politikalarımızı da eş zamanlı olarak uyguladığımız için, büyümenin getirdiği kamu gelirleri artışıyla Türkiye bu süreçten en az hasarla çıkan ülkelerden biri oldu. Bizim bütçe açığımızın millî gelire oranı son derece makul bir çizgide kaldı. Geçen yıl 2,8, bu yıl 3,4 diye OVP’de tahmin ediyoruz ama gerçekleşme bunun da oldukça altında olacak diye bekliyoruz. Gelecek yıl için de yine 3,5 gibi bir rakam söz konusu. Kamu borç stokunun millî gelire oranında da yine dünyada artışlar yaşanırken, Avrupa’da yüzde 90’lar civarındayken, gelişmekte olan ülkelerde yüzde 60’ların üzerindeyken bizde geçen yıl yüzde 40’lar civarında oldu, bu yıl yüzde 36’lar civarına inmesi bekleniyor.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Diğer yandan, borç stokumuzun oranını söyledim, borçlanma ortalamamız da iyileşti. Geçen yıl 2021’de elli üç ay iken iç borçlanmanın vadesi bu yıl altmış aya kadar yükselmiş durumda, daha sağlıklı bir yapı oluşmuş durumda. Yine, 2022’nin başlarında iç borçlanmada kamunun faiz oranı yüzde 25 civarındaydı -TL cinsi sabit faizli borçlanmanın maliyetinden bahsediyorum- bugün geldiğimiz noktada bu oran yüzde 11’lere kadar gerilemiş durumda. Kamu son derece düşük bir faizle borçlanıyor, işte bu yüzden borç stokumuz geriye gidiyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ben hatırlıyorum, Mecliste muhalefet hep şu eleştiriyi yaptı: “Merkez Bankası bankalara ucuz kaynak sağlıyor, kamuysa bankalardan yüksek faizle borçlanıyor.” diye bir eleştiri vardı. Son zamanlarda bu eleştiriyi duymamız tesadüf değil, işte bu gerçekleşmenin bir sonucu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, baktığımızda, 2021 yılında toplam iç borçlanmanın yüzde 35’i sabit getirili TL cinsi senetlerle sağlanırken 2022 Kasım ayında bu oran yüzde 59’a çıktı. Dolayısıyla, TL bazlı borçlanmamız yükseldi, döviz bazlı borçlanmamız da geriledi. Rakam olarak söyleyecek olursak iç borç stokunda, 2020’de 36,2 milyar dolar varken bu yıl bu geldiğimiz noktada dolar borçlanması, dolar bazlı borçlanma 26,9 milyara kadar gerilemiş durumda; bu da iç borç stokumuzun sıhhati açısından son derece doğru, iyi bir gelişme.

Değerli arkadaşlar, diğer yandan, hazinemiz, açığımız fazla olmadığı hâlde daha fazla ucuz maliyetle borçlanmaya gidiyor. Bunun da sebebi şu: Hazinemiz gelecek yıla çok daha güçlü bir şekilde

nakit pozisyonuyla girmiş olacak, bunu da çok net bir şekilde söyleyebiliriz. Bu açıdan, iyi bir borç yönetimi yapıldığını ve geleceğe dönük olarak da kamunun pozisyonunu güçlendirdiğimizi rahatlıkla ifade edebiliriz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

İlave süre vermiyoruz Sayın Yılmaz.

CEVDET YILMAZ (Devamla) – Vermiyor musunuz? Peki, hayırlı olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Siz bizi Komisyonunda ne kadar konuşturuyorsanız biz de burada öyle yapıyoruz Sayın Yılmaz.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bravo Başkan!

ORHAN SÜMER (Adana) – Bravo Başkan!

DUR SUN MÜSAVAT DERVİŞOĞLU (İzmir) – Bravo Başkan, bravo!

BAŞKAN – Evet, şimdi şahıslar adına konuşmalara geçiyoruz.

İlk söz, Sayın Bahar Ayvazoğlu'nun.

Buyurun Sayın Ayvazoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAHAR AYVAZOĞLU (Trabzon) – Değerli milletvekilleri, e-muhitralardan Gezi eylemlerine, 15 Temmuz hain darbe girişiminden ekonomik ablukalara, dünyada eşi benzeri görülmemiş sinsilikte tuzaklara, diplomatik terörlere, dolar kuşatmalarına kadar uzanan bir çetin mücadele galerisinden geçerek geldiğimiz bu nokta çok önemli bir noktadır. Bugün Türkiye, siyasi, ekonomik, askerî, her bakımdan eskisiyle mukayese edilemeyecek kadar güçlü bir yerde bulunuyor. Diğer yandan, Türkiye'de iç siyaset, geçmişten farklı olarak net ve yalın “Bağımsızlık benim karakterimdir.” diyen vatansverler ile Batıcı iş birlikçi güçler arasında bir kamplaşmaya şahitlik ediyor. Son dönemlerde sandiktan umudunu kesen muhalefet, efendilerince kendilerine dikte edilen yeni stratejiyle hedefine Türkiye Cumhuriyeti'ni koydu. O, “Devlet kimyasal silah kullanıyor.” gibi alçakça bir iftira da, ana muhalefet liderinin Amerikalardan ülkesini “narkodevlet” diye nitelemesi de Türkiye Cumhuriyeti'ni itibarsızlaştırma stratejisinin ürünüydü. Yoksa, normal koşullarda bir ülkede kendine iktidar arayan, devlet yönetmeye talip birilerinin devleti ve kurumları itibarsızlaştırması akıl işi mi? Yönetmeye talip olduğu devleti “narkodevlet” diye nitelemesi akıl işi mi?

Yine, son olarak muhalefet tarafından millî iradenin, hukukun ve siyasetin gücünün hiçe sayıldığı ve birilerin ülkeyi âdeta kayıt dışı bir şekilde yönetme arzusu bir “anayasa taslağı” adı altında servis edilmiştir. Bu ucube sözde anayasa taslağının arkasındaki darbeci, gerici zihniyetin Türkiye siyasetine ipotek koyması çabaları sonuç alır mı sanıyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 15 Temmuzdan antrenmanlı bu millet, bu darbeye geçit verir mi sanıyorsunuz?

Kıymetli milletvekilleri, dünyanın her alanda krizler yaşadığı bir dönemden geçiyoruz. Sorunlar çözülmek bir yana giderek kronik bir hâl alıyor, güç savaşları giderek yoğunlaşıyor ve bu güç savaşları artık diplomasi, hukuk gibi örtülere de ihtiyaç duyulmadan açıktan yapılıyor ve bu gidişatta ya dünyanın daha adil bir şekilde yeniden yapılanması için yollar bulunacak veya insanlık kaosun hâkim olduğu bir karanlığın içinde sürüklenmeye devam edecek. Biz, Türkiye olarak dünyanın daha adil bir şekilde yeniden yapılanmasında ısrarcıyız, bunun mimarlığına soyunduk, bunun kavgasını veriyoruz. Yeni bir evrensel inşa edeceğiz, insanlığa dayatılmış sömürü, savaş ve göçten ibaret, kaos esaslı düzenin yerine tüm coğrafyaların eşit haklı temsil edildiği yeni bir evrensel. (AK PARTİ sıralarından

alkışlar) Bu sürecin öz gücüne Cumhurbaşkanı Erdoğan liderliğinde Türkiye Cumhuriyeti devletinin açılımlarıyla sarsılan dünya devriminin ruhuna inanın, zihin karartmalara inanmayın. Geçmişe bakın, bir gelecek kararı verin. Bugünkü kurucu kuşağa, kurucu kadroya güç verin. Varsın birileri içeride ve dışarıda tavrımızdan tedirgin olsun, çekinmeyin. Bir Trabzonlu olarak bir futbol terimiyle ifade edeyim: Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan bizi Süper Lig'e çıkardı, biz de bu ligde oynarız kardeşim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İşte, Türkiye Yüzyılı bu ve biz bu yüzyılın kapısındaız. Bambaşka ufuklara yelken açtık ve evet, belki bu yolculuğun büyük bedelleri olacak ama dik duracağız. Üstelik, dik durunca neler oluyor, neleri başardık hep birlikte gördük geçen yirmi yılda ve tam da böyle durumlarda diyor ya şair:

“Düşmesin bizimle yola:

Evinde ağlayanların

göz yaşlarını

boynunda ağır bir

zincir

gibi taşıyanlar!

Bıraksın peşimizi

kendi yüreğinin kabuğunda yaşayanlar!”

Birileri yüzünden geride kalamayız; ya yola düşmeliler bizimle ya da düşmeliler yakamızdan. Güçlü, büyük, demokratik ve tam bağımsız bir Türkiye mücadelesi büyüyerek sürecek, 2023'te kazanan Türkiye iktidarı olacak. Yaşasın Türkiye Yüzyılı, yaşasın tam bağımsız demokratik Türkiye Cumhuriyeti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Saygılarımla.

BAŞKAN – Sayın Metin İlhan... (CHP sıralarından alkışlar)

METİN İLHAN (Kırşehir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada dokuz gündür yoğun bir şekilde ülkemizin 2023 yılı bütçesini görüşmekteyiz, ülkemizin geleceğine dair kaygılarımızı dile getirmekteyiz. Muhalefet olarak eksik, yanlış, sorunlu olan yerleri tespit edip çözüm önerilerimizi millî menfaatlerimiz için ifade etmekteyiz. Bizler, iktidarın hatalarını görmesini ve Türkiye'ye güçlü bir gelecek oluşturabilmek adına yapıcı bir muhalefet yapmanın derindeyiz ancak maalesef şu ana kadar rakiplerine tahammülü olmayan, rakiplerinin başarısını lekelemekten başka hiçbir şey yapmamış, gözünü hırs ve öfke bürümüş bir siyasi iktidar gerçeğiyle karşı karşıyayız. İktidar yenilgilerinden ders almayı bir yana bırakmış mahallî seçimlerde milletimizden yediği tokadın intikamını belediye başkanlarımızdan almaya çalışmaktadır; önce Yalova, şimdi de İstanbul. Anlaşılan o ki İstanbul Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nun başarıları sarayı çok tedirgin etmiş ve her türlü zorbalığı yapmaya yöneltmiştir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakınız, AKP iktidarının yirmi yıldır elinde her türlü siyasal ekonomik ve sosyal imkânlar olmasına rağmen Türkiye'nin ülke yönetiminde ihtiyaç duyduğu demokrasi uygulamalarını geliştirmek ve ilerletmek adına hiçbir şey yapmaması, bunun aksine yargı da dâhil tüm devlet kademelerindeki liyakati dışlayarak partizanlık anlayışıyla kadrolaşması ülkemize telafisi olmayacak zararlar vermiştir. İktidar şimdi de yaklaşan seçimler öncesi anketlerden gelen düşük oy oranlarını telafi edebilmek ve seçimi kazanabilmek için devletin tüm gücünü ve havuz medyasını da kullanarak yalan, karalama, haksızlık, komplo ve her türlü siyasi ahlaksızlıkla aziz milletimizin iradesi olan seçilmişleri dizayn etme çabası içine girmiştir. Millet'in iradesini 2019'daki gibi görmezden gelenler dün kaybetti ve bugün de kaybedecektir. (CHP sıralarından alkışlar) Bunu o kötülük dolu zihniyetinize yerleştirin.

Değerli milletvekilleri, bin odalı ve itibardan tasarrufu olmayan sarayı ve şürekâlarını büyük bir korku sarmıştır. Bu korku o kadar büyümüştür ki artık kendi bekaları için Türk toplumunun gözü önünde bile bu çirkin işlerini pervasızca yapmaya başlamışlardır. Şu unutulmasın ki sarayın kendisine bağlı bürokratları, yargı mensupları ve kendilerinden beslenen asalak yandaşları olabilir ancak hiçbir güç aziz milletimizin iradesinden üstün olamaz. O sebeple, 2019 mahallî seçimlerinde yenilmeye bir türlü doymadığınız İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Ekrem İmamoğlu'nu iktidar olarak kafaya taktınız. Evet, aslında doğru bir iş de yaptınız zira başta İstanbul ve Ankara olmak üzere milletimizin Cumhuriyet Halk Partisine göstermiş olduğu teveccüh o kadar büyümüştür ki bu genel seçimlerde yaşayacağımız mağlubiyetin delili olmuştur. Ama sizler her zaman olduğu gibi yiğitçe, kahramanca değil, türlü ayak oyunları, iftiralar ve haksızlıklarla yenilginizi kaypakça telafi etmek derdindediniz. Nasıl ki İstanbul İl Başkanımız Canan Kaftancıoğlu'na verdiğiniz hukuksuz, siyasi yasağın yüksek ferasete sahip milletimizin gözünde hiçbir anlamı ve kıymetiharbiyesi yoksa Ekrem İmamoğlu'na sizin güdümünüzdeki mahkemenin verdiği iki yıl yedi aylık cezanın ve siyasi yasağın da 16 milyon İstanbullunun nezdinde hiçbir hükmü yoktur; bu, siyasi bir karardır, bunu böyle bilesiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Son olarak, halkın iradesinin temsili olan yüce Meclisten akıl tutulması yaşayan siyasi zorbalara şunu söylemek isterim ki: 16 milyon İstanbullunun iradesi olan Ekrem İmamoğlu'nu kumpaslarla, yalanlarla, palavralarla, iftiralarla ve kurmaca mahkemelerinizle korkutamazsınız ve yürüdüğü bu kutlu yoldan döndüremezsiniz. Siz yıllardır duymasanız da görmeseniz de anlamasanız da Ulu Önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir." sözünün Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş felsefesindeki temel yapı taşı ve asla elinden alınamayacak kutsal olduğunu tekrar tekrar ifade etmek isterim. Ne kadar kötülük ve haksızlık yaparsanız yapın muvaffak olamayacaksınız çünkü bu millet artık bu şans size tanımayacak.

Sözlerime 16 milyon İstanbullunun hem de sizleri eze eze seçilmiş Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun "Halkın verdiği yetkiyi bir avuç insan alamaz. Mücadelemiz daha güçlü başlıyor." sözleriyle son vermek istiyorum. İstanbul'un iradesinin üzerindeki ipoteği kaldırmak için ne gerekiyorsa yapacağımızdan kimsenin ama hiç kimsenin şüphesi olmasın. Zorbalık sizden, direnmek bizden. Geliyor gelmekte olan. Her şey daha güzel olacak, her şey çok güzel olacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – 10'uncu madde üzerinde konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

Sayın Özçelik...

Buyurun Bayram Bey.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

45.- *Burdur Milletvekili Bayram Özçelik'in, bugünkü Divanın kesintisiz oturum yönetme rekorunu kırdığına ilişkin açıklaması*

BUYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Sayın Başkanım, Meclisimizde bir rekor kırılıyor, kırıldı. 15 Aralık 2019'da Meclis Başkan Vekilimiz Levent Gök'ün yönettiği Divanda görev aldım, o görevde sekiz saat on beş dakika kesintisiz oturum yönetme rekoru kırmıştık. Bugün siz Divandaki arkadaşlarımızla beraber, Şeyhmus Bey'le beraber, Abdurrahman Bey'le beraber bu rekoru kırdınız, egale ettiniz. Sizleri tebrik ediyoruz ve alkışlıyoruz, sağlık ve afiyetler diliyoruz. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Bravo Başkan! Rekoru egale etmeye devam.

BAŞKAN – Sadece kırmadık, geliştirmeye devam ediyoruz.

OSMAN AŞKIN BAK (Rize) – Dünya rekoru, olimpiyat rekoru lazım.

BAŞKAN – Bu dünya rekoru zaten.

Sayın Gök, buyurun.

46.- Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, kendisinde olan kesintisiz oturum yönetme rekorunu kırdığı için Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç'i tebrik ettiğine ilişkin açıklaması

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tabii, rekorlar kırılmak için yapılır. Ben bugün göstermiş olduğunuz performansla üzerimde bulunan rekoru kırmanızdan dolayı sizi tebrik ediyorum. Sonuçta bunların her biri önemli çalışmalar. Bu saate kadar Meclisi yönetmek, sevk ve idare etmek ayrı bir durum. Bana Sayın Ahmet Aydın devretmişti rekoru, ben de size devretmekten büyük bir mutluluk duyuyorum. Tebrik eder, başarılar dilerim. (CHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Başkan.

III.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 362) (Devam)

2.- 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller; 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 363) (Devam)

BAŞKAN – Evet, 11'inci maddeyi okutuyorum:

Fonlara ilişkin işlemler

MADDE 11- (1) Türk Silahlı Kuvvetlerinin stratejik hedef planı ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığının ihtiyaç planları uyarınca temini gerekli modern silah, araç ve gereçler ile gerçekleştirilecek savunma ve NATO altyapı yatırımları için yıl içinde yapılacak harcamalar; 7/11/1985 tarihli ve 3238 sayılı Kanunla kurulan Savunma Sanayii Destekleme Fonunun kaynakları, bu amaçla bütçeye konulan ödenekler ve diğer ayni ve nakdi imkânlar birlikte değerlendirilmek suretiyle Savunma Sanayii İcra Komitesince tespit edilecek esaslar çerçevesinde karşılanır.

(2) Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığına bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden birinci fıkra hükümleri gereğince tespit edilecek tutarları; Emniyet Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden zırhlı araç, uçak ve helikopter, insansız hava araçları (İHA), uçuş simülâtörü, Elektronik Harp (HEWS) ve Kent Güvenlik Yönetim Sistemleri (KGYS) projeleri ile istihbarat ve güvenliğe yönelik alımlara ilişkin tutarları; Türkiye Hudut ve Sahiller Sağlık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden motorbot alımına yönelik tutarları; Orman Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden yangınla mücadele hizmetlerinde kullanılmak üzere helikopter ve uçak alımlarına ilişkin tutarları; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden petrol ve doğalgaz boru hatları entegre güvenlik sistemi tedarikine ilişkin tutarları; Kültür ve Turizm Bakanlığına bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden Bilgi ve İletişim Teknolojileri Projeleri ile Tarihi Eserlerin Kimliklendirilmesi

Projesine ilişkin tutarları; Adalet Bakanlığı, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İşyurtları Kurumuna bütçe ile tahsis edilen ödeneklerden ceza infaz kurumları, adliye binaları ve hizmet binalarının güvenlik yönetim sistemlerinin tedarikine ilişkin tutarları; Sivil Havacılık Genel Müdürlüğüne bütçe ile tahsis edilen ödenekler ile bu Genel Müdürlük bütçesine kaydedilen ödeneklerden Özgün Helikopter Projesi Sertifikasyonu, Bölgesel Sivil Uçak Projesi Sertifikasyonu ve diğer sertifikasyon faaliyetlerine dair projelere ilişkin tutarları; ilgili hizmetleri gerçekleştirmek üzere Savunma Sanayii Destekleme Fonuna ödemeye ilgisine göre; Millî Savunma Bakanı, İçişleri Bakanı, Sağlık Bakanı, Tarım ve Orman Bakanı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı, Kültür ve Turizm Bakanı, Adalet Bakanı veya Ulaştırma ve Altyapı Bakanı yetkilidir.

(3) Savunma Sanayii Destekleme Fonundan Hazineye yatırılacak tutarları bir yandan genel bütçeye gelir, diğer yandan Millî Savunma Bakanlığı bütçesinin ilgili tertiplerine ödenek kaydetmeye ve geçen yıllar ödenek bakiyelerini devretmeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

(4) İlgili yıllar bütçe kanunları uyarınca, yürütülmesi öngörülen projeler için Savunma Sanayii Destekleme Fonuna aktarılan tutarlardan kullanılmayan kısımlar, Savunma Sanayii Destekleme Fonundan ilgili genel bütçeli idarenin merkez muhasebe birimi hesabına; özel bütçeli idarelerde ise muhasebe birimi hesabına yatırılır ve ilgili idarenin (B) işaretili cetveline gelir kaydedilir. Gelir kaydedilen tutarlar karşılığını ilgili idare bütçesine ödenek kaydetmeye genel bütçeli idarelerde Cumhurbaşkanı, özel bütçeli idarelerde ise ilgili özel bütçeli idare yetkilidir. Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı dışındaki idarelerde ödenek kaydı, yılı yatırım programı ile ilişkilendirilerek yapılır.

BAŞKAN – 11’inci madde üzerinde gruplar adına ilk söz, İYİ Parti Grubu adına Sayın Feridun Bahşi’nin.

Sayın Bahşi, buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA FERİDUN BAHŞİ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 2023 yılı bütçe teklifinin 11’inci maddesi üzerine söz aldım. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bütçenin içeriğine baktığımızda sermaye kesimlerinin taleplerine öncelik veren, faizin ağırlığının arttığı, Diyanetin harcamalarının şişmeye devam ettiği, kaynakların AK PARTİ ve saray seçim propaganda kaynaklarına aktarıldığı bir manzarayla karşı karşıyayız. Bunu neden söylüyorum? Bir önceki seçim yılı 2018’de bütçe giderleri yüzde 17 artırılmıştı ama 2023 seçimleri öncesi bu artış yüzde 154 olmuştur. Bir önceki yıl yani 2022 bütçesinin giderleri, verilen ek bütçeyle bile 2 trilyon 536 milyar lira olmuşken 2023 bütçesi 4 trilyon 808 milyar liraya yükseltilmiştir. Bu bir seçim ekonomisi ve seçim harcama programıdır, seçime daha avantajlı girmek için yapıldığı apaçık ortadadır. Bu bütçede sermayeden ve ranttan alınan vergiler yüzde 10’u bulmazken özellikle asgari ücretle geçinenlerden alınan dolaylı vergiler yüzde 65 civarına çıkmıştır. Bu bile bütçenin kimin bütçesi olduğunu daha açık ortaya koymaktadır. Geçmediğimiz köprülere, tünellere, adım atmadığımız hastanelere, müşteri garantili döviz üzerinden ödeme yapılan kamu-özel iş birliği adı verilen projelere 2023’te ne kadar ödeme yapılacağını bu bütçede göremiyoruz. Anlaşılan kamu-özel iş birliği projeleri aracılığıyla 5’li çetenin servetine servet katmasına hizmet etmeye devam edilecektir.

İktidarın tercihi ranttan, 5’li çeteden yanadır. Bundan dolayı bu bütçe katılımcı, kamucu, sosyal ve adil bir bütçe değildir; yıllardır her konuda faiz lobisini suçlayanlar bu bütçeyle faiz lobisine, uluslararası tefecilere teslim olmuştur. Bu rakamlara göre bu bütçede umut var mıdır? Elbette, yoktur. Ekonomik kriz çok yoğun bir şekilde devam etmektedir, elde avuçta ne varsa satan iktidar, yeni yatırım yapmak şöyle dursun “Başka ne satabilirim?” derdine düşmüştür. İşsizlik giderek büyümüştür, ekonomide daralma devam etmektedir.

Değerli milletvekilleri, ülkenin ekonomik gelişme ve sosyal kalkınma düzeyinin en önemli göstergesi, istihdam yapısı ve işsizlik boyutudur. Türkiye genelinde işsizlik oranı 2022'de TÜİK rakamlarına göre bile yüzde 11'dir. Gençlerin durumuysa çok daha vahim, her 3 gençten 1'i işsizdir; ülke genç işsizler ordusuyla karşı karşıyadır. Peki, çalışanlarımızın durumu daha mı iyi, özellikle asgari ücretinin durumu? Asgari ücret, bugün milyonlarca kişinin tek gelir kaynağıdır ama asgari ücretli geçinmiyor. Her yıl artırılan dolaylı vergiler ve yapılan zamlarla çalışanlara zulüm yapan AK PARTİ zihniyeti asgari ücretlileri çağdaş köle olarak görmektedir. Asgari ücretle çalışanlara ailesiyle birlikte insanlık onuruna uygun bir hayat mutlaka ve mutlaka sağlanmalıdır. Emeklilerimizin durumu ise tüm kesimlerden çok daha vahim, içler acısıdır. Emeklilerin yıllarca hizmet verdikten sonra geçim kaygısı duymadan onurlu bir hayat sürmesini temin etmek devletin en önemli ve öncelikli görevlerinden biri olmalıdır. Ancak emeklilerin tamamına yakını, açlık, dikkat edin, yoksulluk demiyorum, açlık sınırının altında yaşamaktadır. AK PARTİ emeklilere maaş artışı yerine harçlık vermektedir.

Değerli milletvekilleri, bugün, size ülkemizin özlem duyduğu, yirmi yıldır unuttuğu ama çok yakın bir gelecekte yani İYİ Parti iktidarında mutlaka kavuşacağı bir hukuk devletinden söz edeceğim. Hukukun üstün olduğu ve egemenliğin kayıtsız, şartsız millete ait olduğu demokratik, laik ve sosyal hukuk devletinde bugün hâkim olan güçlerin haklılığı sistemi ortadan kalkacak, haklıların hukuku mutlaka egemen olacaktır. Anayasa ve yasalar raflardan indirilecek, iktidarın talimatına göre hareket etme ortadan kaldırılıp hak, hukuk ve adalet ülkede tekrar hâkim kılınacaktır. Devletin şekli, işleyişi ve organları Anayasa'da ve yasalarda belirtildiği şekilde uygulanacaktır. Güçler ayrılığı ilkesine uygun olarak kurumlar yetki ve sorumluluklarına uygun davranacaktır. İdarenin her türlü işlemine ve eylemine karşı bağımsız yargının verdiği tüm idari yargı kararları bekletilmeden derhâl uygulanacaktır. Yandaş müteahhit, 5-10 maaş alan danışman, ayrıcalıklı kişi ve kurum kalmayacaktır. Hak kaybına sebep olan kamu görevlileri bu eylemlerinden ve işlemlerinden sorumlu tutulacak, gerekirse tazmin edilecektir. Yargı bağımsızlığı tavizsiz uygulanacaktır. Hâkimler için coğrafi teminat mutlaka getirilecektir. Hâkimlerin verdikleri kararlar sadece yargısal denetime tabi tutulacak, kararları sebebiyle açıkça yasalarda suç olarak belirtilenler dışında haklarında kesinlikle soruşturma açılmayacaktır. Hâkimler ve Savcılar Kurulu birbirinden ayrılacak ve hâkimler kurulunun yapısı yargı bağımsızlığına, hâkimlik teminatına uygun hâle getirilecektir.

Anayasa Mahkemesi hukuk devletini şöyle tarif eder: Hukuk devleti, tüm faaliyet, işlem ve eylemleri hukuk kurallarına ve Anayasa'ya uyan, bu kurallara bağlı olan devlet anlamına gelmektedir. İYİ Parti iktidarında bu tarife uygun hukuk devleti mutlaka ama mutlaka tesis edilecektir.

Değerli milletvekilleri, adalet teşkilatında çok önemli bir yere sahip olan adliye çalışanları nedense bugüne kadar görmezden gelinmiştir. Nitekim bugüne kadar çıkarılan yargı paketlerinde personel adına hiçbir iyileştirme olmaması adalet çalışanlarında daimi bir hayal kırıklığı yaşatmıştır. Adliye çalışanlarının özlük hakları mutlaka hak ettikleri seviyeye getirilecek, adalet hizmetleri sınıfı yeniden ihdas edilecektir. Adli kolluk cumhuriyet başsavcılığına bağlı olacak şekilde yeniden organize edilecek, yetki karmaşası önlenecektir. 3600 ek gösterge yükseköğretim mezunları dâhil bütün yargı çalışanlarına verilecektir. İş yeri baskısına karşı çalışanları koruyan uygulamalar mutlaka hayata geçirilecektir. Görevde yükselme ve unvan değişikliği sınavlarında sözlü sınav şartı kaldırılacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu hafta İnsan Hakları Günü'nü kutladık. 10 Aralık 1948 tarihinde, Birleşmiş Milletler, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ni kabul ve ilan etmiştir. Birleşmiş Milletler'in üyesi olup da bu bildiriye de imza atan Kızıl Çin yönetimi 1949 yılında işgal ettiği Doğu Türkistan'da insanlık dışı uygulamalara ve soykırıma devam etmektedir. Soykırıma maruz kalan soydaşlarımız, Doğu Türkistanlı bir avuç Uygur Türkü aydın ise bu insanlık dışı uygulamayı dünyaya duyurmaya

çalışmaktadır. Dünyanın birçok ülkesi bu zulme karşı çıkan açıklamalar yaparken, Türkiye, maalesef bu konuda hâlâ sessizliğini korumaktadır. Gazi Meclisimizin bu kürsüsünden Doğu Türkistan Türkünün çığına ses veriyor, Türk devletinin yapamadığını yapıyor, Kızıl Çin Hükümetini kınıyor ve protesto ediyorum; acıları acımız, sevdaları sevdamız, mücadeleleri mücadelemizdir.

Bu vesileyle, yoksulluk ve yolsuzluk bütçesi olarak nitelediğimiz ve görüşmeleri süren iktidarın bu veda bütçesine Millî Savunma Bakanlığı, Millî İstihbarat Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Savunma Sanayii Başkanlığı bütçeleri hariç “ret” oyu vereceğimizi tekraren ifade ediyor; Gazi Meclisi ve büyük Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sayın Memet Bülent Karataş.

Buyurun. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MEMET BÜLENT KARATAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, Gazi Meclisimizin takdirleriyle hayata geçecek olan 2023 yılı bütçemizin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

2023 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerinde konuşma yapmak üzere Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz almış bulunmaktayım, Yüce heyetinizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, ülkemiz için gerek güvenlik gerekse ekonomik açıdan büyük öneme sahip olan savunma sanayisinin gösterdiği performans hepimiz için gurur kaynağıdır. Ülkemiz bugün millî savunma konusunda dünya çapında gıptayla bakılacak seviyeye ulaşmış, millî ve yerli silah sanayimiz imrenilecek bir seviyeye ulaşmıştır.

Bizler, Türkiye'nin gelişmesi, güçlenmesi, zenginleşmesi, büyümesi, kalkınması, mutlu ve müreffeh hâle gelmesi amacıyla yapılan her girişimin, gösterilen her çabanın, yapılan her çalışmanın istisnasız destekçisiyiz. Milletimizin ve ülkemizin çıkarlarının yanındayız, her zaman da yanında olacağız. Millî güvenliğimizin, millî varlığımızın ve milletiyle bölünmez bütünlüğümüzün risk ve tehlikelere atılması diye bir şey söz konusu olamayacaktır.

Kıymetli milletvekilleri, savaş endüstrisi, şanlı Türk tarihimiz ve kahraman milletimiz için yeni bir kavram değildir, öyle ki tarih öncesine kadar dayanır. Milattan önce 3'üncü yüzyılda Hunların menzil ve darbe gücü yüksek çift kavisli yayları imal etmesi, Gaznelilerin savaş fillerine zırhı giydirmesi ve Selçukluların donanma inşası buna sadece birkaç örnektir. Avrupa ordularında henüz yokken topçu ocağını geliştiren ve asırlar boyunca dünyaya top, tüfek, gemi başta olmak üzere pek çok ürün ihracatı yapan Osmanlı'dır. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliğinde başlatılan kalkınma hamlesi de savunma sanayimizde özel bir yere sahiptir.

Görülüyor ki milletimiz çağlar boyunca kendi döneminin ilki mahiyetinde çalışmalar gerçekleştirmiştir. Ne mutlu ki köklü tarihimizin her evresinde tüm dünya ulusları bizleri güçlü ordumuz ve savaş endüstrimizle tanımıştır. Ne mutlu diyorum çünkü bazı şer odakları beyhude çabalarla aksini iddia etseler ve rahatsızlıklarını gizleyemezler de gelişmiş bir savaş endüstrisi barış ve huzuru tesis eder. Unutulmamalıdır ki silah sanayimiz ne kadar güçlüyse barış içinde yaşamayı o kadar güvence altına alırız. Elinizdeki caydırıcı güç olası dış müdahalelerin önündeki en önemli engellerden biridir. Barışı korumak için savunma sanayimizin güçlü olması şarttır. Dolayısıyla, savunma, yerli ve millî silahlarımızdan ve başarılarından rahatsız olanlar, bilin ki bu ülkede barış ortamından en çok rahatsız olanlardır.

Değerli milletvekilleri, şu bir gerçektir ki Türkiye'nin üstesinden gelinmesi kaçınılmaz olan öncelikli sorunu sorunlar piramidinin zirvesine oturmuş bölücü terör sorunudur. Sınırlarımızda, dağlarda, şehirlerde, mezarlarda, belediyelerde, bürokraside ve siyasette bölücü teröristleri temizlemedikten sonra, bunlarla her alanda hesaplaşmadıktan sonra rahat bulamayız, güvende olamayız. Tankımızdan, topumuzdan, SİHA'mızdan, İHA'mızdan rahatsız olan terörün yedeğine düşmüş onursuzlardır. Nitekim onlara huzur ve rahat yoktur, onlara merhamet de yoktur; bundan kim, niye rahatsız oluyor, bu durum neden birilerini rahatsız ediyor? Kim İHA ve SİHA'lara karşı çıkıyorsa bilerek veya bilmeyerek PKK'lı teröristlere sahip çıkmakta, onların asker ve polislerimizi şehit etmesine âdetâ çanak tutmaktadır. İHA ve SİHA'lar sayesinde PKK'lı teröristlerin elleri kolları bağlanıyor ve biz bu durumdan elbette memnun oluyoruz. Kim aksini düşünüyorsa onun niyeti bozuk demektir. Bundan memnun olmayan Türk milletinin mensubu olabilir mi? SİHA'lar şehitlerimizin kanlarını yerde bırakmıyor. Şunu çok açık bir şekilde söylüyorum ki bu durumdan rahatsız olan istediği kadar rahatsız olmaya devam etsin. Şehit yakınları PKK'yı vuran silahlı İHA'lardan rahatsız değildir. İHA ve SİHA'lardan rahatsız olanlar ile teröriste "terörist" diyemeyenler aynı kişilerdir. Bunları diyemeyen kim varsa teröristin eylem ve fikir yoldaşdır. Katile "katil" diyemeyenlerin vatan ve millet sevgisi kalmamıştır.

Değerli milletvekilleri, İHA'lar ve SİHA'ların yanı sıra Akıncılar, kara araçları, deniz platformları, millî uçak ve helikopter projeleriyle birlikte yine, millî silah ve füze imalatı milletimize haklı bir gurur yaşatmaktadır. ATAK ve GÖKBAY helikopterlerini, Anadolu savaş gemisini, HÜRKUŞ uçağını, Akıncı, Bayraktar, ANKA insansız hava araçlarını, TAYFUN füzelerini yapmak için emek verip ter akıtan Türk milletidir. İşte, TAYFUN füzesini görüyorsunuz; dosta güven vermenin yanında, husumet yuvalarına en iyi mesajı vermiştir. Türkiye'nin şakası yoktur, terörist neredeyse Türkiye orayı yıkıp geçmektedir. Hainler için hiçbir yer korunaklı değildir, tehdit neredeyse hedef orasıdır. Üzerimizde hesap yapan, ülkemize zarar vermeyi amaçlayan terör çeteleri dikkat etsinler, akıllarını başlarına alsınlar, ülkemiz muhteşem bir teknolojik atılımla ayağa kalkmıştır.

Değerli milletvekilleri, Türk Silahlı Kuvvetlerimiz çelikten bilek, imanla çarpan yürek, kahramanlıkla dolup taşan bir iftihar kutbudur. Türk Silahlı Kuvvetlerimiz, Emniyet teşkilatımız canla başla ve kahramanlıkla vatan savunmasını yerine getirmekte, terör örgütüne kök söktürmektedir. Türkiye, terörle büyük bir millî bilinç eşliğinde mücadele etmektedir. Teröristler sığındıkları ve yuvalandıkları her sahadan sökülüp atılmaktadır. Geldiğimiz bu aşamada terör örgütlerine büyük bir darbe vurulmuş, caniler yurt içinde ve yurt dışında köşeye sıkışmıştır. Şu unutulmamalıdır ki Türk milleti terörle yaşamaya hem alışmayacak hem de buna tahammül etmeyecektir. Terörizmin arkasına saklanıp Türkiye'nin doğruluğunu durdurmaya çalışanların uğraşları beyhudedir.

Değerli milletvekilleri, Allah nazarlardan saklasın, Türk Silahlı Kuvvetlerimiz taktik ve operatif anlamda önleyici strateji ustalığıyla destan yazmaktadır. Vatani ve milleti için şehit olan kahramanlarımız yüreklerimizi yaksa da haklı mücadelemizde en küçük bir taviz verilmemektedir. Gazilerimiz ve şehitlerimiz manevi övüncümüz olarak millî gönüllerde bayraklaşmaktadır, hepsine şükran borçlu olduğumuz tartışmasızdır. Kahraman Türk Silahlı Kuvvetlerimizi tüm gücümüzle destekliyor, gazaları ve mücadeleleri hayırlı olsun diyor, başarılar diliyorum. Âlemde şer bitmezse, Oğuz'da er tükenmez, asla da tükenmeyecektir. (MHP sıralarından alkışlar)

Bu vesileyle sözlerime son verirken Genel Kurulumuzu saygıyla selamlar; 2023 bütçemizin vatanımıza, milletimize hayırlı olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ederim. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Sayın Feleknas Uca.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA FELEKNAS UCA (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; buradan Genel Kurulu ve tüm halkımızı selamlıyorum.

Evet, arkadaşlar, bunu bir kez daha burada söylüyoruz: Bu bütçe kadınların, yoksulların, emekçilerin, gençlerin bütçesi değil; bu bütçe savaşın, talanın, şiddetin bütçesidir.

Değerli milletvekilleri, 2002’de insan hakları, kadına yönelik suçlarla mücadele, demokrasi ve toplumsal barış vaatleriyle iktidara gelen AKP Hükümeti, özellikle son yıllarında savaş ve şiddet siyasetini barış siyasetinin önüne koymuştur. Temel insan hakları ve hukuk ilkelerini terk eden, eğitim kurumlarını cemaatlere teslim eden bir iktidar var.

İktidarın düşmanca politikalarından biri de kadın mücadelesine yöneliktir. Türkiye’de kadına yönelik şiddeti önleyen yasaların uygulanmaması bir yana, tarikatların isteği doğrultusunda İstanbul Sözleşmesi feshedilmiş, kadınlar tamamen korunmasız bırakılmıştır. Mağduru değil de suçluyu koruyan bir yargı süreci yürütülmekte. Failler tutuksuz yargılamalarla korunurken kadınlar, muhalifler ses çıkardıkları anda evlerine baskınlarla tutuklanabiliyor. Çocukların cinsel istismarına ses çıkarmayanlar, çocukları koruyan kadın kurumlarını kapatıyor, yöneticilerini tutukluyorlar. Kadına şiddete her zaman hazır olan iktidarın kolluk kuvvetleri, tüm dünyada 25 Kasım etkinlikleri sürerken kadınları darbetmekten geri durmadılar. Türkiye’de, Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Günü’nde kadınlar polis şiddetine maruz kaldı, gözaltına alındı. Diğer yandan, TJA ve Kürt kadın hareketinin aktivistleri gözaltına alınıyor, tutuklanıyor. Gazeteci kadınlar başları öne eğdirilerek insan onuruna aykırı bir şekilde gözaltına alındılar. Bu ülkede kadınların, gençlerin muhaliflerin uydurma suçlamalarla tutuklanmalarına herkes şahit. Kürt coğrafyasında ise genç kadınlara özel savaş politikaları uygulanıyor. Kadınlar istismara maruz kalıyor, failler korunuyor.

Durum cezaevlerinde de farklı değil, Garibe Gezer’e işkence yapıldığına dair görüntüler var ama bu konuyla ilgili takipsizlik kararı verildi. Birçok örnek verebiliriz. Buna alışmamızı, kabul etmemizi bekliyorlar, başımızı eğmeye çalışıyorlar. Şunu bilin ki ne kabul ederiz ne alışırsız ne de sizin önünüzde eğiliriz. Sesimize, sözümüze siz alıacaksınız, kadın direnişinin önünde siz eğileceksiniz. (HDP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, sokakta, cezaevlerinde, gözaltında kadınlara işkence eden, Kürt kadınlarını siyasetin dışına itmeye çalışan iktidar, Kürtlerin varlığına ülke sınırları dışında da tahammül edemiyor. IŞİD çetelerine karşı güçlü bir kadın direnişinin yürüttüğü Kobani başta olmak üzere kuzey ve doğu Suriye’nin birçok sivil yerleşim bölgesine saldırılar düzenlenmektedir. Bu operasyonların amacı, Türkiye halklarının güvenliği değil, AKP-MHP iktidarının yerini sağlamlaştırma çabasıdır.

Rojava’da ve Kobani’de iktidar için tehlike oluşturan tek gerçek, iktidarın üzerinde yükseldiği savaş politikalarına karşılık, kadın öncülüğünde kurulan özgür ve eşit yaşam modelidir. Bölgede demografik yapıyı değiştirmeye çalışanların, Afrin’de kadınları çeteler eliyle kaçırınların, zeytinlikleri talan edip hırsızlık yapanların, türlü oyunlarla savaş başlatmayı amaçlayanların asıl hedefi Rojava’da inşa edilen ve dünyaya örnek olan sistemdir. Bu sebeple iktidar, kadın özgürlükçü, eşit yaşamın kurulduğu topraklara saldırarak işgalci çeteler için yaşam alanı oluşturmaktadır. Rojava’ya yönelik gerçekleştirilen hava saldırıları bu savaş ve talan ittifakının çaresizliğinin geldiği son noktadır.

AKP-MHP talan ittifakı, savaştan ve nefretten beslenen politikalarla asla başarıya ulaşamayacaktır. Kürt halkına, kadınlara ve kazanımlarına tahammül etmemenin sonucu olan bu şiddet sarmalı, tüm halklara daha fazla yoksulluk, işsizlik ve acı olarak dönmektedir. Savaş ve talan siyasetiyle iktidarınızı sürdürmenize izin vermeyeceğiz; her türlü savaşın, şiddetin karşısında direnmeye devam edeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, iktidarın hedefinde soykırımın izlerini hâlen silmeye çalışan Şengal halkı da var. Bir yandan Şengal'e saldırılar sürerken Ezidiler yeni bir kırığa maruz bırakılma tehdidi altındadır. Ezidilerin her yıl olduğu gibi bu yıl da saldırıların gölgesinde kutlamaya çalıştığı Ezidi Bayramı yani "Cejna Ezi" haftasındayız. Bu vesileyle tarih boyunca sürgünlere ve katliamlara maruz kalmış ama boyun eğmemiş kadim Ezidi halkının Ezi Bayramı'nı kutluyor ve oruçlarının kabul olmasını diliyorum.

Biz, Ezidiler, ibadetlerinde önce yetmiş iki millet için, sonra kendimiz için dua ederiz ancak yaşadığımız coğrafyadaki farklı inancımızla, kültürümüzle tarih boyunca dışlanma, baskı ve katliamlara maruz kalmış kadim toprakların kadim inançlarından biriyiz. Biz, Ezidiler, bugün karşı karşıya kaldığımız yok edilme tehdidini tarihsel hafızamızdan dolayı "74'üncü ferman" olarak tanımlıyoruz. Ezidiler, maruz kaldığı soykırımlara "ferman" diyerek aynı zamanda katliamların sorumlularına da işaret etmenin bir yolunu bulmuş bir halk. Hükümdarın resmî ve yazılı emri olan ferman, toplumsal tarihimizi, sürgünü ve kırımı anlatan tek kelimedir. Biz bugüne kadar varlığımızı korumayı başarmış olsak da 74'üncü fermanın varlığımızı ortadan kaldırma amacı var. Kadim değerlerin temsili olan kadının şahsında bir toplumu tümüyle tarihten silme gayesi Şengal'de eksiksiz bir şekilde devreye girdi ve bugün hâlen devam etmektedir.

DAİŞ çetesi, kanlı tarihlerinin en büyük katliamını 3 Ağustos 2014'te Şengal'e kutsal bayramımız sırasında saldırarak yapmıştır. Bu, kesinlikle bir tesadüf değil, kültürümüzü, inancımızı, varlığımızı yok etme mesajı içeren bilinçli seçilmiş bir gündü. Bu çeteler, Şengal katliamı sırasında binlerce Ezidi kadın ve çocuğu esir almış, kadınları köle pazarlarında satmış, tecavüzlere maruz bırakmış, binlerce Ezidiyi katledip toplu mezarlara gömmüş, yüz binlercesini topraklarından etmişti. Şengal'in yaraları hâlâ sarılmış değil, hâlâ akıbeti bilinmeyen binlerce kadın ve çocuk var. İktidarın "Kuş uçurtmuyoruz." dediği sınırlardan çete liderleri, DAİŞ emirleri, kaçırıkları kız çocukları ve kadınlarla rahatlıkla geçebiliyor; Ankara'da ikamet edip köle ticareti yapabiliyorlar.

Değerli arkadaşlar, bugün Şengal, kadın öncülüğünde, kadın özgürlüğü, demokratik özerklik fikri çerçevesinde ideolojik, toplumsal ve politik yeni yaşamı kurmayı sürdürmektedir. Her yaşta kadın, özerk Şengal Kadın Meclisini kurarak tarih yazdık. Gençlik meclisleri kuruldu. Bugün hâlen Türkiye'nin saldırılarının hedefinde olan Şengal'de ve Rojava'da inşa edilen yeni yaşamı hep birlikte savunacağız. Bir yanda saldırı tehdidi, bir yanda halkları yeni bir kırığa uğratmaya çalışanlara geçit vermeyeceğiz. (HDP sıralarından alkışlar)

Buradan tekrar tüm Ezidi halkının bayramını kutluyor, savaşın, kıyımın bittiği, kadınların, çocukların özgürce yaşadığı ve toplumsal barışın sağlandığı yarınları diliyorum. "...)(*"

ARZU ERDEM (İstanbul) – Anlamıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Uca, hiçbir kimse söylediklerinizi anlamıyor.

FELEKNAS UCA (Devamla) – "...)(* (HDP sıralarından alkışlar)

ARZU ERDEM (İstanbul) – Ne mutlu Türk'üm diyene!

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Sayın Levent Gök.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

(* Bu bölümlerde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Değerli milletvekilleri, bugün Türk yargısı önemli bir karar verdi. Dünyanın en büyük metropol şehirlerinden birinin başkanı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız Sayın Ekrem İmamoğlu'na verilen ceza ve siyasi yasak, hiç şüphenez olmasın, dünyada hukukun üstünlüğünde 140 ülke arasında 116'ncı sırada olan ülkemizi çok daha gerilere çekmiştir. Bu karara sevinenler olabilir ama şunu bilin ki siyaset hiçbir zaman yargı eliyle tanzim edilemez, süreç bu şekilde yönetilemez. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Adalet Bakanı "Ben yargıya talimat vermem." "Önemli davalarda benim konuşmam doğru değil." diye birkaç gündür söylemlerde bulunuyor. İktidar sözcüleri de "Biz yargıya müdahalede bulunamıyoruz." diyor. Acaba durum gerçekten öyle mi?

Değerli milletvekilleri, Mustafa Kemal Atatürk "Adalet gücü bağımsız olmayan bir devletin, devlet hâlinde varlığı kabul olunamaz." der. Devletin varlığı ancak adaletle mümkündür. Eğer adalet yoksa o ülkenin devlet olarak varlığını sürdürmesi söz konusu değildir.

Şimdi ben bugün burada sizlerle bazı konuları paylaşmak istiyorum, karşı çıkacak arkadaşlarıma da hodri meydan diyorum. Bakın, bir Fetullah Gülen darbe girişimini hep beraber yaşadık ama hâlâ ders alınmadığını görüyorum, büyük bir üzüntüyle görüyorum. Keşke ülkeleri yönetenler yaşanan üzücü olaylardan ders alabilseler, geriye doğru baktıklarında çıkardıkları dersleri ileriye doğru bir daha yapmama kararlılığını gösterebilseler ama öyle olmuyor.

Adalet Bakanı Bekir Bozdağ daha önce de Adalet Bakanıydı. Bakın, onun zamanında neler olduğunu ve bugün yaşadığımız olayın, bu kararı alan hâkimlerin nasıl bu hâkimliklere getirildiğini sizlerle paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlarım; tahammül edilmez ve hepimizin karşı koyması gereken bir tablo.

Değerli milletvekillerim, 2011 yılında TÜBİTAK'ta, birdenbire bir kararname çıktı, bütün başkan ve yönetim kurulları değiştirildi; TÜBİTAK altüst edildi. TÜBİTAK'ın daha sonra Ergenekon, Balyoz ve kumpas davalarında verdiği birçok raporla birçok insanın hayatı karartıldı. 15 Temmuz Fetullahçı darbe girişiminden önce namuslu bir savcı çıktı, düzgün bir savcı çıktı, daha o zaman FETÖ darbe girişimi yok ve bir iddianame yazdı, dedi ki: "2011 yılında çıkarılan kararnameyle FETÖ TÜBİTAK'ı ele geçirmiştir." Bu kararnamenin altında şimdiki Cumhurbaşkanı'nın ve Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'ın imzası vardır. FETÖ'nün TÜBİTAK'ı ele geçirirken siyaseti nasıl kullandığını savcı ifade etti, iddianameye yazdı. Bu iddianameyi savcı yazdıktan sonra görevden alındı -savcı ve savcılar- değerli arkadaşlarım. Daha sonra, 2016'nın başında Hükümet bir kanun tasarısı sundu, birçok AKP'li milletvekili arkadaşım da bunu imzaladı. O kanun teklifinde, orduda Fetullah'ın örgütlediği dönemdeki subaylardan sonra gelenleri yani Fetullah'ın örgütlenmesine olanak bulamadığı dönemlerin erken bir tasfiyesi için erken emeklilik kararı alınan bir kanun tasarısı getirdiler ve Atatürkçü subayları tasfiye eden bir kararname, kanun Meclise geldi ve bu kanunu getiren iktidara karşı yine, savcı bir dava açtı. Dedi ki savcı: "FETÖ 1988 ve daha önceki yıllarda mezun olmuş subayları TSK'den, Türk Silahlı Kuvvetlerinden tasfiye etmek için 3 devreyi birden toplu olarak emekli edecek bir kanunu siyasi iktidara yaptırmıştır." Bu savcı da görevden alındı değerli arkadaşlarım. Bakın, FETÖ'nün gücü hâlen devam ediyor, FETÖ'ye karşı mücadele eden savcılar var ama daha, iktidarın göremediği bir süreci yaşıyoruz. Derken, darbe oldu, darbeden sonra Akıncılar iddianamesi... O gün, 15 Temmuzda Meclisteydik hepimiz. Başımıza bombaların yağdırıldığı o akşamın iddianamesini düzenleyen savcı, bu sefer, iddianameyi düzenlemeden önce gitti Adalet Bakanı Sayın Bekir Bozdağ'a iddianameyi gösterdi, Bekir Bozdağ iddianameyi inceledi ve ancak onun onayından sonra -o iddianame- siyasi iktidarla bir ilişki kurulmasına fırsat verilmeden mahkemeye dava açıldı.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, Bekir Bozdağ ne diyor? “Ben mahkemelere talimat vermem; o, bizim işimiz değildir, karışmayız.” diyor. Öyle olmadı değerli arkadaşlarım ve 24 Aralık 2016’da Adalet Bakanlığı hâkim almak için, savcı almak için bir sınav yaptı. Yazılı sınav yapıldıktan sonra 680 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle yazılı sınav şartı kaldırıldı ve mülakata dönüştürüldü.

Değerli arkadaşlarım, bugünkü hâkimlerin nereden geldiğinin, bu kararların nasıl alındığının işte altyapısı oradan başladı. FETÖ’nün hukukçuları gitti, iktidarın hukukçuları gelmeye başladı ve -karşımıza mülakatla alınan- iktidar partisinin ilçe başkanları, ilçe yönetim kurulu üyeleri, milletvekili adayları, belediye başkanları yazılı sınav dikkate alınmaksızın mülakatla hâkim yapıldı.

Şimdi, ben bunların isimlerinin hepsini buradan teker teker okurum, şu anda hepsi hâkim ya da savcı. Şöyle söyleyebilirim: İktidar partisinin Zonguldak Gençlik Kolu Başkanı hâkimdir şu anda. Giresun İl Yönetim Kurulu üyesi hâkimdir. Kırıkkale İl Başkan Yardımcısı hâkimdir, Kırşehir Kaman adayı hâkimdir, Trabzon İl Başkan Yardımcısı hâkimdir, Tokat merkez ilçe yöneticisi hâkimdir. Elimde yüzlerce hâkim ve savcının adı var değerli arkadaşlarım; hepsi burada.

Şimdi, Sayın Bekir Bozdağ ve iktidar sözcülerine söylüyorum ve soruyorum: Sizler kendi partinizin mensuplarını hâkim ya da savcı yaparken zaten onlara daha sonra talimat vermek için değil, baştan işi bitirerek alıyorsunuz ve onlar da zaten alındıkları görevin gereğini yapıyorlar. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Bugün de bu kararı veren hâkim, daha önceki hâkim değiştirilerek atanmış bir hâkimdir.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Muhtemelen CHP’lidir.

LEVENT GÖK (Devamla) – Daha önceki hâkimin basındaki bütün açıklamalarını duydunuz “Ben bu kararı vermek istemiyorum ama baskı altındayım.” diyen; kamu vicdanının yaralandığı bir günü konuşuyoruz.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – CHP’lidir o, AK PARTİ’li değildir.

LEVENT GÖK (Devamla) – Devletin ve adaletin sürmesi adaletin tecellisiyle mümkündür. Bunlara hiçbiriniz gözünüzü kapamayınız. Bugün gülersiniz, bu karara sevinirsiniz ama bu karar gelir ayaklara dolaşır değerli arkadaşlarım.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Bu karara en çok CHP seviniyor Başkanım, AK PARTİ sevinmiyor.

LEVENT GÖK (Devamla) – Burada, yıllar önce, rahmetli Kamer Genç FETÖ’cülere karşı sizleri uyardığı zaman -ben de hatırlıyorum- onun üzerine yürünmüştü ama değerli arkadaşlarım, zaman, geliyor, geçiyor, uyarıları haklı gösteriyor. Şimdi, konuşmamın başında ifade ettim, ne diyor Mustafa Kemal Atatürk? “Adalet gücü bağımsız olmayan bir devletin, devlet hâlinde varlığı kabul olunmaz.” Konfüçyüs ne diyor? “Adalet, Kutup Yıldızı gibidir, geri kalan her şey onun etrafında döner.” Bugün Türkiye’de bu verilen kararlar, bundan sonra başlayacak tartışmalarla adalet büyük bir yara almıştır. Ülkemiz, hem kendi içinde hem de dışarıda çokça tartışılan bir ülke hâline gelmiştir. Hukukun üstünlüğünde son derece gerilere gideceğimizi ben görüyorum. Bu karara sevinmeyin, bu karara alkış tutmayın.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – CHP buna seviniyor ama, AK PARTİ sevinmiyor.

LEVENT GÖK (Devamla) – Bu karar övünülecek bir karar değil, dövünülecek bir karardır.

Hepinize saygılar sunarım. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – İddiaların tümünü reddettiğimizi belirtmek isterim.

CAVİT ARI (Antalya) – Hepsi belgeli, belgeli olan şeyler bunlar, belgeli, AKP’li.

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Sayın Sena Nur Çelik.

Sayın Çelik, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA SENANUR ÇELİK (Antalya)– Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ iktidarı olarak cumhuriyetimizin 100'üncü yılı bütçesi olan 2023 yılı bütçemizi hazırlamanın ve son yirmi yıldır yaptığımız icraatlarla ülkemize çağ atlatmış olmanın haklı gururunu yaşıyoruz.

Sözlerimin başında, Antalya'mızda meydana gelen sel felaketi dolayısıyla tüm hemşehrilerime geçmiş olsun dileklerimi bir kez daha iletiyorum. Devletimiz tüm afetlerde olduğu gibi yaraları en kısa sürede saracaktır.

Değerli milletvekilleri, dünyamız bugün tarihinin en ciddi sınamalarıyla ve krizleriyle karşı karşıya. Yüz yılın en ağır pandemisi ve en derin ekonomik resesyonu, belirsizliği ve istikrarsızlığı tırmandırırken uluslararası sistemde eşine rastlanmayan izler bıraktı. Çin ve ABD arasında ilk kez bu kadar artan güç mücadelesi tedarik zinciri krizini, teknoloji ve ticaret savaşlarını tetiklerken İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Avrupa'da yaşanan en yıkıcı askerî çatışma olan Ukrayna-Rusya savaşı ciddi bir küresel enerji ve gıda krizini ortaya çıkardı. Uyuşmazlıklar çatışmaya, sorunlar krize ve çözümsüzlükler trajediye dönüşürken liderlik rolü oynaması beklenen uluslararası örgüt ve aktörlerin işlevsiz kaldığına şahit olduk. Bu kaotik dönemde üstlendiği tarihî misyonla Türkiye, dünya sahnesinde umudun, barışın ve istikrarın sembolü oldu. Uluslararası sistemde liderlik krizi yaşanırken Sayın Cumhurbaşkanımızın yürüttüğü kararlı ve cesur, lider diplomasisi tüm dünyada takdirle karşılandı. Ukrayna-Rusya savaşını sonlandırmak için uygulanan dengeli, sağduyulu ve stratejik dış politikayla Türkiye barış diplomasisinde marka bir ülke hâline geldi. Özellikle tahıl krizinin çözümünde ve esir takasının sağlanmasında yürüttüğümüz ara buluculuk faaliyetleri bu markanın en güçlü yönünü oluşturuyor. Önümüzdeki dönemde küresel enerji krizini çözmek ve az gelişmiş ülkelerin tahıl koridorundan daha fazla faydalanmasını sağlamak için diplomatik hamlelerimizi sürdüreceğiz. Ülkemizin krizin değil çözümün yanında olmaya, kendisiyle birlikte tüm insanlığın hayrı olarak çalışmaya devam etmesine şahit olacağız. Türkiye, yıllardır bölgesinde izlediği istikrarlaştırıcı politikaları bu dönemde de sürdürüyor.

Suriye'de yürüttüğümüz başarılı terörle mücadele operasyonlarıyla PKK/YPG terör örgütü üzerinden yapılan hesapları bozmaya devam ediyoruz. Doğu Akdeniz'de ülkemizin ve KKTC'nin çıkarlarını koruyarak Yunanistan'ın provokatif girişimlerini ve hayalî enerji projelerini akamete uğrattırıyoruz. Karabağ'ın yeniden inşasına destek olurken kalıcı barışın sağlanması için Ermenistan'la normalleşme sürecini titizlikle yürütüyoruz. Türk Devletleri Teşkilatının etkinliğini artıracak çalışmalar yapmaya devam ediyor, Körfez ülkeleriyle ilişkilerimizi güçlendiriyoruz.

Millî savunma sanayisi alanındaki atılımlarımız askerî operasyonlarımızın başarısını artırırken bölgedeki caydırıcı gücümüzü de konsolide etti. Savunma sanayisinde dışa bağımlılığı azaltarak bugünün ihtiyaçlarını karşılamının ötesinde, geleceğin teknolojilerine, geleceğin araçlarına, geleceğin ürünlerine yatırım yapıyoruz. Özellikle, yapay zekâ temelli çalışan kara, hava ve deniz araçları, sürü İHA'lar, insansız deniz araçları, insansız savaş uçakları, elektromanyetik toplar, lazer silahları, uydu sistemleri gibi geleceğin ihtiyaçlarına cevap verecek projeleri üretmeye devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İktidarımız, geliştirdiğimiz her türlü ürünün müttefiklerimizle paylaşarak ihracatımızı artırmayı, ekonomik büyümemize katkı sağlamayı sürdürürken bu enstrümanları barış yolunda ve daha adil bir dünya için kullanmayı da kendisine şiar edindi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Dış politikamızda, küresel ekonomik krizin yaşandığı bu dönemde milletimizin refahını artırmayı en önemli önceliklerinden biri hâline getirdik. Geliştirilen başarılı ekonomik ve ticari ilişkiler sayesinde ihracat ve turizm gelirlerimizi katlanarak artırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Antalya'mızda bu sezon turizm ve tarımsal ihracat alanında elde ettiğimiz başarı bunun en önemli örneklerinden biri.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dış politikamızın en önemli unsurlarından biri de parlamenter diplomasi. Hukuk ve Eşitlik Komisyonları üyesi olarak çalışmalarına katıldığım, 46 ülkenin milletvekillerinden oluşan Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisinde Türk grubu heyetimizle birlikte yaptığımız çalışmalara kısaca değinmek istiyorum. Terörle mücadele, Kıbrıs, Doğu Akdeniz gibi millî meselelere dair ülkemizin tezlerini anlatarak dezenformasyonun önlenmesi, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ve soydaşlarımızın haklarının savunulması ve vatandaşlarımızın Avrupa Birliği ülkelerine yaptıkları vize başvurularında karşılaştıkları sorunların çözümü öncelik verdiğimiz konuların başında geliyor. Avrupa’da giderek artan Müslüman karşıtı ırkçılık olarak tanımladığımız İslam karşıtlığı, yabancı düşmanlığı ve aşırı sağ akımlar karşısında alınması gereken önlemleri her fırsatta dile getiriyoruz. Raportörü seçtiğim raporlarda, özellikle, Avrupa’da toplumun her alanında ayrımcılığa uğrayan Müslüman kadınların ve insan onuruna sığmayan muamelelere maruz kalan mülteci kadınların durumuna dikkat çekerek uygulanmasını önerdiğim politikaları vurguluyorum. Yasa dışı göçle mücadele bağlamında ülkemizin katkılarını da her fırsatta dile getiriyoruz. Ülkemize hukuk dersi vermeye çalışan Yunanistan’ın düzensiz göçmenlere yaptığı insanlık dışı uygulamaları sürekli gündemde tutarak sorumlulardan hesap sorulmasını talep ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, hedefimiz, Türkiye Yüzyılı’nın ülkemizle beraber tüm dünya için huzurun, güvenin, istikrarın ve barışın yüzyılı olması. İdeallerimizi, stratejik aklımızı ve vicdanımızı kısa vadeli çıkarlara ve dünyada yayılan popülizm dalgasına kurban etmeyeceğiz. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi reformu, ara buluculuk ve insani yardım çalışmalarımız başta olmak üzere, liderlik ettiğimiz inisiyatifleri yoğunlaştırarak artıracacağız. Türkiye Yüzyılı’nda ülkemiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde dünyanın 5’ten büyük olduğunu haykırarak uluslararası adalet için umut, sistemin çarkları arasında kalan toplumlar için ilham kaynağı olmaya devam edecek.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sözlerime son verirken başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, Dışişleri ve Millî Savunma Bakanlarımıza ve diğer tüm bakanlarımıza teşekkür ediyor, bütçemizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, gruplar adına söz talepleri karşılandı.

Şimdi, şahısları adına ilk söz Sayın Fehmi Küpçü’nün.

Sayın Küpçü, buyurun.(AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FEHMİ KÜPÇÜ (Bolu) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle kerem, hikmet sahibi Rabb’ime hamd ile memleketimin güzel insanlarını ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Bizler biliyoruz ki zor coğrafyanın çocuklarıyız. Bu toprakları, bu toprakların ruhuyla yaşamak, yaşatmak tarihin her evresinde zor olmuştur. Bin yıldır vatanımıza, bir asırdır demokrasimize sahip çıkmanın bedelini ödetmeye çalıştılar çünkü bu topraklarda son yüzyılda her hayırlı girişim darbe ve vesayetle karşılaştı. Bu nedenle, Gazi Meclisimizde sadece bütçe yapmıyoruz, geçmişin muhasebesini ve geleceğin inşasını yapıyoruz. Hadi ülkemize ve milletimize dair kara algıların dışında, hakikatin şahitliğinde muazzez milletimiz yapsın muhasebesini maşerî vicdanında ve versin kararını.

Teknoloji, altmış yıllık bir hayalimiz gerçekleşmiş, yerli ve millî bir otomobil üretmişiz, birileri önce “Fabrika yok.” sonra “Görmeden inanmayız.” dediler.

Eğitim, bütçemiz 10 milyardan 304 milyara, üniversitemizi 76’dan 208’e, yurtlarımızı da 180 binden 850 bine çıkarmışız, birileri Boğaziçi eylemlerini ve sırtını devletimize dönenleri konuştular.

Sağlık, dünyanın “en”i olmuşuz, özel, devlet, üniversiteleri vatandaşımızın emrine amade kılmışız, yatak kapasitemiz 3’e katlanmış, Avrupa’nın en modern şehir hastanelerini yapmışız, birileriye “Bu kadar büyük hastane mi olur? Hasta garantisi veriyorsunuz.” dediler.

Sosyal devletin gereği 12 milyon insanımızın barınma ihtiyacını karşılayacak sosyal konut yapmışız, son olarak cumhuriyet tarihinin en büyük, 1,5 milyonluk sosyal konut yatırımına başlamışız ama birileri “Sadece zenginler yazılabiliyor.” dediler.

Havalimanlarımızı 26’dan 57’ye çıkarmışız, Avrupa’nın 1’inci, dünyanın 5’inci en büyük ve en yoğun İstanbul Havalimanı’nı yapmışız, milletimizin cebinden 1 lira çıkmadan 117 milyar avro kazanç elde etmişiz ama birileri yapılırken “Burası rüzgârlı, uçak ve yolcu inmez.” demişti.

81 ilimizde 455 millet bahçesi yaparak şehirlerimizi yeşile boğmuşuz, birileri “Gezi” diye gazı verip “ağaç” diye şehirlerimizi yakmışlardı.

Ekonomik operasyonlara karşı kur korumalı mevduat hesabıyla paramızın değerini koruduk, “Birilerine para kazandırılıyorsunuz.” dediler. Millettin belini büken faizi düşürmüşüz, “Merkez Bankasına karışmayın, bağımsızlığımıza müdahale etmeyin.” dediler. Peki, elin memleketlerinin merkez bankaları ailelerin elinde ama onlar birilerine göre bağımsız. Günün sonunda, millî gelirimizi 238 milyar dolardan 1 trilyon dolara çıkarıp Avrupa’nın 4’üncü, dünyanın 11’inci büyük ekonomisi olmuşuz... (AK PARTİ sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar) ...Ama birilerine göre memleket batıyor.

Dünya enerji savaşları verirken toplam kurulu gücümüzü 4 kat artırmışımız, “çevre katliamı” dediler; 540 milyar metreküple tarihin en büyük doğal gaz rezervini bulmuşuz, “az” dediler.

Libya’yla yapılan anlaşma neticesi Akdeniz’i, mavi vatanı milletın namı hesabına baştan başa kapatmışız, birileri “Libya’da ne işiniz var?” dediler.

Turizmde salgına rağmen, pik yapıp 50 milyon turist, 44 milyar dolar turizm gelirimiz olmuş, hedefe ulaşmışız, “Sahillerimizde Araplar geziyor.” dediler.

Savunma sanayisinde İHA, SİHA, Akıncı, KIZILELMA, HIZIR, Selman Reis, Bayraktar, ALTAY, ZAHA, EJDER, GÖKTÜRK, ANKA, MİLGEM, Barbaros, Preveze, KORKUT, Oruç Reis...(AK PARTİ sıralarından alkışlar) ...Vesaire, vesaire, o kadar çok üretmişiz ki verilecek ecdat ismi ve simge bırakmamışız, 170 ülkeye ihracat yapmışız, birilerinin diyebildiği tek kelime, o da iftira, “Türkiye kimyasal silah kullanıyor.” Yazıklar olsun diyelim, ne diyelim!

Dış politikada temsilciliğimiz 163’ten 255’e çıkıp 2’ye katlamışız, ülkemizi ve reisimizi kaoslarda hakem kılmışlar, krallar gibi muamele görmüş, itibarlı bir ülke addedilmişiz “Dünya 5’ten büyüktür.” “one minute”u dünya siyaset literatürüne kazımışız, birileri ise 2’ye katladığımız ilişkileri ve gösterilen itibarı görmezden gelmiş, literatüre de tek kelime katabilmiş, o da maalesef, uluslararası siyasette itibar görmemiş, yerel siyasette ise “hamburger” olarak kayıtlara geçmiştir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) – Egemen Bağış’ı anlat, Egemen Bağış’ı!

FEHMİ KÜPÇÜ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, “Asıl marifet buluttaydı ama herkes yağmura şiiir yazdı.” der rahmetli Zarifoğlu. Milletimiz yağmuru da bulutu da gök pınarların bengi suyunu da ve o birilerini de iyi bilir ve muhasebesini yapar elhamdülillah. Hadi, bütçede de bu sözümüz, dedemiz Ertuğrul Gazi’nin sözleriyle kâfi olsun...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Küpçü.

FEHMİ KÜPÇÜ (Devamla) – “Biz Türk’üz oğul, bozkırın yağız savaşçılarıyız, kaybetmeden bulmak, hak etmeden almak, savaşmadan ölmek yoktur bize.” (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Mehmet Metanet Çulhaoğlu.

Buyurun Sayın Çulhaoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET METANET ÇULHAOĞLU (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 11'inci maddesi üzerine, şahsım adına görüşlerimi ifade etmek üzere, aleyhte söz aldım. Yüce heyetinizi ve Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, görüşmekte olduğumuz 11'inci madde, Savunma Sanayii Destekleme Fonu kaynaklarının ne şekilde, nerede ve kimler tarafından kullanılacağını içermektedir. Göz bebeğimiz, ayaklarına taş değmesin diyerek dua ettiğimiz Türk Silahlı Kuvvetlerimizin, Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığımızın ihtiyaç planları çerçevesinde gerekli silah, araç ve gereçlerinin temini ile altyapı yatırımları ve Emniyet Genel Müdürlüğü ihtiyaçları için Savunma Sanayii Destekleme Fonu kaynaklarının kullanılmasını içeriyor. Bunu olumlu bulmakla beraber, 3'üncü paragrafında belirtilen Savunma Sanayii Destekleme Fonundan hazineye yatırılacak tutarların genel bütçeye gelir kaydedilmesini doğru bulmuyoruz. Savunma Sanayii Destekleme Fonu kaynaklarının Millî Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğünün ihtiyaçları ile ülke savunması için gerekli projelerin desteklenmesi için kullanılmasının doğru olacağını düşünüyoruz.

Biz, İYİ Parti Grubu olarak, ülkemizin savunması ve güvenliği için, yukarıda belirttiğim Millî Savunma Bakanlığımızın, Jandarma Genel Komutanlığımızın, Sahil Güvenlik Komutanlığımızın, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün, Millî İstihbarat Teşkilatımızın bütçelerine her zaman olumlu oylarımızla destek verdik, vermeye de devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlarım, 2002 Seçim Beyannamenizde milletimize taahhüt ettikleriniz vardı. Neydi bunlar? Hak ve hürriyetlerin teminat altına alınması, sosyal adalet ve güvenliğin sağlanması, iç ve dış barışın sağlanması, yoksullukla, yolsuzlukla, yasaklarla mücadele edilmesi. Yirmi yıldır iktidardasınız, rüşvet, yolsuzluk, yoksulluk, yasaklar konusunda maalesef karneniz çok zayıf. Türk devletinin kerim yönetim anlayışından bir türlü nasibinizi alamadınız. Yirmi yılın sonunda “Tekrar yetki verin, sorunları çözelim.” diyorsunuz. Çözemediniz, çözemeyeceksiniz, sizin çözemeyeceğinizi artık yüce milletimiz de biliyor.

Uluslararası Şeffaflık Derneğinin raporlarına göre, bugün ülkemiz, Yoksulluk Algı Endeksi'nde 120 ülke arasında 96'ncı sırada. Niye bu sıradayız? İhalelere fesat karıştıranları ortaya çıkarıp hesap sormadığınız için, Sayıştay raporlarının görülmesini istemediğiniz için, Ziraat Bankasından kredi alıp medya imparatorluğu satın alanlara göz yumduğunuz için, Sermaye Piyasası Kurulu üzerinden şirketleri haraca bağlayanlara sessiz kaldığınız için, eşine şirket kurdurup kendi Bakanlığına dezenfektan satan Bakandan hesap sormadığınız için, ülkemizi gri listeye soktuğunuz için bugün 96'ncı sıradayız.

Saygıdeğer milletvekilleri, Plan ve Bütçe Komisyonundaki bütçe görüşmeleri esnasında İYİ Parti Grubu olarak 26 önerge verdik, her zaman olduğu gibi reddettiniz. Bu 26 önergemizden biri de Rüzgârgülü Projemizdi. Rüzgârgülü Projemiz, hayata geçirildiği zaman, devlet okullarında okuyan ilkokul, ortaokul ve lise çağındaki çocuklarımıza sabah kahvaltısı ve öğle yemeği verilmesi içindi. Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a seslenerek “Biz uzunca bir zamandır derin yoksulluk çalışıyoruz, projemiz meridir. Sayın Erdoğan, biz bunu yapacağız; alın, siz de yapın ve bunun hayır duasını alın.” dedi. Projemizin pilot uygulamasını Antalya'nın Demre İlçe Belediye Başkanımız Sayın Okan Kocakaya hayata geçirdi fakat 27 Kasım günü Demre İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü, Kaymakamlık aracılığıyla sebepsiz şekilde proje protokolünün iptal edildiğini duyurdu.

Şimdi, buradan iktidara soruyorum: Yarı aç okullara giden çocukların karnının doyması, ailelerin yoksulluklarının bir nebze olsun giderilmesinden neden rahatsız oldunuz? Allah çocukları okula aç gitmek zorunda bırakan siyasilere ve yöneticilere akıl fikir ihsan eylesin.

AK PARTİ iktidarının çocuklara reva gördüğü bu uygulamayı aziz milletimize şikâyet ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Evet, sayın milletvekilleri, 11’inci madde üzerinde konuşmalar tamamlanmıştır.

Soru-cevap işlemi yok.

11’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

VI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

4.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Vekili Süreyya Sadi Bilgiç’in, 38’inci Birleşimde tek oturumda kesintisiz olarak yapmış oldukları dokuz saat kırk dört dakikalık çalışmaya ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, 38’inci Birleşimde, tek oturumda, kesintisiz olarak yapmış olduğumuz 9 saat 44 dakikalık çalışmanın sonuna geldik. (AK PARTİ, CHP, MHP ve İYİ Parti sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Programımız gereğince bugünkü görüşmeler tamamlanmıştır.

Programa göre 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin oylanmamış maddeleri ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin maddelerini görüşerek oylamalarını yapmak için 15 Aralık 2022 Perşembe günü saat 11.00’de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.45

VIII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'ın, kantin fiyatlarında meydana gelen artışa ve çocukların beslenmesi için Bakanlık tarafından alınacak tedbirlere,

- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, sözleşmeli öğretmen olarak çalışan bir kişinin güvenlik soruşturması gerekçe gösterilerek işten çıkarıldığı iddiasına,

- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, okullarda verilen yemeklere,

- Muş Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Bursa'da bir okulun merdivenlerine yazılan yazılara,

- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2020-2022 yılları arasında intihar eden Bakanlık personeline,

İlişkin soruları ve Millî Eğitim Bakanı Mahmut Özer'in cevabı (7/74404), (7/74405), (7/74406), (7/74577), (7/74582)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yanıtlanmasını arz ederim. Saygılarımla.

Özgür KARABAT**İstanbul Milletvekili**

Artan fiyatlar ve yoksulluk nedeniyle aileler çocuklarına, gelişimleri için yeterli miktarda gıda sunamamaktadır. 6-12 yaş grubu çocuk gıda harcamaları Ağustos 2021'de 507,72 lirayken, Ağustos 2022'de 1540 lira olmuştur. Artan enflasyonla birlikte bu seyirin vatandaşlar aleyhine her gün biraz daha bozulduğuna müşahade edilmektedir. Çocukların özellikle 6-12 yaş aralığında sağlıklı ve düzenli beslenmeleri gerekirken, yaşanan derin ekonomik kriz ve hükümetin sosyal politikalara yaklaşımı dolayısıyla beslenmeye ilişkin temel sorunlar giderek görünür bir biçimde karşımıza çıkmaya başlamıştır.

Özetle çocuklarımız yeterli beslenmemektedir. Okullardan ve ailelerden gelen şikayetler, öğretmenlerin çeşitli ulusal ve sosyal medya paylaşımları incelendiğinde sorunun giderek yaygınlaşmaya ve toplumsal bir kriz haline evrilmeye başladığı görülmektedir. Öğretmenler ve ailelerin bildirimlerine göre kimi çocuklar derslerde baş dönmesi, baş ağrısı yaşamakta ve çocukların derslere odaklanamalarında sorunlar yaşanmakta ve dikkat eksikliği gibi göstergelerde artışlar yaşanmaktadır.

Piyasalaşan eğitim sistemiyle birlikte kantinlerdeki yüksek fiyatlardan dolayı satın alma gücü olmayan öğrenciler, yiyecek ve içecek maddelerine erişimde zorlanmaktadır. Aileler, okula götürmeleri için öğrencilere beslenme çantaları hazırlamakta; fakat ekonomik kriz beslenme çantalarını da etkilemektedir. Kuru ekmeğe ve bir meyveyle dahi okula gelemeyen öğrencilerin sayısı hiç de az değildir.

Bilindiği üzere Milli Eğitim Bakanlığı'nın 2023 yılı merkezi bütçesi 453.3 milyar TL'ye çıkartılmıştır. Bu ödeneye rağmen 3 Kasım 2022 tarihinde muhalefet parti grupları tarafından verilen okullarda 1 öğün ücretsiz sağlıklı yemek için ek bütçe teklifi AKP-MHP ittifakı ile reddedilmiştir.

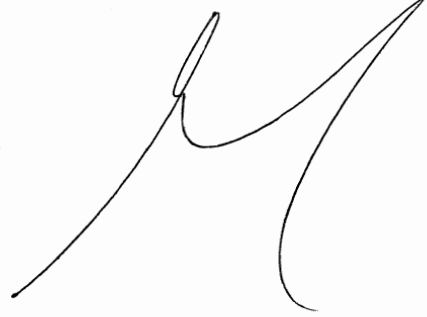
Ülkemizde yaşanan bu derin kriz ve çocuklarımızın yaşadığı yetersiz beslenme için muhalefetin ek bütçe önerisi sunmasına rağmen AKP ve MHP grupları bu öneriyi reddetmişlerdir. Kur korumalı mevduat uygulaması ve sadece AKP döneminde çıkarılan vergi aflarının ülkeye maliyeti düşünüldüğünde bahse konu uygulamanın maliyetinin çok daha düşük kaldığı görüldüğü halde neden bu ek bütçe önerisinin reddedildiği anlaşılamamıştır.

Buna göre;

- 1- Kimi öğrencilerimizin yetersiz beslenme sonucu çeşitli sorunlar yaşadığı hakkında Bakanlığınıza ulaşmış herhangi bir şikayet veya talep var mıdır?
- 2- Temel bir insan hakkı olan sağlıklı beslenme konusunda öğrencilerimizin durumu Bakanlığınız tarafından izlenmekte midir?
- 3- Her 4 çocuktan 1'nin okula aç gittiği yönündeki iddialar doğru mudur? Bu iddialar doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde herhangi bir araştırma-soruşturma yapılmış mıdır? Konuya ilişkin Bakanlığınız bir eylem planı bulunmakta mıdır?
- 4- Okullarda öğrencilere sağlıklı yemek imkanı sunulması konusundaki görüşleriniz nelerdir? Bu konuda hükümetiniz tarafından ihtiyaç sahibi öğrencilerimiz için bir girişimde bulunacak mısınız?
- 5- Dört kişilik bir ailenin yoksulluk sınırınının 23 bin 600 liraya çıktığı ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı artırılan bütçesinden öğrencilerin beslenmesi için neden ödenek ayırmamaktadır?
- 6- Bir suyun bile 5 liraya satıldığı okul kantinlerindeki pahalılıkla ilgili bakanlık herhangi bir düzenleme yapacak mıdır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer** tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ömer Faruk GERGERLİOĞLU

Kocaeli Milletvekili

Tarafıma ulaşan mektupta: “Ben İlyas Metin (T.C. Kimlik No:15449483840) Özel Konya Sistem Anadolu Lisesinde Matematik öğretmeni olarak çalışmaktayken 30/06/2022 tarihinde sözleşmemin yenilenmesi için evraklarımı Konya Selçuklu İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne gönderildi. Burada Özel Öğretimden sorumlu Şube Müdürü Dünder Polatcan hakkında yapılan güvenlik soruşturması neticesinde terör örgütü ile iltisaklı olduğumu gerekçe gösterip sözleşmemi yenilememiş ve Okula göndermiş olduğu yazıyla işten çıkartıldım. Evliyim 2 çocuğum var eşim çalışmıyor ve şu an işsiz kaldım. Hakkımda HAGB kararı var.” ifadeleri yer almaktadır.

Bu bağlamda;

- 1) Yukarıda bahsi geçen iddialar doğru mudur?
- 2) İlyas Metin isimli kişinin iltisaklı olduğu gerekçe gösterilerek özel okulda öğretmenlik yaptırılmadığı iddiası doğru mudur? Eğer bu iddia doğruysa İlyas Metin isimli kişinin hakkında HAGB kararı olduğu için mi öğretmenlik yaptırılmamaktadır?
- 3) Eğer bu iddialar doğruysa konu ile ilgili Konya İl Milli Eğitim Müdürlüğü hakkında açılmış bir soruşturma var mıdır?
- 4) Bu konu hakkında bakanlığınızın bilgisi var mıdır?
- 5) Son 5 yılda çalışmasına izin verilmeyen kişi sayısı kaçtır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Anayasa'nın 98. ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nün 96. Maddesi gereğince Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğini saygılarımla arz ederim.

Orhan Sümer**Adana Milletvekili**

Yüksek gıda enflasyonu, denetimsizlik, gıda mühendislerinin istihdamındaki yetersizlik gıda zehirlenmelerindeki artışın temel nedenleri arasında gösteriliyor. Özellikle son günlerde peş peşe okul bağlantılı gıda zehirlenmeleri yaşanması çocuklarımızın okullarda aldığı besinlerin tartışılmaya açılmasına neden olmuştur?

Bu bağlamda;

1-) Türkiye'de orta öğrenim düzeyinde eğitim alan kaç öğrenci günde bir öğün devlet tarafından karşılanan yemeğe ulaşabilmektedir?

2-) Okullarda verilen yemekleri iller ve okullar bazında ayrı ayrı bilgilendirmek üzere hangi şirketlere ihale edilmiştir?

-Verilen yemek ihalelerinin toplam bedeli ne kadardır?

3-) Günde bir öğün yemeğe erişemeyen kaç öğrenci bulunmaktadır?

4-) Yaşanan okul kaynaklı besin zehirlenmelerinde Sağlık Bakanlığı ile ortak çalışma başlatılmış mıdır?

5-) Orta Öğretim düzeyinde eğitim veren devlet okullarındaki kantinlerde yılda kaç kere denetim gerçekleştirilmektedir?

- Bu denetimlerde gerekli donanımları sağlamadığı için son iki sene içerisinde kaç işletmenin okullarda kantin işletme izin belgesi iptal edilmiştir?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın *Milli Eğitim Bakanı Mahmut ÖZER* tarafından Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.
13/11/2022

Gülüstan Kılıç KOÇYİĞİT**Muş Milletvekili**

Basına ve sosyal medyaya yansıyan görüntülerde, Bursa'nın Osmangazi ilçesinde bulunan Şehit Komando Er Ramazan Okur Ortaokulu'nun merdivenlerine 'Ya Türkçe konuş ya da sus' 'Türkçe'nin bir eksigi yok, ya sizin?' 'Türkçe ağzımızda ana sütü gibi helal olmalı' ve 'Türkçe dilinize batmasın' şeklinde yazılar yazıldığı görülmüştür.

Konuyla ilgili okul idaresiyle görüştüğünü belirten bir eğitimciye idare tarafından 'Ülkenin resmi dilinden niye gocunuyorsunuz?' şeklinde cevap verildiği de basın aracılığıyla edindiğimiz bilgiler arasındadır.

Bu bağlamda;

- 1- Bursa'nın Osmangazi ilçesinde bulunan Şehit Komando Er Ramazan Okur Ortaokulu'nun merdivenlerine yazılan yazılar bilginiz dahilinde midir?
- 2- Bir okul merdiveninde "Ya Türkçe konuş ya da sus" yazısı Bakanlığınızın tarafımıza cevaben ilettiği 'Türkçeden başka hiçbir dil eğitim öğretim kurumlarında Türk

vatandaşlarına anadilleri olarak okutulamaz ve öğretilemez.’ ilkesine mi dayanmaktadır?

- 3- Bakanlığınıza bağlı bir ortaokulda yaşanan bu hadiseden sonra neler yapılmıştır, sözü edilen bu yazılar hangi tarihten beri okul merdivenlerinde bulunmaktadır ve bu yazıların okul merdivenlerine yazılmasında kararı bulunan kişiler hakkında soruşturma açılmış mıdır?
- 4- Şimdiye dek okul yöneticilerinden kimlerin ifadesine başvurulmuştur? Hakkında yaptırım kararı verilen olmuş mudur?
- 5- Bir okulun merdivenlerine bir dili diğer dillerden daha üstün gören anlayışa hâkim yazılar yazılarak anadilleri Türkçe olmayan öğrencileri baskı altında tutmak mı amaçlanmıştır?
- 6- Bakanlığınız ilgili okulda yaşanan ayrımcı ifadelerden kaynaklı öğrencilere yönelik nasıl bir çalışma yapmayı planlamaktadır?

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Milli Eğitim Bakanı Sayın Mahmut Özer tarafından, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince, yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özcan PURÇU
İzmir Milletvekili

Artan yoksulluk, geçim sıkıntısı toplumun geniş bir kesiminde gelecek belirsizliği ve bunun yarattığı umutsuzluk intihar olaylarını artırırken hükümetin çözümü intihar vakarına ilişkin verileri gizlemekte bulmaktadır.

TUİK son 2 yıldır intihar vakalarını yanıtlamazken bakanlıklar konuyla ilgili soru önergeleri ya açıklamamakta ya da geçiştirmektedir.

Uzun mesai saatleri, katlanılması imkânsız çalışma koşulları, düşük ücretler, ekonomik sıkıntılar, mobbing gibi etkenler kamu çalışanları arasında intihar olaylarını artırırken, sorunun çözümü yönünde bir adım atılmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 2020, 2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığınız personeli arasında yaşanan intihar vaka sayısı nedir?
- 2- 2020, 2021 ve 2022 yıllarında Balalığınızda çalışmaktayken intihar nedeniyle hayatını kaybeden personellerin cinsiyet, yaş grubu ve unvanlarına göre dağılımı nedir?

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : E-99074258-610- 218
Konu : Soru Önergesi

14/12/2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi : a) 28.09.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1084630 sayılı yazınız.
b) 10.10.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1089318 sayılı yazınız.
c) 22.11.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1116089 sayılı yazınız.
d) 28.11.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1118270 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan Diyarbakır Milletvekili Dersim DAĞ'ın 7/71629, ilgi (b) yazınız ekinde alınan Isparta Milletvekili Aylin CESUR'un 7/72347, ilgi (c) yazınız ekinde alınan Batman Milletvekili Necdet İPEKYÜZ'ün 7/74276, İstanbul Milletvekili Özgür KARABAT'ın 7/74404, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk GERGERLİOĞLU'nun 7/74405, Adana Milletvekili Orhan SÜMER'in 7/74406, ilgi (d) yazınız ekinde alınan Muş Milletvekili Gülüstan KILIÇ KOÇYİĞİT'in 7/74577, İzmir Milletvekili Özcan PURÇU'nun 7/74582 esas numaralı yazılı soru önermeleri incelenmiş olup konuya ilişkin bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahmut ÖZER
Millî Eğitim Bakanı

Ek: Bilgi

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ ÖZGÜR KARABAT'IN 7/74404 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi ile ilgili iş ve işlemler Bakanlığımız tarafından yayımlanan 2020/8 sayılı Genelge ve bu Genelgeye istinaden hazırlanan “*Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Kontrol ve Denetimi Uygulama Kılavuzu*” doğrultusunda gerçekleştirilmektedir.

Eğitim kurumlarında satışı uygun olan/olmayan gıda ve içecekler Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu Kararı doğrultusunda belirlenmektedir. Bakanlığımıza bağlı okul/kurumlarda gıda işletmelerinin denetimleri, ilgili Genelgenin (A) maddesinin 1'inci bendinin (ç) alt bendi gereği kamuya açık bir bilgi olarak <http://merkezisgb.meb.gov.tr/www/gida-isletmeleri-denetimi/dosya/40> linkinde yayımlanmaktadır.

Okullarda sağlıklı beslenmenin sağlanması amacı ile kurumlar arası verimli ve eşgüdüm içerisinde hareket edilmesi açısından illerde Valilik Makam Onayı ile İl Millî Eğitim Müdürlüğü, Halk Sağlığı Müdürlüğü, Tarım ve Orman İl Müdürlüğü temsilcilerinden oluşan il/ilçe denetim ekipleri tarafından yılda en az bir kez denetim yapılmaktadır.

Bakanlığımız il/ilçe denetim ekibinde görev alan öğretmenlere yönelik olarak Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından “*Okul Sağlığı Hizmetlerinde Denetim Komisyonu Üyesi Eğitimi Kursu*” düzenlenmektedir. Bununla birlikte İl İş Sağlığı ve Güvenliği birimleri tarafından okul/kurum denetimlerinde yer alacak komisyon üyelerinin “*Okul/Kurum Gıda İşletmesi Denetimi Eğitimi*” almaları sağlanarak denetimlerin etkililiği ve verimliliği desteklenmektedir. Bu kapsamda Bakanlık Merkez Teşkilatı tarafından çevrim içi olarak il/ilçe denetim havuzunda yer alan öğretmenlere “*Okul Sağlığı Hizmetlerinde Denetim Komisyonu Üyesi Eğitimi*” düzenlenmektedir.

Bakanlığımız tarafından öğrencilerimizin sağlıklı ve dengeli beslenme alışkanlığı edinmesi amacıyla ilkokul ve ortaokullarda uygulanan öğretim programlarında; sağlıklı ve dengeli beslenme, sağlıklı beslenmenin faydalarına yönelik bilinç oluşturulması, dengeli beslenme için tüketmemiz gereken temel bitkisel ve hayvansal besinler, dengeli beslenirken yiyecek ayırt etmeme, canlı yaşamı ve besin içerikleri arasındaki ilişki, sağlıklı bir yaşam için besinlerin tazeliğinin ve doğallığının önemi, sağlığın korunması için alınması gereken önlemler, sağlık için yararlı yiyecek ve içecekler, sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenmenin önemi, sağlıkla ilgili hizmet veren kurumlar ve meslekler, yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketicici davranışları, kaynağı belli olmayan gıdalar ile açıkta ve/veya sokakta satılan gıdalar, gazlı içecekler gibi ürünlerin tüketiminin sağlığa zararları vb. konulara kazanım ve açıklamalara yer verilmiş ve belirtilen konular ders kitapları, çalışma kitapları, dijital içerikler vb. öğretim materyallerinde metin, etkinlik ve görsellerle desteklenmiştir.

Bakanlığımızca okul öncesi eğitime devam eden şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki çocuklara beslenme desteği pilot çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda öncelikle 2021-2022 eğitim öğretim yılında Gaziantep, Hatay ve Şanlıurfa illerindeki 22 ilçede şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullar belirlenerek 15.920 çocuğa beslenme desteği sunulmuştur. 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise ülke genelinde 60.000 çocuğa bir öğünlük beslenme desteği sunulması için tüm çalışmalar tamamlanarak okul müdürlüklerine gerekli ödenekler gönderilmiş, böylece okul öncesi eğitimde bir öğünlük ücretsiz beslenme hizmeti verilmeye başlanmıştır.

Taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamındaki 1 milyon 796 bin 985 öğrenci her gün öğlen yemeği hizmetinden yararlanmaktadır. Bunlara ek olarak ekonomik durumu iyi olmayan öğrenciler de bu kapsamda hazırlanan yemekten faydalandırılmaktadır. Taşıma yoluyla eğitime

erişim kapsamında yatılı bölge ortaokullarında öğrenim görmekte olan gündüzlü öğrencilere 4 çeşitten oluşan ücretsiz öğle yemeği verilmektedir.

Bakanlığımız Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile Sabri Ülker Vakfı tarafından yürütülen Yemekte Denge Eğitimi Projesi İş Birliği Anlaşması ile temel eğitim çağındaki çocukların fizyolojik ve psikolojik açıdan kaliteli ve uzun bir yaşam sürdürmeleri için yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı kazanmaları amaçlanmaktadır. Proje faaliyetleri okul öncesi ve temel eğitim birinci kademede öğrenim gören tüm öğrencilere yöneliktir. Proje 21 ilde (Antalya, Aydın, Erzurum, Kayseri, Kahramanmaraş, Sinop, Gaziantep, İzmir, İstanbul, Niğde, Trabzon, Rize, Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Adıyaman, Elazığ, Diyarbakır, Mardin ve Malatya) yürütülmektedir. Çocukların, öğretmenlerin ve ebeveynlerin takip edebilecekleri, proje ile ilgili tüm materyallerin, oyunların ve duyuruların yer aldığı “www.yemektedenge.org” ve “www.yemektedenge.com” web siteleri hazırlanmıştır. Proje web sayfasında yer alan öğretmen portalı güncellenerek öğretmenlerimizin de yararlanması sağlanmıştır. Proje kapsamında; posterler, öğretmen el kitabı, kamu spotu, okul öncesi ve 1, 2, 3 ve 4. sınıf düzeyinde hikâye kitapları, sesli hikâye kitapları, animasyon filmler, aktif yaşıyoruz modülü ve fiziksel aktivite yönergeleri hazırlanmıştır.

Bakanlığımız Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile Nestle Türkiye A.Ş. arasında yapılan iş birliği protokolü kapsamında “Sağlıklı Adımlar Projesi” yürütülmektedir. Proje ile okul çağındaki çocukların beslenme, sağlık ve iyi yaşam konusundaki bilincini artırmak, onları fiziksel aktiviteye teşvik etmek amaçlanmıştır. Projenin hedef kitlesi ilkokulların 3. sınıf öğrencileridir. Proje 2021-2022 eğitim öğretim yılında 20 ilde (Adana, Bolu, Bursa, Eskişehir, Hatay, İstanbul, Muğla, Samsun, Şanlıurfa, Tunceli, Ankara, Gaziantep, İzmir, Kars, Konya, Mardin, Mersin, Ordu, Trabzon, Van) belirlenen pilot okullarda yürütülmüştür. Projede Beden Eğitimi ve Oyun Dersi ile serbest zamanlarda da oynanabilecek eğlenceli ve bilgilendirici bir oyun olan “Sağlıklı Adımlar Oyunu” geliştirilmiş ve tüm pilot okullara dağıtımı yapılmıştır. Proje kapsamında öğrenci kitabı, eğitici kılavuzu, öğrenci etkinlik kartları, beslenebilirim çarkı, aileme mektup, veli bilgilendirme sunumu, beslenebilirim panosu, dijital oyun ve posterler hazırlanmıştır. Öğrencilere yönelik resim yarışması, öğretmenlere yönelik iyi uygulamalar yarışmaları düzenlenmiştir. Proje içeriğine yönelik 5’li hikâye kitabı seti hazırlanmış proje kapsamındaki tüm öğrencilere dağıtımı yapılmıştır. Proje içeriği ile ilgili “Dünya Şefler Günü”nde belirlenen pilot okulda sağlıklı beslenme ile ilgili etkinlik düzenlenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (DGP) arasında 1 Haziran 2022 tarihinde imzalanan Ücretsiz Okul Yemeği Programı Fayda Maliyet Analizi İş Birliği Protokolü kapsamında “Fayda-Maliyet Analizi Çalışması” yürütülmüştür. Bu çalışmada, 11. Kalkınma Planı’nda yer alan dezavantajlı bölgelerden başlayarak okullarda ücretsiz öğle yemeği verilmesine yönelik hedef kapsamında, uygulamaya konulması durumunda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî örgün eğitim kurumlarında yürütülecek ücretsiz okul öğle yemeği programının faydalarının maliyetlerinin üzerinde olması konusunda politika önerilerinde bulunulması (fizibilite çalışması yapılması) amaçlanmıştır.

KOCAELİ MİLLETVEKİLİ ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU’NUN 7/74405 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Özel öğretim kurumlarında görevlendirilecek personelin çalışma izinleri “5580 Sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu”nun ilgili hükümleri ve Millî Eğitim Bakanlığı Özel Öğretim Kurumları Yönetmeliğinin “Görevlendirme” başlıklı 26. maddesi hükümleri doğrultusunda ilgili valiliklerce verilmektedir.

ADANA MİLLETVEKİLİ ORHAN SÜMER'İN 7/74406 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bakanlığımız tarafından öğrencilerimizin sağlıklı ve dengeli beslenme alışkanlığı edinmesi amacıyla ilkokul ve ortaokullarda uygulanan öğretim programlarında; sağlıklı ve dengeli beslenme, sağlıklı beslenmenin faydalarına yönelik bilinç oluşturulması, dengeli beslenme için tüketmemiz gereken temel bitkisel ve hayvansal besinler, dengeli beslenirken yiyecek ayırt etmeme, canlı yaşamı ve besin içerikleri arasındaki ilişki, sağlıklı bir yaşam için besinlerin tazeliğinin ve doğallığının önemi, sağlığın korunması için alınması gereken önlemler, sağlık için yararlı yiyecek ve içecekler, sağlıklı büyüme ve gelişme ile kişisel bakım, spor, uyku ve beslenmenin önemi, sağlıkla ilgili hizmet veren kurumlar ve meslekler, yiyecek ve içecekler satın alınırken bilinçli tüketici davranışları, kaynağı belli olmayan gıdalar ile açıkta ve/veya sokakta satılan gıdalar, gazlı içecekler gibi ürünlerin tüketiminin sağlığa zararları vb. konulara kazanım ve açıklamalara yer verilmiş ve belirtilen konular ders kitapları, çalışma kitapları, dijital içerikler vb. öğretim materyallerinde metin, etkinlik ve görsellerle desteklenmiştir.

Bakanlığımızca okul öncesi eğitime devam eden şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki çocuklara beslenme desteği pilot çalışmalarına başlanmıştır. Bu kapsamda öncelikle 2021-2022 eğitim öğretim yılında Gaziantep, Hatay ve Şanlıurfa illerindeki 22 ilçede şartları elverişsiz yerleşim yerlerindeki okullar belirlenerek 15.920 çocuğa beslenme desteği sunulmuştur. 2022-2023 eğitim öğretim yılında ise ülke genelinde 60.000 çocuğa bir öğünlük beslenme desteği sunulması için tüm çalışmalar tamamlanarak okul müdürlüklerine gerekli ödenekler gönderilmiştir.

Taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamındaki 1 milyon 796 bin 985 öğrenci her gün öğlen yemeği hizmetinden yararlanmaktadır. Bunlara ek olarak ekonomik durumu iyi olmayan öğrenciler de bu kapsamda hazırlanan yemekten faydalandırılmaktadır. Taşıma yoluyla eğitime erişim kapsamında yatılı bölge ortaokullarında öğrenim görmekte olan gündüzlü öğrencilere 4 çeşitten oluşan ücretsiz öğle yemeği verilmektedir.

Bakanlığımız Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile Sabri Ülker Vakfı tarafından yürütülen Yemekte Denge Eğitimi Projesi İş Birliği Anlaşması ile temel eğitim çağındaki çocukların fizyolojik ve psikolojik açıdan kaliteli ve uzun bir yaşam sürdürmeleri için yeterli ve dengeli beslenme alışkanlığı kazanmaları amaçlanmaktadır. Proje faaliyetleri okul öncesi ve temel eğitim birinci kademedeki öğrenim gören tüm öğrencilere yöneliktir. Proje 21 ilde (Antalya, Aydın, Erzurum, Kayseri, Kahramanmaraş, Sinop, Gaziantep, İzmir, İstanbul, Niğde, Trabzon, Rize, Adana, Ankara, Bursa, Eskişehir, Adıyaman, Elazığ, Diyarbakır, Mardin ve Malatya) yürütülmektedir. Çocukların, öğretmenlerin ve ebeveynlerin takip edebilecekleri, proje ile ilgili tüm materyallerin, oyunların ve duyuruların yer aldığı “www.yemektedenge.org” ve “www.yemektedenge.com” web siteleri hazırlanmıştır. Proje web sayfasında yer alan öğretmen portalı güncellenerek öğretmenlerimizin de yararlanmasını sağlanmıştır. Proje kapsamında; posterler, öğretmen el kitabı, kamu spotu, okul öncesi ve 1, 2, 3 ve 4. sınıf düzeyinde hikâye kitapları, sesli hikâye kitapları, animasyon filmler, aktif yaşıyoruz modülü ve fiziksel aktivite yönergeleri hazırlanmıştır.

Bakanlığımız Temel Eğitim Genel Müdürlüğü ile Nestle Türkiye A.Ş. arasında yapılan iş birliği protokolü kapsamında “Sağlıklı Adımlar Projesi” yürütülmektedir. Proje ile okul çağındaki çocukların beslenme, sağlık ve iyi yaşam konusundaki bilincini artırmak, onları

fiziksel aktiviteye teşvik etmek amaçlanmıştır. Projenin hedef kitlesi ilkokulların 3. sınıf öğrencileridir. Proje 2021-2022 eğitim öğretim yılında 20 ilde (Adana, Bolu, Bursa, Eskişehir, Hatay, İstanbul, Muğla, Samsun, Şanlıurfa, Tunceli, Ankara, Gaziantep, İzmir, Kars, Konya, Mardin, Mersin, Ordu, Trabzon, Van) belirlenen pilot okullarda yürütülmüştür. Projede Beden Eğitimi ve Oyun Dersi ile serbest zamanlarda da oynanabilecek eğlenceli ve bilgilendirici bir oyun olan “Sağlıklı Adımlar Oyunu” geliştirilmiş ve tüm pilot okullara dağıtımı yapılmıştır. Proje kapsamında öğrenci kitabı, eğitici kılavuzu, öğrenci etkinlik kartları, beslenebilirim çarkı, aileme mektup, veli bilgilendirme sunumu, beslenebilirim panosu, dijital oyun ve posterler hazırlanmıştır. Öğrencilere yönelik resim yarışması, öğretmenlere yönelik iyi uygulamalar yarışmaları düzenlenmiştir. Proje içeriğine yönelik 5'li hikâye kitabı seti hazırlanmış proje kapsamındaki tüm öğrencilere dağıtımı yapılmıştır. Proje içeriği ile ilgili "Dünya Şefler Günü"nde belirlenen pilot okulda sağlıklı beslenme ile ilgili etkinlik düzenlenmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığı Strateji Geliştirme Başkanlığı ile Birleşmiş Milletler Dünya Gıda Programı (DGP) arasında 1 Haziran 2022 tarihinde imzalanan Ücretsiz Okul Yemeği Programı Fayda Maliyet Analizi İş Birliği Protokolü kapsamında "*Fayda-Maliyet Analizi Çalışması*" yürütülmüştür. Bu çalışmada, 11. Kalkınma Planı'nda yer alan dezavantajlı bölgelerden başlayarak okullarda ücretsiz öğle yemeği verilmesine yönelik hedef kapsamında, uygulamaya konulması durumunda Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî örgün eğitim kurumlarında yürütülecek ücretsiz okul öğle yemeği programının faydalarının maliyetlerinin üzerinde olması konusunda politika önerilerinde bulunulması (fizibilite çalışması yapılması) amaçlanmıştır.

Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliğinin 217'nci maddesi hükümlerine göre mesleki ve teknik ortaöğretim kurumlarından okul bünyesinde yemek hizmeti sağlama imkânı bulunan okullarda sınıf rehber öğretmenlerince ekonomik durumlarının yetersiz olduğu belirlenen öğrencilere yardımcı olmak amacıyla genel bütçeden karşılanan ödenekle yarım yatılı kadrosundan öğle yemeği verilebilmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Resmî Okullarda Yatılılık, Bursluluk, Sosyal Yardımlar ve Okul Pansiyonları Yönetmeliğinin 49'uncu maddesi gereğince; okul pansiyonlarında, en az sekiz çeşit olmak üzere açık büfe kahvaltı, öğle ve akşam öğünleri birbirinden farklı olmak üzere en az dört çeşit yemek ve en az iki çeşit olmak üzere ara öğün verilmektedir. Yemeklerin pansiyonlarda hazırlanması esastır. Ancak fiziki şartları uygun olmayan pansiyonlarda yemekler hizmet alımı yoluyla temin edilmektedir.

Okul pansiyonlarında yılda 2 defa düzenli olarak il/ilçe izleme ve değerlendirme komisyonları tarafından incelenme yapılmakta olup görülen aksaklıkların düzeltilmesi yoluna gidilmektedir.

Ayrıca Bakanlığımıza bağlı resmî/özel okul/kurumlardaki yemekhane, kantin, kafeterya, büfe, çay ocağı gibi gıda işletmelerinin mevcut mevzuat kapsamında gıda satışlarının sağlanması, gıda güvenliği ve hijyen yönünden denetimleri; Bakanlığımızın 10.11.2020 tarihli "*Okul Kantinlerinde Satılacak Gıdalar ve Eğitim Kurumlarındaki Gıda İşletmelerinin Hijyen Yönünden Denetlenmesi*" konulu (2020/8) Genelgesi ve Tarım ve Orman Bakanlığının 05.02.2013 tarihinde Resmî Gazete'de yayımlanan "*Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği*" kapsamında yapılmaktadır. Eğitim kurumlarında satışı uygun olan ve olmayan gıda ve içecekler ise Sağlık Bakanlığı Bilim Kurulu tarafından belirlenmektedir.

Okullarda sağlıklı beslenmenin sağlanması amacı ile kurumlar arası verimli ve eşgüdüm içerisinde hareket edilmesi açısından illerde valinin onayı ile il millî eğitim

müdürlüğü, halk sağlığı müdürlüğü, tarım ve orman il müdürlüğü temsilcilerinden oluşan il/ilçe denetim ekipleri tarafından yılda en az bir kez <http://merkeziisgb.meb.gov.tr> sayfasında yayımlanan “Okul/Kurum Yemekhane, Kantin/Kooperatif, Kafeterya, Büfe, Çay Ocağı Gibi Gıda İşletmelerinin Kontrol ve Denetimine İlişkin Uygulama Kılavuzu (Denetim Uygulama Kılavuzu)” ve ekinde yer alan formlara uygun olarak güvenilir gıda üretimi için gerekli olan hijyen şartlarının (personel, ekipman, ham madde, ortam hijyeni vb.) oluşturulması, üretim ve servis aşaması da dâhil olmak üzere öğrencilerin sağlığı açısından risk oluşturabilecek nedenlerin ortadan kaldırılması amacı ile denetimler gerçekleştirilmektedir.

MUŞ MİLLETVEKİLİ GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT’İN 7/74577 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Bursa Valiliğince konuya ilişkin olarak;
Konuyla ilgili olarak Valilik tarafından başlatılan incelemenin devam etmekte olduğu belirtilmiştir.

İZMİR MİLLETVEKİLİ ÖZCAN PURÇU’NUN 7/74582 ESAS NUMARALI YAZILI
SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN BİLGİ

Soru önergesinde belirtilen hususlarda Bakanlığımızda herhangi bir bilgi belge bulunmamaktadır.

2.- İzmir Milletvekili Özcan Purçu'nun, 2020-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların giderlerine ilişkin sorusu ve Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın cevabı (7/75185)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin Koca tarafından, Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince, yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Özcan PURÇU
İzmir Milletvekili

Çağdaş yönetim anlayışlarında, kamu yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilme kavramları mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Hesap verme sorumluluğu, kamu kaynağının etkili, ekonomik ve verimli kullanımını sağlamayı amaçlar. Hesap verme bilinci ile çalışan kamu kurum ve kuruluş personeli; bu sayede kaynakları daha etkin kullanımını hedefler ve kamudaki kayıplar asgari seviyeye iner.

Kamu kaynağının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması ise ancak şeffaflık ve amacına uygun olarak işleyebilen bir hesap verme süreci ile sağlanabilir.

Kamu kaynaklarında hedeflenen faydanın elde edilmesi için; kaynakları kullanan kurumların, yürüttükleri faaliyetlerin ve uygulama sonuçlarının kamuoyu ile paylaşması da son derece önemlidir. Kamuoyu ile paylaşma; Bakanlıklar çalışanları üzerinde sorumluluk bilinci de sağlamakta bu sayede kaynakların gereksiz kullanımının önüne geçilmesi sağlanabilmektedir.

Bu bakımdan Bakanlıklardaki; bazı giderler içeriği küçük olsa da önem arz etmektedir. Bu kalemlerden bazıları temsil ağırlama giderleri, kira giderleri ve günün şartlarına paralel gelen elektrik ve doğalgaz giderleridir.

Bu bağlamda;

1. 2020-2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığınız, bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların temsil, ağırlama ve tören gider toplamı nedir?
2. 2020-2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığınız, bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların kira giderleri toplamı nedir? Kiralanan araç, menkul ve gayrimenkul vb. amaçlar için yapılan kiralamalara göre dağılımı nedir?
3. 2020-2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığınız, bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların toplam elektrik ve doğalgaz gideri nedir?

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 92686975/610
Konu : Yazılı Soru Önergesinin
Cevabı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 07/12/2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1127559 sayılı yazımız.

İzmir Milletvekili Sayın Özcan PURÇU tarafından verilen "2020-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların giderlerine ilişkin" 7/75185 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı yazımız ekinde sunulmaktadır.

Arz ederim.

Dr. Fahrettin KOCA

Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

İzmir Milletvekili Sayın Özcan PURÇU tarafından verilen "2020-2022 yılları arasında Bakanlığa bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların giderlerine ilişkin" 7/75185 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Çağdaş yönetim anlayışlarında, kamu yönetiminde şeffaflık ve hesap verebilme kavramları mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır.

Hesap verme sorumluluğu, kamu kaynağının etkili, ekonomik ve verimli kullanımını sağlamayı amaçlar. Hesap verme bilinci ile çalışan kamu kurum ve kuruluş personeli; bu sayede kaynakları daha etkin kullanımını hedefler ve kamudaki kayıplar asgari seviyeye iner.

Kamu kaynağının etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde elde edilmesi ve kullanılması ise ancak şeffaflık ve amacına uygun olarak işleyebilen bir hesap verme süreci ile sağlanabilir.

Kamu kaynaklarında hedeflenen faydanın elde edilmesi için; kaynakları kullanan kurumların, yürüttükleri faaliyetlerin ve uygulama sonuçlarının kamuoyu ile paylaşması da son derece önemlidir. Kamuoyu ile paylaşma; Bakanlıklar çalışanları üzerinde sorumluluk bilinci de sağlamakta bu sayede kaynakların gereksiz kullanımının önüne geçilmesi sağlanabilmektedir.

Bu bakımdan Bakanlıklardaki; bazı giderler içeriği küçük olsa da önem arz etmektedir. Bu kalemlerden bazıları temsil ağırlama giderleri, kira giderleri ve günün şartlarına paralel olarak gelen elektrik ve doğalgaz giderleridir.

Bu bağlamda;

SORU 1- 2020-2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığınız, bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların temsil, ağırlama ve tören gider toplamı nedir?

SORU 2- 2020-2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığınız, bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların kira giderleri toplamı nedir? Kiralanan araç, menkul ve gayrimenkul vb. amaçlar için yapılan kiralamalara göre dağılımı nedir?

SORU 3- 2020-2021 ve 2022 yıllarında Bakanlığınız, bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların toplam elektrik ve doğalgaz gideri nedir?

CEVAPLAR 1, 2, 3

Yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ait bilgiler, Bakanlığımız web sayfasında düzenli olarak yayınlanmaktadır. Sağlık hizmeti sunumunda aksaklığa mahal vermeyecek şekilde planlama ve ihtiyaç durumuna göre, kamu kaynaklarının etkin, etkili ve verimli kullanılması doğrultusunda kiralama işlemi yapılabilmektedir.

Konuya gösterilen ilgiye teşekkür ederim.

DÖNEM: 27

YASAMA YILI: 6

38'İNCİ BİRLEŞİM
14 ARALIK 2022 ÇARŞAMBA
SAAT: 11.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİSİ

1.- 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin 5 Aralık 2022 Pazartesi günkü gündeminin “Özel Gündemde Yer Alacak İşler” kısmının 1’inci ve 2’nci sıralarında yer alması, bütçe görüşmelerine 5 Aralık 2022 Pazartesi günü saat 12.00’de başlanması; Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar, resmî tatil günleri dâhil, her gün saat 11.00’den günlük programın tamamlanmasına kadar çalışmalarına devam olunması,

Görüşmelerin on iki günde tamamlanması, bütçe görüşmelerinin son günü olan 16 Aralık 2022 Cuma günü görüşmelere saat 14.00’te başlanması ve bu Birleşimde Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin görüşmelerinin bitimine kadar çalışmalarına devam olunması,

Başlangıçta bütçenin tümü üzerindeki görüşmelerde yürütme adına yapılacak sunuş konuşmasının süreye tabi tutulmaksızın yapılması, siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye de 70’er dakika söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) kişisel konuşmaların ise onar dakikayla sınırlandırılması,

Kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları üzerindeki görüşmelerin 8 turda tamamlanması, kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesaplarının görüşülme günlerini belirten programın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca bastırılarak duyurulması, turların bitiminden sonra Bütçe Kanunu Teklifi ve Kesin Hesap Kanunu Teklifinin maddelerinin oylanması,

Birinci turda, istemi hâlinde, TBMM Başkanlığı ile İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların 80 dakika, bu turda siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir); siyasi parti grupları ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütme adına yapılacak konuşmaların beşinci turda 80’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), altıncı turda 60’ar dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), yedinci turda 65’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), diğer turlarda ise 70’er dakika (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir), kişisel konuşmaların beşer dakika olması, kişisel konuşmalarda her turda İçtüzük’ün 61’inci maddesine göre biri lehte, biri aleyhte olmak üzere 2 üyeye söz verilmesi ve 1 üyenin sadece bütçenin tümü üzerinde veya sonundaki görüşmelerde ya da bir turda söz kaydı yaptırması,

Bütçe görüşmelerinde soruların gereksiz olarak yerinden sorulması ve her tur için soru-cevap işleminin on dakika soru, on dakika cevap olarak sınırlandırılması,

Bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İçtüzük’ün 62’nci maddesi gereğince, istemi hâlinde, görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye 60’ar dakika süreyle söz verilmesi (bu süre birden fazla konuşmacı tarafından kullanılabilir) İçtüzük’ün 86’nci maddesine göre yapılacak kişisel konuşmaların ise onar dakika olması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 23.11.2022 tarihli 24’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

*Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
14.12.2022 Çarşamba- Saat:13.00

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

38'İNCİ BİRLEŞİM

14 ARALIK 2022 ÇARŞAMBA

SAAT: 11.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 362) 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/286) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.12.2022) (X)

2.- (S. Sayısı: 363) 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/285), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2021 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2021 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 201 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2021 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2021 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/2076) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 02.12.2022) (X)

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

BUGÜNKÜ PROGRAM

10'uncu Gün

14.12.2022 ÇARŞAMBA

Saat : 11.00 – Program bitimine kadar

-2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin 13'üncü maddesine kadar (13'üncü madde dâhil) oylanması.